

การพัฒนาแบบแผนการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
นครศรีธรรมราช

โดย
นางสาวศิรินนท์ พันธรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา แบบ 2.1

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา แบบ 2.1
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF SPORT EVENT KHAO, PA, NA, LAY MODEL FOR
PROMOTING CREATIVE TOURISM IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy RECREATION TOURISM AND SPORT MANAGEMENT
Department of Education Foundations
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาแบบแผนการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
โดย	นางสาวศิรินันท์ พันธรักษ์
สาขาวิชา	การจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา แบบ 2.1
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณวีร์ บุญคุ้ม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย ดร. วิจิต อิมอาร์มย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณวีร์ บุญคุ้ม)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. วิจิต อิมอาร์มย์)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณวิสา บุญมาก)

650630016 : การจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา แบบ 2.1

คำสำคัญ : การจัดงานกีฬา, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์, รูปแบบการจัดการ, สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา, ศักยภาพในการจัดงานกีฬา

นางสาว ศิรินันท์ พันธรักษ์: การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. วรณวีร์ บุญคุ้ม

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม และผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา จำนวน 400 คน ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ตัวแทนหน่วยงานของภาครัฐ ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน ตัวแทนภาคประชาชน และนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬา ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก และแนวคำถามในการรับรองและประเมินรูปแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม 2567 ถึง กุมภาพันธ์ 2568 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า (1) สภาพการณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความสามารถสูงในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชน กิจกรรมดังกล่าวช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น ส่งเสริมความยั่งยืน และสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกแก่พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชมีศักยภาพสูงในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถบูรณาการกับกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และประเพณีที่โดดเด่น (2) รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์พัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิด PROF-TEAM Model ซึ่งครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sports Event Planning) ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sports Events) ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O:

Sports Event Operations Management) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงาน กีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sports Events) ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sports Events) ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development) และด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sports Events) และ (3) รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครราชสีมา มีความสมบูรณ์ทางแนวคิด ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ และสามารถนำไปใช้ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม

650630016 : Major RECREATION TOURISM AND SPORT MANAGEMENT

Keyword : Sports Event Management, Creative Tourism, Management Model, Event Organization Context, Event Organization Capacity

MISS Sirinan PANTARUK : THE DEVELOPMENT OF SPORT EVENT KHAO, PA, NA, LAY MODEL FOR PROMOTING CREATIVE TOURISM IN NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE Thesis advisor : Associate Professor Dr. Wannawee Boonkoun, Ph.D.

This study aimed to (1) examine the current situation and potential for organizing the Khao, Pa, Na, Lay sports events to promote creative tourism in Nakhon Si Thammarat Province, (2) develop a model for organizing the *Khao, Pa, Na, Lay* sports events to support creative tourism, and (3) validate the proposed model. The research employed a Research and Development (R&D) design. The sample included 400 individuals comprising tourists, athletes, accompanying persons, and former participants of sports events. In addition, 20 key informants representatives from government agencies, private sectors, civil society, and academics in the fields of tourism and sports were interviewed. A total of 15 experts participated in the connoisseurship seminar, and 12 stakeholders took part in focus group discussions. Research instruments included questionnaires, in-depth interview guideline, and structured validation form. Data collection was conducted from October 2024 to February 2025. The data were analyzed by using frequency, percentage, arithmetic, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that (1) Nakhon Si Thammarat possesses strong capacity in organizing sports events that promote creative tourism, leveraging its rich natural resources, cultural diversity, and active community participation. These events stimulate the local economy, promote sustainability, and enhance the province's positive image. The province demonstrates high potential for tourism industry development, especially in the domain of creative tourism, which can be effectively integrated with local sports events that highlight the area's unique natural and cultural heritage. (2) The proposed *Khao, Pa, Na, Lay* sports event model for creative tourism promotion was developed under the PROF-TEAM framework, which

comprised eight key components: P - Sports Event Planning, R - Risk Management, O - Operations Management, F - Financial Management and Budgeting, T - Sustainable Tourism Development, E - Community Engagement, A - Creative Tourism Activity Development, and M - Marketing and Sponsorship. (3) The sport event model Khao, Pa, Na, Lay for promoting creative tourism in Nakhon Si Thammarat Province is conceptually well-developed, covers all key components, and is practically applicable for organizing sport events that effectively support creative tourism.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือและสนับสนุนจากหลายท่านหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ดังนี้

ขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วรณวีร์ บุญคุ้ม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ให้คำแนะนำและแนวทางในการดำเนินการวิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษานี้ ด้วยความเมตตาและเอาใจใส่ ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย และ อาจารย์ ดร.วิจิต อัมมามย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนการวิจัยในทุกขั้นตอน รวมถึง ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สมบัติ กาญจนกิจ ประธานกรรมการสอบ ที่ให้คำแนะนำอันทรงคุณค่าในการพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และเพื่อนพี่น้องนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยว และ กีฬา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา และกำลังใจอันมีค่า ซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญให้ข้าพเจ้าสามารถดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ ในการดำเนินงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ภาคประชาชน ตลอดจน ผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและการสนับสนุนในทุกกระบวนการวิจัย ขอขอบคุณที่สละเวลาเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัว ผู้ร่วมงาน รวมถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่เปิดโอกาสให้ได้พัฒนาตนเอง ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้องหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในระหว่างดำเนินการวิจัย สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือองค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่สนใจทั่วไปและมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

ศิรินันท์ พันธรักษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
คำถามของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.....	25
แนวคิดการพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว	40
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดงานกีฬา.....	46
แนวคิดทฤษฎีการวิจัยและพัฒนารูปแบบ	56
แนวคิดทฤษฎีการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ	73
แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	79
แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 – 2570).....	83

แผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	87
แผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2565 – 2570.....	90
ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช	93
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	99
กรอบแนวคิดในการวิจัย	112
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	114
พื้นที่การวิจัย.....	114
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	114
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	115
การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก	117
ขั้นตอนการวิจัย.....	118
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	124
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	124
การเก็บรวบรวมข้อมูล	126
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	128
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศาภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	128
ผลการศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	146
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิง สร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	177
ตอนที่ 3 ผลการศึกษารับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	219
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	224

สรุปผล.....	224
อภิปรายผล.....	234
ข้อเสนอแนะ.....	249
รายการอ้างอิง	251
ภาคผนวก	263
ภาคผนวก ก เครื่องมือวิจัย	264
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (Index of item-Objective Congruency: IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)	275
ภาคผนวก ค หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย	285
ภาคผนวก ง กำหนดการวิพากษ์ รับรองรูปแบบ และรายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	289
ภาคผนวก จ ประมวลผลการเก็บรวบรวมข้อมูล	314
ประวัติผู้เขียน	321

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 มูลค่าทางเศรษฐกิจของกิจกรรมกีฬาจำแนกประเภท	84
ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	120
ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	122
ตารางที่ 4 สรุปขั้นตอนที่ 3 การรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	123
ตารางที่ 5 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา	130
ตารางที่ 6 ประสิทธิภาพการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช	132
ตารางที่ 7 ภาพรวมสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	134
ตารางที่ 8 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผนการจัดงานกีฬา	136
ตารางที่ 9 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา	137
ตารางที่ 10 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬา	138
ตารางที่ 11 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬา	139
ตารางที่ 12 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	140

ตารางที่ 13 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	141
ตารางที่ 14 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว	142
ตารางที่ 15 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น	143
ตารางที่ 16 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการสร้างสรรคประสพการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์	144
ตารางที่ 17 ศักยภาพของอัตลักษณ์พื้นที่ เขา ป่า นา เล จังหวัดนครศรีธรรมราช	181
ตารางที่ 18 การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช	183
ตารางที่ 19 ประเภทผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช	185
ตารางที่ 20 ตัวชี้วัดด้านการวางแผนงานกีฬา สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	187
ตารางที่ 21 ตัวชี้วัดด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	188
ตารางที่ 22 ตัวชี้วัดด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	189
ตารางที่ 23 ตัวชี้วัดด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขา ป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	190
ตารางที่ 24 ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	192
ตารางที่ 25 ตัวชี้วัดด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	194
ตารางที่ 26 ตัวชี้วัดด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	195

ตารางที่ 27 ตัวชี้วัดด้านการตลาดและผู้สนับสนุน สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	196
ตารางที่ 28 ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.....	198
ตารางที่ 29 การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช	207
ตารางที่ 30 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	208
ตารางที่ 31 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการวางแผนงานกีฬาสำหรับจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	209
ตารางที่ 32 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	210
ตารางที่ 33 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	211
ตารางที่ 34 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	213
ตารางที่ 35 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในการจัดงานกีฬาเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	214
ตารางที่ 36 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	216
ตารางที่ 37 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในการจัดงานกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช	217
ตารางที่ 38 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการตลาดและผู้สนับสนุนในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	218

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แสดงแผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราชภายใต้บริบท เขา ป่า นา เล	4
ภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์.....	29
ภาพที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	31
ภาพที่ 4 องค์ประกอบของคุณลักษณะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่นักท่องเที่ยวคาดหวังในแหล่ง จุดหมายปลายทางเชิงสร้างสรรค์ของประเทศไทย	39
ภาพที่ 5 ประเด็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อจุดหมายปลายทางแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ.....	42
ภาพที่ 6 แสดงสถิติจำนวนผู้เข้าร่วมงานจอมบึงมาราธอน ในช่วงปี 2012 -2016.....	54
ภาพที่ 7 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนารูปแบบ กรณีที่ 1 ร่างรูปแบบจากการวิเคราะห์เอกสารและ การศึกษาจากสภาพจริง	71
ภาพที่ 8 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนารูปแบบ กรณีที่ 2 ร่างรูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย	72
ภาพที่ 9 แผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช	95
ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	113
ภาพที่ 11 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	118
ภาพที่ 12 กิจกรรม Sport Activities งานเสน่ห์ไทย @นครศรีธรรมราช-CHARMING KHANOM	148
ภาพที่ 13 ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ของงาน Lamoon Krunghching Trail 2024	149
ภาพที่ 14 การเรียนเล่นกระดานโต้คลื่น (Beginner) ของ Sichon Cabana beach Resort.....	155
ภาพที่ 15 ของที่ระลึกในงานเดินวิ่งเพื่อการกุศล PEA.VSC. friendship Run 2024	156
ภาพที่ 16 ระบบจะแสดงผลอันดับแบบ Real-time ของการจัด Virtual Run.....	157
ภาพที่ 17 การประชาสัมพันธ์ กิจกรรม NAKHON SI TRAIL SERIES 2025	162
ภาพที่ 18 แผนที่เส้นทางการแข่งขันละมุนกรุงชิง 2024 ที่แสดงจุดสำคัญที่เน้นการจัดการความเสี่ยง	166

ภาพที่ 19 การทำประกันอุบัติเหตุให้กับผู้เข้าร่วมแข่งขัน Cuesta X Trail 2024	167
ภาพที่ 20 รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (Sport Event Khao, Pa, Na, Lay Model for Encouraging Creative Tourism in Nakhon Si Thammarat Province)	218
ภาพที่ 21 องค์ประกอบรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช	231

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตและการขยายตัวสูง โดยมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญโดยนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค (เฉลิมพล, 2564) รวมถึงการพัฒนากระบวนโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมขนส่ง และกระตุ้นการค้าและการลงทุนในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่แม้จะมีความเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมประเภทอื่น แต่กับมีความอ่อนไหวหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดตามสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลกระทบในหลายมิติ เช่น ผลกระทบด้านสังคม การให้ความสนใจกับชุมชน มรดกทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในสังคม ความแตกต่างและการสื่อสารวัฒนธรรม การเปิดการค้าเสรี การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น ทำให้พฤติกรรมการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่เน้นให้ความสำคัญต่อความสะดวกและปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และคุณค่าจากการได้ท่องเที่ยว (Kumar & Ekka, 2023) เหล่านี้ถือเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าที่สูงขึ้นได้แก่ เน้นการจับจ่ายซื้อของการท่องเที่ยวด้วยความรับผิดชอบ หรือการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นกิจกรรมระหว่างเดินทาง การมุ่งแสวงหาความพึงพอใจจากการใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกสบายหรือการได้รับบริการที่ดีเยี่ยม (Liu Lingjuan, 2022) การรับประสบการณ์ด้านอารมณ์ความรู้สึก (Emotion) ซึ่งเป็นความต้องการการท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์เฉพาะตัวโดยเฉพาะสุขภาพ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม (Ibnou-Laaroussi, Rjoub & Wong, 2020) เรียกรวมกันว่าการท่องเที่ยวมูลค่าสูง (High-Value Tourism) สอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวแบบหรูหรา (Luxury Tourism) เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual Tourism) เป็นต้น ตัวอย่างการท่องเที่ยวมูลค่าสูงเหล่านี้ นักท่องเที่ยวมักจะยินดีซื้อเวลา บริการ ความสะดวกสบายและความพิเศษเฉพาะบุคคล (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ถือเป็นกิจกรรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน ซึ่งโดยปกติแล้วกีฬาจะเน้นการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและการแข่งขันอันเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างความสามัคคีในสังคม (พระครูใบฎีกาวิชาญ วิสุทโธ และภักดี โพธิ์สิงห์, 2565) เนื่องด้วยการกีฬาก็เป็นตัวกระตุ้นสำคัญทางเศรษฐกิจ และมีความสำคัญต่อการแข่งขันทางด้านการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวและการกีฬาจึงเป็นตัวกระตุ้นทางเศรษฐกิจและมีบทบาทที่สร้างภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ การเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมทั้งสองสาขานี้ทำให้เกิดความเป็นไปได้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับกิจกรรมท่องเที่ยวผ่านการกีฬา โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงกีฬาซึ่งได้เติบโตและกลายเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวระดับนานาชาติ (Tian et al., 2023) โดยประเทศไทยมีอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการกีฬาที่เป็นกิจกรรมลักษณะเฉพาะ เริ่มมีบทบาทโดดเด่นและขยายตัวเป็นอย่างมากในระยะ 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมาและเริ่มเป็นที่สนใจของนานาชาติ (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ, 2565; Yamthap et al., 2022)

การปรับตัวและการพัฒนาของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและการกีฬาในไทยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและผลักดันให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของประเทศไทย (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งแผนงานระดับชาติที่กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง และด้านสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และการขยายโอกาสให้กับภูมิภาค โดยสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการกีฬา ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานแนวคิด “ต่อยอดอดีต” ที่มองกลับไปยังรากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ “ปรับปรุงจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของระบบคมนาคมและขนส่ง เทคโนโลยีดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการ โดยการ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” เพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ โดยพัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดยุคใหม่ โดยจะเอื้อต่อธุรกิจการท่องเที่ยวมูลค่าสูง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เน้นพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ที่เน้นการดึงเอาพลังของหลากหลาย ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม

การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ และยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

นอกจากนี้แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. 2566 - 2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยวนานาชาติบนฐานทรัพยากรและเอกลักษณ์ของพื้นที่ (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย, 2566) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2565 - 2570) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันการใช้ประโยชน์มากเกินไป เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุกสร้างภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวและให้นักท่องเที่ยวรับรู้และเข้าใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นมีการใช้จ่ายต่อคนต่อทริปสูงขึ้น และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การพัฒนาความรู้ความเข้าใจบริบทการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวพื้นฐาน และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นเพื่อจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยบูรณาการเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการของจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2565 - 2570) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการจัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการ โดยเน้นส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬาและการแข่งขันกีฬาตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยซึ่งมีความสำคัญทั้งในแง่ของลักษณะพื้นที่ ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นศูนย์กลางทางการค้าและการท่องเที่ยวของภาคใต้ มีการเกษตรที่หลากหลาย อุตสาหกรรม และการค้าที่เจริญเติบโต (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562) และความหลากหลายทางวัฒนธรรม เช่น ศิลปะพื้นบ้าน มรดกทางวัฒนธรรม และประเพณีที่สืบทอดมายาวนาน มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นทั้งที่เป็นการดำเนินชีวิต การผสมผสานทางวัฒนธรรมความเป็นอยู่ มีมรดกทางประวัติศาสตร์ที่มีการสืบสานมาจนปัจจุบัน แม้วันเวลาจะเปลี่ยนผ่านไป ความเจริญในด้านต่างๆ เข้ามาแทนที่แต่ความเป็นนครศรีธรรมราชยังคงหลงเหลืออยู่ ซึ่งหากไม่มีการอนุรักษ์ พื้นฟู เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป มรดกเหล่านั้นอาจสูญหายไปตามกาลเวลา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีเจตนามุ่งหวังให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเต็มเปี่ยมไปด้วยคุณภาพและคุณค่า

โดยเฉพาะความหลากหลายภายใต้บริบท เขา ป่า นา เล (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด นครศรีธรรมราช, 2564)

โดยจังหวัดนครศรีธรรมราชประกอบไปด้วย 23 อำเภอ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ของธรรมชาติ ทั้งภูเขา สวนป่า ทุ่งนา และท้องทะเล หรือที่เรียกกันว่า “เขา ป่า นา เล” ทำให้เป็น พื้นที่สำคัญในการสร้างเศรษฐกิจชุมชนและความมั่นคงต่ออาชีพในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ในพื้นที่ 23 อำเภอ ยังมีความหลากหลายของการท่องเที่ยว บนพื้นฐานธรรมชาติ ธรรมชาติ ศิลปะ และ วัฒนธรรม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังคงมีความงดงามพร้อมรับการมาเยือน ของนักท่องเที่ยว อาทิ 1) พื้นที่เขา ได้แก่ น้ำตกกรุงชิง อุทยานแห่งชาติเขาลง หมู่บ้านคีรีวง วัดธาตุน้อย เป็นต้น 2) พื้นที่ป่า ได้แก่ อ่างเก็บน้ำกะพูน อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง น้ำตกคลองจิ่ง เป็นต้น 3) พื้นที่นา ได้แก่ ศาลหลวงต้นไทร วัดแม่เจ้าอยู่หัว ล่องแพบ้านวังบอน อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำใส วัดเขาพระทอง เป็นต้น และ 4) พื้นที่เล ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ โลมาสีชมพู เขาพับผ้า เขาพลายด้ามังกรทะเลใต้ วัดเจดีย์ (ไอ้ไข่) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นต้น ดังภาพที่ 1 แผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราชภายใต้บริบท เขา ป่า นา เล

ภาพที่ 1 แสดงแผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราชภายใต้บริบท เขา ป่า นา เล

ที่มา: นักวิจัย (2567)

จากความหลากหลายทางธรรมชาติทำให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่ที่จะร่วมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนอีกทางหนึ่ง โดยการ เชื่อมโยงพื้นที่เขา ป่า นา เล เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ 23 อำเภอของจังหวัดให้เป็นที่ยู่อัก และพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งยังเป็นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ฐานราก ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอีกทางหนึ่ง โดยการเชื่อมโยงพื้นที่ เขา ป่า นา เล ทั้งนี้ การท่องเที่ยวและการกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการของจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2565 – 2570) โดยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการกีฬาและนันทนาการของจังหวัด การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ รวมถึงส่งเสริมการบริการจัดการด้านการกีฬาและนันทนาการ โดยมีประเด็นจุดเด่น คือ จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดขนาดใหญ่ มีสถานกีฬามาตรฐานขนาดใหญ่หลายแห่ง โดยทุกโซนพื้นที่ ทั้ง โซนเขา ป่า นา เล มีความพร้อม และเอื้อต่อการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ นอกจากนี้ความสนใจของเยาวชนและประชาชนในด้านกีฬามีค่อนข้างสูง ซึ่งดูได้จากสถิติจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการสมัครเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาประจำปีและการเข้าชมของประชาชน การเข้าร่วมการแข่งขันเดินวิ่งเพื่อสุขภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายที่จัดขึ้นตามชุมชนต่างๆ (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2565) และประเด็นจุดที่ควรพัฒนา คือ ในด้านการขับเคลื่อนนโยบายในการจัดการด้านการท่องเที่ยวและกีฬายังขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดการแข่งขันกีฬาและนันทนาการในพื้นที่ยังขาดรูปแบบการดำเนินงานและระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน นอกจากนี้ในด้านระบบข้อมูลสารสนเทศด้านกีฬาและนันทนาการมีน้อย ไม่พร้อมที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการ ขาดการประชาสัมพันธ์ การร่วมกิจกรรมการกีฬามีน้อยขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และไม่มี การจัดทำแผนรูปแบบการจัดงานกีฬาที่ชัดเจนโดยหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐหรือผู้รับผิดชอบหลักควรจะมีรูปแบบการจัดงานการแข่งขันกีฬาและนันทนาการที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้เกิดมาตรฐานในการจัดงานกีฬาโดยสามารถที่จะส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการบูรณาการร่วมกับการจัดการการท่องเที่ยว

การพัฒนาแบบการบริหารจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจึงเป็นการนำแนวคิดการวิจัยและพัฒนาแบบบูรณาการร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดงานกีฬา และแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มาบูรณาการร่วมกับประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่การบริหารจัดการด้านท่องเที่ยวเพื่อปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

ซึ่งเป็นแนวทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัส ได้เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว และยังได้คืนประโยชน์กลับสู่ท้องถิ่น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต ชุมชนของจังหวัดนครศรีธรรมราช และตอบสนองนโยบายของรัฐบาล เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด จึงควรจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้ศิลปวัฒนธรรมวิถีชีวิตชุมชนดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชควบคู่กับการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติ ประเพณีโดยพื้นที่ต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมและรักษาความปลอดภัยส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว พัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยว และยังเป็น การบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขันกีฬา รวมถึงการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้สนับสนุนการจัดงานกีฬาและนันทนาการในระดับท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสถานที่ออกกำลังกายและนันทนาการ การจัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

คำถามของการวิจัย

1. สภาพการณ์และและศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอย่างไร
3. ผลจากการรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในการศึกษาคือกลุ่มอำเภอที่จำแนกตามการแบ่งเป็นโซน พื้นที่เขา ป่า นา เล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด นครศรีธรรมราช, 2564) ซึ่งประกอบด้วย 1) พื้นที่เขา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพิปูน อำเภอ ลานสกา อำเภอช้างกลาง อำเภอฉวาง อำเภอพระพรหม และอำเภอฉำพรณรา 2) พื้นที่ป่า จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางขัน อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอนาบอน อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอทุ่งสง 3) พื้นที่นา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชะอวด อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอปากพนัง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 4) พื้นที่เล จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอนบพิตำ และอำเภอพรหมคีรี

2. ขอบเขตด้านประชากร ในการศึกษาสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากร คือ นักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมจัดงานกีฬาในจังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวนไม่น้อยกว่า 385 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่ม ตัวอย่างของ Cochran(1953) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน ร้อย ละ 5 ได้ กลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 385 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากนั้นจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) จากพื้นที่ จัดกิจกรรมจริงในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

3.1 ในการศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการจัดงานกีฬาและ การท่องเที่ยว โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 20 คน จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ ที่มีความเกี่ยวข้องโดยมีหลักเกณฑ์ว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ต้องมีความรู้ ประสบการณ์ ตรงจุดประสงค์ของการศึกษา ตามกรอบแนวความคิด ทฤษฎี

3.2 ในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง สรรค์สร้างในจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดผู้ให้ ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

จากหลักเกณฑ์ทฤษฎีวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2565) ใช้จำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 8 - 10 คน ในการศึกษาครั้งนี้เลือกผู้ให้ข้อมูล แบบเจาะจง จำนวน 15 คน เป็นผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการจัดงานกีฬาและการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการด้านกีฬา ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายด้านการท่องเที่ยวจากองค์กรภาคเอกชน ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรสมาคมชมรมกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.3 ในการรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ประกอบด้วยนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ นักวิชาการด้านกีฬา ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายด้านการท่องเที่ยวจากองค์กรภาคเอกชน ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬา และผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรสมาคม ชมรมด้านการจัดงานกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาเรื่องการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นการศึกษาในระหว่างเดือนตุลาคม 2567 – กุมภาพันธ์ 2568

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดงานกีฬา หมายถึง การจัดการแข่งขันกีฬาที่เชิญชวนนักกีฬาแต่ละประเภทให้มารวมตัวกันเพื่อแข่งขัน และดึงดูดทำให้ผู้ชมที่รักและชื่นชอบการแข่งขันกีฬา ทุกเพศ ทุกวัย ให้มาในสถานที่ที่จัดการแข่งขันเพื่อไปชมหรือให้กำลังใจนักกีฬา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงการท่องเที่ยวงานหรือมหกรรมกีฬา (Sport Event Tourism) และการจัดอีเวนต์ (Event Management) ซึ่งมีบทบาทในด้านการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจหรือจุดหมายเพื่อการออกกำลังกายหรือเพื่อส่งเสริมสุขภาพให้แข็งแรง ทั้งที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง ตลอดจนการเดินทางเพื่อชมการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ จนถึงมหกรรมกีฬาที่นักท่องเที่ยวสนใจ รวมทั้งการเดินทางเพื่อเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น พิพิธภัณฑ์กีฬา เป็นต้น

เขา ป่า นา เล หมายถึง กลุ่มอำเภอที่จำแนกตามการแบ่งเป็นโซนพื้นที่เขา ป่า นา เล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วย 1) พื้นที่เขา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพิปูน อำเภอลานสกา อำเภอช้างกลาง อำเภอฉวาง อำเภอพระพรหม และอำเภอฉำพรณรา 2) พื้นที่ป่า จำนวน

5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางขัน อำเภออ่อนพิบูลย์ อำเภอนาบอน อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอทุ่งสง 3) พื้นที่นา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชะอวด อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอปากพนัง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 4) พื้นที่ไร่ จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอนบพิตำ และอำเภอพรหมคีรี

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นความได้เปรียบด้วยการสร้างมูลค่า (Value Creation) ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความเป็นไทย (Thainess) และเป็นการท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชุมชนและเอกลักษณ์สถานที่โดยนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ เพื่อสร้างประสบการณ์ตรง ร่วมกับเจ้าของวัฒนธรรม และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม วิถีชุมชนและเอกลักษณ์ของสถานที่ที่ไม่ใช่กิจกรรมที่เน้นรายได้ของชุมชน แต่เป็นกิจกรรมที่เน้นคุณค่าของชุมชนเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดการ หมายถึง หลักการ วิธีการ ดำเนินงาน และเกณฑ์ต่างๆ ของระบบในการจัดการพื้นที่ (Site Management) การจัดการผู้ใช้ประโยชน์ (User Management) การติดตามตรวจสอบผลกระทบจากกิจกรรมนันทนาการในพื้นที่ (Recreational Impact Monitoring) ชัดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity)

สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา หมายถึง ภาวะหรือบริบทโดยรวมที่สะท้อนถึงความเป็นจริงของการดำเนินการจัดงานกีฬาภายในพื้นที่ ทั้งในด้านรูปแบบการจัดกิจกรรม แนวทางการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระบบการประชาสัมพันธ์ ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงข้อจำกัดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความต่อเนื่องของการจัดงานกีฬาในท้องถิ่น

ศักยภาพในการจัดงานกีฬา หมายถึง ชัดความสามารถหรือจุดแข็งของพื้นที่ในการรองรับและจัดกิจกรรมกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งด้านทรัพยากรทางกายภาพ เช่น ความพร้อมของสถานที่จัดงาน โครงสร้างพื้นฐาน ระบบคมนาคม รวมถึงทรัพยากรด้านบุคลากร ความรู้ความสามารถของผู้จัดงานและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการมีส่วนร่วมของชุมชน และการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งสามารถส่งเสริมให้การจัดงานกีฬาเกิดประโยชน์ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. หน่วยงานภาครัฐที่ปฏิบัติงานและดูแลรับผิดชอบงานด้านการท่องเที่ยวได้ทราบข้อมูลความต้องการด้านการท่องเที่ยวที่เป็นข้อมูลทางวิชาการเพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางและจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬาของจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ผู้จัดกิจกรรมงานกีฬาหรือผู้ประกอบการสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงและเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น
3. ชุมชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับผลประโยชน์จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและการจัดงานกีฬา สร้างงานสร้างอาชีพที่เกี่ยวข้องและเกิดการกระจายรายได้ให้พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. ภาคการศึกษาและวิชาการนำรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ไปวางแผนการพัฒนาศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวและการบริการในพื้นที่ให้มีศักยภาพเพื่อรองรับกับแนวทางรูปแบบการจัดการที่เหมาะสม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และเพื่อประเมินปรับปรุงรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
3. แนวคิดทฤษฎีการพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดงานกีฬา
5. แนวคิดทฤษฎีการวิจัยและพัฒนาแบบ
6. แนวคิดทฤษฎีการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ
7. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี
8. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 – 2570)
9. แผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช
10. แผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2565 – 2570
11. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
13. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากอดีต อันเป็นผลมาจากปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค และความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสังคมที่เพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวในยุคใหม่มีความต้องการประสบการณ์ที่หลากหลาย เจาะลึก และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของท้องถิ่นมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติ ผจญภัย พักผ่อน หรือแม้กระทั่งการท่องเที่ยวเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะด้าน เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ

การท่องเที่ยว อันประกอบด้วย ความหมายของการท่องเที่ยว ความสำคัญของการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยว แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ดังนี้

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

โกมุทพันธุ์ ผลสินธุ์ (2542) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้ องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ที่ประชุมได้พิจารณาว่า เพื่อให้ความหมายของการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางเดียว จึงได้กำหนดคำจำกัดความของคำว่า การท่องเที่ยวไว้ ดังนี้ 1) เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว 2) เดินทางด้วยความสมัครใจ และ 3) เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือการดำเนินการทางธุรกิจ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้สรุปความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่าการท่องเที่ยว (Tourism) เป็นเรื่องของการเดินทาง (Travel) แต่ต้องเป็นการเดินทางที่เป็นการเดินทางโดยชั่วคราวด้วยความสมัครใจไม่ใช่การถูกบังคับหรือเพื่อการจ้าง แต่เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การศึกษา ศาสนา กีฬา เยี่ยมญาติมิตร ติดต่อธุรกิจการประชุมสัมมนา เป็นต้น มิฉะนั้นก็จะเป็นการเดินทางที่ไม่ใช่การท่องเที่ยว ถ้าหากการเดินทางอยู่ในเงื่อนไข 6 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) เป็นการเดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือประกอบธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งในประเทศที่เดินทางไป
- 2) เป็นการเดินทางโดยตั้งใจจะไปตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศที่เดินทางไป
- 3) เป็นการเดินทางเข้าไปประเทศใดประเทศหนึ่ง เพื่อปฏิบัติงานด้านการทูตหรือองค์การระหว่างประเทศ หรือเอกชนอื่นๆ โดยได้รับค่าจ้างตอบแทน
- 4) เป็นการเดินทางข้ามพรมแดนไปทำงานนอกประเทศทุกวันเป็นประจำ
- 5) เป็นการเดินทางผ่านโดยไม่แวะลง แม้ว่าการเดินทางจะอยู่ในอาณาเขตของประเทศหนึ่งประเทศใดเป็นเวลานานมากกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม
- 6) เป็นการเดินทางที่ถูกบังคับให้เดินทาง เช่น การเคลื่อนย้ายกองทหาร หรือการย้ายนักโทษจากที่คุมขังหนึ่งไปยังอีกที่คุมขังหนึ่ง เป็นต้น

วินิจ วีรยางกูร (2553) ได้อธิบายความหมายของการท่องเที่ยวโดยสรุปว่าการท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางออกจากที่หนึ่งไปสู่สถานที่อื่นๆ เช่น การเดินทางออกจากบ้านตามปกติและการเดินทางเพื่อไปอาศัยที่อื่น เป็นต้น

Page et al. (2010) การท่องเที่ยวหมายถึงกิจกรรมการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อพักผ่อน ศึกษา และสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากสภาพประจำวัน การท่องเที่ยวสามารถเป็นทั้งการเดินทางภายในประเทศหรือไปต่างประเทศ และสามารถมีลักษณะที่หลากหลาย เช่น ท่องเที่ยว

ทางวัฒนธรรม ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ หรือการท่องเที่ยวทางการกีฬา เป็นต้น

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว คือการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ โดยจะเป็นทั้งการเดินทางภายในและภายนอกประเทศการท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงหลายองค์ประกอบเข้าด้วยกัน ทั้งที่เป็นตัวบุคคล ได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจ ประชาชนในพื้นที่ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความรู้ ความสุข ความสนุกสนาน และความบันเทิงใจได้ โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่ไปเยือนนั้นจะมี อัตลักษณ์ พิเศษสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการแก่นักท่องเที่ยวให้ไปเยี่ยมชมเยือน จนเกิดการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยว

โรจนา ลิ้มสกุลวานิจ (2552) ได้สรุปความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาท และความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นอย่างมาก อันมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้กลายเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุด ในการสามารถนำรายได้เข้าประเทศและมีแนวโน้มว่าจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นในอนาคต เพราะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์กับธุรกิจหลายประเภทโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจที่พักอาศัย แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจด้านอาหาร ธุรกิจการให้บริการ เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งผลให้ธุรกิจที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจเพื่อการผลิตสินค้า งานด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้คนในท้องถิ่น ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนทั้งในส่วนกลางและในชุมชนต่างๆ มากขึ้น

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังกระตุ้นให้ธุรกิจเพื่อการผลิตสินค้าและการให้บริการได้มีการพัฒนาเพื่อการแข่งขันและทันสมัย เพื่อนำมาเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้มากขึ้น เช่น การคมนาคมขนส่ง ธุรกิจที่พักอาศัย และธุรกิจร้านอาหาร รูปแบบการให้บริการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ การค้าขายของที่ระลึกต่างๆ ทำให้มีดุลการชำระเงินดีขึ้น มีเงินตราต่างประเทศไหลเข้าสู่ประเทศมากขึ้น จึงทำให้เกิดมีอาชีพที่หลากหลายอันเป็นผลสืบเนื่องจากการเจริญเติบโต และการขยายตัวของการลงทุนที่เพิ่มขึ้นช่วยให้มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นด้วย และยังก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม การเมืองและเศรษฐกิจ การปรับปรุงทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบสาธารณสุขปลอดภัย ตลอดจนการให้บริการด้านโรงแรม ศูนย์การค้าและภัตตาคาร เป็นต้น

สรุปได้ว่าการท่องเที่ยวคือการเดินทางจากที่หนึ่งไปสู่สถานที่ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้

จำนวนมากให้กับประเทศ การท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากมายทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถกระจายรายได้สู่ธุรกิจภาคบริการต่างๆ รวมทั้งเป็นแหล่งที่มาของอาชีพทางการท่องเที่ยวอีกหลายหลาย การบริการการท่องเที่ยวและการจัดการกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมและมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว

3. รูปแบบการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีลักษณะหลายแบบที่สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ตามลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการทำและประสบการณ์ที่ต้องการได้รับ ซึ่ง วารช์ มัธยมบุรุษ (2552) ได้สรุปรูปแบบการท่องเที่ยวได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

3.1 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism) ประกอบด้วย

3.1.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศโดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

3.1.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทะเล โดยมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกในการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

3.1.3 การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geo-Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นถ้ำหินงอกหินย้อย ถ้ำน้ำลอด หินผา ลานหินทราย และอุโมงค์โพรง เป็นต้น เพื่อศึกษาความงามของภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลกและศึกษาธรรมชาติของหิน ดิน แร่ต่างๆ และฟอสซิล โดยนักท่องเที่ยวได้ความรู้ได้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

3.1.4 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และการเลี้ยงสัตว์เพื่อเยี่ยมชมความสวยงาม ความสำเร็จของผลิตผลทางการเกษตรและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

3.1.5 การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมปรากฏการณ์ดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้น เช่น จันทรุปราคา สุริยุปราคา

ฝนดาวตก และการดูดาวจักราศีที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้เรื่องระบบสุริยะจักรวาล

3.1.6 การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible Tourism) มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่างยั่งยืน

3.2 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural Based Tourism) ประกอบด้วย

3.2.1 การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงโบราณคดี และเชิงประวัติศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวทำให้ได้ความรู้ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดี ในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

3.2.2 การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นจัดขึ้น เพื่อความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์ เพื่อศึกษาความเชื่อการยอมรับนับถือ การเคารพพิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

3.2.3 การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism / Village Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบท ที่มีลักษณะวิถีชีวิตและผลงานสร้างสรรค์ซึ่งมีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่นเพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ดูผลงานสร้างสรรค์และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อรักษาการมรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

3.3 รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) ประกอบด้วย

3.3.1 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพใจให้ได้รับความเพลิดเพลิน และสุนทรียภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม (health beauty and spa)

3.3.2 การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-Meditation Tourism)

หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาคำรู้ สัจธรรมแห่งชีวิตมีการฝึกทำสมาธิเพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาไทย เช่น การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รำไทย มวยไทย การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นควาญช้าง เป็นต้น

3.3.3 การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (Ethnic Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของชาวบ้าน วัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าต่างๆ เช่น หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกูย หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านชาวจีนฮ่อ หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง เป็นต้น เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นมีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3.3.4 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเล่นกีฬาตามความถนัดความสนใจ ในประเภทกีฬาต่างๆ เช่น ตกปลา ดำน้ำ กอล์ฟ สนุกเกอร์ สกีนํ้า กระดาน โต้คลื่น เป็นต้น ให้ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนานตื่นเต้น ประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

3.3.5 การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวเขาไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

3.3.6 การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และฟาร์มสเตย์ (Home Stay & Farm Stay)

หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือนเพื่อการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

3.3.7 การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay)

หมายถึง กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้ใช้ชีวิตในบั้นปลายหลังเกษียณอายุจากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตในต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิตคือ การท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3 – 4 ครั้งต่อปี คราวละนานๆ อย่างน้อย 1 เดือน

3.3.8 การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel) หมายถึง การจัดนำเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ ในการขายสินค้านั้นๆ ตามเป้าหมายที่วางไว้หรือเกินเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้แทนบริษัทจำหน่ายรถยนต์ ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องสำอาง จากภูมิภาคหรือจังหวัดต่างๆ ที่สามารถขายสินค้าประเภทนั้นได้มากตามที่บริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศตั้งเป้าหมายไว้เป็นการให้รางวัลและจัดนำเที่ยว โดยออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าที่พักและค่าอาหารระหว่างการเดินทางให้กับผู้ร่วมเดินทาง เป็น การจัดรายการพักร้อนตั้งแต่ 2 – 7 วัน เป็นรายการนำเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ อาจเป็นรายการ นำเที่ยวแบบผสมผสาน หรือรายการนำเที่ยวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

3.3.9 การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE หมายถึง M=Meeting/ I= Incentive/ C=Conference / E=Exhibition) เป็นการจัดนำเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของผู้ที่จัดประชุม มีรายการจัดนำเที่ยวก่อนการประชุม (Pre-Tour) และการจัดรายการนำเที่ยวหลังการประชุม (Post-Tour) โดยการจตุรรายการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ เพื่อบริการให้กับผู้เข้าร่วมประชุมโดยตรง หรือสำหรับผู้ร่วมเดินทางกับผู้ประชุม (สามีหรือภรรยา) อาจเป็นรายการท่องเที่ยววันเดียว หรือรายการเที่ยวพักค้างแรม 2 – 4 วัน โดยคิดราคาแบบเหมารวมค่าอาหารและบริการท่องเที่ยว

3.3.10 การท่องเที่ยวแบบผสมผสานเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการการท่องเที่ยวคัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นำมาจตุรรายการนำเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2 – 7 วัน หรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (Eco-Agro Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประวัติศาสตร์ (Agro-Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย (Eco-Adventure Travel) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์ (Geo- Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม (Agro-Cultural Tourism) เป็นต้น

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมและความสนใจของนักท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น ส่งผลให้รูปแบบการท่องเที่ยวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม สุขภาพ กีฬา และความสนใจเฉพาะด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับชุมชน การเรียนรู้ วัฒนธรรมท้องถิ่น และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในบริบทของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีศักยภาพทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา จึงถือเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถผสมผสานกิจกรรมกีฬาเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม งานวิจัยฉบับนี้มุ่งเน้นการบูรณาการแนวคิดด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การผจญภัย และ

วัฒนธรรม เข้ากับภูมิสังคมของพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนอง
 โจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ เสริมสร้างรายได้แก่ชุมชน และอนุรักษ์อัตลักษณ์ของ
 พื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

4. แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต

การศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม
 การท่องเที่ยวในอนาคต เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต ทั้งใน
 เรื่องการเตรียมพร้อมรองรับจากภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น และการพัฒนาเพิ่มศักยภาพของ
 ประเทศไทยเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสใหม่ ที่จะเกิดขึ้นจากภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไปพร้อม
 กัน โดยสามารถสรุปกระแสการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่อาจจะกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
 ไทยได้ ดังนี้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) การศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลง ที่
 อาจจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดทิศ
 ทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต ทั้งในประเด็นการเตรียมพร้อมรองรับจากภาวะความเสี่ยงที่จะ
 เกิดขึ้น และการพัฒนาเพิ่มศักยภาพของประเทศไทยเพื่อใช้ประโยชน์จากโอกาสที่จะเกิดขึ้นจาก
 ภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยสามารถสรุปกระแสการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่อาจจะกระทบต่อ
 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยได้ ดังนี้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

4.1 กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) การเชื่อมโยงของโลกได้ส่งผลกระทบถึงกัน
 หมดทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และการเคลื่อนย้ายของแรงงาน (Workforce
 flow) การรวมตัวกันของประเทศต่างๆ ในการเพิ่มอำนาจต่อรอง การไหลเวียนเงินทุน การขยาย
 ขอบเขตตลาดซึ่งกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลต่อการท่องเที่ยวที่ผู้ประกอบการต้องเปลี่ยนมุมมองพัฒนา
 ตัวเอง เพื่อรับกับคู่แข่งคู่ค้า และลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วในยุคการแข่งขันปัจจุบันนี้

4.2 สังคมสูงวัย (Aging Society) หลายประเทศก้าวสู่สังคมสูงวัย โดยเฉพาะลูกค้าหลัก
 ของไทย คือ กลุ่มยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ รวมถึงประเทศไทยเองก็กำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยใน
 ปี 2030 และจากการคาดการณ์ขององค์การสหประชาชาติ สัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกได้
 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.2 ในปี 2533 เป็นร้อยละ 11.7 ในปี 2556 มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดย
 คาดการณ์ว่าผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงถึง ร้อยละ 21.1 ในปี 2593 ซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่อแรงงานที่อาจจะ
 ขาดแคลนในบางสาขา โครงสร้างประชากรและวัยแรงงานที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป
 และตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุจะมีขนาดใหญ่ขึ้น

4.3 สังคมเมือง (Urbanization) การเพิ่มขึ้นของเมืองใหญ่ทั่วโลกนำมาซึ่งความเจริญ
 และโอกาสทางธุรกิจ แต่ก็มีความเสี่ยงตามมาเช่นกัน ได้แก่ ความแออัดของชุมชน ปัญหาขยะ มลพิษ
 ค่าครองชีพที่สูงขึ้นในมุมด้านการท่องเที่ยวอาจทำให้เกิดการกลืนวัฒนธรรม เช่น วัฒนธรรมแพชั่น
 เกาหลีใต้ ร้านอาหารต่างประเทศ อาจเกิดการสูญเสียความเป็นท้องถิ่นของชุมชน มีการใช้ทรัพยากร

อย่างสิ้นเปลือง นอกจากนี้ยังเกิดการกระจุกตัวของคนในชุมชนเมืองทำให้หลายเมืองที่บริหารจัดการไม่ดีไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งที่มีโอกาส และเสน่ห์ของเมืองจะสูญเสียไปจากสิ่งก่อสร้างที่คล้ายกันของเมืองใหญ่

4.4 ชีวิตดิจิทัล (Digital lifestyle) มีผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางด้วยตนเองเพิ่มขึ้น ความนิยมต่อโทรศัพท์ Smart phone ที่ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร แต่ยังสามารถใช้บริการข้อมูล (Data) ในระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่เพียงแต่สามารถค้นหาข้อมูลด้านการเดินทาง ที่พัก แหล่งท่องเที่ยว แต่ยังสามารถทำการจองได้โดยทันที (Real time) ซึ่งปัจจุบันผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่างให้ความสำคัญกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) เป็นอย่างมากตั้งแต่การให้บริการด้านข้อมูล การจอง และการซื้อขาย ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเตรียมตัวและเดินทางด้วยตนเองได้ง่ายกว่าเดิมมาก

4.5 ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวมากขึ้น ประกอบกับการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วมีส่วนในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตที่เกี่ยวข้องกับโรคระบาด การก่อการร้าย การชุมนุมประท้วง และภัยพิบัติทางธรรมชาติดังจะเห็นได้จากวิกฤตทางการเมืองในประเทศไทย ส่งผลให้นักท่องเที่ยวลดลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือผลของการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือโรคซาร์ส (SEVERE ACUTE RESPIRATORY SYNDROME ; SARS) และไข้หวัดนก ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั่วโลก

4.6 สายการบินต้นทุนต่ำส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว การให้เปิดบริการสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) และการแข่งขันที่สูงในธุรกิจการบิน ส่งผลให้ค่าโดยสารมีราคาถูกลงกว่าเดิมมากโดยเฉพาะบัตรโดยสารราคาพิเศษสำหรับการเดินทางนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (Low season) นอกจากจะส่งผลกระตุ้นให้มีการเดินทางเพิ่มขึ้น เพิ่มการกระจายตัวของการเดินทางนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ยังส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจก่อนการเดินทาง (Last Minute) เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ จากการศึกษาของ Airline Profiler พบว่า ในปี ค.ศ. 2013 ร้อยละ 23 ของผู้โดยสารเครื่องบินทั่วโลก เดินทางด้วยสายการบินต้นทุนต่ำและสายการบินต้นทุนต่ำมีอัตราที่นั่งที่ขายได้โดยเฉลี่ยสูงกว่าสายการบินมาตรฐาน แต่โดยภาพรวมผู้โดยสารมีความพึงพอใจในบริการที่ได้รับจากสายการบินมาตรฐาน (Full service airlines) มากกว่าที่ได้รับในสายการบินต้นทุนต่ำ สะท้อนให้เห็นว่ามากกว่า 1 ใน 5 ของผู้โดยสารเครื่องบิน ให้ความสำคัญต่อราคามากกว่าความสะดวกสบายและสายการบินต้นทุนต่ำมีแนวโน้มได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น

4.7 การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Environment) ผลกระทบจากการทำลายสภาพแวดล้อม การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ทำให้โลกได้รับผลกระทบและเป็นต้นเหตุของภัยพิบัติที่เพิ่มมากขึ้น หลายประเทศได้ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและนำมาสู่

ภาคปฏิบัติ มีสนธิสัญญาด้านสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและแนวทางปฏิบัติจากทุกภาคส่วน อย่างเป็นรูปธรรม นักท่องเที่ยวเริ่มให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวแบบมีความรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อมกลายเป็นปัจจัยที่หลายประเทศแสดงจุดยืนและหาแนวทางความร่วมมือ และจัดทำ เป็นแผนระดับชาติ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใช้เรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นจุดแข็งใน การส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

4.8 การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economics Community: AEC) ภูมิภาคอาเซียนหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวสูง ที่สุดในโลกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2556 คือ ร้อยละ 8.5 โดยมีการคาดการณ์ว่าภายหลังการเปิด ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศไทยเพิ่มขึ้น แนวโน้มการเติบโต ของภูมิภาคอาเซียนจะกลายเป็นองค์การทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความสำคัญและทั่วโลกต่างจับตามอง จึงเป็นความท้าทายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยที่จะใช้ประโยชน์จากตลาดที่ใหญ่ขึ้นในความร่วมมือ ในระดับภูมิภาค สำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยว จากประเทศกลุ่มอาเซียนกับปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปริมาณ นักท่องเที่ยวในประเทศในกลุ่มอาเซียนมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้น ซึ่งประเทศไทยได้รับผลประโยชน์จาก การเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น เมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการเปิดเสรีภาค ทางการท่องเที่ยว จะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้เพิ่ม มากขึ้น

4.9 การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) นักท่องเที่ยวมี แนวโน้มสนใจการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยว เชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) และ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัว เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มต้องการที่จะเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างในการท่องเที่ยว แต่ละครั้ง ต้องการสัมผัสธรรมชาติที่บริสุทธิ์ กิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศไทยมี ความพร้อมของทรัพยากรพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษดังกล่าว

โดยสรุป แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของไทย การเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ ที่ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวกับ การแข่งขันที่เพิ่มขึ้น การเข้าสู่สังคมสูงวัย ที่ส่งผลให้ตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุขยายตัว การเจริญเติบโต ของสังคมเมือง ซึ่งอาจนำไปสู่ความแออัดและสูญเสียเอกลักษณ์ท้องถิ่น ชีวิตดิจิทัล ที่ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนการเดินทางได้ด้วยตนเอง รวมถึงปัจจัยด้านความปลอดภัย การเพิ่มขึ้น ของสายการบินต้นทุนต่ำ และการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ นอกจากนี้ การเปิด

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและการเติบโตของการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา จะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในอนาคต

5. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสนใจและการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยนักวิชาการหลายท่านได้สรุปองค์ประกอบเหล่านี้ไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

McIntosh and Goeldner (1984) ได้เสนอกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในวงวิชาการและการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการดังต่อไปนี้

1) นักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวถ้าไม่มีนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวก็เกิดขึ้นไม่ได้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร ดังนี้ (1) นักท่องเที่ยว (Tourist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่สถานที่อื่นมิใช่ที่พักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน โดยเป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์อะไรก็ตามที่มีใช้การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ กลุ่มผู้โดยสารมาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยวและผู้โดยสารผ่านที่แวะพักเพื่อต่อเครื่องบินก็ไม่นับว่าเป็นนักท่องเที่ยวเช่นกัน และ (2) นักทัศนาจร (Excursionist) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่ที่ไม่ใช่ถิ่นพำนักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวในระยะเวลาไม่ถึง 24 ชั่วโมง (ไม่ได้ค้างคืน) และเดินทางโดยความสมัครใจด้วยวัตถุประสงค์อะไรก็ตามที่มีใช้การไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารเรือสำราญทางทะเลที่ค้างพักแรมในเรือสำราญจะถูกนับว่าเป็นนักทัศนาจร แต่ผู้โดยสารผ่านที่แวะพักเพื่อต่อเครื่องบินจะไม่ นับว่าเป็นนักทัศนาจร

2) การตลาดท่องเที่ยว การที่จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว นั้นจะต้องมีการตลาดท่องเที่ยวเพื่อชักนำให้เข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งการตลาดท่องเที่ยว หมายถึง ความพยายามที่จะทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของตนแล้ว โดยใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางทางการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

3) การขนส่ง เมื่อนักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะไปแหล่งท่องเที่ยวใดแล้ว ก็ต้องมีบริการขนส่งนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ซึ่งการขนส่งหมายถึง การจัดให้มีการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะประเภทต่างๆ จากภูมิลำเนาไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการและกลับสู่ภูมิลำเนาการขนส่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ ทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ และทางเครื่องบิน

4) ทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวและเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เกิดการเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากรท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติ สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ป่าไม้ ชายทะเล น้ำตก เป็นต้น (2) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นในสมัยอดีตรวมไปถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของสถานที่นั้น และมีผลดึงดูดให้คนไปเยือนพื้นที่นั้น ในปัจจุบัน เช่น กำแพงเมืองอุทยานประวัติศาสตร์ พระราชวัง ศาสนสถาน เป็นต้น และ (3) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นภายใต้รูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดต่อกันมาอย่างช้านาน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้นเช่น สภาพชีวิตผู้คนในชนบท หมู่บ้านชาวเขา ตลาดน้ำ งานเทศกาลประเพณี ฯลฯ

5) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่รองรับในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวกและปลอดภัย โดยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยตรง เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น เพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ เช่นการอำนวยความสะดวกในการเข้าออกประเทศ เช่น การตรวจหนังสือเดินทาง การต่อวีซ่า นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้บริการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความสะดวกระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เช่น บริการที่พักแรม บริการอาหาร บริการนำเที่ยว บริการขนส่ง บริการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และ (2) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวโดยอ้อม เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศแล้ว แม้จะไม่มีนักท่องเที่ยว รัฐบาลก็ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้แก่ประชาชน ส่วนการให้บริการนักท่องเที่ยวก็ถือเป็นผลพลอยได้ เช่น การสื่อสาร การไฟฟ้า การประปา การคมนาคม การรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาล ฯลฯ

Bhatia (1986) กล่าวถึงองค์ประกอบด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ หลักการ Model 6A's ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions) 2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) 3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4) โปรแกรมการท่องเที่ยว (Available package) 5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และ 6) การบริการเสริม (Ancillary Service) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (Attractions) ถือเป็นองค์ประกอบหลักในสถานที่ท่องเที่ยว เพราะแหล่งท่องเที่ยวต้องสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาเยี่ยมชมได้ ซึ่งสิ่งดึงดูดใจย่อมแตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว

2) ความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) เป็นองค์ประกอบที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางคมนาคมขนส่งที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวถือเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความจำเป็นตลอดจนต้องสามารถเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้ หากมีความสะดวกในการเดินทางก็จะยิ่งเพิ่มความประทับใจได้มาก

3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เป็นองค์ประกอบสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยว ที่ต้องมีไว้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ได้รับความสุข ความสบายใจ ความประทับใจ อยากใช้เวลาในการท่องเที่ยวนานขึ้น เช่น ที่พัก ร้านอาหาร โทรศัพท์ แผนที่ ร้านขายของ เป็นต้น

4) โปรแกรมการท่องเที่ยว (Available Package) เป็นการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย อาจเป็นการเตรียมการโดยเจ้าของรีสอร์ท หรือหน่วยงานภาครัฐที่อาจจัดโปรโมชั่นเสริมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) คือ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถกระทำได้ตามความถนัดและความสนใจในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมผจญภัย เหมาะสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบความท้าทายต้องการความแปลกใหม่ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการให้คำแนะนำดูแลเพื่อความปลอดภัยในเบื้องต้น เช่น การกระโดดร่ม ปีนหน้าผา ไรยตัว ล่องแก่ง เป็นต้น แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่รักสุขภาพกิจกรรมที่นิยมมากคือ การทำสปา ชดฝวี รวมถึงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น การดูนก ส่องสัตว์ ท่องเที่ยวชมประเพณีวัฒนธรรม เป็นต้น

6) การบริการเสริม (Ancillary Service) หมายถึง การบริการที่นอกเหนือจากการบริการขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ธนาคาร ไปรษณีย์ โรงพยาบาล ร้านอินเทอร์เน็ต โดยปกติบริการเหล่านี้ภาครัฐจะเป็นผู้จัดหาและพัฒนาเพื่อบริการแก่ประชาชนของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นผลพลอยได้ของนักท่องเที่ยว

Dickman (1996) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541) เสนอว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1) ความดึงดูดใจ (Attraction) นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุดของการเดินทาง เพราะเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น เช่น หาดทราย ทะเล ภูเขา ป่าไม้ที่สวยงาม แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ เช่น ปราสาท วัด วัง เมืองโบราณ หรือการท่องเที่ยวชนบทเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้าน เรียนรู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ตลาดน้ำ หรือการมีลักษณะของกิจกรรมเหตุการณ์เฉพาะสำคัญๆ เช่น งานประเพณีของท้องถิ่น การจัดขบวนบุปผาชาติ การแห่เทียนเล่นไฟ การแสดงแสงสีเสียง เป็นต้น โดยสถานที่ดังกล่าวก่อให้เกิดความบันเทิงใจและมีเสน่ห์เฉพาะตัว นอกจากนี้ ราคาค่าเข้าชม ทรัพยากรการท่องเที่ยวก็มีส่วนดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชมด้วย

2) ความสามารถในการเข้าถึงได้ง่าย (Accessibility) ได้แก่ การมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น ระบบคมนาคม สนามบิน ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางน้ำ ซึ่งเอื้ออำนวยให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง (Destination) หรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) ได้อย่างปลอดภัยมีความสะดวกสบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถเข้าถึง และเข้า-ออก ได้อย่างสะดวก เช่น ถนน สะพาน ที่จอดรถ ตลอดจนทำเส้นทางเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกันเพราะถ้าขาดเส้นทางคมนาคมที่ดีแล้วแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวจะมีคุณค่าเพียงใดก็ตามก็ย่อมไร้ความหมาย

3) บริการอำนวยความสะดวก (Ancillary Service) แหล่งท่องเที่ยวควรมีการต้อนรับอย่างเป็นมิตรจากเจ้าของพื้นที่ เป็นการสร้างความสุขความประทับใจด้วยการแสดงไมตรีจิตซึ่งสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะคือ การให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นด้วยการส่งยิ้ม พุดคุย ทักทาย ให้บริการเล็กๆ น้อย และการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวในยามที่ประสบปัญหา ด้วยการให้ข้อมูลให้คำแนะนำตักเตือน

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องมีไว้เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ได้รับความสุข ความสะดวกสบาย และความประทับใจ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการเข้า-ออก เมือง ถือเป็นประตูแรกที่นักท่องเที่ยวผ่านเข้ามาในประเทศ ได้แก่ การตรวจหนังสือเดินทาง การขนถ่ายกระเป๋าเดินทาง เป็นต้น ลำดับต่อมาคือสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ และสุดท้าย คือสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัย ทั้งความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

5) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity) นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในยุคปัจจุบัน เพราะการท่องเที่ยวไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ ความงดงามของธรรมชาติเท่านั้น แต่เป็นการที่นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การเดินป่าเพื่อศึกษาระบบนิเวศเขตร้อน การล่องแก่งในแม่น้ำ การปั่นหน้าผา การดำน้ำ การพายเรือแคนู การตกปลาหมึก ในทะเล ชีจักรยาน วายน้ำ ส่องนก ตลอดจนการร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนเจ้าบ้าน เช่น การดำน้ำ การเกี่ยวข้าว การทำอาหาร และการร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้จะเป็นประสบการณ์ที่อยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยวและมักก่อให้เกิดการกระจายรายได้แก่ชุมชน

6) ที่พักแรม (Accommodation) เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการค้างคืน ได้แก่ ที่พักประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ที่พักประเภทต่างๆ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับแตกต่างกัน กำหนดราคาและบริการในระดับต่างกัน ได้แก่ ภัตตาคาร สระว่ายน้ำ น้ำ ฟิตเนสเซ็นเตอร์ ชาวน่า และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านนักท่องเที่ยว การตลาด การขนส่ง ทรัพยากรท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา รูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมุ่งเน้น การออกแบบกิจกรรมที่ดึงดูดใจ เข้าถึงได้ง่าย มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน และสร้างความประทับใจทั้งในด้านกายภาพ วัฒนธรรม และจิตวิญญาณ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณค่าและความยั่งยืนของชุมชนและพื้นที่เป้าหมายอย่างแท้จริง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวสมัยใหม่ที่กำลังเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคด้านวัฒนธรรมที่แสวงหาประสบการณ์ผ่านการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ช่วยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้พัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งหล่อหลอมอัตลักษณ์ใหม่ที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในรูปแบบเดิม (Richards and Raymond, 2000 ; Ohridska-olson, and Ivanov, 2010) นอกจากนี้ รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังมีบทบาทในการอนุรักษ์มรดกของชุมชนท้องถิ่น และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาเยือนได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี (Chugh, 2018) ตลอดจนเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของชุมชนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน (Muneenam & Suwannattachote, 2024) ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อันประกอบด้วย ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และ องค์ประกอบคุณค่าคุณลักษณะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่คาดหวังจากมุมมองของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย ดังนี้

1. ความหมายและแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นแนวคิดที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง โดยมุ่งหวังให้เกิดคุณค่าใหม่ทั้งต่อ

นักท่องเที่ยวยุคใหม่และชุมชนท้องถิ่น การทำความเข้าใจความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เริ่มได้รับความสนใจในแวดวงวิชาการตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 2000 โดยริเริ่มจากการศึกษาและเผยแพร่ของ Richards และ Raymond (อ้างใน Wurzburger, 2010) ซึ่งได้ร่วมกันวิจัยและนำเสนอแนวคิดดังกล่าวผ่านบทความที่ตีพิมพ์ใน Atlas Newsletter ฉบับเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 2000 โดยเน้นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างประสบการณ์ตรงและการเรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการพัฒนาแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในระดับนานาชาติ

Richards and Raymond (2000) ได้นิยามว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวพัฒนาศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ โดยผ่านการทำกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมและเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงวันหยุด

Binkhorst (2006) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้น นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้สร้างคุณค่าให้กับประสบการณ์การท่องเที่ยวของตัวเอง ผ่านการเลือกซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งการสร้างคุณค่าให้ทรัพยากรด้านวัฒนธรรม เช่น วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ดังนั้น ในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกันไปตามภูมิหลังของแต่ละคน

Wurzburger (2010) อ้างว่า องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อย่างเป็นทางการในการประชุมนานาชาติว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เมื่อปี ค.ศ. 2008 ณ เมืองซานตาเฟ มลรัฐนิวเม็กซิโก ประเทศสหรัฐอเมริกา ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้านศิลปะ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ผ่านประสบการณ์ตรงและการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับชุมชนในพื้นที่

Richards (2010) ได้สรุปนิยามของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน และส่งเสริมการผลิตสินค้าท้องถิ่นป้อนสู่ตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 โดยให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากริชาร์ด และเรย์มอนด์ ได้ให้แนวคิดหลักว่าการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จะมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมทำกิจกรรมและเรียนรู้จากประสบการณ์

Binkhorst (2006) ได้นำเสนอแนวคิดเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของนักท่องเที่ยวในบริบทของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยระบุว่านักท่องเที่ยวเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างคุณค่าให้กับประสบการณ์การท่องเที่ยวของตนเองผ่านการมีส่วนร่วมและการปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรม

ในท้องถิ่น ต่อมา Richards (2010) ได้ขยายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพิ่มเติมจากแนวคิดเดิมเมื่อปี ค.ศ. 2000 โดยเน้นว่าการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ควรส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และสนับสนุนการผลิตสินค้าท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ตลาด ซึ่งถือเป็นการตอบสนองต่อพฤติกรรมและความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ รวมถึงเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อันเป็นการสร้างคุณค่าและความหมายของการเดินทางมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังเน้นบทบาทของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและร่วมออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวสมัยใหม่ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวในลักษณะเดิม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับกิจกรรมในพื้นที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติ และการสร้างประสบการณ์เฉพาะตน ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จึงเกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชนในฐานะเจ้าของทรัพยากร ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 6 ประการมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (Richards, 2010)

2.1 เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เพิ่มทักษะให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งในการพัฒนาทักษะของนักท่องเที่ยวสามารถเกิดขึ้นได้จากการที่นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว อาทิ เช่นในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านการทอผ้าพื้นเมืองของชาวเมารี ประเทศนิวซีแลนด์ จะสร้างทักษะด้านการทอผ้าให้กับนักท่องเที่ยว หรือในกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านการปรุงอาหาร ของเมืองบาร์เซโลนา ประเทศสเปนซึ่งมีชื่อเสียงด้านนี้ นักท่องเที่ยวจะได้ทักษะการปรุงอาหารจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประกอบอาหาร เป็นต้น

2.2 เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีสินค้าหลักคือทักษะและประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมที่เกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวประสบการณ์จะกลายเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น ประสบการณ์ทางดนตรีพื้นเมืองและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ได้จากการเข้าร่วมงานเทศกาลดนตรีของประเทศเม็กซิโกประสบการณ์และทักษะด้านศิลปะการวาดภาพ การแกะสลักจากการเข้าร่วมงานศิลปะในป่าของประเทศแคนาดา เป็นต้น

2.3 เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการเปลี่ยนจากการขายทรัพยากรการท่องเที่ยวที่จับต้องได้สู่ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่จับต้องไม่ได้ เปลี่ยนจากการขายสินค้าที่เป็นวัตถุไปสู่การขายสินค้าที่เรียกว่า“ประสบการณ์” อาทิ เปลี่ยนจากการขายมิดล็กโยล (Laguiole) ซึ่งเป็นงานฝีมือแบบดั้งเดิมของประเทศฝรั่งเศส เป็นการขายการสอนทำมิดจากมืออาชีพในท้องถิ่น เป็นต้น

2.4 เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนจากสินค้าที่เป็นวัฒนธรรมระดับสูงไปสู่การเป็นสินค้าวัฒนธรรมประจำวัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้ สัมผัสถึงความเป็นท้องถิ่น และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ง่ายขึ้น โดยวัฒนธรรมระดับสูง เป็นวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องไปเยี่ยมชม ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแสดงผลงานศิลปะ อนุสาวรีย์ต่างๆ ส่วนวัฒนธรรมประจำวันจะเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริงที่มีอยู่ตามชนบทในวิถีชีวิตประจำวัน เช่น ตลาดนัดท้องถิ่น ร้านอาหารพื้นบ้านตามชนบท สภากาแฟ เป็นต้น

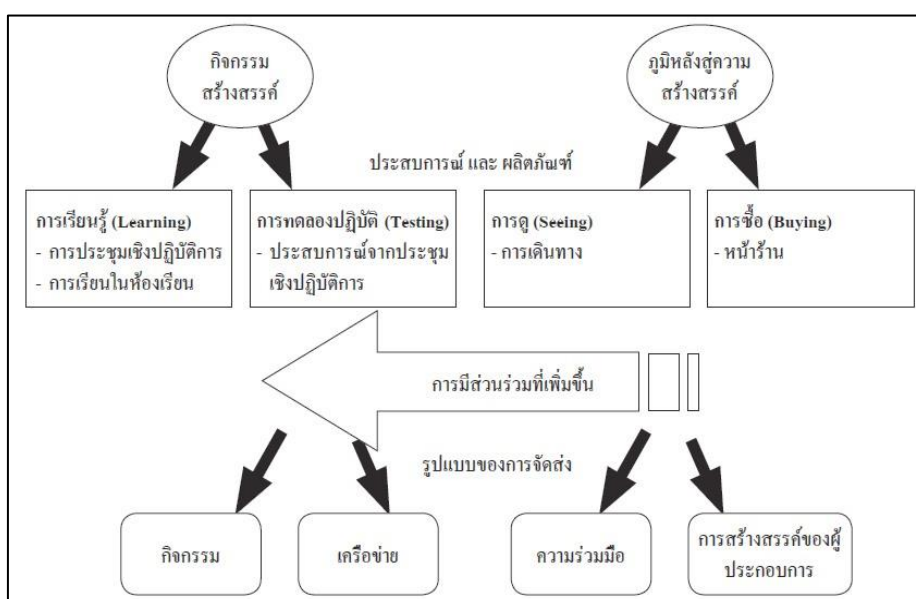
2.5 เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนท้องถิ่น โดยนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เช่น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในนิวซีแลนด์ ได้จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์หลายรูปแบบ อาทิ การทอผ้า การสร้างงานไม้ การแกะสลัก การเรียนภาษาเมารี และการทำอาหารนักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้ว่าต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใด โดยแต่ละกิจกรรมจะมีชาวบ้านในท้องถิ่นคอยให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ เป็นต้น

2.6 เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ต้องมีความโดดเด่นแตกต่างกันด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ ที่มีความแตกต่างกัน อาทิ เมืองบาร์เซโลนา ประเทศสเปน มีความโดดเด่นด้านอาหารพื้นเมือง จึงนำจุดเด่นด้านนี้มาพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยจัดให้มีกิจกรรมการสอนการทำอาหาร วิธีการปรุงอาหาร ทั้งอาหารคาวและอาหารหวานให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าวถือว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ลักษณะเฉพาะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คือการเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทอผ้า การทำอาหารพื้นบ้าน หรือกิจกรรมหัตถกรรมอื่นๆ ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ที่มีคุณค่าในเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในลักษณะนี้มิได้มุ่งเน้นเพียงการบริโภคสินค้าที่จับต้องได้ หากแต่เป็นการมอบประสบการณ์อันมีคุณค่าทางจิตใจและสังคม นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม และส่งเสริมการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวผ่านการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่อย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

3. แบบจำลองการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ริชาร์ด (Richards, 2010) ได้พัฒนาแบบจำลองการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการอธิบายองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยแบบจำลองดังกล่าวเน้นให้เห็นถึงบทบาทของนักท่องเที่ยวในฐานะผู้ร่วมสร้างประสบการณ์ (co-creator) ที่ไม่ได้เป็นเพียงผู้บริโภคการท่องเที่ยว แต่มีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมที่สะท้อนถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต และอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ที่มา: Richards (2010)

แบบจำลองการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับของการสร้างประสบการณ์และผลิตภัณฑ์ และระดับของการจัดส่งสินค้าและบริการ ระดับของการสร้างประสบการณ์และผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ ภูมิหลังสู่ความสร้างสรรค์และกิจกรรมสร้างสรรค์ อธิบายได้ดังนี้ (Richards, 2010)

3.1 ภูมิหลังสู่ความสร้างสรรค์ ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจะนำมาพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นำไปสู่การสร้างประสบการณ์และผลิตภัณฑ์ใน 2 ลักษณะ คือ การดู (Seeing) และการซื้อ (Buying) เช่น การเดินทางมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว และซื้อของที่ระลึกจากหน้าร้านของสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีอยู่ในรูปแบบการท่องเที่ยวทั่วไป

3.2 กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากการท่องเที่ยว โดยกิจกรรมสร้างสรรค์ประกอบด้วย กิจกรรมที่เกิดจาก

การเรียนรู้ (Learning) และกิจกรรมที่เกิดจากการทดสอบหรือทดลองปฏิบัติ (Testing) เช่น การเรียนในห้องเรียนการอบรมในห้องประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการลงมือทำในสถานที่จริง เป็นต้นระดับของการจัดส่งสินค้าและบริการ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ

3.2.1 การสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการในการกำหนดรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามลักษณะทรัพยากรที่ปรากฏในท้องถิ่น

3.2.2 ความร่วมมือจากชุมชนในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในการนำเสนอสินค้าและบริการสู่นักท่องเที่ยว

3.2.3 เครือข่ายหรือพันธมิตรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

3.2.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์รูปแบบต่างๆ ที่จะนำเสนอต่อนักท่องเที่ยว จะเห็นว่าการเติบโตอย่างยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ที่สำคัญคือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวและทรัพยากรการท่องเที่ยวของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขึ้นในท้องถิ่น

โดยสรุป แบบจำลองการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของแบ่งออกเป็นสองระดับหลัก คือ ระดับของการสร้างประสบการณ์และผลิตภัณฑ์ และระดับของการจัดส่งสินค้าและบริการ ในระดับของการสร้างประสบการณ์ เน้นที่การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวผ่านการดูและซื้อสินค้า หรือการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การเรียนรู้และการทดลองปฏิบัติจริง ส่วนในระดับการจัดส่งสินค้าและบริการ เน้นบทบาทของผู้ประกอบการ ชุมชน เครือข่ายพันธมิตร และการร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เติบโตอย่างยั่งยืน

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดผลสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนหลายด้าน เช่น การวางแผนอย่างมีส่วนร่วม การจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ผู้มาเยือน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สามารถสรุปได้ดังนี้

ริชาร์ด (Richards, 2010) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และเสนอกรอบแนวคิดซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสำคัญจำนวน 11 ประการ โดยแต่ละปัจจัยล้วนมีบทบาทในการผลักดันให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน อาทิ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม การสร้างอัตลักษณ์ให้กับแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมให้มีความน่าสนใจ ทั้งนี้ องค์ประกอบทั้ง 11 ประการดังกล่าวมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในบริบทของพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ที่มา: Richards (2010)

เมื่อนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มาวิเคราะห์ ในมิติของการท่องเที่ยวไทยได้ ดังนี้ (Richards, 2010)

4.1 บริบท หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยประเทศไทยนับว่ามีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคประเทศไทยถือว่าเป็นเมืองประวัติศาสตร์มีความเป็นมาที่ยาวนานกว่า 700 ปี มีปราสาท พระราชวัง วัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี และความเชื่อกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ ปราสาท หินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ปราสาทเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ปราสาทศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ และปราสาทเขาพระวิหาร จังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น

4.2 การมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น หมายถึง การเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นและประชาชนเข้ามามีส่วนในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชน ซึ่งประเทศไทยนั้น มีการปกครองแบบลำดับชั้นและกระจายอำนาจสู่การปกครองในระดับล่าง อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บางพื้นที่อาจมีหัวหน้าชุมชน ซึ่งบุคคลทั้ง 3 กลุ่มมาจากบุคคลในท้องถิ่น ทำให้มีความรู้เรื่องท้องถิ่น เป็นอย่างดี และสามารถขอความร่วมมือจากประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับพื้นที่และสามารถดำเนินการในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 การมีพันธมิตร หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน อาทิ เจ้าของธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกรมศิลปากร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานเหล่านี้จะกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ของชุมชน หากมีการสร้างความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจะทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

4.4 การวางแผนระยะยาว ได้แก่ การวางแผนล่วงหน้าในการจัดการท่องเที่ยวและการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยการวางแผนระยะยาวอาจอิงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การวางแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะช่วยให้การบริหารจัดการมีทิศทางที่แน่นอน พร้อมทั้งสามารถสามารถขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐได้ด้วยเช่นกัน ขณะเดียวกันต้องวางแผนการบริหารทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพเดิมพร้อมสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก

4.5 การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยชุมชนต้องระบุให้ชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ ต้องการนำเสนอในแง่ใด อาทิ การนำเสนอวัฒนธรรมด้านวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชน

ที่อาศัยแม่น้ำในการค้าขายสินค้าและบริการ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนตลาดน้ำอัมพวา

4.6 การมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ดี หมายถึง การมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ซ้ำแบบของใครเป็นการสร้างจุดแข็งให้กับชุมชน โดยประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย แม้จะอยู่ในภูมิภาคเดียวกันแต่ก็มีความแตกต่างกัน อาทิ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีภาษาที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น ภาษาโคราช ภาษาไทยอีสาน ภาษาเขมร ภาษาส่วย ภาษาเยอ เป็นต้น ซึ่งภาษาเหล่านี้ถือว่าเป็นจุดแข็งของแต่ละพื้นที่ที่สามารถนำมาจัดในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้ภาษาท้องถิ่น

4.7 การมีอิสรภาพในการบริหารจัดการ ได้แก่ การที่ชุมชนมีอิสรภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ผู้ที่เกี่ยวข้องควรได้รับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งสถานประกอบการและชุมชน ไม่ควรได้รับผลประโยชน์เพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โครงสร้างการบริหารจัดการควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีอิสระในการดำเนินงาน อาทิ การเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตามความเหมาะสมของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่น

4.8 การสื่อสารและการตลาดที่ดี หมายถึง การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัจจุบันการสื่อสารของไทยถือว่ามีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถเข้าถึงเกือบทุกพื้นที่ของประเทศ ขณะเดียวกันเทคโนโลยีการสื่อสารยังช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเปิดรับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวด้วยตนเอง สื่อประชาสัมพันธ์ของไทยมีทั้ง สื่อเก่า เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ใบปลิว และสื่อใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต ซึ่งต่างช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยว ขณะที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้มากขึ้น สะดวกและรวดเร็วขึ้น

4.9 การมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอ ได้แก่ การมีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนในปริมาณมาก ปัจจุบันหลายองค์กรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อาทิ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) สำนักบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ให้การสนับสนุนงบประมาณการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แต่ก็มีหลายชุมชนที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนของตนเองให้อยู่ในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้เกิดการแข่งขันค่อนข้างสูงในขณะที่ยังงบประมาณที่ให้การสนับสนุนมีจำนวนจำกัด การมองหาแหล่งเงินทุนในท้องถิ่นจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ปัญหาด้านเงินทุนได้

4.10 การมีผู้นำที่เข้มแข็งและทีมงานที่มั่นคง หมายถึง การมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และทักษะในการพัฒนาคน เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการดำเนินงานโดยชุมชนเป็นหลัก

ผู้นำชุมชนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถด้านการท่องเที่ยว เพื่อช่วยในการกำหนดทิศทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แต่ในปัจจุบันผู้นำชุมชนท้องถิ่นของไทย ยังขาดความรู้เรื่อง การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ชัดเจน เพราะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทย การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้นำชุมชนจึงมีความสำคัญมาก

4.11 การเมือง หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่นำมาใช้เพื่อจัดระเบียบความสัมพันธ์ภายในรัฐระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง การเมืองของไทยยังถือว่ามີเสถียรภาพน้อย เกิดการแตกแยกทางวิชาการเมืองอย่างเห็นได้ชัด ทั้งการก่อการร้ายในบางพื้นที่ ซึ่งแท้จริงแล้วการเมืองมีความสำคัญมากเพราะการเมืองมีส่วนสำคัญในการผลักดันและสนับสนุนให้มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขึ้นในเมืองไทย พร้อมทั้งสร้างความไว้วางใจให้กับนักท่องเที่ยว

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลายและเชื่อมโยงกัน ได้แก่ บริบทของพื้นที่ การมีส่วนร่วมของชุมชน ความร่วมมือกับพันธมิตรในท้องถิ่น การวางแผนระยะยาว วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน รูปแบบการท่องเที่ยวที่โดดเด่น ความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ การสื่อสารและการตลาดที่มีประสิทธิภาพ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน ผู้นำที่เข้มแข็ง และเสถียรภาพทางการเมือง ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับบริบทของชุมชนท้องถิ่น

5. องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นแนวความคิดการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังกับวัฒนธรรม ประเพณี หรือศิลปะท้องถิ่น ซึ่งต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไปที่นักท่องเที่ยวเพียงแต่รับชมและชื่นชมแหล่งท่องเที่ยว แนวคิดนี้มุ่งสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยตรง (Richards & Raymond, 2000)

องค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การเรียนรู้ศิลปะท้องถิ่น การทำหัตถกรรม หรือการเข้าร่วมงานเทศกาลท้องถิ่น การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด รวมถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งส่งเสริมความยั่งยืนในการท่องเที่ยว และการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น ผ่านการกระจายรายได้จากกิจกรรมท่องเที่ยว (Richards, 2011; Duxbury & Richards, 2019)

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังเน้นไปที่ การสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มองหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่มีความหมายมากกว่า

การท่องเที่ยวแบบเดิมๆ ทั้งนี้ องค์ประกอบหลักเหล่านี้ทำให้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนและเชื่อมโยงกับชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

5.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ (Creative Engagement) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมอย่างจริงจังกับกิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม ประเพณี หรือศิลปะท้องถิ่น ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างความสนุกสนาน แต่ยังส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และความเชื่อมโยงกับพื้นที่ท่องเที่ยวนั้นๆ กิจกรรมสร้างสรรค์เหล่านี้อาจรวมถึงการทำหัตถกรรมท้องถิ่น การเรียนรู้วิถีการปรุงอาหารพื้นเมือง หรือการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น งานเทศกาล หรือการแสดงศิลปะ (Richards & Raymond, 2000) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นจากผู้เชี่ยวชาญหรือชาวบ้านในพื้นที่ ส่งผลให้การท่องเที่ยวมีความหมายมากขึ้น และนักท่องเที่ยวรู้สึกเชื่อมโยงกับชุมชนที่พวกเขาไปเยือน ซึ่งต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไปที่มักเน้นการชมสถานที่เท่านั้น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มองหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่และแตกต่าง (Duxbury & Richards, 2019)

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ยังช่วยสนับสนุนความยั่งยืนของชุมชนท้องถิ่น โดยนักท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการใช้บริการหรือซื้อสินค้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสร้างสรรค์นั้นๆ กิจกรรมเหล่านี้จึงไม่เพียงแต่สร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว แต่ยังส่งผลดีต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น (Richards, 2010)

5.2 การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Connection to Local Culture) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ที่พวกเขาเดินทางไปเยือน วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่เพียงเป็นแหล่งความรู้และประสบการณ์เท่านั้น แต่ยังเป็นรากฐานสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและมีความหมายมากขึ้น (Richards, 2010) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ ศิลปะ การแสดง หรือประเพณีท้องถิ่น เช่น การทำหัตถกรรม ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หรือการเข้าร่วมในเทศกาลท้องถิ่น (Duxbury & Richards, 2019) สิ่งเหล่านี้ช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและซึมซับวัฒนธรรมที่แท้จริงของชุมชน รวมถึงการใช้ชีวิตในพื้นที่นั้นๆ การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่นยังช่วยสร้างคุณค่าและความยั่งยืนให้กับชุมชน โดยการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลทั้งในด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสประสบการณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างลึกซึ้งจะทำให้เกิดการสนับสนุนจากภายนอก ทั้งในด้านการอนุรักษ์และการเผยแพร่วัฒนธรรมไปสู่สังคมวงกว้าง (Richards & Raymond, 2000) การเชื่อมโยงกับวัฒนธรรม

ท้องถิ่นไม่เพียงแต่ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ แต่ยังช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้กับชุมชน และยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ประสบความสำเร็จและคงไว้ซึ่งความยั่งยืนในระยะยาว

5.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Local Community Involvement) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเน้นความสำคัญของชุมชนท้องถิ่นในการเป็นผู้มีส่วนร่วมหลักในการจัดการและสร้างสรรค์ประสบการณ์การท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่นไม่เพียงมีบทบาทเป็นผู้ให้บริการเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้นำเสนอวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่อย่างแท้จริง การที่ชุมชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการท่องเที่ยวช่วยเพิ่มความยั่งยืนและความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Richards & Raymond, 2000) การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนในเชิงลึก ชุมชนเป็นผู้สร้างสรรค์ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของตน ซึ่งช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น (Duxbury & Richards, 2019) นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชนยังช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยชุมชนสามารถนำรายได้จากการท่องเที่ยวไปพัฒนาความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชนที่สามารถสร้างกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้จริง การที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวจะทำให้กิจกรรมนั้นๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น การมีส่วนร่วมของชุมชนยังช่วยลดผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว เช่น การรุกรานพื้นที่ธรรมชาติหรือการบ่อนทำลายวัฒนธรรมท้องถิ่น

5.4 การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น (Boosting the Local Economy) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากการท่องเที่ยวประเภทนี้ช่วยส่งเสริมการกระจายรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นผ่านการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรคกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ นักท่องเที่ยวที่มาเยือนสามารถสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นได้ด้วยการซื้อสินค้าพื้นเมือง เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยชุมชน หรือการใช้บริการต่างๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น (Duxbury & Richards, 2019) การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้นเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว ทำให้ชุมชนสามารถนำทรัพยากรทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการสร้างรายได้ ชุมชนท้องถิ่นยังสามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจระยะยาวได้ผ่านการพัฒนากิจกรรมที่มีคุณค่า

เชิงวัฒนธรรมและเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้งของนักท่องเที่ยวในการสร้างสรรค์และใช้บริการภายในพื้นที่ทำให้รายได้กระจายเข้าสู่ชุมชนได้โดยตรง (Richards, 2010)

นอกจากนี้ การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นยังช่วยเพิ่มโอกาสในการจ้างงานและพัฒนาทักษะให้กับคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะในการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยว การผลิตสินค้าหัตถกรรม และการบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์มักมองหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่และมีคุณค่า ซึ่งส่งผลให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.5 การสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ (Creating Unique Experiences) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเน้นการให้ประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์และแตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป การสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์นี้ทำให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่นั้นๆ กิจกรรมเหล่านี้อาจเป็นการทำหัตถกรรมท้องถิ่น การเรียนรู้การทำอาหารพื้นเมือง หรือการเข้าร่วมในเทศกาลและพิธีกรรมท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ (Richards & Raymond, 2000) การสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง และเป็นการสร้างความทรงจำที่ยั่งยืน ซึ่งส่งเสริมให้เกิดความต้องการกลับมาเยือนอีกครั้ง นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งหาไม่ได้จากที่อื่น การเน้นที่ประสบการณ์ที่ไม่ซ้ำกันนี้ทำให้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มองหาการท่องเที่ยวที่มีความหมายและเข้าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริง (Duxbury & Richards, 2019) ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ยังมีผลในการสร้างคุณค่าและเพิ่มความน่าสนใจให้กับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมเหล่านี้มักจะสัมผัสกับมุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ประสบการณ์เหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมในรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Richards, 2010) การออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ เช่น ความต้องการของนักท่องเที่ยว ความสามารถของชุมชนในการจัดการกิจกรรม และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น กิจกรรมเหล่านี้ยังต้องสอดคล้องกับการอนุรักษ์และการเคารพต่อวัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นไปอย่างยั่งยืน

โดยสรุปการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) มีลักษณะเฉพาะที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น การเรียนรู้ศิลปะหรือการทำหัตถกรรม นักท่องเที่ยวไม่เพียงแค่มอง แต่ยังสามารถสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด กิจกรรมเหล่านี้ยังช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น และสร้าง

ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์แก่นักท่องเที่ยว ที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการกลับมาเยือนอีกครั้ง นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแบบนี้ยังเน้นไปที่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

6. องค์ประกอบคุณค่าคุณลักษณะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่คาดหวังจากมุมมองของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้กลายเป็นแนวโน้มสำคัญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ผ่านการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทย การเข้าใจถึงมุมมองและความคาดหวังของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อพัฒนาแนวทางและกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างเหมาะสม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้เสนอองค์ประกอบของคุณค่าที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง ซึ่งสะท้อนถึงปัจจัยสำคัญในการออกแบบและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ

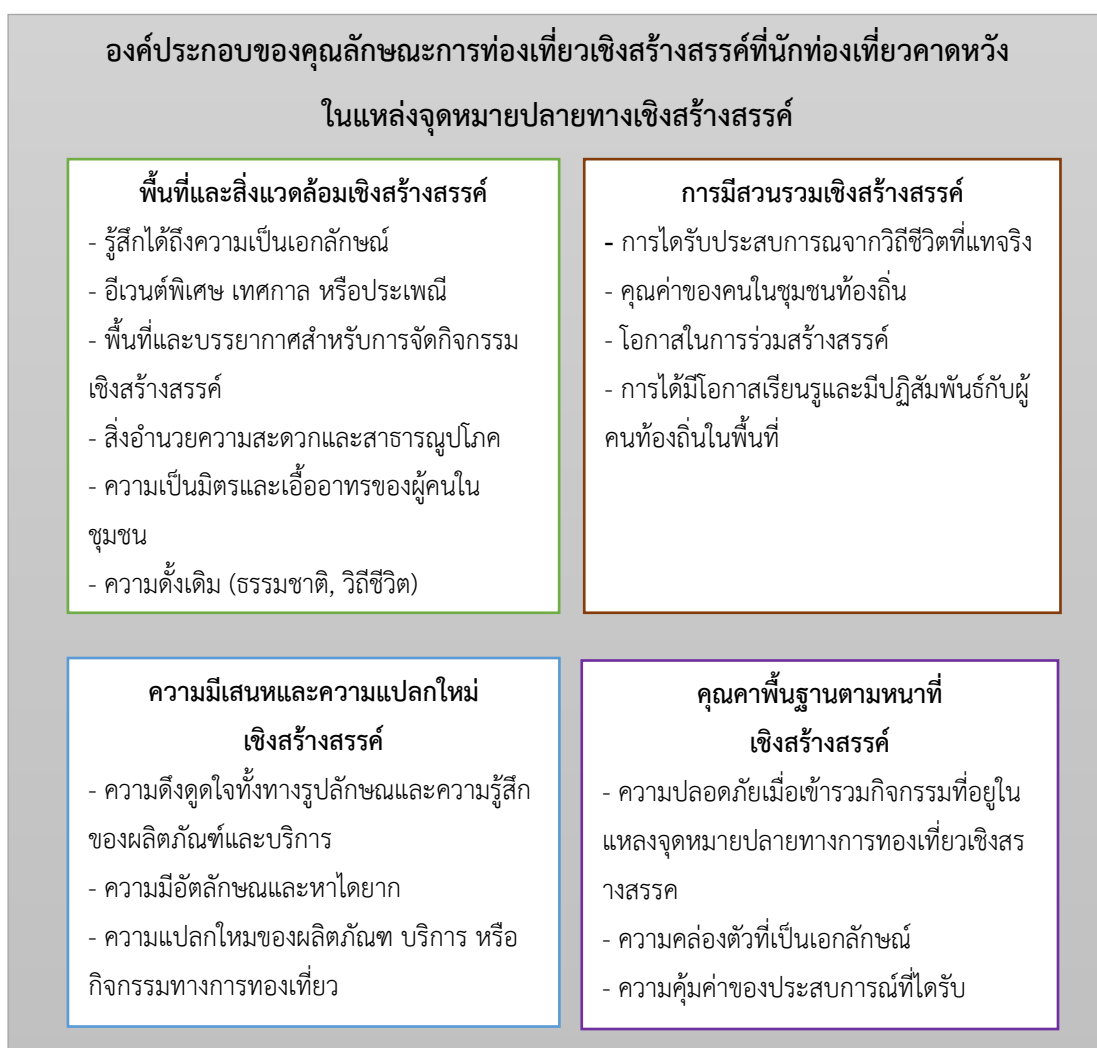
องค์ประกอบคุณค่าคุณลักษณะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่คาดหวังจากมุมมองของนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย (จักรวาล วงศมนี และ รัชพงษ์ วงศาโรจน์, 2564) ประกอบด้วย

6.1 องค์ประกอบที่ 1 พื้นที่และสิ่งแวดล้อมเชิงสร้างสรรค์ (Creative Space and Environment) หมายถึง การเป็นสถานที่ที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกของความเป็นเอกลักษณ์ และสะท้อนความหมายของสถานที่นั้นได้อย่างแท้จริง มีความดั้งเดิม เป็นของจริง ปราศจากการแต่งเติม มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะกิจกรรมอีเวนต์พิเศษ เทศกาล หรือประเพณีที่น่าสนใจและเป็นประสบการณ์ที่น่าจดจำ รวมถึงการจัดพื้นที่และบรรยากาศที่เอื้อต่อกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคที่สนับสนุนการสร้างประสบการณ์ พร้อมทั้งการต้อนรับอย่างเป็นมิตรจากคนในท้องถิ่น

6.2 องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ (Creative Participation) หมายถึง ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการได้รับประสบการณ์จากวิถีชีวิตจริง ไม่ใช่สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อการแสดงหรือจัดฉากเทียม โดยต้องการพบเห็นและรับรู้ถึงมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดจากอดีตในแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งยังต้องการมีโอกาสเข้าร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ และได้เรียนรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

6.3 องค์ประกอบที่ 3 ความมีเสน่ห์ หาได้ยาก และแปลกใหม่เชิงสร้างสรรค์ (Creative Fascinating Rareness and Newness) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คาดหวัง ได้แก่ ความดึงดูดใจทั้งในด้านรูปลักษณ์และความรู้สึก ความมีอัตลักษณ์เฉพาะของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความแปลกใหม่ที่ไม่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความประทับใจและคุณค่าเชิงสร้างสรรค์ให้กับประสบการณ์การท่องเที่ยว

6.4 องค์ประกอบที่ 4 คุณค่าพื้นฐานตามหน้าที่เชิงสร้างสรรค์ (Creative Functional Value) หมายถึง คุณค่าพื้นฐานในด้านความสะดวกสบายในการเดินทางไปยังพื้นที่และการเดินทางภายในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวขณะร่วมกิจกรรมหรือตลอดเวลาที่อยู่ในจุดหมายปลายทาง อีกทั้งยังรวมถึงความคุ้มค่าของประสบการณ์ที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เสียไป โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัยซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่เพียงแต่นักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ที่ต่างคาดหวังความปลอดภัยตลอดการเข้าพักและการเข้าร่วมกิจกรรมที่อาจมีความท้าทาย ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 องค์ประกอบของคุณลักษณะการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่นักท่องเที่ยวคาดหวังในแหล่งจุดหมายปลายทางเชิงสร้างสรรค์ของประเทศไทย
ที่มา: จักรวาล วงศ์มณี และ รักษาพงศ์ วงศาโรจน์ (2564)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบคุณค่าคุณลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่นักท่องเที่ยวคาดหวังในประเทศไทย พบว่า มี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) พื้นที่และสิ่งแวดล้อมที่

เอื้อต่อการสร้างประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์ (2) การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น (3) ความมีเสน่ห์ ความแปลกใหม่ และหาได้ยากของกิจกรรมหรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น และ (4) ความสะดวก ปลอดภัย และความคุ้มค่าในการเดินทางและเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและคุณค่าที่นักท่องเที่ยวได้รับจากประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

แนวคิดการพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว

ในยุคปัจจุบัน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายและมีคุณค่าให้นักท่องเที่ยว การพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวจึงกลายเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเพิ่มมูลค่าและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงได้รับความสนใจในเชิงวิชาการ โดยเน้นให้เกิดความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของชุมชน และการตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

จากยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ได้กำหนดแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกระบวนการหรือแผนการที่วางไว้เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่หรือประเทศใดๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและมีคุณค่าสูงสุดสำหรับนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น

1. ทิศทางการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทย

ทิศทางการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทยในอนาคต ต้องพัฒนาไปสู่ความมั่นคง (Stability) ความมั่งคั่ง (Prosperity) และความยั่งยืน (Sustainability) โดยความมั่นคงคือ ความสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพแม้ในภาวะวิกฤตต่างๆ ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ความมั่งคั่ง คือ การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ และความยั่งยืนคือ การพัฒนาที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ทิศทางการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทยต้องสามารถตอบสนองต่อแนวโน้มการท่องเที่ยวในตลาดโลกได้ โดยมีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้นสามารถสร้างความสมดุลของการท่องเที่ยวจากการเพิ่มรายได้เพิ่มค่าใช้จ่าย เพิ่มจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยว และมีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึง รวมทั้งได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพและสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันให้กับบุคลากรและผู้ประกอบการไทย ดังนั้น กรอบแนวคิด

ในการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของการ ท่องเที่ยว เพื่อจะพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นประเทศจุดหมายปลายทางเพื่อการเดินทางมาพักผ่อนที่มีคุณภาพ (Quality Leisure Destination) โดยมีประเด็นสำคัญในการพัฒนา 6 ประเด็น ดังนี้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

1.1 เพิ่มความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Higher Tourist & Stakeholder Satisfaction) โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐาน และมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีความปลอดภัย ความสะดวก พัฒนาบุคลากร ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้มีใจพร้อมให้บริการ และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวก โดยมีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมที่ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึง ครอบคลุมเส้นทางหลักและเส้นทางรองที่จะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว

1.2 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environment Protection) โดยการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ และมีการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

1.3 การกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว (Seasonality Expansion) เพื่อเป็นการสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่แหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

1.4 กระจายแหล่งท่องเที่ยวการจ้างงานสูงขึ้น (Income Distribution) เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว และเป็นการเสริมสร้างการจ้างงานในท้องถิ่น เป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

1.5 เพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวการเพิ่มมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว (Higher Revenue)

1.6 การเติบโตอย่างยั่งยืนของจำนวนนักท่องเที่ยว อย่างสมดุลกับขีดความสามารถในการรองรับ (Sustainable Growth)

เพื่อยกระดับประเทศไทยสู่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านบริการ รายได้ และความยั่งยืน โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญในการพัฒนา โดยสรุปได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ประเด็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อจุดหมายปลายทางแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)

กล่าวได้ว่า ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในอนาคต มุ่งเน้นการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายแห่งความมั่นคง ความมั่งคั่ง และความยั่งยืน กล่าวคือ ต้องสามารถรองรับต่อวิกฤตการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมสู่ชุมชนท้องถิ่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การขยายระยะเวลาการท่องเที่ยว รวมถึงการเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเติบโตทางการท่องเที่ยวที่มั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว

ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว คือ ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการพัฒนาการปรับปรุงหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความน่าสนใจของท้องถิ่นนั้นมีเพียงพอที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้ตัดสินใจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นหรือไม่

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี (2550) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและ การกำหนดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสวยงาม ลักษณะเด่นในตัวเอง ความเก่าแก่ทางประวัติศาสตร์ความสำคัญทางลัทธิและศาสนา บรรยากาศ สภาพภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและวิถีชีวิต

2) ความสะดวกในการเข้าถึง ได้แก่ สภาพของเส้นทางท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง ระยะเวลาจากตัวเมืองไปยังแหล่งท่องเที่ยว

3) สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่พักแรม ร้านอาหาร เครื่องดื่ม สถานบริการต่างๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์และการรักษาความปลอดภัย

4) สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพทางกายภาพ สภาพอากาศระบบนิเวศและสภาพอื่นๆ ของแหล่งท่องเที่ยว

5) ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน ได้แก่ ความเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

6) การบริหารจัดการ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ข้อจำกัดทางด้านบริการ สาธารณูปโภค ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

7) การมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การต้อนรับของคนในชุมชน การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ร่วมดูแลรักษาพื้นที่ สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากนี้จารุณี กลิ่นดีปาลี (อ้างถึง ใน วิภา ศรีระทุ, 2551) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการพิจารณาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่ครอบคลุม องค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านพื้นที่ คือ การดึงดูดนักท่องเที่ยว ด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีลักษณะเฉพาะ หรือมีความเป็นเอกลักษณ์ ประวัติศาสตร์โบราณ วัตถุสถานที่มีความเกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น รวมทั้งต้องมีปัจจัยอื่นที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะภูมิทัศน์ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2) ด้านการจัดการ คือ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และการจัดการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับ

3) ด้านกิจกรรมและกระบวนการคือ การพิจารณาถึงความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้าน สิ่งแวดล้อม

4) ด้านการมีส่วนร่วม คือการพิจารณาว่าองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแล แหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบใดบ้าง และประชาชน ในท้องถิ่นมีความพอใจหรือสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่

กล่าวได้ว่าศักยภาพด้านการท่องเที่ยวถูกประเมินจากหลายปัจจัย ได้แก่ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามและความเก่าแก่ ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก

อย่างที่พักและระบบสาธารณูปโภค สภาพแวดล้อม ความมีชื่อเสียง การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ช่วยในการกำหนดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังนั้นในการศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา 7 ด้าน ได้แก่ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ความมีชื่อเสียง การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญ 6 ประการ คือ (1) เป็นการท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม (2) เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว (3) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว (4) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม (5) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนยาว และ (6) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นด้วย (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้สามารถรักษาความมั่นคงของระบบนิเวศ ตลอดจนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

องค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก คือ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

1) ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นการพัฒนาสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม โดยมีการประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม และป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาธุรกิจด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการแก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมด้วย

4) องค์ประกอบด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่อแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพซึ่งมีลักษณะเป็นคุณสมบัติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ

5) ด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาในการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวของตนเองและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป

6) ด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาการสร้างความจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2566) การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับประเทศไทยนั้น มีทรัพยากรการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ภูเขา ป่าไม้ และทะเล ที่มีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก รวมทั้งวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นของชุมชนย่อยภายในประเทศ ซึ่งมีเอกลักษณ์โดดเด่นที่ควรค่าแก่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ได้มีการสำรวจสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยของประเทศไทย พบว่า ผู้ประกอบการของไทยมีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดี แต่ยังคงต้องการการสนับสนุนในเชิงนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยของไทยมีความชัดเจน มากขึ้น ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวของไทยเติบโตอย่างมีศักยภาพและมีความยั่งยืนต่อไป

กล่าวโดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวมีปัจจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น ความสวยงามและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก ความมีชื่อเสียง การจัดการอย่างยั่งยืน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยเหล่านี้ช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดงานกีฬา

การจัดงานกีฬา (Sport Event) มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับโลกรวมถึงในทวีปเอเชีย ซึ่งงานอีเวนต์กีฬามวลชนนั้นครอบคลุมกิจกรรมกีฬาของคนทุกเพศ ช่วงอายุและระดับความสามารถ โดยมวลชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง นับว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถดึงดูดมวลชนให้เข้าร่วมได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น กีฬาวิ่ง กีฬาจักรยาน กีฬาวัยน้ำ และ ไตรกีฬา เป็นต้น อย่างไรก็ตามงานอีเวนต์กีฬามวลชนกับการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิด เนื่องจากงานอีเวนต์กีฬาได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการเดินทางท่องเที่ยว ที่มี การเจริญเติบโตและเป็นธุรกิจที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมสูง เพราะมีความสำคัญต่อ การพัฒนาพื้นที่ สามารถสร้างรายได้มหาศาลสู่พื้นที่จุดหมายปลายทางที่ได้มีการจัดมหกรรม กีฬา และมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยตลอดหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทย ได้พยายามส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้การจัดงานอีเวนต์กีฬามวลชนเป็นสื่อกลางเพื่อผลักดัน อัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประเทศของตนเอง (Wang, Zhao, & Zhang, 2022)

การท่องเที่ยวงานหรือมหกรรมกีฬา (Sport Event Tourism) ซึ่งเป็นงานที่มีกิจกรรมลักษณะเฉพาะนั้นเริ่มมีบทบาทโดดเด่น และขยายตัวเป็นอย่างมากในระยะ 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา และเริ่มเป็นที่สนใจของนานาชาติเนื่องจากเป็นตัวกระตุ้นสำคัญทางเศรษฐกิจ และมีความสำคัญต่อการแข่งขันทางด้านการตลาดของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (Könecke & Kwiatkowski, 2016)

การจัดอีเวนต์ (Event Management) นอกจากมีบทบาทในด้านการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวแล้ว ยังมีบทบาทในการพัฒนาเมืองและการพัฒนาชุมชน รวมทั้งช่วยส่งเสริมด้านวัฒนธรรมที่ช่วยย้ำความสำคัญของอัตลักษณ์ หรือ เอกลักษณ์ของชาติอีกด้วย เป็นรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ที่ใช้จัดงาน ประชาชนที่มาร่วมงานหรือมาชมงาน ผู้จัดงานและผู้จัดหาบริการที่เกี่ยวข้อง มีระบบการบริหาร การออกแบบและมีกิจกรรมหรือโปรแกรมต่างๆที่น่าสนใจ โดยงานที่จัดขึ้นมักจะมีแรงจูงใจ เนื่องจากมีการออกแบบสร้างสรรค์ไม่ซ้ำแบบกัน ผู้ไปร่วมงาน มหกรรมจะได้รับประสบการณ์หลากหลาย ถ้าไม่ได้ไปร่วมงานก็เท่ากับเป็นการเสียโอกาส เพราะงานมากมายต่างๆ ที่จัดขึ้นมักจะทำให้สิ่งต่างๆ ที่มีความน่าสนใจและมีคุณค่าต่อผู้บริโภค ผลพลอยได้ก็คือเรื่องการท่องเที่ยว การบริหารและการจัดการอีเวนต์เป็นสาขาของการศึกษาแขนงหนึ่ง และเป็นเรื่องของ การปฏิบัติอย่างมืออาชีพ อาชีพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการออกแบบ การผลิตและการบริหาร Event ที่ได้วางแผนไว้แล้ว Event มีขอบข่ายกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นงานเฉลิมฉลอง (festivals, celebrations) หรืองานด้านการบันเทิง (entertainment) การนันทนาการ (recreation) งานที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองหรืองานฉลองของรัฐ (political / state) งานที่ เกี่ยวข้องกับศาสตร์อื่น (scientific) หรือด้านเทคโนโลยี กิจกรรมการกีฬา (sports) หรืองานแสดงศิลปะ (Arts) รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตของธุรกิจ (domain of business) และกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลหลายคนหรือ

ประกอบด้วยหน่วยงานหลายหน่วย (corporate affairs) เช่น meetings, conventions, fairs, exhibition และรวมถึงงานต่างๆ ที่เอกชนจัดขึ้น (private domain) เช่น งานแต่งงาน (weddings) งานสังสรรค์ (parties) หรืองานสังคมของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวดองกัน (affinity groups social event) (Oklobžija, 2015)

Event Tourism เป็นองค์ประกอบหนึ่งในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่กำลังเติบโตของการท่องเที่ยวนานาชาติ แต่เพิ่งจะได้รับความสนใจ และ เริ่มมีการพูดถึงกันมาก หลังจากการเติบโตของการท่องเที่ยว หรือตามหลังการท่องเที่ยวอยู่ถึง 25 – 30 ปี ก่อนหน้านี้ มักจะเห็นคำว่า special event, hallmark event, mega event อยู่เสมอ และในระยะหลังเริ่มมีความสนใจมากขึ้นในเรื่อง business events ซึ่งหมายถึงธุรกิจ MICE (Getz & Page, 2016)

อีเวนต์มีรูปแบบแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ และโปรแกรมที่จัดขึ้น อาจเป็นงาน เฉลิมฉลองของทางราชการ เช่น หลายประเทศที่เคยตกเป็นอาณานิคมมักจะมีการเฉลิมฉลองวันประกาศอิสรภาพ หรืออาจจะเป็นงานเฉลิมฉลองของชุมชน (Community Festivals) ในโอกาสใดโอกาสหนึ่ง อาจ เป็นเพื่อความสนุกสนาน ความบันเทิง หรือเพื่อธุรกิจ เป็นต้น การจัด Event แต่ละประเภทมีองค์ประกอบ

สรุปได้ว่า การจัดงานกีฬา (Sport Event) ได้รับความสนใจมากขึ้นทั่วโลกและในเอเชีย โดยมีความสำคัญในการดึงดูดผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การวิ่ง จักรยาน และไตรกีฬา นอกจากนี้ งานอีเวนต์กีฬามวลชนยังมีบทบาทในการกระตุ้นเศรษฐกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ การจัดงานกีฬาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมที่ไม่เพียงแต่พัฒนาพื้นที่ แต่ยังสร้างรายได้มหาศาลให้กับชุมชนและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

1. ความหมายของงานอีเวนต์กีฬา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของงานอีเวนต์กีฬา(Sport Event) ไว้ ดังนี้

Fourie & Spronk (2011) ได้ให้นิยามว่า งานอีเวนต์กีฬามวลชน (Mass Participation Sport Events) เป็นกิจกรรมรูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมการแข่งขันในลักษณะที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก โดยมีลักษณะเฉพาะตัวและเติบโตอย่างต่อเนื่องในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา รูปแบบของกิจกรรมครอบคลุมตั้งแต่การวิ่งระยะสั้น 2-5 กิโลเมตร ซึ่งผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่เป็นนักกีฬาสมัครเล่นเพื่อการพักผ่อนหรือสุขภาพ ไปจนถึงการแข่งขันวิ่งมาราธอนระดับนานาชาติและการแข่งขันไตรกีฬาที่มีทั้งนักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬามืออาชีพเข้าร่วม การจัดกิจกรรมประเภทนี้ไม่ได้ให้คุณค่าด้านสุขภาพและการพักผ่อนเพียงอย่างเดียว หากยังส่งผลเชิงบวกต่อเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะในด้านรายได้จากการจัดงาน การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก การจ้างงานบุคลากร รวมถึงการกระตุ้นการใช้บริการของธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การเดินทาง และค่าใช้จ่ายของผู้เข้าร่วมงานและผู้ติดตาม ทั้งนี้ งานอีเวนต์กีฬามวลชนยังถือเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของพื้นที่ใน

ฐานะจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศเข้าสู่กิจกรรมกีฬาและชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Horne (2007) ได้อธิบายว่า งานอีเวนต์กีฬามวลชน (Mass Sport Events) คือ กิจกรรมเฉพาะหรือกิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราวและมีความสำคัญในระดับภูมิภาค ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ซึ่งมักมีผู้เข้าร่วมจำนวนมากและมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ความสัมพันธ์ทางสังคม หรือการท่องเที่ยว เช่น การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ การแข่งขันกีฬานานาชาติ รวมถึงมหกรรมกีฬาระดับโลก เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ การแข่งขันอเมริกันฟุตบอล Super Bowl และการแข่งขันฟุตบอลโลก เป็นต้น โดยจะแตกต่างจาก งานอีเวนต์กีฬา (Sport Events) ที่เน้นการแข่งขันในระดับอาชีพหรือสมัครเล่นเป็นหลัก โดยมีเป้าหมายเพื่อความเป็นเลิศทางกีฬา (Sport Excellence)

Whitehead และ Wicker (2017) ให้ความหมายของงานอีเวนต์กีฬามวลชนว่าเป็นกิจกรรมการแข่งขันกีฬาที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก โดยมักเป็นกีฬาที่เน้นความทนทานของร่างกาย (Endurance Sports) เช่น การแข่งขันไตรกีฬา (Triathlon) การแข่งขันจักรยาน (Cycling) และการวิ่งมาราธอน (Marathon Running) ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในหลายประเทศ เนื่องจากเปิดโอกาสให้ทั้งนักกีฬามืออาชีพและสมัครเล่นสามารถเข้าร่วมได้ และยังส่งผลเชิงบวกทั้งต่อสุขภาพของผู้เข้าร่วมและเศรษฐกิจของพื้นที่จัดงานอีกด้วย

Hoskyn, Dickson และ Sotiriadou (2018) ได้เสนอว่า งานอีเวนต์กีฬามวลชน (Mass Participation Sport Events) เป็นกิจกรรมที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาดเพื่อส่งเสริมจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว ทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นผลเชิงบวกทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ภายในชุมชนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของกิจกรรมกีฬาในการเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน

จึงสรุปได้ว่า กิจกรรมอีเวนต์ทางการกีฬาเป็นกิจกรรมที่ผู้คนจำนวนมากเข้าร่วม ทั้งที่เป็นมือสมัครเล่นและนักกีฬามืออาชีพ ไม่มีข้อจำกัดด้าน เพศและระดับความสามารถ โดยเน้นการจัดงานอย่างมีมาตรฐาน ส่งเสริมความปลอดภัย และการมีวิถีสุขภาพที่ดี เช่น การแข่งขันวิ่งประเภทถนน (Road Running) การแข่งขัน วิ่งเทรล (Trail Running) การแข่งขันไตรกีฬา (Triathlon) ทวิกีฬา (Duathlon) การแข่งขัน จักรยานมวลชน (Mass Cycling) การแข่งขันกีฬาแบบผจญภัยและการวิ่งวิบาก (Adventure Race & Obstacle Running) และการว่ายน้ำแบบมวลชน (Mass Swimming) เป็นต้น

2. องค์ประกอบของการจัดงานกีฬา (Sport Event)

การจัดงานกีฬา (Sport Event) ถือเป็นกิจกรรมที่มีศักยภาพในการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อชุมชนในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้งานกีฬาประสบความสำเร็จและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 การวางแผนและจัดการงานกีฬา (Event Planning and Management) ขั้นตอนการวางแผนและการจัดการเป็นขั้นตอนสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของงานกีฬา การวางแผนและจัดการงานกีฬา (Event Planning and Management) เป็นหัวใจสำคัญในการกำหนดความสำเร็จของการจัดงานกีฬา โดยรวมถึงการพิจารณาและดำเนินงานในหลายขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการบริหาร และการควบคุมกระบวนการทั้งหมดของงานกีฬา การวางแผนและการจัดการนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดหาแหล่งทรัพยากร การบริหารทีมงาน การจัดการความเสี่ยง และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Allen et al., 2022) หนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของการวางแผนและจัดการงานกีฬา คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของผู้จัดงาน รวมถึงความคาดหวังของผู้เข้าร่วมและผู้สนับสนุน วัตถุประสงค์ของงานอาจเกี่ยวข้องกับการเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือการสนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น

การจัดหาแหล่งทรัพยากร เช่น บุคลากร งบประมาณ และอุปกรณ์ เป็นอีกขั้นตอนสำคัญที่ผู้จัดงานต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ งานกีฬาต้องอาศัยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งยังต้องคำนึงถึงการบริหารความเสี่ยง เช่น การเตรียมแผนรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความปลอดภัยในงานหรือสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย (Getz, 2007)

การบริหารจัดการทีมงาน ที่มีประสิทธิภาพเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนงานกีฬา การจัดการที่ดีควรรวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดเตรียมทรัพยากรที่เพียงพอ และการตรวจสอบให้มั่นใจว่ากิจกรรมทั้งหมดเป็นไปตามแผนที่วางไว้ การประสานงานที่ดีจะช่วยให้ทุกส่วนทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น

การประเมินและการติดตามผล เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดงานในอนาคต การประเมินผลจะช่วยให้ผู้จัดงานเห็นถึงปัจจัยที่ประสบความสำเร็จและสิ่งที่ต้องปรับปรุงในการจัดงานครั้งต่อไป (Getz, 2007)

กล่าวได้ว่าการวางแผนและจัดการงานกีฬา (Event Planning and Management) เป็นหัวใจสำคัญในการกำหนดความสำเร็จของงานกีฬา ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของผู้จัดงานและความคาดหวังของผู้เข้าร่วม

นอกจากนี้ ยังต้องมีการจัดหาและบริหารทรัพยากร เช่น บุคลากร งบประมาณ และอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่น รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สุดท้าย การประเมินผลจะช่วยให้ผู้จัดงานปรับปรุงและพัฒนาได้ในอนาคต

2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement)

Moustakas (2022) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดงานกีฬาที่มีความยั่งยืน ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนและร่วมสร้างกิจกรรมที่มีความหมายต่อท้องถิ่น โดยเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดงานกีฬา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างความยั่งยืนและการยอมรับของผู้เข้าร่วมในท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นเป็นทั้งผู้ให้การสนับสนุนและผู้มีบทบาทในการสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้เข้าร่วมงานกีฬา งานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้จัดงาน รวมทั้งช่วยลดผลกระทบด้านลบจากการจัดงาน และยังช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นอีกด้วย หนึ่งในประโยชน์หลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนคือการส่งเสริม ความเป็นเจ้าของและความภาคภูมิใจ ของชุมชนท้องถิ่นในกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตน การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการและการตัดสินใจช่วยให้กิจกรรมกีฬาสอดคล้องกับความต้องการและค่านิยมของชุมชน ชุมชนที่มีส่วนร่วมยังช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้รับประสบการณ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์และเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น การมีส่วนร่วมของชุมชน ยังช่วยให้เกิดการสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น การจัดหาทรัพยากร มนุษย์สัมพันธ์ และการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น การที่ชุมชนมีบทบาทในงานกีฬายังช่วยให้เกิดความยั่งยืนในการจัดงานในระยะยาว เนื่องจากการจัดงานจะเป็นไปตามที่ชุมชนต้องการ และช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของให้กับคนในท้องถิ่น หายที่สุดการมีส่วนร่วมของชุมชนยังช่วย ลดผลกระทบด้านลบ ที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดงานกีฬา เช่น การกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การเกิดความขัดแย้งในชุมชน หรือปัญหาการจัดการทรัพยากร การมีส่วนร่วมนี้ช่วยสร้างแนวทางในการจัดงานที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับชุมชนมากขึ้น

กล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดงานกีฬาที่มีความยั่งยืน ชุมชนมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการสนับสนุนกิจกรรมและการสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายให้กับผู้เข้าร่วมงานกีฬา การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยให้กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการและค่านิยมของคนในท้องถิ่น ชุมชนที่เข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจจะสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมยังช่วยลดผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น และช่วยสร้างความยั่งยืนในระยะยาวในการจัดงานกีฬา

2.3 ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)

Cayolla และ Escadas (2022) ได้ศึกษาว่า ในการจัดงานกีฬาเรื่องความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ผู้จัดงานต้องคำนึงถึง เนื่องจากการจัดงานกีฬาอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก เช่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างขยะ และการใช้พลังงาน การสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะช่วยลดผลกระทบต่อธรรมชาติและรักษาทรัพยากรให้คงอยู่สำหรับการใช้งานในอนาคตหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมคือ การจัดการทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงการลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น เช่น การลดปริมาณขยะพลาสติก หรือการใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ นอกจากนี้ การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการเลือกใช้แหล่งพลังงานทดแทนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

การจัดการขยะ ในระหว่างการจัดงานกีฬาก็เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพิจารณา งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดระบบการจัดการขยะที่เหมาะสมจะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำแนวคิดรีไซเคิลและการคัดแยกขยะมาใช้ในการจัดงานกีฬาจะช่วยส่งเสริมความยั่งยืนได้อย่างมาก

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมงาน และชุมชนท้องถิ่นยังมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การสร้างความตระหนักและการให้ความรู้เกี่ยวกับการปกป้องสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เข้าร่วมงานและชุมชนท้องถิ่นจะช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนในระยะยาว

กล่าวได้ว่าความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬาเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้จัดงานต้องพิจารณา เนื่องจากการจัดงานอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างขยะ และการใช้พลังงาน กลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมความยั่งยืนรวมถึงการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การลดขยะและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เข้าร่วมงานและชุมชนท้องถิ่นยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาว

2.4 การประเมินผลและการวัดความสำเร็จ (Evaluation and Success Measurement)

Getz (2007) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลว่าเป็นขั้นตอนสำคัญในการวัดความสำเร็จของการจัดงานกีฬา เป็นกระบวนการที่สำคัญในการจัดงานกีฬา โดยการประเมินผลจะช่วยให้ผู้จัดงานสามารถวัดความสำเร็จของการจัดงานในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่ช่วยให้เข้าใจถึงประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมงาน แต่ยังช่วยระบุจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาในอนาคต

การประเมินผลในการจัดงานกีฬาสามารถดำเนินการผ่านหลายวิธี เช่น การสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมงาน การสำรวจความพึงพอใจ หรือการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น

จำนวนผู้เข้าร่วม รายได้จากการจัดงาน หรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (Allen et al., 2022) นอกจากนี้ การประเมินผลที่ครอบคลุมควรพิจารณาผลกระทบในระยะยาวต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างงาน การเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การวัดความสำเร็จ ไม่ได้หมายถึงเพียงแค่ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การวัดผลควรประกอบด้วยการวิเคราะห์ผลกระทบเชิงบวกและลบของงาน การสร้างความร่วมมือกับชุมชน และการส่งเสริมความยั่งยืนในระยะยาว นอกจากนี้ การวัดความสำเร็จสามารถทำได้ผ่านการวัดผลตอบรับจากผู้เข้าร่วมงานหรือจากชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการจัดงาน การประเมินผลที่ดีต้องมีการกำหนด ตัวชี้วัดที่ชัดเจน (Key Performance Indicators - KPIs) เพื่อวัดความสำเร็จในมิติต่างๆ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมงาน ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม ความสำเร็จในการจัดการด้านความปลอดภัย และการสนับสนุนจากชุมชน KPIs เหล่านี้จะช่วยให้ผู้จัดงานมองเห็นภาพรวมของผลลัพธ์และนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงในงานครั้งถัดไป

กล่าวได้ว่าการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬาเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ผู้จัดงานวิเคราะห์ผลลัพธ์ในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การประเมินผลสามารถทำได้ผ่านการสอบถามความคิดเห็น การสำรวจความพึงพอใจ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมและรายได้ การวัดความสำเร็จควรพิจารณาผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาว เช่น การสร้างรายได้ การสร้างงานในชุมชน และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ตัวชี้วัด (KPIs) ช่วยในการวัดผลสำเร็จที่ครอบคลุมหลายมิติ และนำไปใช้ในการพัฒนางานในอนาคต

3. การจัดงานกีฬากับการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและสังคม

การจัดงานกีฬา (Sport Event) เป็นกลไกสำคัญที่หลายประเทศนำมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นที่และระดับประเทศ งานกีฬานอกจากจะเป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิงหรือการแข่งขันแล้ว ยังมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งส่งผลกระทบเชิงบวกต่อทั้งระบบเศรษฐกิจและสังคมในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างรายได้ การจ้างงาน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความภาคภูมิใจในระดับชุมชน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

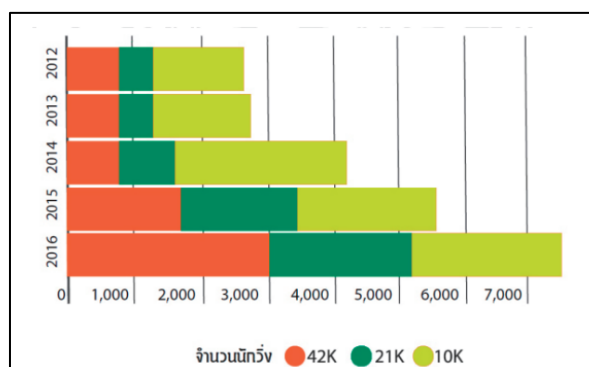
Gozalova, Shchikanov, Vernigor และ Bagdasarian (2014) ได้กล่าวว่า กีฬากับการท่องเที่ยวนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนจำนวนมาก โดยมีการปรากฏหลักฐานเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการมีส่วนร่วมในงานมหกรรมกีฬาเป็นเวลายาวนานหลายศตวรรษจนกระทั่งถึงใน ปัจจุบัน งานกีฬาได้กลายเป็นสิ่งหนึ่งที่

เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปท่องเที่ยวที่มีการเติบโต เป็นธุรกิจมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมสูง เพราะมีความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่และ สามารถสร้างรายได้มหาศาลสู่พื้นที่จุดหมายปลายทางที่ได้มีการจัดมหกรรมกีฬาและ มีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นโดยตลอดหลายปีที่ผ่านมา โดยมีหลายประเทศที่ได้พยายาม ส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่ประเทศของตน โดยใช้การจัดงานอีเวนต์กีฬามวลชนเฉพาะอย่างยิ่งกีฬาฟุตบอล ที่มีการนำรูปแบบจากประเทศที่ประสบความสำเร็จไปใช้เป็นแนวทางในการ ดำเนินงานการจัดการงานอีเวนต์กีฬามวลชน เพื่อผลักดันอัตราเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคมให้แก่ประเทศของตน ดังจะเห็นได้จากการเสนอตัวเป็นเจ้าภาพในการจัดการ แข่งขันฟุตบอลโลกของประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้รวมทั้งแอฟริกาใต้ รวมทั้งมีการจัดกิจกรรม การแข่งขันกีฬาอื่นๆ อีกภายในประเทศส่งผลให้นักเดินทางที่ชอบกีฬาทั่วโลกเดินทางมา เยี่ยมเยือน

การกีฬาแห่งประเทศไทย (2567) ระบุว่า ประเทศไทยได้มีการนำงานอีเวนต์กีฬามวลชนใช้เป็นสิ่งจูงใจนักเดินทาง ให้เดินทางเข้าร่วม ทั้งในรูปแบบมหกรรมอีเวนต์กีฬาระดับชาติ และมหกรรมอีเวนต์กีฬา เฉพาะประเภท ซึ่งปัจจุบันมีการส่งเสริมการหมุนเวียนการเป็นเจ้าภาพจัดงานการแข่งขัน มหกรรมกีฬาระดับชาติ เช่น การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ การแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ การแข่งขันกีฬาผู้พิการแห่งชาติ และการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งชาติ เป็นต้น รวมถึงการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกที่มีสโมสรฟุตบอลไทยเข้าร่วมการแข่งขัน และถูก นำไปใช้ในการวางยุทธศาสตร์แผนพัฒนาจังหวัด เช่น บุรีรัมย์ สุพรรณบุรี ชลบุรี น่าน เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการทำให้เศรษฐกิจในจังหวัดนั้นดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากการ จับจ่ายใช้สอยของกลุ่มนักเดินทางที่เดินทางมาเข้าร่วมมหกรรมกีฬา ผู้ติดตาม ครอบครัว และการส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดงานมหกรรมอีเวนต์กีฬาเฉพาะประเภท เช่น การแข่งขัน ไตรกีฬา การแข่งขันวิ่งมาราธอน การแข่งขันจักรยาน การแข่งขันว่ายน้ำ เป็นต้น

นอกจากนี้ Acquah-Sam (2021) ได้ชี้ให้เห็นว่า การจัดงานอีเวนต์กีฬามวลชนสร้างประโยชน์ต่อสังคมเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็น การให้ความสำคัญกับการกีฬามากขึ้นจากภาคประชาชน รวมถึงการสร้างความรักความ สามัคคีให้แก่คนในสังคม งานอีเวนต์กีฬามวลชนยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน ลดการ แบ่งแยกในสังคม และลดปัญหาอาชญากรรมได้อีกด้วย งานอีเวนต์กีฬามวลชน โดยเฉพาะ การจัดงานแข่งขันวิ่งมาราธอนกำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในเมืองต่างๆ ทั่วโลก ความ นิยมดังกล่าวไม่เพียงแต่วัดได้จากจำนวนงานแข่งขันวิ่งมาราธอนที่มากขึ้น แต่ยังรวมถึงการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของจำนวนผู้เข้าร่วมงาน กลุ่มตลาดของนักวิ่งมาราธอน เป็นหนึ่งในกลุ่มตลาดที่มีอัตราการเติบโตเร็วที่สุดในอุตสาหกรรมกีฬา ในขณะที่เมืองต่างๆ ทั่วโลกมีการจัดงานแข่งขันวิ่งมาราธอนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักวิ่งมาราธอนที่เดินทางไป ร่วมงานแข่งขันและเดินทางท่องเที่ยวร่วมด้วยก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นเดียวกัน จากสถิติจำนวนผู้เข้าร่วมงานจอมบึงมาราธอนที่เพิ่มขึ้น

อย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2012 – 2016 ดังภาพที่ 6 ซึ่งการเดินทางไปร่วมงานแข่งขันและการเดินทางท่องเที่ยวด้วยในครั้งเดียวกัน จะสร้างผลประโยชน์ด้านต่างๆ ให้แก่จุดหมายปลายทาง

ภาพที่ 6 แสดงสถิติจำนวนผู้เข้าร่วมงานจอมบึงมาราธอน ในช่วงปี 2012 -2016
ที่มา: นางสาวณัฏฐ์ เพิ่มชาติ และคณะ (2566)

สรุปได้ว่า การจัดงานกีฬาเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นที่และประเทศ กิจกรรมกีฬาไม่เพียงสร้างความบันเทิง หากยังดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชน ทั้งในรูปแบบของการใช้จ่ายใช้สอย การจ้างงาน และการใช้บริการธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังส่งผลดีต่อสังคมในด้านการสร้างความสามัคคี ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และส่งเสริมสุขภาพ ในหลายประเทศรวมถึงประเทศไทย ได้มีการนำงานอีเวนต์กีฬามวลชนมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ โดยเฉพาะกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วม เช่น วิ่งมาราธอน ไตรกีฬา หรือการแข่งขันระดับชาติ ซึ่งช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของพื้นที่และเป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนต่อไป

4. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬา

การจัดงานกีฬาเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของงาน เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มมีบทบาท หน้าที่ และผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการวางแผนและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

Reid และ Arcodia (2002) อธิบายว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) คือ บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร ที่ได้รับผลกระทบ และ/หรือส่งผลกระทบต่อองค์กร ทั้งในทางบวกและในทางลบ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกองค์กร และมีความสัมพันธ์โดยตรงหรือโดยอ้อมกับองค์กรก็ได้ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักสำหรับองค์กรทั่วไปมักหมายถึงนักลงทุน พนักงาน และ

ลูกค้า อย่างไรก็ตามแนวคิดในปัจจุบันมักให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย เช่น ชุมชน รัฐบาล และลูกค้า โดยแบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

4.1 มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง (Primary Stakeholders) คือ บุคคล หรือ กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการจัดงานโดยตรง ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางบวกหรือลบเช่น ประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการจัดงาน เช่น ประชาชนในพื้นที่ที่มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการระหว่างการ จัดงาน ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการปิดการจราจรระหว่างการจัดงาน เป็นต้น

4.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอง (Secondary Stakeholders) คือ บุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดงาน ซึ่งอาจแบ่งเป็นเกี่ยวข้องโดยเงินทุน (เป็นผู้ถือหุ้น เช่น บริษัทคู่สัญญาที่ได้รับสัมปทาน) หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการ (เช่น กระทรวง/กรม ผู้มีอำนาจหน้าที่) หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นหน่วยงานอื่นๆ ที่มีใช้เจ้าภาพโดยตรงแต่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดถึงหน่วยงานระดับท้องถิ่น ที่เป็นที่ตั้งของสถานที่จัดงาน หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นผู้ติดตามเรื่องนั้นมาโดยตลอด เช่น บุคคล หรือ NGOs หรือสถาบันการศึกษาที่ติดตามทำวิจัยเรื่องนั้นมาโดยเฉพาะ หรืออาจเป็นกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น นักการเมืองในท้องถิ่น ผู้นำชาวบ้าน ผู้นำอาวุโส ผู้นำทางศาสนา ฯลฯ อันเป็นบุคคลที่อาจมีบทบาทอำนาจในการเป็นผู้นำทางความคิด

4.3 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Key Stakeholders) ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ (Importance) หรือ มีบทบาทอำนาจ (Influence) ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดงาน เช่น เจ้าภาพจัดงาน ผู้เข้าร่วมงาน เป็นต้น

Waśkowski (2015) อธิบายว่า สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานอีเวนต์กีฬา (Stakeholders in Sport Event) นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากงานอีเวนต์กีฬานั้นมีห่วงโซ่อุปทานที่สลับซับซ้อน ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นจำเป็นต้องมีการเชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาด้วยกัน ตั้งแต่ผู้ให้บริการต้นน้ำ (Upstream) จนถึง ผู้ให้บริการปลายน้ำ (Downstream) เช่น ผู้จัดกิจกรรมการแข่งขันวิ่งมาราธอน กับเครือข่ายโรงแรมและร้านอาหารให้บริการจัดงาน ในการนำเสนอที่พักและเข้ามาขายอาหารในบริเวณงาน ร้านค้าอุปกรณ์กีฬา สมาคมการค้าเครื่องกีฬา (Sporting Trade Association) เป็นต้น งานอีเวนต์กีฬาจึงเป็นกิจกรรมที่มีผู้คนจำนวนมากเข้าร่วม ซึ่งจะได้ทั้งมือสมัครเล่นและนักกีฬามืออาชีพ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเพศและระดับความสามารถของผู้เข้าร่วมงาน การจัดงาน อีเวนต์กีฬาต้องให้ความสำคัญกับมาตรฐาน การส่งเสริมความปลอดภัยและการมีวิถีสุขภาพที่ดี ปัจจุบันมีงานอีเวนต์กีฬาที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงในการจัดงานมาอย่างยาวนาน นับร้อย งานอีเวนต์กีฬาเป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลและองค์กรที่ค่อนข้างหลากหลาย ทั้งการบริหารจัดการและผู้ได้รับผลกระทบ รวมถึงการสร้างผลกระทบจากการจัดงานทางสังคมเกิด

การจ้างงาน การจับจ่ายในพื้นที่ ทางสังคม การพัฒนาโครงสร้างทางสังคม และทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดเม็ดเงินจากการจัดงาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬามีบทบาทสำคัญในความสำเร็จของงาน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ซึ่งได้รับผลกระทบจากการจัดงาน เช่น ประชาชนในพื้นที่และผู้เข้าร่วมงานกีฬา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอง คือ หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนงาน เช่น รัฐบาล สปอนเซอร์ และผู้ที่ติดตามผลกระทบต่างๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดงาน เช่น ผู้จัดงาน หรือผู้ที่มีบทบาทต่อความสำเร็จของงาน การจัดงานกีฬามักส่งผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยการสร้างงาน การกระจายรายได้สู่ชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ การทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการผลักดันให้การจัดงานประสบความสำเร็จและเกิดผลประโยชน์ที่ยั่งยืนต่อชุมชน

แนวคิดทฤษฎีการวิจัยและพัฒนาแบบ

การวิจัยและพัฒนาแบบเป็นวิธีวิทยาการวิจัยที่มุ่งศึกษาค้นคว้าคิดค้น อย่างเป็นระบบ นำเชื่อถือ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อการได้มาซึ่งนวัตกรรมประเภทสิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมประเภทรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ ระบบปฏิบัติการ ที่เป็นต้นแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในศาสตร์ทุกสาขา

1. ความหมายการวิจัยและพัฒนาแบบ

คำว่ารูปแบบ (Model) ได้รับการนิยามโดยนักวิชาการในหลากหลายมุมมอง ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2524) ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ หรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันในระบบ โดยสามารถใช้รูปแบบเพื่ออธิบายลำดับขั้นตอน ความเชื่อมโยง และการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ หรือในระบบที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ระบบการเรียนการสอน ระบบการบริหารจัดการ หรือระบบทางสังคมในทางวิชาการ รูปแบบจึงเปรียบเสมือนกรอบแนวคิด (conceptual framework) ที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์หรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะเมื่อมีหลายองค์ประกอบที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รูปแบบที่ดีควรแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทั้งในเชิงโครงสร้าง และในเชิงกระบวนการ เช่น ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล หรือการไหลของกิจกรรมจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการออกแบบโครงการ การวางแผนกิจกรรม หรือแม้กระทั่งการประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในหลากหลายบริบท

อุทุมพร จามรมาน (2541) ให้ความหมายของรูปแบบ คือ โครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างหน่วยหรือกลุ่มของตัวแปร ซึ่งมีลักษณะหลายมิติ และมีความสัมพันธ์กันทั้งเชิงโครงสร้างและเหตุผล กล่าวคือ ตัวแปรหนึ่งอาจส่งผลหรือเชื่อมโยงกับอีกตัวแปรหนึ่งภายในระบบเดียวกันในเชิงวิชาการ รูปแบบจึงเป็นการจัดระเบียบแนวคิดหรือองค์ความรู้ที่สะท้อนถึงกระบวนการและกลไกภายในระบบ ซึ่งสามารถนำมาใช้อธิบาย วิเคราะห์ หรือวางแผนทางการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ การเข้าใจความหมายของรูปแบบจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนารอบแนวคิดในการวิจัย การออกแบบกิจกรรม หรือการจัดการองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2544) ให้ความหมายของรูปแบบ ว่าเป็นวิธีการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ หรือจินตนาการของบุคคลต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งให้นำเสนอออกมาอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้เครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น ภาพวาด ภาพจำลอง แผนผัง แผนภูมิ หรือสมการทางคณิตศาสตร์ เพื่อช่วยให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังเป็นการนำเสนอสาระสำคัญของเรื่องราวอย่างกระชับ ภายใต้หลักการที่มีความเป็นระบบและชัดเจน การสื่อสารผ่านรูปแบบดังกล่าวไม่เพียงช่วยในการทำความเข้าใจเนื้อหาเชิงลึกเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดระบบความคิด วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอแนวทางการดำเนินการในลักษณะที่สามารถประยุกต์ใช้ได้บริบทต่างๆ โดยเฉพาะในงานวิจัยที่มุ่งเน้นการสร้างกรอบแนวคิดหรือพัฒนารูปแบบเพื่อการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง

ทศนา แคมมณี (2545) ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า เป็นการแสดงออกของความคิดในเชิงนามธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยบุคคลสามารถถ่ายทอดออกมาได้ในหลายลักษณะ เช่น คำอธิบาย แผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้ตนเองและผู้อื่นสามารถเข้าใจแนวคิดหรือปรากฏการณ์ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รูปแบบจึงถือเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบค้นหาคำตอบ ตลอดจนสร้างความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว นอกจากนี้รูปแบบยังมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารสาระทางวิชาการ เพราะช่วยจัดระเบียบข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น ทั้งยังเอื้อต่อการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และพัฒนาแนวคิดต่อยอดอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในบริบทของงานวิจัย ซึ่งการนำเสนอรูปแบบอย่างชัดเจนจะช่วยให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รัตนะ บัวสนธ (2552) ได้ให้ความหมายของ “รูปแบบ” โดยจำแนกออกเป็น 3 ความหมายหลัก ประกอบด้วย 1) แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง ซึ่งมักเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” เช่น โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ หรือโมเดลเสื้อผ้า เป็นต้น ความหมายนี้เน้นการแสดงผลภาพจำลองเพื่อให้เห็นโครงสร้างหรือรูปลักษณ์โดยรวมก่อนการสร้างจริง 2) แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “Mathematical Model” โดยใช้เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของตัวแปรในระบบหนึ่ง

และ 3) แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร หรือรูปแบบการประเมิน ซึ่งในบริบทนี้ รูปแบบทำหน้าที่เป็นภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิด โดยสามารถช่วยให้เข้าใจกลไกหรือกระบวนการของสิ่งนั้นได้ง่ายและเป็นระบบยิ่งขึ้น ดังนั้นรูปแบบในความหมายดังกล่าวจึงไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นภาพจำลองหรือโครงสร้างเชิงกายภาพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการถ่ายทอดแนวคิดอย่างมีระบบเพื่อใช้ในการอธิบาย วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ในบริบททางวิชาการและการปฏิบัติงาน

วโร เฟ็งสวัสต์ (2553) ได้สรุปทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบไว้ว่า คำว่า “Model” ซึ่งเป็นคำในภาษาอังกฤษ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการวิจัยและการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยคำนี้มักถูกแปลและใช้งานในรูปของคำว่า “รูปแบบ” “ต้นแบบ” “แบบแผน” หรือ “แบบจำลอง” ซึ่งในบริบททางการศึกษาและการวิจัย นิยมใช้คำว่า “รูปแบบ” มากที่สุด เนื่องจากสามารถสื่อความหมายที่ชัดเจนและครอบคลุมแนวคิดของการจัดองค์ประกอบหรือระบบที่เชื่อมโยงกันอย่างมีแบบแผน ทั้งนี้ ความหมายของคำว่า “รูปแบบ (Model)” มักถูกใช้เพื่ออธิบายแนวคิดหรือโครงสร้างที่สามารถนำไปสู่การพัฒนา การจัดระบบ และการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์เฉพาะ โดยเฉพาะในงานวิจัยที่มุ่งเน้นการออกแบบหรือสร้างแนวทางใหม่ที่สามารถนำไปทดลองใช้จริง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพและความเหมาะสมในสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า รูปแบบ (Model) ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ การเป็นโครงสร้างหรือกรอบแนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือหน่วยที่เกี่ยวข้องกัน โดยอาจอยู่ในรูปของแผนภาพ แผนผัง คำอธิบาย หรือแบบจำลอง ซึ่งช่วยในการสื่อสารความเข้าใจ อธิบายปรากฏการณ์ หรือวางแนวทางในการดำเนินการอย่างเป็นระบบ รูปแบบสามารถใช้ได้ในหลากหลายบริบท ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ หรือการวิจัย โดยเน้นความเป็นระบบ ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างและเหตุผล รวมทั้งการถ่ายทอดแนวคิดจากนามธรรมสู่รูปธรรม เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาในสถานการณ์จริง นอกจากนี้ ยังมีการจำแนกประเภทของรูปแบบ เช่น แบบจำลองทางกายภาพ แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ และแบบจำลองแนวคิด ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการออกแบบและพัฒนารูปแบบในการวิจัยให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ประเภทของรูปแบบ

รูปแบบสามารถจำแนกออกได้หลากหลายประเภท โดยนักวิชาการได้แบ่งประเภทรูปแบบ ดังนี้

2.1 สมิตและคณะ (Smith and Others, 1980) ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

2.1.1 รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) เป็นรูปแบบที่สามารถสัมผัสหรือมองเห็นได้จริง โดยมีลักษณะเป็นวัตถุหรือสิ่งจำลองที่ใช้แสดงหรืออธิบายสิ่งที่ต้องการศึกษา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1.1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) เป็นรูปแบบที่จำลองรูปร่างลักษณะของสิ่งที่เป็นต้นแบบในลักษณะที่คล้ายคลึงกับของจริงในเชิงสัดส่วนหรือรูปลักษณ์ แม้จะไม่สามารถใช้งานได้จริง เช่น หุ่นไล่กา หุ่นโชว์เสื้อผ้า หรือเครื่องบินจำลองที่ใช้ตั้งแสดง ซึ่งช่วยในการอธิบายหรือแสดงให้เข้าใจรูปลักษณะของสิ่งที่แท้จริงได้ง่ายขึ้น

2.1.1.2 เป็นรูปแบบที่มีลักษณะคล้ายกับปรากฏการณ์หรือกระบวนการที่เกิดขึ้นจริง โดยสามารถแสดงการทำงานหรือการเปลี่ยนแปลงได้อย่างใกล้เคียงกับของจริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการ การใช้เครื่องจำลองการบิน หรือเครื่องบินที่มีระบบควบคุมเหมือนจริง รูปแบบนี้มักใช้ในกระบวนการฝึกอบรมหรือทดสอบก่อนปฏิบัติจริง เพื่อสร้างความเข้าใจเชิงลึกในเรื่องที่ซับซ้อนหรือมีความเสี่ยง

2.1.2 รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้อักษร สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายเพื่อสื่อถึงแนวคิดหรือความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในระบบ ซึ่งเน้นการแสดงความเข้าใจผ่านการใช้ภาษา คำอธิบาย หรือเครื่องมือทางคณิตศาสตร์ โดยสามารถจำแนกย่อยได้ 2 ประเภท ดังนี้

2.1.2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้อักษรหรือข้อความธรรมดาในการอธิบายสิ่งที่เป็นามธรรมให้ง่ายต่อการเข้าใจ เช่น คำบรรยายลักษณะงาน รายละเอียดรายวิชา หรือคำอธิบายแนวคิดในเชิงทฤษฎี รูปแบบประเภทนี้แม้จะไม่มีโครงสร้างที่ชัดเจนเท่ากับรูปแบบอื่น แต่ก็เป็พื้นฐานสำคัญในการสร้างแนวคิดและพัฒนาสู่รูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้นในอนาคต Bertalanffy (1968) ผู้พัฒนาทฤษฎีระบบได้กล่าวว่า การมีรูปแบบในลักษณะของข้อความแม้จะไม่ชัดเจนหรือเข้าใจยากในบางกรณี แต่ก็ยังมีคุณค่ามากกว่าการไม่มีรูปแบบเลย เพราะสามารถเป็นแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนารูปแบบชนิดอื่นที่มีความซับซ้อนและชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป

2.1.2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เป็นการใช้อักษรหรือเครื่องมือทางคณิตศาสตร์ เช่น สมการ ฟังก์ชัน หรือโปรแกรมเชิงเส้น เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระบบอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมสามารถนำไปใช้ในการคำนวณ พยากรณ์ หรือจำลองสถานการณ์ได้อย่างแม่นยำ โดยรูปแบบประเภทนี้มักถูกนำมาใช้ในงานวิจัยหรือการตัดสินใจที่ต้องการความถูกต้องและเป็นระบบ เช่น การวิเคราะห์เชิงสถิติ การสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจ หรือการประเมินความเสี่ยงในแผนงานโครงการ

2.2 Keeves (1988) ได้จำแนกประเภทของ "รูปแบบ" (Model) ออกเป็น 4 ประเภทหลัก โดยแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ อธิบายได้ดังนี้

2.2.1 รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่มีลักษณะทางกายภาพ ซึ่งมักใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ โดยอาศัยการเปรียบเทียบปรากฏการณ์จริงกับสิ่งที่สามารถสร้างขึ้นให้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น โครงสร้างอะตอมที่จำลองขึ้นเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุภาคย่อยของอะตอม หรือแบบจำลองถังน้ำที่ใช้เปรียบเทียบกับระบบนักเรียนในโรงเรียน โดยท่อน้ำเข้าเปรียบได้กับนักเรียนที่เข้ามาเรียนใหม่ ส่วนท่อน้ำออกเปรียบได้กับนักเรียนที่จบการศึกษา หรือย้ายออก ปริมาณน้ำที่เหลือในถังจึงเปรียบได้กับจำนวนนักเรียนที่ยังคงศึกษาอยู่ในโรงเรียน รูปแบบนี้มีจุดเด่นคือสามารถทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำไปใช้อธิบายหรือสรุปปรากฏการณ์ในเชิงกว้างได้อย่างเป็นระบบ

2.2.2 รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการอธิบายหรือบรรยายปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยอาจใช้ร่วมกับภาพ แผนภูมิ หรือแผนผังเพื่อแสดงโครงสร้างทางความคิด ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในระบบ ตัวอย่างเช่น การอธิบายขั้นตอนของการเรียนรู้ในโรงเรียน จุดเด่นของรูปแบบนี้คือความยืดหยุ่นและเข้าใจง่าย แม้จะมีข้อจำกัดในด้านความแม่นยำและยากต่อการทดสอบเชิงประจักษ์ แต่ก็ยังเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้สามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่รูปแบบที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

2.2.3 รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรผ่านสมการทางคณิตศาสตร์ เช่น สมการเชิงเส้น หรือระบบสมการที่ใช้ในงานวิเคราะห์ข้อมูล การวัดผล หรือการจำลองสถานการณ์ รูปแบบนี้มักพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ โดยปรับให้อยู่ในลักษณะที่สามารถคำนวณหรือวิเคราะห์เชิงปริมาณได้ชัดเจน จึงนิยมใช้ในงานวิจัยด้านพฤติกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การศึกษา และสถิติ

2.2.4 เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในลักษณะเชิงเหตุและผล โดยมีรากฐานมาจากเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ซึ่งใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนของตัวแปรในระบบต่างๆ จุดเด่นของรูปแบบนี้คือสามารถแสดงผลกระทบจากตัวแปรหนึ่งไปยังอีกตัวแปรหนึ่งอย่างชัดเจน โดยแบ่งย่อยออกเป็น 2 ลักษณะคือ

2.2.4.1 รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive Model): แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีทิศทางเดียว ไม่มีการย้อนกลับของความสัมพันธ์ เช่น จากสาเหตุไปสู่ผลเท่านั้น

2.2.4.2 รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive Model): แสดงความสัมพันธ์ที่ตัวแปรหนึ่งอาจเป็นได้ทั้งสาเหตุและผลในเวลาเดียวกัน ความสัมพันธ์จึงมีลักษณะย้อนกลับ ซึ่งช่วยให้เข้าใจระบบที่มีความซับซ้อนสูงมากขึ้น

2.3 Steiner (1988) ได้จำแนกประเภทของ “รูปแบบ” (Model) ออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ รูปแบบเชิงกายภาพ และรูปแบบเชิงแนวคิด โดยแต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.3.1 รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) เป็นรูปแบบที่มีลักษณะจับต้องได้ และถูกสร้างขึ้นเพื่อแสดงลักษณะภายนอกหรือโครงสร้างของวัตถุหรือสิ่งที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย คือ

2.3.1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) หมายถึง รูปแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงลักษณะหรือรูปลักษณะของสิ่งที่มีอยู่จริง โดยมักมีการย่อขนาดลง เช่น แบบจำลองเครื่องบินจำลองที่มีรูปร่างคล้ายเครื่องบินจริง แต่มีขนาดเล็กกว่า เพื่อใช้ในการศึกษา ทดลอง หรือจัดแสดง

2.3.1.2 รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นต้นแบบในการผลิตหรือสร้างสิ่งอื่นต่อไป โดยมักจำเป็นต้องสร้างในขนาดจริง เพื่อใช้ในการพัฒนาและผลิตสินค้าหรืออุปกรณ์ตามต้นแบบนั้น เช่น ต้นแบบของผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมการออกแบบและวิศวกรรม

2.3.2 รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) เป็นรูปแบบที่ไม่มีลักษณะทางกายภาพ แต่เป็นการจำลองทางความคิด โดยใช้เพื่ออธิบายทฤษฎีหรือปรากฏการณ์ในลักษณะที่เป็นนามธรรม แบ่งได้เป็น 2 ประเภทย่อย คือ

2.3.2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model of) เป็นแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีที่มีอยู่เดิม โดยใช้แนวคิดหลักของทฤษฎีนั้นมาออกแบบเป็นรูปแบบเพื่อสะท้อนความสัมพันธ์หรือกลไกของระบบ ตัวอย่างเช่น รูปแบบการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักเรียน

2.3.2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model for) เป็นแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นใหม่เพื่ออธิบายหรือทำความเข้าใจปรากฏการณ์หนึ่ง ซึ่งอาจนำหลักการจากทฤษฎีเดิมมาใช้เป็นฐานในการสร้างแบบจำลอง ตัวอย่างเช่น การใช้ทฤษฎีการคัดเลือกโดยธรรมชาติมาออกแบบรูปแบบเพื่ออธิบายพฤติกรรมของนักเรียนที่ยังคงอยู่ในระบบการศึกษา

สรุปได้ว่า รูปแบบ (Model) เป็นเครื่องมือทางความคิดที่ใช้ในการอธิบายระบบหรือปรากฏการณ์ โดยจำแนกได้เป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ รูปแบบเชิงกายภาพ ซึ่งเน้นการจำลองสิ่งที่เป็นรูปธรรมให้เข้าใจได้ง่าย และรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งใช้ภาษาหรือสัญลักษณ์แทนความหมายนามธรรม นอกจากนี้ยังมีการจำแนกเพิ่มเติม เช่น รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุ และรูปแบบเชิงแนวคิด ซึ่งแต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

สร้างความเข้าใจต่อระบบหรือปรากฏการณ์อย่างเป็นระบบและสามารถนำไปใช้ในการวิจัยและพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

3. องค์ประกอบของรูปแบบ

จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา พบว่าแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบมีความหลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับลักษณะและประเด็นของการศึกษาแต่ละเรื่อง ดังนี้

Brown และ Moberg (1980) ได้สังเคราะห์รูปแบบโดยอิงจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) ร่วมกับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) ซึ่งเน้นการมององค์กรหรือกิจกรรมในฐานะระบบที่มีองค์ประกอบเกี่ยวเนื่องและมีผลกระทบซึ่งกันและกัน โดยเสนอว่าองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) หมายถึงบริบทภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงาน เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง ซึ่งผู้พัฒนารูปแบบต้องคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ในการออกแบบหรือบริหารกิจกรรม 2) เทคโนโลยี (Technology) หมายถึงเครื่องมือ กระบวนการ หรือวิธีการที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของระบบ เช่น ระบบสารสนเทศ หรือเครื่องมือสนับสนุนการจัดการ 3) โครงสร้าง (Structure) คือ การจัดระเบียบภายในของหน่วยงานหรือกิจกรรม เช่น การแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ สายบังคับบัญชา และรูปแบบการสื่อสาร ซึ่งส่งผลต่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) เป็นขั้นตอนหรือกลไกที่ใช้ในการวางแผน การบริหาร การควบคุม และการติดตามผล โดยมุ่งหวังให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และ 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) หมายถึงกระบวนการในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการดำเนินงาน โดยอาศัยข้อมูล ปัจจัยแวดล้อม และการพิจารณาทางเลือกอย่างรอบด้าน องค์ประกอบเหล่านี้ทำหน้าที่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบที่ตอบสนองต่อบริบทของการจัดการในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมบุญ ศรีสรหิรัญ (2547) ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี โดยอาศัยการวิเคราะห์เชิงระบบร่วมกับแนวคิดด้านภาวะผู้นำในบริบทของการบริหารงานอุดมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดีที่ต้องพัฒนา ซึ่งได้แก่ สมรรถนะหลักที่แสดงถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการตัดสินใจ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการส่งเสริมวิสัยทัศน์ขององค์กร 2) หลักการและแนวคิดที่เป็นกรอบกำกับรูปแบบ รวมถึงวัตถุประสงค์ทั่วไปของรูปแบบ โดยเน้นหลักการพัฒนาที่มีพื้นฐานมาจากการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ การเสริมสร้างภาวะผู้นำในบริบทจริง และการปรับใช้แนวคิดทางจิตวิทยาการบริหาร 3) กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี ซึ่งกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ โดยประกอบด้วยขั้นตอนที่ชัดเจน เช่น การวิเคราะห์คุณลักษณะเบื้องต้น การออกแบบเนื้อหาการพัฒนา การเลือกใช้วิธีการและกิจกรรม

การเรียนรู้ให้เหมาะสม ตลอดจนการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่คาดหวังจากกระบวนการพัฒนา และ 4) แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยระบุถึงเงื่อนไขความสำเร็จของการดำเนินงาน เช่น การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการมีระบบติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่สามารถประเมินได้ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ

อัมพร พงษ์กังสนานนท์ (2550) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 8 ด้าน ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษา เป็นพื้นฐานแนวคิดในการออกแบบและดำเนินการจัดการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตามศักยภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) หลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจหรือความจำเป็น โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน 3) การจัดการเรียนรู้ ใช้กระบวนการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ทั้งการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การเรียนรู้นอกห้องเรียน และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4) การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการในลักษณะที่สะท้อนผลลัพธ์ของการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยใช้ทั้งการประเมินเชิงพฤติกรรม ผลสัมฤทธิ์ และพัฒนาการของผู้เรียน 5) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และการเทียบระดับการศึกษา เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยไม่จำกัดเฉพาะการเรียนรู้ในระบบ 6) การบริหารและการจัดการศึกษา ต้องมีความคล่องตัวและสอดคล้องกับสภาพจริงของชุมชน โดยจัดให้มีระบบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ 7) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เรียนในช่วงวัยต่างๆ ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา หรือผู้ที่ต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มเติม ซึ่งอาจรวมถึงผู้สูงอายุ ผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และ 8) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมความเข้มแข็งในการจัดการศึกษา โดยชุมชนสามารถมีบทบาทในการสนับสนุนทรัพยากร การวางแผน และการดำเนินกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา

ชนกนารถ ชื่นเชย (2555) ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพและความเป็นระบบของการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยระบุว่า รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 9 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการจัดการศึกษา โดยเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในทุกช่วงวัย 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งครอบคลุมผู้เรียนที่มีความ

ต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มเติม เช่น บุคลากรในสายอาชีพ ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนสายงาน และผู้ที่ขาดโอกาสในการศึกษาระบบปกติ 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) โครงสร้างระบบบริหารของการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเน้นการจัดการอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการบริหารหลักสูตร การจัดองค์กรภายใน และการบริหารทรัพยากร 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง ที่ต้องมีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์จริง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งสามารถปรับใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ผ่านโครงการ 7) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ของการศึกษาต่อเนื่อง ที่ต้องมีความทันสมัย เข้าถึงง่าย และสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น สื่อดิจิทัล ห้องสมุดออนไลน์ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพ โดยมุ่งเน้นทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลลัพธ์ในด้านการนำไปใช้จริง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยกิตจากประสบการณ์เดิมหรือจากการเรียนรู้ในระบบอื่น เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาต่ออย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

กล่าวได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และบริบทที่ศึกษา โดยมองรูปแบบเป็นระบบที่องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กัน เช่น สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี โครงสร้าง และกระบวนการบริหาร แนวทางการพัฒนารูปแบบเน้นความเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน และสามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทที่หลากหลาย อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนั้น รูปแบบการจัดงานกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำเป็นต้องมีคุณลักษณะตามองค์ประกอบเหล่านี้

4. ลักษณะของรูปแบบที่ดี

วโร เพ็งสวัสดิ์ (2553) ได้นำเสนอแนวทางเกี่ยวกับลักษณะของรูปแบบที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาและประเมินคุณภาพของรูปแบบในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร ไม่ควรจำกัดอยู่เพียงแค่ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงเท่านั้น แม้ว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงจะมีประโยชน์ในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ แต่การพิจารณาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ความสัมพันธ์แบบมีตัวแปรแทรก หรือความสัมพันธ์แบบมีหลายตัวแปรส่งผลร่วมกัน จะช่วยให้เข้าใจโครงสร้างของระบบหรือปรากฏการณ์ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

4.2 รูปแบบควรสามารถนำไปสู่การพยากรณ์ผลลัพธ์ได้ โดยผลลัพธ์ที่ได้ต้องสามารถตรวจสอบหรือทดสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ หากผลการทดสอบไม่สอดคล้องกับข้อมูลจริงที่ปรากฏในภาคสนาม หรือมีความคลาดเคลื่อนมาก รูปแบบนั้นก็ไม่นำไปใช้งานต่อ จำเป็นต้องมีการทบทวนหรือยกเลิก

4.3 รูปแบบควรสามารถอธิบายโครงสร้างของความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างเป็นระบบ และสามารถใช้ในการวางแผนหรือพัฒนากระบวนการดำเนินงานได้อย่างมีเหตุผล

4.4 รูปแบบควรสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างแนวคิดใหม่ (New Concept) รวมถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในศาสตร์หรือประเด็นที่กำลังศึกษา ช่วยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางวิชาการและแนวคิดที่สามารถพัฒนาต่อยอดได้

4.5 รูปแบบควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นควรอ้างอิงหรือสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับ เพื่อให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้อย่างมีหลักการ และรองรับการวิเคราะห์หรือประเมินผลได้อย่างมีระบบ

สรุปได้ว่า รูปแบบที่มีคุณภาพควรมีโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในเชิงโครงสร้างและเหตุผล ควรสามารถนำไปใช้พยากรณ์ผลลัพธ์ได้จริงและตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ อีกทั้งยังต้องมีศักยภาพในการพัฒนาแนวคิดใหม่ที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้เดิม และควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบทฤษฎีที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์หรือระบบที่ศึกษาได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักวิชาการ

5. การพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบ เป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างแนวทางหรือกรอบการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทที่กำหนด โดยอาศัยการบูรณาการองค์ความรู้จากทฤษฎี แนวคิด และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาสภาพจริงของพื้นที่หรือปัญหาที่ต้องการพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมาย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานอย่างแท้จริง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบตามขั้นตอนที่เป็นระบบ ดังนี้

Willer (1986) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ประกอบด้วย 1) การสร้าง (Construct) รูปแบบ ซึ่งเป็นกระบวนการในการออกแบบและกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ เพื่อประเมินว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทจริง

กฤษฎณ์ ผล จันทรพรหม (2548) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริงที่เหมาะสมสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก คือ

- 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริง โดยใช้แหล่งข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความวิจัย และฐานข้อมูลออนไลน์ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงกับมหาวิทยาลัยเสมือนจริง
- 2) การสังเคราะห์รูปแบบ องค์ประกอบ และโครงสร้างของมหาวิทยาลัยเสมือนจริง โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนแรกมาจัดทำเป็นต้นแบบ
- 3) การพัฒนารูปแบบโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน ใน 3 รอบ
- 4) การทดสอบความเหมาะสมของรูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริงที่ได้พัฒนาขึ้น โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารจากสถาบันอุดมศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับบริบทของประเทศไทย

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยกำหนดกระบวนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมแนวคิด หลักการ และองค์ประกอบที่ใช้ในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
- 2) การนำข้อมูลจากการศึกษา มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 3) การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยใช้เทคนิควิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 19 คน
- 4) การตรวจสอบประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในรูปแบบ และนำผลการวิเคราะห์มากำหนดเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์สำหรับการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

พรจันทร์ พรศักดิ์กุล (2550) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ โดยศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและข้อมูลจากแหล่งฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อรวบรวมแนวคิด หลักการ และรูปแบบที่ใช้ในกระบวนการบริหารงบประมาณ

2) การศึกษากระบวนการงบประมาณและการมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณของสถานศึกษาในปัจจุบัน โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา พร้อมทั้งวิเคราะห์เอกสารงบประมาณของโรงเรียน

3) การจัดทำร่างรูปแบบกระบวนการงบประมาณ ของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

5) การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบกระบวนการงบประมาณ ที่เหมาะสมกับโรงเรียนที่บริหารงบประมาณในลักษณะใช้โรงเรียนเป็นฐาน

อัมพร พงษ์กัสนนันท์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยดำเนินการวิจัยใน 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัย รวมถึงการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique) เพื่อออกแบบรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ขั้นตอนการประเมินรูปแบบ ประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบที่พัฒนา โดยมีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการนำรูปแบบไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดและกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบโดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดเฉพาะที่มุ่งเน้นการออกแบบให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสามารถนำไปใช้จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน เป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยอาจจะ

ศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษาจะนำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

5.1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

5.1.2 การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้อาจดำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

5.1.2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาสามารถใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ หรือการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

5.1.2.2 การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณีของหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศสำคัญในการพัฒนารูปแบบ

5.1.2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิวิธีศึกษาอาจใช้การสัมภาษณ์ หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

5.1.3 การจัดทำรูปแบบในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

ทั้งนี้ ในบางกรณี ผู้วิจัยอาจเพิ่มเติมการศึกษาด้วยการใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเสริมสร้างความครบถ้วนและความแม่นยำในการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษา

5.2 ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

ภายหลังจากการพัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้ว จำเป็นต้องดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ เนื่องจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้น แม้จะมีพื้นฐานจากทฤษฎี แนวคิด และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีต แต่อยู่ในสถานะของรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบว่าเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือการทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้สามารถประเมินอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรภายในรูปแบบได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ ผู้วิจัยอาจปรับปรุงรูปแบบโดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออก ซึ่งจะช่วยให้รูปแบบที่ได้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

5.2.1 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนดการประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินที่ใช้เป็นบรรทัดฐานในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน (สุมิล ว่องวานิช, 2549) ดังนี้

5.2.1.1 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินถึงความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้จริง โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของทรัพยากร เวลา และเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการนำไปปฏิบัติ

5.2.1.2 มาตรฐานด้านประโยชน์ใช้สอย (Utility Standards) เป็นการประเมินว่ารูปแบบสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้มากน้อยเพียงใด รวมถึงมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจหรือการพัฒนาในบริบทเป้าหมาย

5.2.1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบในแง่คุณค่าทางจริยธรรม กฎหมาย และการเคารพสิทธิของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การนำรูปแบบไปใช้ไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมและกฎเกณฑ์ที่ยอมรับได้

5.2.1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องและครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และความครอบคลุมของเนื้อหาหรือข้อมูลในรูปแบบว่าตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการของการใช้จริงอย่างแท้จริง

5.2.2 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในบางกรณี การทดสอบรูปแบบไม่สามารถดำเนินการด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์หรือการวิเคราะห์ทางสถิติได้โดยตรง เนื่องจากบางประเด็นมีความละเอียดอ่อนและซับซ้อนเกินกว่าจะประเมินได้ด้วยตัวเลขเพียงอย่างเดียว ดังนั้น Eisner (1976) จึงเสนอแนวคิดการประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

5.2.2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมุ่งเน้นการวิเคราะห์และวิพากษ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ได้รับการพิจารณา โดยอาจไม่จำเป็นต้องเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเสมอไป แต่สามารถผสมผสานปัจจัยที่เกี่ยวข้องตามดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของรูปแบบที่ประเมิน

5.2.2.2 การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางพัฒนามาจากแนวทางการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ซึ่งเน้นความละเอียด ลึกซึ้ง และต้องใช้ผู้มีความรู้เฉพาะด้านอย่างแท้จริงในการวินิจฉัย โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่สามารถวัดค่าด้วยเครื่องมือทั่วไปได้ จึงนิยมนำมาใช้ในงานวิจัยระดับสูงหรือในสาขาที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

5.2.2.3 การใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินยึดหลักความเชื่อถือในความเที่ยงธรรม ดุลยพินิจ และประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิเอง โดยเกณฑ์หรือมาตรฐานในการพิจารณามักพัฒนาจากประสบการณ์ตรง ความชำนาญ และองค์ความรู้เฉพาะของผู้ประเมิน

5.2.2.4 ความยืดหยุ่นในการดำเนินการ เปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถกำหนดประเด็น วิเคราะห์ และตัดสินใจตามอรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละบุคคล ตั้งแต่การกำหนดประเด็นหลัก การบ่งชี้ข้อมูล การเก็บรวบรวม การประมวลผล ไปจนถึงการนำเสนอผลการประเมิน

5.2.3 การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การทดสอบรูปแบบในลักษณะนี้มักใช้ร่วมกับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบจนเสร็จสิ้นในรอบสุดท้ายแล้ว จะนำรูปแบบดังกล่าวมาจัดทำเป็นแบบสอบถามในรูปแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบนั้น

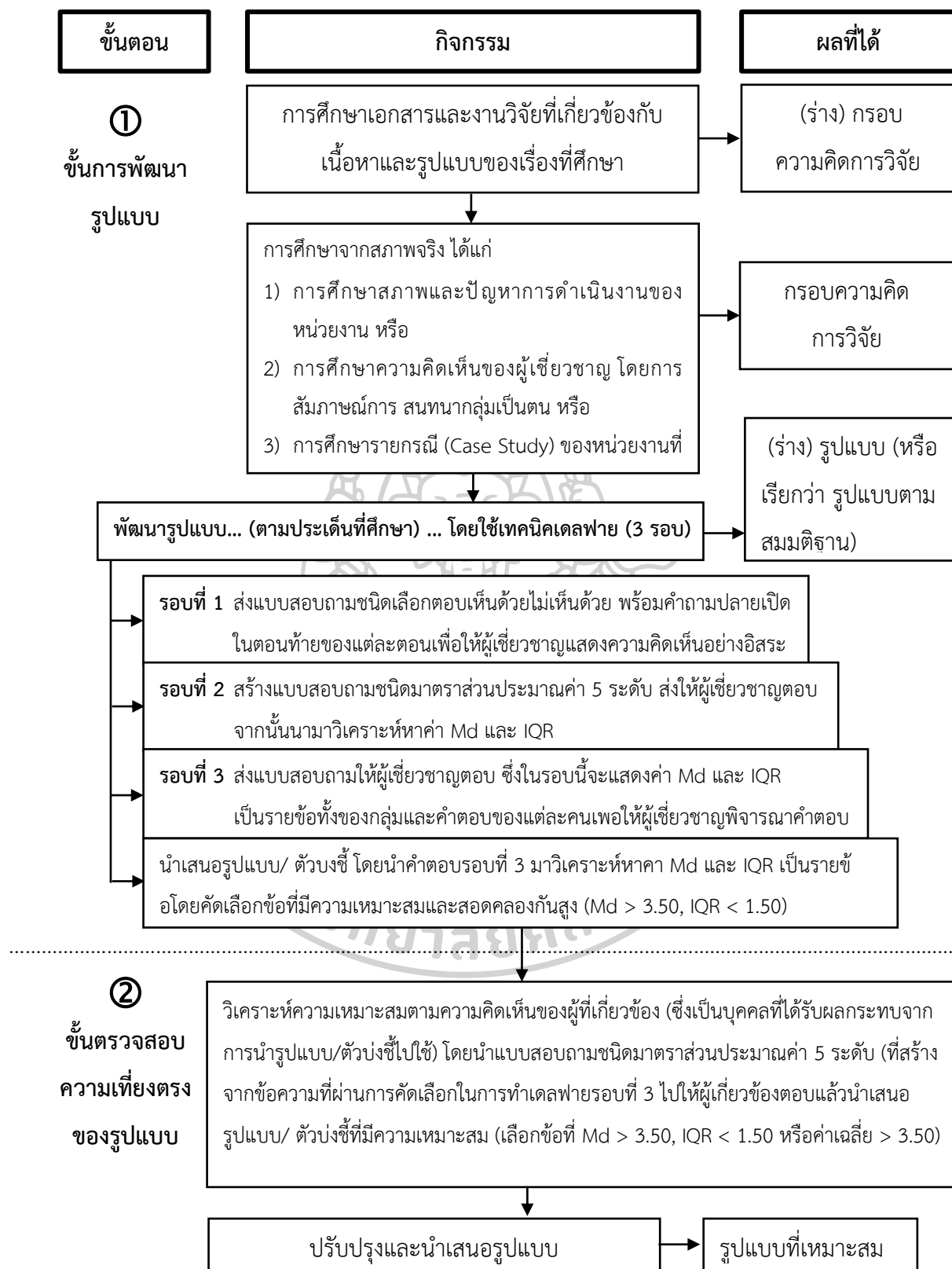
5.2.4 การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้จริงในการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทดลองใช้งานจริง ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนที่ออกแบบไว้อย่างครบถ้วน จากนั้นจะทำการประเมินผลการดำเนินงาน และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ การกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจนถือเป็นหัวใจสำคัญของการทำวิจัยที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้วิจัยสร้างรูปแบบขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงทฤษฎีควบคู่กับการศึกษาสภาพจริงในพื้นที่ การดำเนินงานจึงต้องเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดกรอบแนวคิด การสังเคราะห์องค์ประกอบ การทดสอบความเหมาะสม ไปจนถึงการประเมินและปรับปรุงรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทการใช้งานจริงกระบวนการพัฒนาเช่นนี้ช่วยให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในพื้นที่เป้าหมาย ดังแสดงในภาพที่ 7 และ 8

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนารูปแบบ กรณีที่ 1 ร่างรูปแบบจากการวิเคราะห์เอกสารและการศึกษาจากสภาพจริง

ที่มา: อัมพร พงษ์กังสนันท์ (2550)

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาารูปแบบ กรณีที่ 2 ร่างรูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย
ที่มา: อัมพร พงษ์กัสนนันท์ (2550)

สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง กรอบแนวคิดที่ประกอบด้วยหลักการ วิธีการดำเนินงาน และเกณฑ์ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยองค์ประกอบของรูปแบบจะถูกกำหนดตามลักษณะของปรากฏการณ์ ปัจจัย หรือประเด็นที่ศึกษา ซึ่งต้องอิงกับแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กระบวนการพัฒนารูปแบบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ สำหรับการศึกษาครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ทั้งการวิเคราะห์เอกสารและการศึกษาสภาพจริงในพื้นที่ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของพื้นที่เป้าหมาย

แนวคิดทฤษฎีการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ

การสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ หรือ Connoisseurship เป็นเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นการใช้ความรู้ ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของผู้เชี่ยวชาญในการประเมินหรือพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะในงานวิจัยที่ต้องการข้อมูลเชิงลึกหรือการประเมินที่ซับซ้อน ซึ่งต้องอาศัยการมองจากหลายมุมมองอย่างรอบคอบ แนวคิดนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับการศึกษาที่ต้องการประเมินเชิงลึก โดยการใช้ผู้เชี่ยวชาญสามารถช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูลและผลการวิจัย ทำให้การวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทที่ศึกษา (Eisner, 1976)

ในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กัน โดยกระบวนการสำคัญในการพัฒนารูปแบบการจัดงานดังกล่าว จำเป็นต้องใช้เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพที่มีขั้นตอนและกระบวนการที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ผลการพัฒนามีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง การสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) จึงเป็นเทคนิควิจัยที่สำคัญและเป็นหัวใจหลักของการศึกษาในครั้งนี้

1. ความหมายและลักษณะของการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ

Eisner (1976) ผู้พัฒนาแนวคิดนี้อธิบายว่าการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญมีพื้นฐานจากการใช้ทักษะในการสังเกตและวิเคราะห์ในระดับสูง ผู้เชี่ยวชาญจะต้องใช้ทักษะในการมองเห็นรายละเอียดที่คนทั่วไปอาจไม่สามารถสังเกตได้ พร้อมทั้งตีความหมายและวิเคราะห์ในเชิงลึก ทำให้ Connoisseurship เป็นการวิจัยที่แตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณที่มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลทั่วไป แต่กลับเน้นการเข้าใจความหมายและคุณค่าที่ซ่อนอยู่ในข้อมูลเชิงลึก นอกจากนี้ Connoisseurship ยังเป็นวิธีการที่ช่วยให้สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมี

ประสบการณ์และความรู้เฉพาะด้าน สามารถให้คำแนะนำที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์จริงได้ (Eisner, 1976; Stake, 1995)

Conrad and Wilson (1985) อธิบายว่าการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินที่ได้รับความนิยมในวงการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการวิพากษ์วิจารณ์ทางวิชาการที่อาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ การตัดสินใจหรือประเมินโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ลึกซึ้งในศาสตร์หรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีความน่าเชื่อถือ และสามารถสะท้อนคุณภาพของรูปแบบหรือผลงานได้อย่างลึกซึ้งและรอบด้าน

โยธิน ศรีโสภ (2550) ได้กล่าวถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญว่าเป็นกระบวนการประเมินรูปแบบหนึ่งของวิธีการประเมินเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Approach) ตามแนวคิดของไอส์เนอร์ ซึ่งมีความเชื่อว่าการรู้ทันสิ่งต่างๆ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ รูปแบบการประเมินจึงมีลักษณะแนวคิด ดังนี้

1) เป็นรูปแบบการประเมินให้ความสำคัญกับผู้รู้หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในการใช้วิจารณ์ญาณ วิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งในประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจมาให้พิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องใดๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ข้อสรุป ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมิน

2) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นผล ที่เน้นความเฉพาะทาง (Specialization) เนื่องจาก รูปแบบนี้พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Arts Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงมาวินิจฉัย เนื่องจากไม่สามารถวัดคุณค่าได้จากเครื่องมือวัดใดๆ นอกจากการใช้วิจารณ์ญาณของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ต่อมามีการประยุกต์ใช้กับการศึกษาระดับสูง ในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ในเรื่องนั้นจริง รูปแบบนี้จึงเป็นที่นิยมนำมาใช้ประเมินผลในการ อุดมศึกษาที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

3) เป็นรูปแบบการประเมินผลที่ใช้การตัดสินใจ (Judgement) ของบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินผล โดยให้ความเชื่อถือในภูมิหลัง ประสบการณ์ ความคิด วิจารณ์ญาณที่ดี และความเที่ยงธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิ

4) เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน ตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาบ้างข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวล และวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และการเป็นที่นับถือ (High Credibility) ของวิชาชีพเป็นสำคัญ

ส.วาสนา ประวาลพฤษ (2558) อธิบายว่าการวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะคล้ายคลึงกับการวิจารณ์ในงานศิลปะ เช่น ภาพยนตร์ ละคร และหนังสือ ซึ่งผู้วิจารณ์จะใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการแสดงความคิดเห็น โดยความคิดเห็นเหล่านี้อาจสอดคล้องกับความคิดเห็นของคนทั่วไป หรือในบางครั้งอาจขัดแย้งกับมุมมองของกลุ่มคนบางกลุ่ม ซึ่งเป็นผลมาจากข้อบกพร่องหรือความที่แตกต่างกันในการประเมิน แม้ว่าการวิพากษ์วิจารณ์อาจมีลักษณะเป็นการแสดงความคิดเห็นแบบตรงไปตรงมา แต่ในบริบททางการศึกษา การประเมินเชิงวิจารณ์ควรมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุง มิใช่เพียงการชี้ข้อผิดพลาดเท่านั้น ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการวิจารณ์ต้องมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับนักวิจารณ์ศิลปะ คือ นำความรู้ ความสามารถ และความชำนาญมาช่วยในการประเมิน โดยมุ่งเน้นถึงคุณลักษณะที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ การประเมินในลักษณะนี้ไม่ได้ต้องการการยอมรับหรือปฏิเสธเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีหลักการและคุณภาพในการเสนอความคิดเห็น ซึ่งอาศัยทั้งประสบการณ์และการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประเมินนั้นจำเป็นต้องมีประสบการณ์และทักษะในเชิงลึก เปรียบได้กับการทดสอบไวน์ของนักชิมไวน์ ที่ต้องอาศัยประสบการณ์และความจำเพาะตัวในการสังเกตคุณภาพผ่านน้ำไวน์ สี กลิ่น และรสชาติ ทำให้สามารถแยกแยะคุณภาพของไวน์ได้แม้ในรายละเอียดที่นักดื่มทั่วไปไม่สามารถสัมผัสได้ ดังนั้นคุณภาพของการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจึงขึ้นอยู่กับคุณวุฒิและประสบการณ์ของผู้ประเมินโดยตรง ในการสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประเมินเป็นทั้งเครื่องมือในการวิเคราะห์และผู้ตัดสินใจ ซึ่งทั้งหมดเกิดขึ้นจากความรู้และความเข้าใจที่สั่งสมมา เปรียบได้กับนักวิจารณ์ศิลปะหรือนักชิมไวน์ที่ประสบการณ์และการฝึกฝนทำให้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่น่าเชื่อถือในด้านนั้นๆ

โดยสรุป การประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องอย่างครอบคลุม โดยอาศัยความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้รูปแบบที่ประเมินมีความสมบูรณ์และถูกต้อง การนำเสนอผลการประเมินนี้ทำผ่านการวิพากษ์อย่างละเอียด

2. ข้อมูลสนับสนุนแนวคิดของการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

Eisner (1976) (อ้างถึงใน Kanjanawasee, 2015) ได้ประยุกต์แนวคิดเรื่อง "ศิลปะวิจารณ์" (Art Criticism) มาใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลทางการศึกษา โดยเสนอว่าการวิพากษ์วิจารณ์ คือกระบวนการที่ใช้วิจารณ์งานของผู้ทรงคุณวุฒิในการบรรยายคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา ตีความคุณภาพของสิ่งนั้นอย่างมีหลักเกณฑ์ และตัดสินคุณค่าบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากประสบการณ์และการรับรู้ของผู้เชี่ยวชาญ

Eisner (1976) เสนอว่าการประเมินตามแนวทางของศิลปะวิจารณ์ประกอบด้วยศิลปะของการรับรู้อันประณีตซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและประสบการณ์กับศิลปะจึงสามารถเปิดเผยคุณภาพ

ของการถ่ายทอดความรู้สึก ที่กลั่นกรองเกณฑ์มาตรฐานเพื่อสะท้อนคุณค่าของสิ่งนั้นออกมาได้ ในการนำเสนอแนวทางการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ สามารถชี้ให้เห็นลักษณะพิเศษระหว่างการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและการวิพากษ์ ว่ารูปแบบจะต้องเกี่ยวข้องกับความซาบซึ้งและการระบายหรือเปิดเผย ความงามของสิ่งที่ประเมินออกมาเป็นคำพูด

จากที่ Eisner (1976) อธิบายความเชื่อมโยงระหว่างการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญกับ แนวคิดการวิพากษ์ทางการศึกษา (Educational Criticism) โดยเสนอหลักการสนับสนุนแนวคิด ดังกล่าวไว้ 6 ประการ ดังนี้

- 1) การวิพากษ์วิจารณ์ ช่วยอธิบายวัตถุประสงค์และกระบวนการที่เกิดขึ้นจริง รวมถึงคุณภาพของงานที่สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและรูปแบบของสิ่งที่ศึกษา
- 2) การวิพากษ์วิจารณ์ ช่วยให้เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบย่อยกับ ภาพรวมของเนื้อหาหรือกิจกรรมที่ศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
- 3) การวิพากษ์วิจารณ์ เป็นการสะท้อนจากการหยั่งรู้เชิงลึก เพื่อใช้ในการกำหนด วัตถุประสงค์หรือออกแบบรูปแบบที่มีความสมบูรณ์และซับซ้อน
- 4) การวิพากษ์วิจารณ์ เปิดเผยแก่นแท้ของประสบการณ์ที่ลึกซึ้ง โดยถ่ายทอด ผ่านกระบวนการรับรู้ที่ไม่เป็นทางการ แต่สามารถสื่อสารความรู้สึกและสะท้อนทั้งกระบวนการและ ผลผลิตของการดำเนินงานได้อย่างลึกซึ้ง
- 5) การวิพากษ์วิจารณ์ ยึดหลักการพื้นฐานของการแปลความหมาย การตัดสินใจ และการพิจารณาวัตถุประสงค์ โดยอาศัยการสังเคราะห์ประสบการณ์ผ่านมุมมองด้านมนุษยธรรม
- 6) การวิพากษ์วิจารณ์ อาศัยการสังเคราะห์องค์ความรู้จากกระบวนการวิจัยที่มี หลากหลายแนวทาง ร่วมกับการใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการหยั่งรู้และการเข้าใจในระดับลึก

3. ความแตกต่างจากการสนทนากลุ่มและวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินและการรวบรวมความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ เป็นกระบวนการสำคัญที่ ช่วยให้องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ สามารถเข้าใจความต้องการ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากกลุ่มเป้าหมายได้อย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวสามารถทำได้หลายวิธี หนึ่งในนั้นคือ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งเป็นการรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เข้าร่วมที่หลากหลาย ผ่านการสนทนาและแลกเปลี่ยนมุมมองกัน เพื่อสร้างความเข้าใจต่อหัวข้อหรือประเด็นที่ศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็มีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ซึ่งเป็นการประเมินผ่านมุมมองของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในการวิพากษ์วิจารณ์อย่างละเอียด เพื่อประเมินคุณภาพ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของสิ่งที่กำลังศึกษา ทั้งสองวิธีนี้มีจุดเด่นและ จุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถตอบโจทย์การศึกษาหรือการประเมินในรูปแบบที่แตกต่างกันได้

การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับความสำคัญและความเหมาะสมของทั้งสองวิธีในการนำไปใช้ในบริบทที่หลากหลาย

3.1 ลักษณะการมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม (Focus Group) มุ่งเน้นให้กลุ่มผู้เข้าร่วมซึ่งอาจเป็นกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่วมกัน โดยมีผู้ดำเนินการสนทนาเพื่อกระตุ้นการพูดคุย ส่วนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จะเน้นที่การใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ประเมิน โดยพิจารณาและวิพากษ์ในเชิงลึกจากประสบการณ์และความชำนาญของตน

3.2 เป้าหมายของการประเมิน การสนทนากลุ่มมักใช้เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เพื่อเข้าใจความคิดเห็นที่มีต่อหัวข้อหรือประเด็นที่ศึกษา ส่วนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเน้นการประเมินเชิงลึกเพื่อหาความเหมาะสม ความถูกต้อง และความเป็นไปได้ โดยอิงจากความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งจะให้ผลที่เป็นรูปธรรมมากกว่า

3.3 การใช้บุคลากร การสนทนากลุ่มใช้บุคคลทั่วไปที่มีประสบการณ์หรือมีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อสนทนา แต่ไม่จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ขณะที่การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอในการให้ความคิดเห็นอย่างมีอรรถาธิบาย

3.4 กระบวนการประเมินและวิพากษ์ ในการสนทนากลุ่ม การสนทนาจะเป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั่วไป ซึ่งไม่มีรูปแบบการวิพากษ์หรือประเมินในเชิงลึก ส่วนในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญจะทำการวิพากษ์โดยละเอียดและใช้การวิเคราะห์เชิงวิจารณ์เพื่อประเมินคุณลักษณะและคุณภาพของสิ่งที่กำลังประเมิน

4. กระบวนการและวิธีการสัมภาษณ์อ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ

ประสิทธิ์ และ สุขเกษม (2547) กล่าวว่าวิธีการสัมภาษณ์อ้างอิงผู้เชี่ยวชาญมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การกำหนดตัวบุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่จะมาเข้าร่วมสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

4.2 การกำหนด วันและเวลาของการสัมภาษณ์

4.3 ติดต่อผู้เชี่ยวชาญให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และวัน เวลาที่ได้ทำการ กำหนดไว้

4.4 หากจำเป็นต้องมีผลงานวิจัย หรือผลงานที่ศึกษา (ผลงานสร้างสรรค์) ประกอบการ สัมมนา (ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเอกสารหรือจากการสำรวจการเก็บข้อมูลใหม่เพื่อนำมาวิเคราะห์) จะต้องมีการเตรียมเวลาให้แก่ผู้ที่ทำการวิจัยหรือผู้ที่ทำการศึกษา ในการจัดพิมพ์รายงานผลเป็นเอกสาร ประกอบในการสัมภาษณ์

4.5 ในการสัมมนา ต้องทำการชี้แจงเรื่องวัตถุประสงค์หรือประเด็นของวาระก่อน การเข้าสู่การระดมสมอง สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญรวมถึงการคัดเลือกเทคนิคการเก็บข้อมูลจากแนวทาง ในการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ เพื่อทำการตั้งประเด็นคำถามได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

4.6 ผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ และวิพากษ์ในแต่ละรอบ ไม่ว่าจะเป็น การสุ่มหรือมีโครงสร้าง การหมุนเวียนจะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ อีกวิธีการหนึ่ง คือ เริ่มด้วย การผลักดันแสดงความคิดเห็นในแต่ละรอบ หลังจากสองถึงสามรอบจะเปิดโอกาสให้แต่ละคนแสดง ความคิดเห็นเมื่อต้องการ

4.7 ต้องมีการละเว้นหรือเสริม หรือวิพากษ์วิจารณ์ความเห็นที่มีการเสนอแนะ โดยให้คำนึงว่าแต่ละความคิดเป็นความคิดที่ดี และยิ่งมากความคิดเห็นยิ่งเป็นสิ่งที่ดีมากขึ้นตามไปด้วย การประเมินความคิดเห็นและข้อดีเชิงเปรียบเทียบของแต่ละแนวคิด ควรจะทำเกือบครั้งสุดท้าย วัตถุประสงค์ของกระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ คือการได้มาซึ่งความคิดเห็นที่มากที่สุด ในระยะเวลาอันสั้น การวิพากษ์วิจารณ์ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญผู้อื่นจะทำให้การสัมมนามีความขัดข้อง ไม่ต่อเนื่องและล่าช้า

4.8 ควรบันทึกข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำวิพากษ์ วิพากษ์ บนกระดานปะติด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้รับทราบข้อมูล และประติดประต่อแนวคิดได้อย่างต่อเนื่องชัดเจนในแต่ละประเด็น

4.9 ขยายความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

4.10 ในการผลัดเปลี่ยนกัน เสนอแนะความคิด วิพากษ์ หรือวิจารณ์หากผู้เชี่ยวชาญ นั้นยังไม่สามารถให้ข้อมูล ต้องปล่อยผ่านไป

4.11 เมื่อกระบวนการคิด ชะลอตัวลง ผู้ศึกษาควรทำการสนทนาในเรื่องที่ศึกษาไปเรื่อยๆ เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคความคิดให้นานที่สุด จนผู้เชี่ยวชาญได้ใช้เวลาประมวลความคิดที่ไม่ค่อย ชัดเจนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.12 เมื่อทำการสัมมนาได้ครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว จึงทำการขยายความคิดแต่ละ ความคิดและตัดลดความคิดที่ซ้ำกันอย่างชัดเจน

4.13 อย่าพยายามรวม/จัดความคิดเป็นกลุ่ม ในช่วงแรกหรือระหว่างดำเนินการ การรวมความคิดที่คล้ายกันเข้าด้วยกันควรทำหลังสุด

4.14 ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ควรใช้เวลา 3-4 ชั่วโมง และมีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 8-10 คน อย่างมากไม่ควรเกิน 15 คน

4.15 เมื่อจัดการสัมมนาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาไม่ควรออกไปจากห้องประชุม เพราะอาจจะทำให้ลืมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในห้อง ผู้ศึกษาควรนั่งกลางห้องที่ว่างเปล่าทำการ ทบทวนเรื่องที่เกิดขึ้น ในการสนทนา วิพากษ์ วิพากษ์ จัดบันทึกความคิดเห็นพิเศษของตนเองไว้

ในช่วงนี้โดยปกติจะเป็นช่วงเวลาที่จะได้คิดได้อย่างชัดเจนและมีข้อเสนอแนะมากมายที่รอการรวบรวม และเชื่อมโยงกัน ผู้ศึกษาควรบันทึกความคิดเห็นไว้ว่า การสัมมนาเป็นไปอย่างไร และทำอย่างไรจะทำให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเป็นกระบวนการประเมินที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนา รูปแบบที่มีลักษณะซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับบริบทเฉพาะของพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในงานวิจัยที่ต้องการการวิเคราะห์อย่างรอบด้าน ทั้งในเชิงสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ในการพัฒนา รูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจในบริบทของ ชุมชน ทรัพยากรท้องถิ่น และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว การใช้กระบวนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถรวบรวมข้อเสนอแนะ ประเมินความเหมาะสม และปรับปรุงองค์ประกอบของรูปแบบ ให้มีความครอบคลุม ลุ่มลึก และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำ แผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ดังกล่าว ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) โดยมีวิสัยทัศน์ประเทศไทย 20 ปี คือ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง มีคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยความมั่นคง หมายถึง ความมั่นคง ปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ และมีความ มั่นคง ในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง โดยความมั่งคั่ง หมายถึง การขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่าง เท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานของ องค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายใน ประเทศ และความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของ ประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษา และการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถ ในการรองรับ ทั้งนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติแบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เกราะ อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้น การยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทำมาทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากร ธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ การสร้างความสามารถในการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อรองรับความต้องการใช้บริการการแพทย์ที่จะเพิ่มมากขึ้นทั้งจากสังคมผู้สูงอายุ และความต้องการการแพทย์ที่เพิ่มขึ้นจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ การสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวทุกระดับ ให้ความสำคัญต่อคุณภาพ พัฒนารูปแบบด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลสุขภาพปลอดภัย

และอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ขณะเดียวกันในด้านอุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ได้มีการส่งเสริมประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค นอกจากนี้ ไม่ละเลยการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค การเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อเพื่อรองรับการท่องเที่ยว การสร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยพัฒนาเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์ สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

จากการสรุปแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) พบว่า แนวทางการพัฒนาประเทศเน้นความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ การพัฒนาอัตลักษณ์ท้องถิ่น และการกระจายรายได้สู่ชุมชน นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเติบโตบนพื้นฐานของคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดสำคัญที่สามารถนำมาบูรณาการในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 – 2570)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2566) ได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางพัฒนาการกีฬาของประเทศตั้งแต่ระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยครอบคลุมการกีฬาทุกภาคส่วนและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องของการกีฬาทุกระดับตั้งแต่กีฬาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการออกกำลังกายและพื้นฐานการเล่นกีฬาสำหรับเด็กและเยาวชนกีฬาเพื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการออกกำลังกายและพื้นฐานการเล่นกีฬาสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งบุคคลปกติ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส กีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพเพื่อพัฒนานักกีฬาทุกระดับและบุคลากรทางการกีฬาที่เกี่ยวข้องรวมถึงอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมรวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566-2570) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564-2565 แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) รวมทั้ง แผนระดับปฏิบัติการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬา ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศไทยมีทิศทางการพัฒนาการกีฬาอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องในระยะถัดไป

เมื่อพิจารณาด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจในการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศ พบว่าในช่วงปี 2562 - 2564 มูลค่าทางเศรษฐกิจในการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศลดลงเป็นอย่างมาก จากปี 2562 มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมากถึง 23 พันล้านบาท เหลือเพียง 7-8 พันล้านบาทในปี 2563 และ 2564 ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีกรงดการแข่งขันกีฬาไปอย่างไม่มีกำหนด ซึ่งส่งรายได้จากการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นรายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการเข้าร่วมกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ และนักท่องเที่ยวที่มาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาอาชีพ ดังนั้นในช่วงที่ผ่านมาจึงยังไม่สามารถประเมินผลการดำเนินงานด้านการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงจำนวนกิจกรรมกีฬาเชิงท่องเที่ยวทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนทั่วประเทศ พบว่า จากการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 - 2565) ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลนี้ เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการจัดเก็บข้อมูล แต่จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถใช้ระบบดิจิทัลในการจัดเก็บข้อมูลได้ ซึ่งสามารถจัดทำแพลตฟอร์มในการจัดเก็บข้อมูลในแผนฉบับนี้นอกจากนั้น ประเทศไทยควรมีการจัดทำข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการกีฬา (Gross Domestic Sport Product: GDSP) และการประเมิน

ผลตอบแทนทางสังคม (Social Return On Investment: SROI) เพื่อประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดขึ้นด้านกีฬาของประเทศได้อย่างชัดเจน ดังตารางที่ 1 มูลค่าทางเศรษฐกิจของ กิจกรรมกีฬาจำแนกประเภท

ตารางที่ 1 มูลค่าทางเศรษฐกิจของกิจกรรมกีฬาจำแนกประเภท

ประเภท	2562 (ล้านบาท)	2563 (ล้านบาท)	2564 (ล้านบาท)
การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism)	8,536.36	1,245.71	1,757.19
กีฬาเป็นเลิศ (Sports Excellence)	2,111.06	708.29	442.40
กีฬาอาชีพ (Professional Sports)	20,891.18	5,549.49	6,388.93
รวม	31,538.60	7,503.59	8,588.53

ที่มา: การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2566)

จากตารางที่ 1 แสดงมูลค่าทางเศรษฐกิจในการจัดการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย สามารถ จำแนกเป็นประเภทได้ดังนี้การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ในช่วงปี 2562 - 2564 มูลค่า 8,536.36 ล้านบาท 1, 245.71 ล้านบาท และ 1, 757.19 ล้านบาท ตามลำดับ กีฬาเป็นเลิศ (Sports Excellence) ในช่วงปี 2562 - 2564 มีมูลค่า 2,111.06 ล้านบาท 708.39 ล้านบาท และ 442.40 ล้านบาท ตามลำดับ และกีฬาอาชีพ (Professional Sports)) ในช่วงปี 2562-2564 มีมูลค่า 20,891.18 ล้านบาท 5,549.49 ล้านบาท และ 6,388.93 ล้านบาท ตามลำดับ

สำหรับมูลค่าทางเศรษฐกิจกีฬาที่สำคัญ จำแนกเป็นรายการที่มีการจัดกิจกรรมการแข่งขัน ได้ดังนี้ 1) มูลค่าทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) อาทิ รายการแข่งขัน จักรยานยนต์โมโต จีพี 2019 ในปี 2562 มีมูลค่าสูงถึง 3, 202.26 ล้านบาท รายการบุรีรัมย์ มาราธอน ในปี 2563 และ 2564 มีมูลค่าสูงถึง 459.01 ล้านบาท และ 935.55 ล้านบาท ตามลำดับ รายการวิ่ง ฮาล์ฟมาราธอนนานาชาติ เชียงราย ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 206.73 ล้านบาท รายการเรือเร็ว Thailand Powerboat ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 31.90 ล้านบาท และรายการ E-Sports ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 267.01 ล้านบาท 2) มูลค่าทางเศรษฐกิจกีฬาเป็นเลิศ อาทิ รายการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 46 จังหวัดเชียงราย ในปี 2562 มีมูลค่าสูงถึง 1, 318.05 ล้านบาท รายการแข่งขันกีฬาเยาวชน แห่งชาติ จังหวัดบุรีรัมย์ในปี 2562 มีมูลค่าสูงถึง 793.01 ล้านบาท รายการจักรยานประเภท ลู่ชิงแชมป์ประเทศไทย ในปี 2564มีมูลค่าสูงถึง 26.02 ล้านบาท รายการอีสปอร์ตชิงชนะเลิศแห่ง ประเทศไทย ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 69.40 ล้านบาท และรายการจักรยานประเภทลู่ชิงแชมป์ ประเทศไทย ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 111.84 ล้านบาท 3) มูลค่าทางเศรษฐกิจกีฬาอาชีพ อาทิ

รายการแข่งขันฟุตบอลไทยลีก 1 ลีก 2 ลีก 3 และ ลีก 4 ในปี 2562 มีมูลค่าสูงถึง 9,313.00 ล้านบาท รายการกอล์ฟอาชีพ ไทยแลนด์ พีจีเอ ทัวร์ ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 226.80 ล้านบาท รายการกอล์ฟอาชีพ ฮอนด้า แอลพีจีเอ ไทยแลนด์ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 1,906.50 ล้านบาท รายการวอลเลย์บอลไทยแลนด์ ลีก (ชาย-หญิง) ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 2,275.95 ล้านบาท และรายการแข่งขันเจ็ตสกี เวิลด์ คัพ ในปี 2564 มีมูลค่าสูงถึง 568.65 ล้านบาท

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “กีฬาพัฒนากคน สังคม และเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจไทย” โดยมีพันธกิจหลัก 2 ประการ คือ การกีฬาเป็นกลไกสำคัญในกา เสริมสร้างความมั่นคงทางสังคม และการกีฬาเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ โดยมีประเด็นการพัฒนาการกีฬา 5 ประเด็น ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬา ขั้นพื้นฐาน 2) การส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬา เพื่อมวลชนให้เป็นวิถีชีวิต 3) การส่งเสริมและ พัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ 4) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา และ 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา โดยมีตัวชี้วัดหลักของความสำเร็จของแผนฯ คือ (1) ประชากรทุกภาคส่วน ออกกำลังกายและเล่นกีฬอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (2) อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อยู่ในอันดับ 6 ในระดับเอเชีย ในรายการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ กีฬาพาราลิมปิกเกมส์ กีฬาเอเชียนเกมส์ และกีฬาเอเชียนพาราเกมส์ ภายในปี 2570 (3) บุคลากรด้านการกีฬาได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี (4) มูลค่าอุตสาหกรรมกีฬามีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี (5) มีฐานข้อมูลองค์ความรู้ และแพลตฟอร์มการประมวลผลด้านการส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ (6) มีแผนการขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามประเด็นการพัฒนา และมีการรายงาน ตามแผนรายไตรมาสและรายปี (7) มีการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามประเด็นการพัฒนา ในระยะครึ่งแผนฯ และสิ้นแผนฯ และ (8) ด้านต่างๆ เช่น โรคติดต่ออุบัติใหม่ที่ส่งผล ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการออกกำลังกายและกีฬาในแต่ละประเด็นพัฒนา นโยบายพัฒนาการกีฬาแห่งชาติแบ่งออกเป็นนโยบายเร่งด่วนและนโยบายในการขับเคลื่อนแผนระยะยาว

โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)

1. พันธกิจที่ 2: การกีฬาเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ
โดยอุตสาหกรรมการกีฬามีการเจริญเติบโต มีการพัฒนาสินค้า บริการ นวัตกรรมที่เกี่ยวกับการกีฬา กิจกรรมกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว และรายการแข่งขันกีฬาที่เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง และในนโยบายพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

2. ด้านนโยบายพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ

2.1 ด้านนโยบายเร่งด่วน คือ นโยบายที่ 5: ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการกีฬาอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการร่วมกับระบบการศึกษาของประเทศ ตั้งแต่กีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ อย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านนโยบายในการขับเคลื่อนแผนระยะยาวโดยในนโยบายที่ 4: ผลักดันและสนับสนุนการเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมกีฬาเชิงท่องเที่ยว (Sport Tourism) และมหกรรมการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ (Sports Mega-Events) ในประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ภาพลักษณ์ของประเทศไทย เป็นการกระตุ้นการท่องเที่ยวและการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

3. ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา
เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ครอบคลุมทั้ง ภาควิชาการผลิต ภาควิชาการค้า และภาควิชาบริการด้านการกีฬา สนับสนุนการจัดกิจกรรมและมหกรรมการกีฬาระดับชาติและนานาชาติ และการจัดกิจกรรมกีฬาเชิงพาณิชย์ของภาคเอกชน (International Sport Events & Private Sport Events) เพื่อเสริมสร้างการกีฬาเชิงท่องเที่ยว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากอุตสาหกรรมกีฬาให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา การสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจในการอุตสาหกรรมกีฬา การสนับสนุนการจัดกิจกรรมและมหกรรมการกีฬาระดับชาติและนานาชาติ และการจัดกิจกรรมกีฬาเชิงพาณิชย์ของภาคเอกชน (International Sport Events & Private Sport Events) เพื่อเสริมสร้างการกีฬาเชิงท่องเที่ยว โดย 1) สนับสนุนการจัดกิจกรรมและมหกรรมการกีฬาเชิงท่องเที่ยวในทุกระดับการจัดประชุมสัมมนา การประชุมวิชาการ และนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาการแข่งขันกีฬา ที่มุ่งเน้นให้มีการบริหารจัดการโดยคำนึงถึงสำคัญของสิ่งแวดล้อม โดยบูรณาการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย สหพันธ์กีฬานานาชาติ สมาคมกีฬาต่างประเทศ หรือหน่วยงานกีฬาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการแข่งขันกีฬา 2) ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาอัตลักษณ์ของไทย เพื่อสามารถจดสิทธิบัตร หรือลิขสิทธิ์ในรูปแบบกิจกรรมกีฬาเชิงพาณิชย์ได้อาติ มวยไทย เจ็ทสกีให้เป็น soft power ไทย ซึ่งชื่อเสียงในระดับโลก และสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการกีฬาระดับชาติ

และนานาชาติ และการจัดกิจกรรมกีฬาเชิงพาณิชย์ของภาคเอกชนเพื่อเสริมสร้างการกีฬาเชิงท่องเที่ยวได้ 3) จัดทำปฏิทินกลางกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมกีฬาเชิงท่องเที่ยว พร้อมทำRoadshow เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้คนทั้งในประเทศและต่างประเทศ 4) สนับสนุนการเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมและมหกรรมการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติที่เป็นมาตรฐานสากล

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566-2570) พบว่า แนวทางการพัฒนาการกีฬาของประเทศได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมกีฬาเชิงท่องเที่ยว การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา และการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงของสังคม โดยเฉพาะพันธกิจที่เน้นให้กีฬาเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และนโยบายเร่งด่วนที่สนับสนุนการพัฒนากีฬาอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งผลักดันให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมกีฬาเชิงท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งมีความสอดคล้องโดยตรงกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาที่เน้นการเชื่อมโยงกีฬา วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเข้าไว้ด้วยกัน การบูรณาการแนวนโยบายจากแผนพัฒนาการกีฬานี้จึงมีความสำคัญในการกำหนดกรอบแนวคิดและทิศทางของการวิจัยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ และสามารถนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัยได้ศึกษานโยบายและแผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลต่อไปนี้เป็นการสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช

การพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยประกอบด้วย จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย, 2559) ซึ่งมีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. 2561-2564 ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานทรัพยากรชุมชนเช่นเดียวกัน ซึ่งปรากฏในยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาท่องเที่ยวนานาชาติบนฐานทรัพยากรและเอกลักษณ์ของพื้นที่ ซึ่งทั้งแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. 2561 - 2564 มีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแนวทางของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ ที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัส ได้เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและ

วัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว และยังได้คืนประโยชน์กลับสู่ท้องถิ่น (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และ เพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย คือ พัฒนาการท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรมชีวภาพ สู่ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ และมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน ซึ่งได้ระบุประเด็นการพัฒนาในด้านที่ 2 การท่องเที่ยวที่เน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม และเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยและมีสุขอนามัยรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มระดับกลางและระดับสูง รวมถึงผู้สูงอายุและผู้พิการ พร้อมพัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนควบคู่กับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนำไปสู่การพัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์

จังหวัดนครศรีธรรมราชได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดหรือวิสัยทัศน์ คือ “นครแห่งอารยธรรม น่าน้ำ น่าน้ำ การเกษตรและอุตสาหกรรมยั่งยืน” ซึ่งระบุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2566-2570 (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2564) ซึ่งมุ่งเน้นการบริหารจัดการระบบคมนาคมที่เชื่อมโยงทั้งทางบก ทางราง ทางน้ำ ทางอากาศอย่างครบวงจร ระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐาน ประชาชนมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดีและอัธยาศัยไมตรีที่ดี และเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่อบอุ่นบนฐานความเป็นนครแห่งอารยธรรมด้วยความหลากหลายทางศาสนา พหุวัฒนธรรม มีประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมที่สืบทอดอย่างยาวนาน และมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ นิเวศน์ป่าเขาและทางทะเล และการท่องเที่ยวทางพุทธศาสนา มีเศรษฐกิจจากฐานการค้า การลงทุน การบริการ และอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่เติบโตและแข่งขันได้ ทั้งนี้ กำหนดจุดยืนที่ 1 ของการพัฒนา คือ เมืองสืบสานศิลปวัฒนธรรม สงบสุข น่าน้ำ น่าน้ำ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของเป้าหมายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว คือ เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว โดยมีประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยวบนพื้นฐานธรรมะ ธรรมชาติ ศิลปะ และวัฒนธรรม ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้กำหนดวัตถุประสงค์ของประเด็นการพัฒนา ได้แก่ (1) เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว (2) แหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยวได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว และ (3) เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของประเด็นดังกล่าว 5 แนวทาง ได้แก่

แนวทางที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เพื่อการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานรองรับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์โลก

แนวทางที่ 2 พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวจากฐานทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างโอกาสและศักยภาพการแข่งขัน ในตลาดการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 3 พัฒนาการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก ภายใต้ชื่อนครสองธรรม “ธรรมะและธรรมชาติ”

แนวทางที่ 4 พัฒนาบุคลากรด้านการบริการให้ได้มาตรฐาน เป็นเจ้าบ้านที่ดี โดยใช้ฐานทรัพยากรและอัตลักษณ์ท้องถิ่นในการบริการศักยภาพและยกระดับคุณภาพบุคลากรแรงงานรองรับการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานเพื่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้มาเยือน

แนวทางที่ 5 พัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวยั่งยืนภายใต้กรอบความร่วมมือของเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว

2. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยความร่วมมือระหว่างการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช และสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช จนได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวในฐานะการเป็นเมืองท่องเที่ยวเมืองรองทางการท่องเที่ยวของภาคใต้อันดับ 2 ซึ่งยังมีความดิบหรือความจริงแท้ดั้งเดิม (Authenticity) โดยมีการเชื่อมโยงกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งเชิงเกษตร อาหาร สร้างสรรค์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมต่างๆ หรือรวมเป็น Food to Explore (นำเสนออาหารพื้นถิ่น) Thainess to Discover (ค้นหาอัตลักษณ์ความเป็นไทย) และ Nature to Keep (รักษาคงไว้ซึ่งธรรมชาติ) ผสมผสานเข้ากับการเล่าเรื่องที่เชื่อมโยงข้อมูลวัฒนธรรมเข้าด้วยกันเพื่อสร้างประสบการณ์ที่น่าตื่นตาตื่นใจจากสิ่งที่ไม่เคยเห็นหรือชุกซ่อนเสน่ห์ไว้อย่างเป็นลักษณะพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ถวิลหาความเป็นท้องถิ่น (Go Local) เพื่อเติมเต็มแนวคิด 3Ex ได้แก่ Experience (สร้างประสบการณ์) Expectation (ให้เหนือความคาดหวัง) และ Extraordinary (แล้วรู้สึกเป็นพิเศษไม่เหมือนใคร) โดยที่การท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีการกระจายอยู่ในพื้นที่อำเภอต่างๆ และหนึ่งในนั้นคือ อำเภอลานสกา ซึ่งเป็น 1 ใน 5 อำเภอที่มีการเดินทางมาเยือนของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช, 2565)

นครศรีธรรมราชมีพื้นที่ท่องเที่ยวหลักในอำเภอเมือง ท่าศาลา สิชล ลานสกา ขนอม พรหมคีรี และ ปากพนัง ซึ่งในปี พ.ศ. 2566 เป็นต้นมามีนโยบายส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิด “มานะ มานคร มาหาศรัทธา” บนฐานอัตลักษณ์ “4 อา 5 รักซ์” ซึ่งอัตลักษณ์ 4 อา ได้แก่ อากาศดี ชีวิตยั่งยืน อาหารดี สืบสานลายผ้า อาหารถิ่น กินตามวิถี และอาราม ศูนย์รวมจิต พุทธศาสนิกชน และอากาศ และอัตลักษณ์ 5 รักซ์ ได้แก่ รักธรรมะ รักธรรมชาติ รักศิลปวัฒนธรรม รักวัฒนธรรม และรักความเป็นธรรมตา ทั้งนี้ กำหนดทิศทางการท่องเที่ยวร่วมกันในภูมิภาคใต้ ได้แก่ (1) การกระตุ้นให้เกิดรายได้จากการเพิ่มขึ้นของการเดินทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้มีรายได้สูง กลุ่มครอบครัว และกลุ่มชื่นชอบอาหาร (Food Lover) โดยนำเสนอโรงแรม ร้านอาหาร

ร้านกาแฟ (Café) แหล่งช้อปปิ้ง ร้านค้าสินค้าทำมือ รวมถึงกิจกรรมต่างๆ เช่น Surf Skate Sup Board เป็นต้น งานเทศกาลหรือประเพณี บริการสปา นวดแผนไทย การแพทย์ (2) การเพิ่มความถี่ในการเดินทางและส่งเสริมการเที่ยวข้ามภาคซึ่งเน้นที่นักท่องเที่ยวกลุ่มวัยทำงานระดับผู้บริหารหรืออาวุโส (Active Senior) กลุ่มครอบครัว กลุ่ม Gen Y กลุ่ม Gen Z และกลุ่ม Food Lover โดยนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาหาร วิถีความเป็นไทยในท้องถิ่น บริการที่ผ่านมาตรฐาน SHA และ SHA+ กิจกรรม และงานประเพณีต่างๆ และ (3) การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนให้สอดคล้องกับหมุดหมายที่ 2 (การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน) ในด้านที่ 2 (ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย) ของหมุดหมายการพลิกโฉมประเทศไทย โดยเน้นกลุ่มองค์กร (Cooperate) กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ กลุ่ม Gen Y และกลุ่ม Gen Z นำเสนอสินค้าภายใต้แนวคิด BCG หรือเศรษฐกิจ การหมุนเวียน และการรักษาสิ่งแวดล้อม ชุมชนท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ สินค้าโอท็อป สินค้าที่ผ่านการประเมินสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช, 2566)

จากแผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พบว่า มีนโยบายและแนวทางที่สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม และเส้นทางที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพบริการและโครงสร้างพื้นฐานรองรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จังหวัดนครศรีธรรมราชได้วางวิสัยทัศน์เป็นเมืองแห่งอารยธรรม นำเที่ยว มีจุดยืนในการสืบสานวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอลานสกา ซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่หลักด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดและมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับกีฬาและสิ่งแวดล้อม การบูรณาการแผนพัฒนาจังหวัดกับการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา จึงมีความเหมาะสมในการเป็นกลไกส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ตอบสนองนโยบายจังหวัด และสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างอัตลักษณ์ และยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการ จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2565 – 2570

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช (2565) ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการของจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2565 – 2570) เป็นภารกิจของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการของจังหวัด และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการกีฬาและนันทนาการอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา ทั้งการพัฒนาด้านบุคลากร โครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาการจัดกิจกรรม และพัฒนาการบริหารจัดการด้านการกีฬา โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาควบคู่กับการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ไปพร้อมกัน โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนา

การกีฬาแห่งชาติ (พ.ศ. 2565 – 2570) และยุทธศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อให้สามารถใช้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ สู่วิสัยทัศน์ เป้าหมายและสามารถใช้เป็นแผนในการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้อย่างแท้จริง

การพัฒนาการกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ผ่านมามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลากหลายหน่วยงาน ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สถาบันการศึกษาจากทั้งภาครัฐและเอกชน และ ยังมีหน่วยร่วมดำเนินงานอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

สาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการของจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2565 – 2570) ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2565)

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมและพัฒนานักกีฬา และบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ

พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มโดยการยกระดับสมรรถนะของบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ เพื่อให้บุคลากรสามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการทุกระดับ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

- 1) มุ่งเน้นด้านการสร้างและการพัฒนานักกีฬาของจังหวัดให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันในระดับต่างๆ เพื่อสร้าง ชื่อเสียง เกียรติยศ และเกียรติภูมิของจังหวัด
- 2) มีอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกายที่มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ และส่งเสริมด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น
- 3) มีเครือข่ายด้านการกีฬา และนันทนาการครอบคลุม ในทุกท้องถิ่น

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและนันทนาการ

สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ออกกำลังกาย และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการเหมาะสม และเพียงพอเพื่อการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

- 1) มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐาน และสามารถรองรับกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของประชาชนทุกกลุ่มอายุ อย่างมีความเสมอภาคกัน พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการและผู้สูงอายุให้ครอบคลุมในทุกท้องถิ่น
- 2) สร้างโอกาสในการเข้าถึง และมีการประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมและการบริการทางการกีฬาและนันทนาการรวมทั้ง สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมดูแลโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาและนันทนาการของชุมชนท้องถิ่น

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการจัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการ

เพื่อให้ทุกคนเกิดการรับรู้และความตระหนักในการออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการอย่างถูกต้อง รู้กฎ และกติกา มีทัศนคติที่ดี มีระเบียบวินัยและน้ำใจนักกีฬา มีการปลูกฝังค่านิยมกีฬาในประชาชนทุกกลุ่ม ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ อย่างสม่ำเสมอทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมกีฬาและการแข่งขันกีฬาตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคลเพื่อให้เกิดความต้องการในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อการมีสุขภาวะที่ดี สนับสนุนการจัดกิจกรรมการกีฬาและนันทนาการ

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

- 1) ประชาชนทุกกลุ่ม (เด็ก เยาวชน และประชาชน) มีการออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ
- 2) เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมการกีฬาและนันทนาการเป็นประจำ

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการกีฬาและนันทนาการ

มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการทางการกีฬาและนันทนาการโดยเสริมสร้างการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติการ ทำการจัดตั้งผ่านกลไกของคณะกรรมการกีฬาจังหวัดที่จะมีการจัดตั้งขึ้น อีกทั้ง ส่งเสริมการยกระดับการบริหารจัดการขององค์กรกีฬาต่างๆ ให้ทัดเทียมสากล และอยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์

- 1) มีการบูรณาการการดำเนินงาน ตามแผนและยุทธศาสตร์ระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และนันทนาการ
- 2) มีความร่วมมือของส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการกีฬาและนันทนาการอย่างมีประสิทธิภาพ

3) เพื่อจัดหาแหล่งทุน/งบประมาณ สนับสนุนภารกิจการพัฒนางานกีฬาและนันทนาการทั้งระบบ

4) เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการกีฬาและนันทนาการ ให้มีความทันสมัยมีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการดำเนินการและพัฒนาด้านการกีฬาและนันทนาการ อย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนการส่งเสริมการออกกำลังกายและการกีฬาเด็กและเยาวชน และการส่งเสริมกีฬาเพื่อมวลชน มีการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการออกกำลังกายด้านนันทนาการ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการ มีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี หล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี

สรุปได้ว่า แผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2565 – 2570 สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของจังหวัดในการพัฒนาการกีฬาอย่างครอบคลุมทุกมิติ ตั้งแต่การพัฒนานักกีฬาและบุคลากร การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ จนถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น สนับสนุนการออกกำลังกายและเล่นกีฬาตามความสนใจเฉพาะบุคคล และสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น ทั้งนี้ ความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สามารถดำเนินการได้ผ่านกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอันโดดเด่น อาทิ พื้นที่เขา ป่า นา เล ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งในการออกแบบกิจกรรมกีฬาเชิงนันทนาการที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากผ่านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดนครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดในประเทศไทย มีประชากรมากที่สุดในภาคใต้และมีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ (รองจากสุราษฎร์ธานี) เป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตมากที่สุดในภาคใต้ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 780 กิโลเมตร มีจังหวัดที่อยู่ติดกันได้แก่ สงขลา พัทลุง ตรัง กระบี่ และสุราษฎร์ธานี (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2565)

1. บริบทพื้นที่ศึกษา

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช (2566) นำเสนอสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2565 พบว่ามีผู้มาเยือน (นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว) รวมจำนวน 3,948,068 คน-ครั้ง (ชาวไทย 3,909,790 คน-ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 193.04 ชาวต่างชาติ 38,278 คน-ครั้ง เพิ่มขึ้น 992.41%) มีรายได้ 16,546.61 ล้านบาท (ชาวไทย 16,375.22 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 212.68) ชาวต่างชาติ 171.39 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ

753.96) โดยชาวไทยมีอัตราการวันพักเฉลี่ย 2.20 วัน มักจะพักในโรงแรมหรือรีสอร์ท (ร้อยละ 93.75) และพักบ้านญาติหรือเพื่อนและอื่นๆ (ร้อยละ 6.25) โดยใช้จ่ายไปกับของที่ระลึก (ร้อยละ 24.97) รองลงมา ได้แก่ ค่าอาหาร (ร้อยละ 20.54) ค่าที่พัก (ร้อยละ 18.79) ค่าพาหนะ (ร้อยละ 13.09) ความบันเทิง (ร้อยละ 9.18) ค่าบริการท่องเที่ยว (ร้อยละ 9.08) และอื่นๆ (ร้อยละ 4.41) ทั้งนี้ หากพิจารณาเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ ยกเว้นเมืองท่องเที่ยว (ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และสงขลา) พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในอันดับ 1 ในด้านจำนวนผู้เข้าพักทั้งหมด คือ จำนวน 1,150,416 คน ด้านจำนวนผู้มาเยือนรวม 1,789,589 คน-ครั้ง (นับซ้ำ) และได้รับจัดอันดับ 2 ของเมืองรองทางการท่องเที่ยว (จังหวัดสตูล อันดับ 1) อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวที่เป็นคนในภาคเดียวกันเลือกจังหวัดท่องเที่ยวในภาคใต้ 3 อันดับแรก ได้แก่ กระบี่ นครศรีธรรมราช และสงขลา อย่างไรก็ตาม จังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับนโยบายส่งเสริมการตลาดทางการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิด “มานะ มานคร มหาศรัทธา” บนฐาน 4 อา 5 รักซ์ และแนวคิด “นครสามธรรม” คือ ธรรมชาติ ธรรมะ และวัฒนธรรม เพื่อกระตุ้นส่งเสริมนักท่องเที่ยวมาแวะเยือนทั้งกลุ่มใหม่และกลุ่มเดิมที่มาแวะเยือนซ้ำ

2. ลักษณะทางกายภาพ

นครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่อดีตควบคู่กับความเป็นมาของชาติไทย มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลาย มีแร่ธาตุหลายชนิด มีป่าไม้คลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง มีความงามตามธรรมชาติ ทั้งน้ำตกและทะเล เป็นต้น มีโบราณสถานโบราณวัตถุทั้งทางประวัติศาสตร์และศาสนา จึงเป็นจังหวัดที่น่าท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราชมีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การทำกิจกรรม จึงมีอาชีพทำนา ทำสวนจากการปลูกพืชเศรษฐกิจอย่างมากมาย เช่น ยางพารา ปาล์ม รวมทั้งการทำสวนผลไม้ จึงถือได้ว่านครศรีธรรมราช เป็นอยู่ชาวอยู่น้ำของจังหวัดในภาคใต้ก็ได้ (ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 2566) จังหวัดนครศรีธรรมราชตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 780 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 9,942,502 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,214,064 ไร่ มีพื้นที่มากเป็นลำดับที่ 16 ของประเทศ ประมาณร้อยละ 1.98 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ที่ตั้งของจังหวัดตั้งอยู่ประมาณละติจูดที่ 9 องศาเหนือ และลองติจูดที่ 100 องศาตะวันออก โดยมี อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และอ่าวบ้านดอน ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทยเป็นชายฝั่งทะเล มีความยาวตั้งแต่ตอนเหนือของอำเภอขนอมลงมาไปทางใต้ของอำเภอหัวไทรประมาณ 225 กิโลเมตร ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดกระบี่ ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 แผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช (2565)

3. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างไปตามลักษณะของเทือกเขานครศรีธรรมราชซึ่งเป็นเทือกเขาที่มีความยาวตามแนวของคาบสมุทรเป็นผลให้ลักษณะของภูมิประเทศของจังหวัดนครศรีธรรมราชแบ่งได้เป็น 3 ส่วน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2565) คือ

3.1 บริเวณเทือกเขาตอนกลาง ได้แก่บริเวณเทือกเขานครศรีธรรมราช มีอาณาเขตตั้งแต่ตอนเหนือของจังหวัดลงไปถึงใต้สุด บริเวณพื้นที่ของอำเภอที่อยู่เทือกเขาตอนกลาง ได้แก่ อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอลานสกา อำเภอพรหมคีรี อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอจุฬาภรณ์ และอำเภอพระพรหม ในเขตเทือกเขานี้มีภูเขาสูงสุดในจังหวัด คือเขาหลวง ซึ่งสูงประมาณ 1,835 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

3.2 บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันออก ได้แก่บริเวณเทือกเขาตอนกลางไปทางตะวันออกถึงฝั่งทะเลอ่าวไทย จำแนกได้เป็น 2 ตอน คือตั้งแต่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ลงไปทางใต้ที่มีความกว้างจากบริเวณเทือกเขาตอนกลางไปถึงชายฝั่งทะเลระยะทางประมาณ 95 กิโลเมตร ได้แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอหัวไทร และอำเภอชะอวด และอีกบริเวณหนึ่ง คือ ตั้งแต่อำเภอท่าศาลาขึ้นไปทางเหนือ อำเภอที่อยู่เหนือเขตพื้นที่ราบด้านนี้คือ อำเภอขนอม อำเภอสิชล อำเภอท่าศาลา

3.3 บริเวณที่ราบด้านตะวันตก ได้แก่ บริเวณที่ราบระหว่างเทือกเขานครศรีธรรมราช และเทือกเขาบรรทัด จึงมีลักษณะเป็นเนินเขาอยู่เป็นแห่งๆ อำเภอที่อยู่ที่ราบด้านนี้ คือ อำเภอพิปูน อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอฉวาง อำเภอนาบอน อำเภอบางขัน อำเภอฉำพระธรณ์ และอำเภอทุ่งสง สายน้ำสำคัญได้แก่แหล่งต้นน้ำของแม่น้ำตาปีไหลผ่าน คือ อำเภอพิปูน อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่

4. ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดนครศรีธรรมราช จากสภาพที่ตั้งใกล้เส้นศูนย์สูตร มีภูเขา และเป็นคาบสมุทรทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านตะวันออกเป็นทะเลจีนใต้ มหาสมุทรแปซิฟิก ด้านตะวันตก เป็นทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย ทำให้นครศรีธรรมราชได้รับอิทธิพลลมมรสุมจากมหาสมุทรอินเดีย และพายุหมุนเขตร้อนจากทะเลจีนใต้สลับกัน คือ (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2565) ดังนี้

4.1 ลมมรสุม

4.1.1 ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมนี้มีทิศทางพัดผ่าน มหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามันเข้าสู่ประเทศไทยบริเวณชายฝั่งตะวันตกจึงมี ฝนตกชุก ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

4.1.2 ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ลมนี้พัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคใต้ทำให้เกิด

ฝนตกชุกในจังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - มกราคม

4.2 พายุหมุนเขตร้อน ส่งผลต่อลักษณะอากาศของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ พายุหมุนเขตร้อนเป็นระบบความกดอากาศต่ำ ได้แก่ พายุดีเปรสชัน พายุหมุนเขตร้อน และพายุไต้ฝุ่น

ฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ระหว่างเดือนสิงหาคม – ตุลาคม เป็นช่วงฤดูผลไม้ มีทั้งทุเรียน ลองกอง เงาะ มังคุด จำปาตะ สะตอ ฯลฯ ชิมผลไม้สดๆ จากต้น ในสวนผลไม้ผสมผสาน ประกอบกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น มังคุดหวานและของดี ลานสกา งานวันชาวสวน งานปากพ่องรำลึกและเทศกาลของดีปากพ่อง งานประเพณีบุญสารทเดือนสิบ งานประเพณีชักพระ เป็นต้น

ระหว่างเดือนเมษายน-สิงหาคม เป็นฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเล ที่มีหาดทรายสวย น้ำทะเลใส มีความสงบผู้คนไม่พลุกพล่าน และมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อยู่ในพื้นที่อำเภอท่าศาลา อำเภอลิขิต อำเภอขนอม มีหลายสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม เช่น หาดด้านภาษี อำเภอท่าศาลา เขาปลายดำ หาดหินงาม อำเภอลิขิต หาดในเพลา อ่าวเขวเภา อ่าวท้องชิ่ง อ่าวท้องหยี อำเภอขนอม เป็นต้น ทั้งนี้ ยังมีเทศกาลดนตรีส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ ทำขึ้นฟูลมูล งาน SongKhan Market งาน Khanom Life Saving โครงการ Khanom Festival

5. ด้านการกีฬาและนันทนาการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาที่ผ่านมา และสถานประกอบการด้านการกีฬาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการกีฬาไทย คือ (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2565)

3.1 ผลการดำเนินงานด้านการกีฬาที่ผ่านมา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การจัดการแข่งขันกีฬา ถูกเลื่อนการแข่งขันหรือยกเลิกไป และทำให้มีความตระหนกและมุ่งมั่นในเรื่องของการดูแล รักษาและพัฒนาสุขภาพและพลานามัยที่ดีของประชาชนเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ แข็งแรง ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการกีฬาทั่วโลก ตั้งแต่การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาทั่วโลก ทั้งการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาสส่วนบุคคล การเล่นกีฬาของกลุ่มคน การแข่งขันกีฬาในระดับต่างๆ การชม การเชียร์ ซึ่งมีมาตรการเข้มงวดในการให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากสถานที่สาธารณะและสถานกีฬา เพื่อการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ทั้งยัง มีมาตรการจำกัดจำนวนผู้ชมและผู้เชียร์กีฬาในการแข่งขันกีฬา รวมถึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติอย่างเข้มงวดในการปฏิบัติจนเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมการกีฬาในทุกโอกาส นอกจากนี้ ยังเลื่อนหรืองดการจัดการแข่งขันมหกรรมกีฬารายการที่สำคัญหลายรายการ เพื่อเป็นการระงับและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยที่ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อจิตใจและของผู้คนในวงการกีฬาและประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก

3.2 สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานและมีศักยภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่

3.2.1 สนามกีฬาากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย สนามฟุตบอล, สนามกรีฑา, สนามมวย, สนามเทนนิส, สนามตะกร้อ, สนามเปตอง, สระว่ายน้ำ, โรงยิมเนเซียม ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนครศรีธรรมราช

3.2.2 ศูนย์กีฬาและสุขภาพ มวล. ประกอบด้วย สนามกีฬาากลาง สนามฟุตบอล สนามกรีฑา สนามฟุตบอลหญ้าเทียม สนามฟุตซอลกลางแจ้งและในร่ม สนามเทนนิส สนามโดว์ฟกอล์ฟ สนามวอลเลย์บอลในร่มและชายหาด สนามบาสเกตบอล สนามตะกร้อ สระว่ายน้ำ สนามเปตอง สนามแบดมินตัน อาคารพลศึกษา และอาคารวิทยาศาสตร์การกีฬา

3.2.3 ศูนย์กีฬามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย สนามฟุตบอล, สนามกรีฑา สนามมวย สนามเทนนิส สนามตะกร้อ สนามเปตอง สระว่ายน้ำ โรงยิมเนเซียม ตั้งอยู่ในเขตตำบลท่าจี่ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2.4 ศูนย์กีฬาทุ่งสง ประกอบด้วย สนามฟุตบอล, สนามกรีฑา, สนามมวย, สนามเทนนิส, สนามตะกร้อ, สนาม เปตอง, สระว่ายน้ำ, โรงยิมเนเซียม ตั้งอยู่ในเขตอำเภอู่ทุ่งสง

3.2.5 สนามกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย สนามฟุตบอล, สนามกรีฑา ตั้งอยู่ในเขตอำเภอร่อนพิบูลย์

3.2.6 สนามแข่งขันกีฬาทางน้ำ ประกอบด้วย เรือพาย ตั้งอยู่อำเภอบางขัน และเรือใบ ตั้งอยู่อำเภอขนอม

3.2.7 สนามวอลเลย์บอลชายหาด ตั้งอยู่ อำเภอบัวไร่ อำเภอบางขัน อำเภอขนอม

3.2.8 สนามกีฬาโรงเรียนกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย สนามฟุตบอล สนามกรีฑา สนามมวย สนามเทนนิส สนามตะกร้อ สนามเปตอง สระว่ายน้ำ โรงยิมเนเซียม ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางขัน

สามารถสรุปได้ว่า จากข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าจังหวัดมีศักยภาพสูงทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และโครงสร้างพื้นฐานด้านกีฬาและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะพื้นที่ในเขต เขา ป่า นา เล ซึ่งเป็นโซนที่มีความหลากหลายทางภูมิประเทศและเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการจัดกิจกรรมกีฬาเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ จังหวัดยังมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม ภายใต้แนวคิด “นครสามธรรม” และ “4 อา 5 รักษ์” รวมถึงมีแผนยุทธศาสตร์ด้านการกีฬาและนันทนาการที่ชัดเจน ส่งเสริมทั้งการพัฒนาบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และการจัดกิจกรรมกีฬาในระดับชุมชน จึงเอื้อต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการงานกีฬาในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเชื่อมโยงการกีฬาเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อันจะส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้ เสริมสร้างสุขภาวะ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดได้อย่างยั่งยืน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวและกีฬา โดยชุมชนมีส่วนร่วม ในพื้นที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และศักยภาพในการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวและกีฬา ในพื้นที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา โดยชุมชนมีส่วนร่วม ในพื้นที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อทดลองใช้ และประเมินปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา โดยชุมชนมีส่วนร่วม ในพื้นที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์ การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ 1) ผู้นำชุมชน และตัวแทนประชาชนในพื้นที่ 2) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา โดยชุมชนมีส่วนร่วม และ 3) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักในพื้นที่ ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า (ก) ตำบลท่าขนุน เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว และจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ การท่องเที่ยว และกีฬาที่หลากหลายได้ (ข) รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา โดยชุมชนมีส่วนร่วม ในพื้นที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี พัฒนาออกมาได้เป็นตัวแบบ ท่าขนุนโมเดล (Tha Kanun Model) โดยมีองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน คือ ภูมิ (P-H-U-M-E-E) ได้แก่ P: การมีส่วนร่วม, H: ประวัติศาสตร์, U: อรรถประโยชน์, M: การจัดการ, E: ความสนุกสนาน และ E: ประสบการณ์ (ค) ผลการทดลองใช้ตัวแบบ Tha Kanun Model พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อรูปแบบกิจกรรมตัวแบบท่าขนุนโมเดล (Tha Kanun Model) ในระดับมาก และในทุกมิติ และ (ง) ผลการปรับปรุงตัวแบบท่าขนุนโมเดล (Tha Kanun Model) ในขั้นตอนสุดท้าย พบว่า ควรมีการขยายผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ไปใช้กับพื้นที่อื่น และให้ความสำคัญกับการดูแลสุขอนามัย และความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในพื้นที่ด้วย

มณวิภา ยาเจริญ (2566) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีชุมชนลุ่มแม่น้ำวางตอนล่าง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ และพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทของหมู่บ้านในเขตลุ่มแม่น้ำวางตอนล่าง การศึกษานี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action

Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนในพื้นที่ศึกษา 4 หมู่บ้านของตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม และมีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตาม ชุมชนยังขาดความรู้และทักษะด้านการจัดการท่องเที่ยว อีกทั้งยังไม่มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ซึ่งนับเป็นจุดอ่อนที่สำคัญ ธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยผู้ประกอบการจากภายนอก อีกทั้งช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้นักท่องเที่ยวลดลงอย่างมาก ส่งผลให้ชุมชนตระหนักถึงความจำเป็นในการพึ่งพาตนเอง จึงมีแนวทางพัฒนาโดยมุ่งให้บริการนักท่องเที่ยวในประเทศเป็นหลัก การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ในครั้งนี้ได้เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนสามารถจัดการการท่องเที่ยวด้วยตนเอง สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับนักท่องเที่ยว และส่งเสริมการกระจายรายได้กลับคืนสู่ชุมชน รวมทั้งช่วยปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยว ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต

วีระศักดิ์ สวัสดิ์จันทร์ (2564) ได้ศึกษา การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ในประเทศไทยกรณีศึกษา ผู้จัดการแข่งขันงานวิ่งรายการบางแสนมาราธอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย ศึกษาโครงสร้างและรูปแบบการจัดการธุรกิจ กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้จัดการแข่งขันงานวิ่งมาราธอน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการพรรณนาความ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารค้นคว้า ที่ศึกษาสถานการณ์ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย รวมถึงการใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ของผู้จัดการแข่งขันวิ่งรายการบางแสนมาราธอน ซึ่งเป็นรายการมาตรฐานการวิ่งระดับโลกที่ได้รับการรับรองจากสหพันธ์กรีฑานานาชาติ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสีย ที่ทำให้การจัดการแข่งขันประสบผลสำเร็จมากที่สุดในประเทศไทย ผลการศึกษพบว่า สภาพการณ์ของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีประเด็นสำคัญที่ประกอบด้วย 1) ด้านนโยบายการจัดการกิจกรรม 2) ด้านการวางแผนภาพรวม 3) ด้านงานบริหารจัดการ และ 4) ด้านการตลาด โครงสร้างและรูปแบบการจัดการธุรกิจมีองค์ประกอบร่วม ประกอบด้วย 1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน 3) สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยว 4) ปัจจัยภายในที่เอื้อต่อธุรกิจ และ 5) ปัจจัยสนับสนุนภายนอก กลยุทธ์การดำเนินงานธุรกิจของผู้จัดการแข่งขันจะต้องเติบโตควบคู่กันไป 5 ส่วน อันได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการท่องเที่ยว 2) การส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าจากทรัพยากรท้องถิ่นสู่การสร้างกิจกรรมสินค้าและบริการบนฐานอัตลักษณ์ชุมชน 3) การพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างนักท่องเที่ยว ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) การพัฒนากลไกขับเคลื่อนการบริหารจัดการท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาคนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้จัดการ

แข่งขันมาราธอน ประกอบด้วย 1) นโยบาย 2) รูปแบบการบริหารจัดการ 3) งบประมาณ และ 4) การสนับสนุนองค์ความรู้

ภคินทร์ วรรณิจ และ กอบกุล จันทร์โคติกา (2563) ได้ศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย และเพื่อเสนอแนะรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย ทั้งภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยมี 5 รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสถานที่ตามธรรมชาติสร้างขึ้น รูปแบบที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสถานที่ตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น รูปแบบที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงกีฬาสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น รูปแบบที่ 4 การท่องเที่ยวเชิงกีฬาเน้นจัดกิจกรรม และรูปแบบที่ 5 การท่องเที่ยวเชิงกีฬาพื้นเมือง และปัจจัยแห่งความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย ทั้ง 5 รูปแบบ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านชนิดกีฬา และปัจจัยด้านหน่วยงาน เสนอแนะรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยนำเอกลักษณ์พิเศษของวัฒนธรรมการแข่งขันมาเป็นจุดดึงดูดการท่องเที่ยว

ระชานนท์ ทวีผล (2562) ได้ศึกษาทัศนคติและมุมมองของ PACER ต่อการพัฒนาการจัดงานอีเว้นท์ประเภทกีฬาในรั้วมหาวิทยาลัย กรณีศึกษา Silpakorn Cha-am Mini Half Marathon โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดงานอีเว้นท์ประเภทกีฬาในรั้วมหาวิทยาลัย และ แนวทางการจัดงานอีเว้นท์ประเภทกีฬาในรั้วมหาวิทยาลัย กรณีศึกษา ศิลปากร ชะอำ ฮาฟมาราธอน โดยใช้วิธีการศึกษาปรากฏการณ์วิทยา รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมีผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นกลุ่ม ผู้ควบคุมความเร็ว (Pacer) ของงาน ร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า การจัดเส้นทางวิ่งภายนอกมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งควบคุมได้ยาก เนื่องจากเป็นลักษณะของถนนที่ใช้สัญจรร่วมกับคนในชุมชน รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอ เช่น จุดปฐมพยาบาล ป้ายบอกระยะทาง จุดบริการน้ำดื่ม เป็นต้น ด้าน แนวทางการจัดงานภายใต้เงื่อนไขสู่ความสำเร็จประกอบด้วย ด้านการนำเสนอจุดเด่นของงานวิ่งให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเป็นกิจกรรมที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันด้านการกำหนดกติกาและการแบ่งประเภทการแข่งขันโดยการอ้างอิงจากกติกาสากลสำหรับการตัดสินด้านการจัดการระบบการลงทะเบียนออนไลน์และระบบชำระเงินอัตโนมัติที่มีความรวดเร็ว ด้านการบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้เข้าร่วมงานด้วยอาหารพื้นถิ่นของจังหวัด ด้านการแบ่งภาระหน้าที่ของบุคลากรภายในงานให้ชัดเจนเป็นระบบ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เข้าร่วมงานได้ การบริการการรักษาความปลอดภัย การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และด้านการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อสังคมออนไลน์และการใช้เว็บไซต์กลางจะช่วยให้ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงกลุ่มผู้ที่สนใจมากยิ่งขึ้น

รัชพงศ์ เขียวแป้น (2561) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการมหรรมกีฬาของสโมสรฟุตบอลไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการมหรรมกีฬาของสโมสรฟุตบอลไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการมหรรมกีฬาของสโมสรฟุตบอลไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยมีสโมสรฟุตบอลไทยที่ทำการแข่งขันอยู่ในระดับไทยพรีเมียร์ลีกเป็นกรณีศึกษา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการมหรรมกีฬาของสโมสรฟุตบอลไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรทั้งหมด 72 ตัวแปร สามารถจัดเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบดังนี้ลำดับที่ 1 การบริหาร ประกอบด้วยส่วนงานสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ การจัดการทั่วไป การจัดการแข่งขันและการตลาดของแหล่งท่องเที่ยว ลำดับที่ 2 การดำเนินการ คือ งานที่ต้องกระทำระหว่างที่มีการจัดมหรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในช่วงเวลาที่มีการจัดมหรรมการท่องเที่ยว ลำดับที่ 3 การจัดการความเสี่ยง คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ไม่ดีขึ้นที่อาจเกิดขึ้น ลำดับที่ 4 การบริการคือ งานที่เกี่ยวข้องกับการบริการและการคุ้มครองสิทธินักท่องเที่ยว ลำดับที่ 5 ความปลอดภัย คืองานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันเหตุการณ์ร้ายลำดับที่6ด้านความสัมพันธ์ คืองานที่มุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืน ลำดับที่ 7 ด้านสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างประสบการณ์ความประทับใจและลำดับที่ 8 การออกแบบ คือ งานด้านการออกแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างที่มีมหรรมกีฬา ทั้งหมดนี้เพื่อให้เกิดรูปแบบการจัดการในแต่ละองค์ประกอบอย่างเหมาะสม

ประภัสสร มีน้อย (2560) ได้ศึกษารูปแบบและกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์และความต้องการของการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 2) สังเคราะห์รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 3) วิเคราะห์และกำหนดกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 และ 4) รับรองรูปแบบและกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 เป็นการวิจัยและพัฒนา และการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประเมินตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพการณ์และความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกมี ศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและมีความพร้อมในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา นอกจากนี้ผู้จัดกิจกรรม เห็นว่าภาครัฐควรกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจน และควรสร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา รูปแบบใหม่เพื่อตอบสนอง

ความต้องการนักท่องเที่ยว (2) ได้รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตก เพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 เรียกว่า “SPORT- K Model” ประกอบด้วย S – Standard, P – Participation, O – Organizing, R – Responsibility, T - Technology and Innovation และ K – Knowledge (3) กลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 มี 5 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพ ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตก กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าจากทรัพยากรท้องถิ่นสู่การสร้างกิจกรรม สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬานานาชาติลักษณะชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ภาคีเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อสร้างความสมดุลระหว่าง นักท่องเที่ยว ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนากลไกขับเคลื่อนการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาค ตะวันตก และ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคน ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการเสริมสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬารองรับไทยแลนด์ 4.0 (4) รับรองรูปแบบและกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตก เพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 ด้วยการจัดประชุมเชิงนโยบาย พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นอย่างฉันทามติว่ารูปแบบและกลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ในการวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจ รวมถึงปรับเปลี่ยน ปรับปรุง และพัฒนาบริการของงานอีเวนต์ให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงานได้อย่างแท้จริง ซึ่งประชากรที่ทำการศึกษา คือ ผู้ที่เคยร่วมงานอีเวนต์มาราธอนในประเทศไทย โดยทำการสำรวจผ่านแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการร่วมงานอีเวนต์มาราธอน โดย เรียงลำดับตามอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านความปลอดภัยและ บรรยากาศภายในงาน ปัจจัยด้านราคา ขั้นตอนการสมัครและของที่ได้รับแจก ปัจจัยด้านการดูแล ผู้ร่วมงาน และปัจจัยด้านการบริการ สภาพแวดล้อม และการส่งเสริมการขาย ส่วนปัจจัยด้านการรับ/ ฝาก ของใช้ส่วนตัว และการบริการที่จุดแวะพัก และปัจจัยด้านสถานที่จัดงาน ไม่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการร่วมงานอีเวนต์มาราธอน

นลวัชร ขุนลา (2561) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬา 2) ศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา และ 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยใช้พื้นที่เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกรณีศึกษา ซึ่งใช้วิธีการวิจัยแบบผสม โดยวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาศักยภาพของพื้นที่ โดยใช้การ สัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่จัด กิจกรรมการแข่งขันกีฬา (Sport event) และผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนวิธีวิจัยเชิงปริมาณใช้เครื่องมือวิจัย 2 แบบ ได้แก่ แบบประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเดียวกับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และในการศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากมุมมองของนักท่องเที่ยว ใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงกีฬา นักท่องเที่ยวทั่วไป และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักกีฬา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ร้อยละ ทดสอบค่าความแตกต่าง t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเกาะสมุย โดยภาพรวมอยู่ในระดับเกณฑ์ ดี มีศักยภาพด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสารได้อย่างทั่วถึง ศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลายรูปแบบ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและมีความหลากหลายแต่ยังขาดศักยภาพด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ส่วนผลการศึกษา การรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเกาะสมุย ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับดี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อการออกกำลังกาย กีฬาที่นิยมมากที่สุดคือการวิ่ง/วิ่งมาราธอน ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนา คือ สภาพของถนนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และการออกแบบ อารยสถาปัตย์ ในบริเวณสนามการแข่งขันกีฬา ในการรองรับนักท่องเที่ยวผู้พิการและกลุ่มผู้สูงอายุ นอกจากนี้พบว่า ประเภทนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา นักท่องเที่ยวทั่วไป และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักกีฬา มีการรับรู้ภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนำไปสู่การนำเสนอแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเกาะสมุย

อัศวิน แผ่นทอดไทย (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ร่วมงานอีเวนต์มาราธอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ร่วมงานอีเวนต์มาราธอน โดยใช้ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และปัจจัยด้านกระบวนการ รวมถึงปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ เพื่อที่จะทำให้ผู้รับจัดงานอีเวนต์มาราธอนทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน และนำข้อมูลไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการร่วมงานอีเวนต์มาราธอน โดยเรียงลำดับตามอิทธิพลที่ส่งผลต่อความพึงพอใจจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านความปลอดภัยและบรรยากาศภายในงาน ปัจจัยด้านราคา ขั้นตอนการสมัครและของที่ได้รับแจก ปัจจัยด้านการดูแลผู้ร่วมงาน และปัจจัยด้านการบริการ สภาพแวดล้อม และการส่งเสริมการขาย ส่วนปัจจัยด้านการรับการฝากของใช้ส่วนตัว และการบริการที่จุดแวะพัก และปัจจัยด้านสถานที่จัดงาน ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการร่วมงานอีเวนต์มาราธอน

ลักษณา เกตุราพันธ์, วรณวีร์ บุญคุ้ม และ นรินทร์ สังข์รักษา (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาวไทยพวน เพื่อการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครนายก วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์และประวัติความเป็นมาในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครนายก 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนชาวไทยพวนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครนายก 3) ทดลองใช้รูปแบบการจัด

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาวไทยพวนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์จังหวัดนครนายก 4) ประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาวไทยพวนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์จังหวัดนครนายก ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษา คือ 1) ประชาชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการในเขตพื้นที่ศึกษา นักวิชาการในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและการกีฬา จังหวัดนครนายก เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เสนวนากลุ่ม และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2) ประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อทดลองใช้รูปแบบใน 2 ชุมชน คือ ชุมชนเกาะหวายและชุมชนหนองแสง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมกราคม-มิถุนายน 2559 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการณ์ของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยพวน จังหวัดนครนายก มีแนวโน้มการท่องเที่ยวที่ดี เพราะมีสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีความพร้อม มีการส่งเสริมการเรียนรู้มีผู้นำชุมชนรับผิดชอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน 2) รูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาวไทยพวนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาเรียกว่า “ThCLCAPC Model” ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยที่ Th คือ Thai Phuan (ชาวไทยพวน) C หมายถึง Creation (การสร้างสรรค) L คือ Learning (การเรียนรู้) C คือ Conservation (การอนุรักษ์) A คือ Awareness (ความตระหนัก) P คือ Participation of Community (การมีส่วนร่วมของชุมชน) และ C คือ Cultural Tourism Activity (กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม) 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยพวนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์จังหวัดนครนายก พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมในชุมชนชาวไทยพวน 4) ผลการประเมินรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวไทยพวน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครนายก พบว่า มีความเหมาะสมในทุกองค์ประกอบสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาวไทยพวนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครนายกที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรทุกระดับด้วยการอบรมให้มีความรู้สร้างความตระหนัก ให้รู้คุณค่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ที่หลากหลาย การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องมีการจัดตั้งกลุ่มผู้รับผิดชอบ การจัดทำแหล่งท่องเที่ยวและสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐเพื่อส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครนายกให้มีประสิทธิภาพ และสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน

ปาริชาติ วิสุทธิสมาจารย์และ ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล (2558) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการนันทนาการตามอัตลักษณ์ภาคใต้ เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในป่าชายเลน มี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการจัดนันทนาการท่องเที่ยวในป่าชายเลนที่เป็นอัตลักษณ์ของภาคใต้ในพื้นที่ 6 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต ตรัง และสตูล และแนวทางการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในป่าชายเลนจากอันดามันสู่อาเซียน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจ การสัมภาษณ์ และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน สถานประกอบการท่องเที่ยวและเครือข่ายชุมชนท่องเที่ยวในป่าชายเลนของทั้ง 6 จังหวัด และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษา พบว่า ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ป่าชายเลนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงและเกษตรกรรมเป็นหลัก นับถือศาสนาอิสลาม สำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการในพื้นที่ป่าชายเลนของทั้ง 6 จังหวัด มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ประกอบไปด้วยกิจกรรมการศึกษาวิถีชีวิตเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนในพื้นที่ กิจกรรมการศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลน กิจกรรมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชายเลน กิจกรรมการหาสัตว์น้ำและทำอาหาร ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น สำหรับข้อเสนอแนะจากงานวิจัย สรุปได้ดังนี้ ข้อเสนอแนะระดับชุมชน คือ 1) การส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวป่าชายเลนโดยจัดทำโปรแกรมที่มีอัตลักษณ์ของป่าชายเลนของแต่ละจังหวัดในอันดามัน โดยจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการในป่าชายเลนที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั่วไปที่มีอยู่ 2) กระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกิจกรรมนันทนาการในป่าชายเลนที่มีอัตลักษณ์แต่ละพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดพังงา ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวประมง โดยเฉพาะการเลี้ยงหอย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเฉพาะการทำสปาโคลนร้อน จังหวัดกระบี่ ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตแบบพหุวัฒนธรรม โดยการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวข้องกับประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการร่วมอนุรักษ์พันธุ์พืชหายากในพื้นที่ ได้แก่ กล้วยไม้ร่องเท่านั้นรีเลื่องกระบี่ จังหวัดระนอง ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ระบบนิเวศที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงมาก และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะถิ่น เช่น การเย็บจากการปักเปลือกเม็ดมะม่วงหิมพานต์ และกิจกรรมทำผ้าบาติก จังหวัดภูเก็ต ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เชื่อมโยงจากพื้นที่ป่าชายเลนไปยังภูเขาและทะเล เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การชมและชิมผลไม้ในสวนและการชมฟาร์มแพะ ที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมชิมผลไม้และการรีดนมแพะจังหวัดสตูล ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และการเชื่อมโยงสู่ประเทศมาเลเซีย ที่มีประวัติศาสตร์และเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงวัฒนธรรมร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซีย และจังหวัดตรัง ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมทัศนียภาพที่สวยงาม เช่น บ่อน้ำพุร้อนในป่าชายเลน และการชมพระอาทิตย์ตกดินที่มีความสวยงามในบริเวณหาดเก็บตะวันและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไป ได้แก่ การแสดงลิเกป่า ข้อเสนอแนะระดับท้องถิ่น คือ 1) หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ต้องส่งเสริมการท่องเที่ยวในป่าชายเลนโดยชุมชนร่วมกับภาครัฐในพื้นที่ เช่น สถานีวิจัยพัฒนาป่าชายเลน ฯลฯ โดยมีเป้าหมายคือการ

อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนโดยใช้ทองเทียวเป็นเครื่องมือ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง และรักษาป่าชายเลนในพื้นที่ และ 2) จัดตั้งเครือข่ายทองเทียวป่าชายเลนโดยชุมชนในแต่ละจังหวัดและ ประสานความร่วมมือระหว่าง 6 จังหวัดอันดามันเป็นเครือข่ายทองเทียวป่าอันดามันที่มีโปรแกรม นำเทียวป่าชายเลนชุดเดียวกัน และขายภายใต้ brand เดียวกันในอนาคต ข้อเสนอแนะ ระดับประเทศ คือ ผลักดันวาระ ป่าชายเลน ให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อการฟื้นฟู ทรัพยากรป่าชายเลน ที่เสื่อมโทรมในพื้นที่คลัสเตอร์ทองเทียวอันดามันโดยใช้รูปแบบการทองเทียวป่าชายเลนตามศักยภาพ ในพื้นที่โดยชุมชน เพื่อให้มีรูปแบบการทองเทียวใหม่ที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและมุ่งสู่การแข่งขันใน ประชาคมอาเซียนต่อไป

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Tian et al. (2023) ได้ศึกษาและประเมินความสามารถในการแข่งขันด้านการ ทองเทียวเชิงกีฬาของเมืองในมณฑลกว่างตุง อ๋องกง มาเก๊า ซึ่งเป็นการทองเทียวเชิงประสบการณ์ และการทองเทียวเชิงกีฬาที่ได้กลายเป็นการทองเทียวรูปแบบใหม่และเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ในการประเมินความสามารถในการแข่งขันของการทองเทียวเชิงกีฬามีประโยชน์และส่งผลต่อปัจจัย การแข่งขันที่สำคัญของการพัฒนาการทองเทียวเชิงกีฬาและส่งเสริมกีฬาระดับภูมิภาคการพัฒนา ทรัพยากรการทองเทียว การขยายตลาด และการยกระดับผลิตภัณฑ์ การศึกษานี้ได้สร้างระบบดัชนี ความสามารถในการแข่งขันด้านการทองเทียวเชิงกีฬาของการรวมตัวของเมืองและตรวจสอบ ความสามารถในการแข่งขันด้านการทองเทียวเชิงกีฬาของ 11 เมืองในเขตอ่าวกว่างตุง-อ๋องกง-มาเก๊า ตั้งแต่ปี 2559 ถึง 2563 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการทองเทียวเชิงกีฬาในพื้นที่ Greater Bay Area นั้นไม่สมดุลและแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด กวางโจว เซินเจิ้น และอ๋องกงมีการแข่งขันสูง มาเก๊า มีการแข่งขันในระดับปานกลางตงกวน เจียงเหมิน จูไห่ ฝอซาน จงซาน ฮุยโจว และจ้าวซิง มีการแข่งขัน น้อยกว่า จากแนวโน้มวิวัฒนาการ ความสามารถในการแข่งขันด้านการทองเทียวเชิงกีฬาในกวางโจว อยู่ในระดับเสมอมาแถวหน้าของ Greater Bay Area ในขณะที่อ๋องกงและมาเก๊าได้นำเสนอแนวโน้ม ลดลง นอกจากนี้ ความสามารถในการแข่งขันด้านการทองเทียวเชิงกีฬาในเมืองภายในประเทศยังมี อย่างต่อเนื่องปรับปรุงและมุ่งเน้นการพัฒนาการทองเทียวเชิงกีฬาในมณฑลกว่างตุง-อ๋องกง-มาเก๊า บริเวณอ่าวค่อยๆ เคลื่อนตัวเข้าสู่แผ่นดินใหญ่ 11 เมืองของ Greater Bay Area ได้รับการจำแนก ประเภท เป็นพื้นที่ที่แข็งแกร่ง ปานกลาง และอ่อนแอ โดยพิจารณาจากคะแนนความสามารถในการ แข่งขันด้านการทองเทียวเชิงกีฬาสุดท้ายนี้ในแง่ของสถานการณ์โดยรวมของเขตอ่าวกว่างตุง-อ๋องกง- มาเก๊า และโดยมีการกำหนดเงื่อนไขเฉพาะของเมือง มาตรการรับมือ และข้อเสนอแนะ การพัฒนา ทรัพยากรการทองเทียวเชิงกีฬา ระดับการบริการการทองเทียวด้านกีฬา หน่วยงานภาครัฐ การสร้าง แปรนด์กิจกรรม การบูรณาการองค์กร ฯลฯ

Pawid (2023) ได้ศึกษาแรงจูงใจและผลกระทบของการท่องเที่ยวกีฬาผจญภัยในเขตปกครองกอร์ดีเยรา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเข้าร่วมการท่องเที่ยวกีฬาผจญภัย (2) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การศึกษา และสังคม วัฒนธรรมของการท่องเที่ยวกีฬาผจญภัยต่อจุดหมายปลายทาง และ (3) ประเภทของการสนับสนุนกีฬาผจญภัยที่ยั่งยืนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว วิธีวิจัยเป็นเชิงพรรณนาเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 ราย ได้แก่ นักปั่นจักรยานเสือภูเขา นักวิ่งวิบาก และนักปีนเขา นักเดินป่า ในพื้นที่จังหวัดเบงเกต จังหวัดภูเขา อีฟูเกา และเมืองบาเกียว ผลการศึกษา พบว่า การติดต่อกับธรรมชาติที่สวยงามและปลอดภัยเป็นแรงจูงใจหลักของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การท่องเที่ยวกีฬาผจญภัยส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม โดยช่วยเพิ่มความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในด้านสังคมวัฒนธรรม มีผลกระทบในเชิงบวก เช่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม การอนุรักษ์ประเพณี และการสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดโอกาสการจ้างงานใหม่ กระตุ้นรายได้แก่ชุมชน และส่งเสริมวิถีชีวิตที่ดีขึ้นของคนในพื้นที่ ขณะเดียวกัน ด้านการศึกษา เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากกิจกรรมสันทนาการกลางแจ้ง นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยสนับสนุนความยั่งยืนของการท่องเที่ยวกีฬาผจญภัย ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมของชุมชน และคุณค่าด้านการต้อนรับอย่างเหมาะสม ซึ่งจะมีสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวกีฬาผจญภัยอย่างยั่งยืนต่อไป โดยรวมแล้ว การท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยมีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพชีวิตของบุคคล ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ทั้งในมิติสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้

Liu Lingjuan (2022) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจด้านพฤติกรรมของผู้คนในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย โดยการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเป็นการผสมผสานระหว่างกีฬาและการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นจากหลายฝ่าย ทั้งรัฐบาล นักวิชาการ และผู้เข้าร่วมตลาด เนื่องจากมีมุมมองทางธุรกิจเชิงบวกที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของภาคการท่องเที่ยวไทยได้ อย่างไรก็ตาม การวิจัยในปัจจุบันมักมุ่งเน้นไปที่แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากกว่า โดยให้ความสนใจกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาน้อยกว่า ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเดินทางและการเล่นกีฬา จุดหมายปลายทางที่เลือกในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และระดับแรงจูงใจในการเลือกเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกแบบลำดับขั้น (Ordered Logistic Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวผลการศึกษา พบว่า ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาและคุณภาพของประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็น

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ คุณลักษณะเฉพาะของนักท่องเที่ยว เช่น การมีประสบการณ์ในการแข่งขันกีฬา ความสะดวกสบายในการเดินทาง การเลือกเดินทางกับเพื่อน และความต้องการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัว ล้วนส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางเพื่อท่องเที่ยวเชิงกีฬา จากผลการศึกษาจึงสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกในการวางแผนการจัดงานกีฬาและการบริหารจัดการจุดหมายปลายทางด้านกีฬา รวมถึงช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬามีความเข้าใจเกี่ยวกับภาพลักษณ์และแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ดียิ่งขึ้น

Priporas et al. (2018) ได้ศึกษาผลกระทบของรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา จุดหมายปลายทาง และแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬานานาชาติ โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่มุ่งตรวจสอบว่าแรงจูงใจ ลักษณะของจุดหมายปลายทาง การเดินทาง และเกณฑ์การคัดเลือกกิจกรรมมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมกีฬาอย่างไร โดยใช้แบบจำลองที่พัฒนาขึ้นและทดสอบในงานกีฬานานาชาติในเมืองสเปนดามิ ประเทศกรีซ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน ผลการศึกษพบว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีผลโดยตรงและเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา และแรงจูงใจทำหน้าที่เป็นตัวแปรส่งผ่านที่สำคัญ ซึ่งช่วยเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การรับรู้ลักษณะของจุดหมายปลายทางและเหตุการณ์ไม่ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ แบบจำลองที่พัฒนาขึ้นสามารถทำนายองค์ประกอบที่เป็นแรงบันดาลใจต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังใช้มาตราส่วนหลายมิติเพื่อช่วยในการออกแบบบริการกิจกรรมกีฬาและปรับปรุงกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดของผู้จัดงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Kose et al. (2011) ได้ศึกษาการจัดการงานกิจกรรมพิเศษและการตลาดงานกิจกรรม โดยใช้กรณีศึกษาของการแข่งขัน TKBL All Star 2011 ที่ประเทศตุรกี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงมิติด้านการจัดการและการตลาดที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการแข่งขันกีฬาพิเศษ และเพื่อแนะนำแนวทางในการบริหารจัดการและกำหนดกลยุทธ์ด้านการตลาดงานกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยเก็บข้อมูลจากทั้งแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ ได้แก่ การสังเกตการณ์จริงในพื้นที่จัดงาน การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับผู้จัดการงานกีฬาและผู้บริหารด้านการตลาด รวมถึงการเก็บข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต สื่อมวลชน และสื่อภาพอื่น ๆ โดยดำเนินการสัมภาษณ์แบบกลุ่มจำนวน 5 กลุ่ม กับผู้มีบทบาทหลักในการจัดการแข่งขัน ผลการศึกษพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดกิจกรรมกีฬาพิเศษ ได้แก่ การบริหารจัดการในมิติหลัก อาทิ การบริหารการจองตั๋ว การจัดการระบบขนส่ง การจัดการทรัพยากรบุคคลทั้งอาสาสมัครและเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรม การวางแผนงบประมาณ การตลาดและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้า

อย่างเป็นระบบ และมีความสอดคล้องกันทั้งในระดับการจัดการภายในและการสื่อสารกับผู้ชมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

Chen and Funk (2010) ได้ศึกษาภาพลักษณ์ของจุดหมายปลายทาง ประสบการณ์การเดินทาง และแนวโน้มการกลับมาเยือนซ้ำ โดยมุ่งเปรียบเทียบการรับรู้ของนักท่องเที่ยวทั่วไบนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เดินทางมายังสถานที่จัดการแข่งขันกรีฑาชิงแชมป์ยุโรปการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามที่ออกแบบขึ้นจากตัวชี้วัดภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 16 ตัวชี้วัด กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อศึกษาความแตกต่างของการรับรู้จุดประสงค์ของการเดินทาง และแนวโน้มการกลับมาเยือนอีกครั้ง ผลการศึกษา พบว่า กิจกรรมกีฬา มีบทบาทสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกให้แก่จุดหมายปลายทาง และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม อย่างไรก็ตามพบความแตกต่างในด้านการรับรู้ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ความพึงพอใจในสถานที่พัก (2) ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ (3) การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาและกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ ยังพบว่า การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางครั้งแรก โดยผลจากงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการออกแบบ กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสะท้อนให้เห็นถึง ความแตกต่างในมุมมองของนักท่องเที่ยวและเจ้าบ้าน ที่ควรได้รับการพิจารณาในการจัดกิจกรรมกีฬาในพื้นที่

Gibson, Qi and Zhang (2008) ได้ศึกษาภาพลักษณ์ของจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ที่มีผลต่อความตั้งใจในการเดินทางไปเข้าร่วมงานโอลิมปิก 2008 ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์การรับรู้ของวัยรุ่นชาวอเมริกันที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของประเทศเจ้าภาพก่อนและหลังจากเข้าร่วมงานกีฬา ข้อมูลถูกรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีการประเมินทั้งด้านความคาดหวังก่อนเดินทางและการรับรู้ภายหลังการเข้าร่วมงานกีฬา และวิเคราะห์ด้วยวิธีเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติเชิงบวกต่อภาพลักษณ์ของประเทศจีนในฐานะจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว เช่น ทัศนียภาพที่สวยงาม ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น และความปลอดภัย อย่างไรก็ตามยังมีมุมมองในด้านลบเกี่ยวกับความแออัด ความไม่สะอาด และอุปสรรคด้านการสื่อสารกับคนในท้องถิ่น ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ของจุดหมายปลายทางมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมกลยุทธ์การตลาดและการพัฒนาเมืองเจ้าภาพด้านกีฬาและการท่องเที่ยว

Funk et al. (2007) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในงานกิจกรรมกีฬา ระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์แรงจูงใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมวิ่งรายการสำคัญในประเทศ ออสเตรเลีย ผ่านมุมมองของกระบวนการดึงดูดในโมเดลจิตวิทยาเชิงต่อเนื่อง (Psychological Continuum Model: PCM) การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม วิ่งชาวต่างชาติ จำนวน 239 คน ที่ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมวิ่งในประเทศออสเตรเลีย โดยใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling: SEM) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA) ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมวิ่งมีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์การ วิ่งในอดีต ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมวิ่งที่มีการจัดอย่างเป็นระบบ ความเชื่อและความรู้สึกที่ดีต่อ จุดหมายปลายทาง และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเดินทาง เช่น การพักผ่อน การเข้าสู่คม การได้รับเกียรติ การเรียนรู้วัฒนธรรม และการสำรวจความรู้ ทั้งนี้ กลุ่มผู้เข้าร่วมจากวัฒนธรรมที่ แตกต่างกันมีแนวโน้มรับรู้ถึงประโยชน์ของการพักผ่อนและการเรียนรู้วัฒนธรรมมากกว่าผู้เข้าร่วมจาก วัฒนธรรมที่คล้ายกัน และพบความแตกต่างระหว่างเพศ โดยเพศหญิงให้ความสำคัญกับโอกาสในการ เข้าสังคม การพักผ่อน และการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมากกว่าเพศชาย งานวิจัยยังสามารถจำแนกกลุ่ม นักท่องเที่ยวออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1) เพศชายจากวัฒนธรรมที่คล้ายกัน 2) เพศหญิงจาก วัฒนธรรมที่คล้ายกัน 3) เพศชายจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และ 4) เพศหญิงจากวัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน ซึ่งข้อค้นพบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการออกแบบกิจกรรมและการตลาดที่ ตอบสนองความแตกต่างของแต่ละกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและยกระดับประสบการณ์การ ท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ

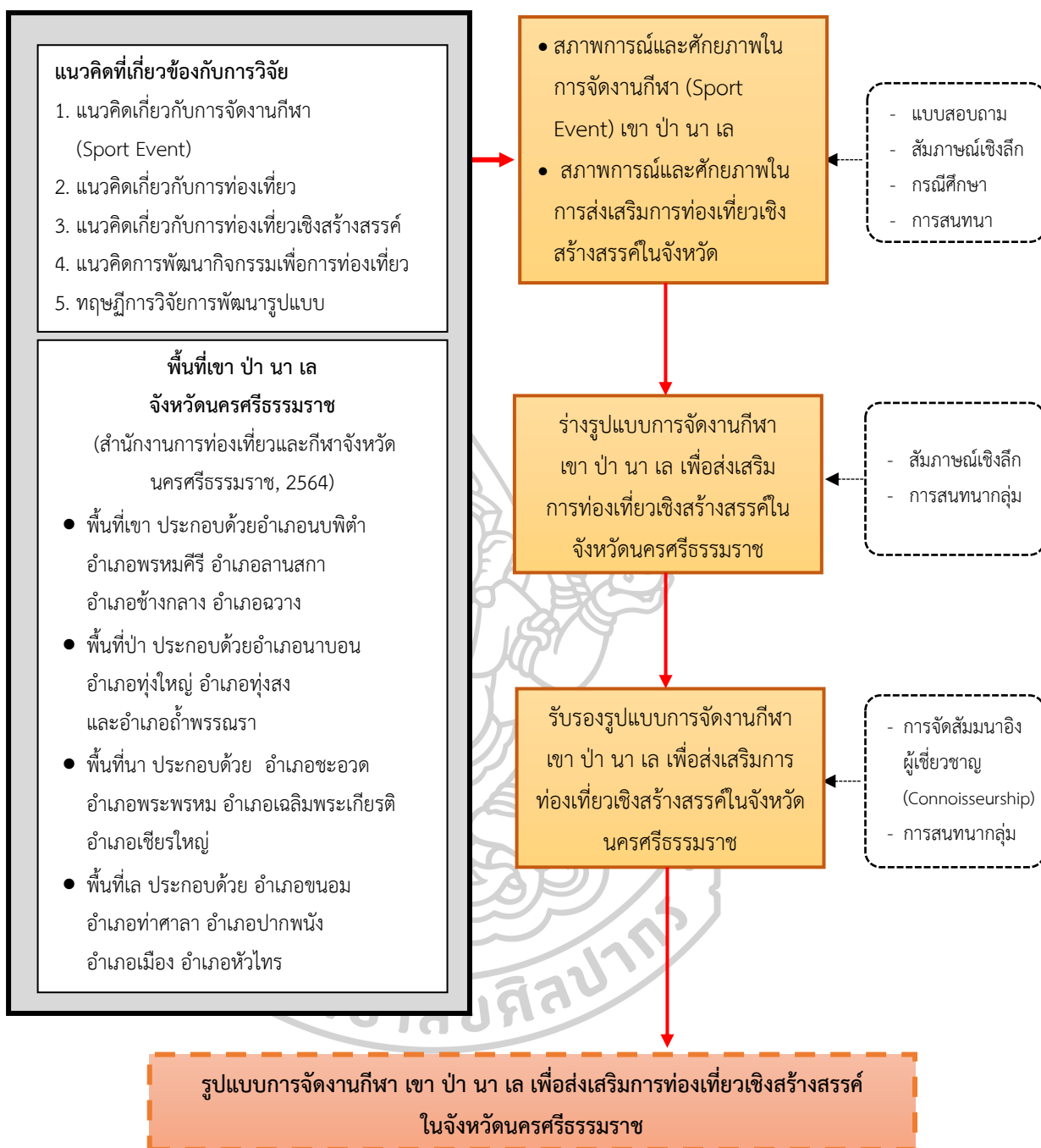
ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครราชสีมา จากการการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องใน ประเด็นการจัดงานกีฬา (Sport Event) การพัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การพัฒนา กิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบจากการ ทบทวนวรรณกรรม พบว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬา มีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยว เดินทางเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ ซึ่งกิจกรรมประเภทนี้สามารถ เชื่อมโยงระหว่างกีฬา วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า การ จัดงานอีเวนต์กีฬา ไม่ได้เป็นเพียงกิจกรรมเพื่อสุขภาพแต่สามารถเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ที่ช่วยสร้างรายได้จากผู้เข้าร่วมและผู้ติดตามจำนวนมาก ทั้งยังเป็นกลยุทธ์ที่ภาครัฐให้ความสำคัญใน การส่งเสริมภาพลักษณ์และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ข้อค้นพบเหล่านี้สามารถนำมาเชื่อมโยง กับการศึกษาในครั้งนี้ โดยใช้เป็นแนวทางในการออกแบบรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ที่ ผสานความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่เข้ากับการจัดกิจกรรมกีฬาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มคุณค่าด้าน

การท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น และส่งเสริมภาพลักษณ์จังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นจุดหมายปลายทางด้านกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงคุณค่าอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมซึ่งครอบคลุมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว การจัดงานกีฬา การวิจัยและพัฒนา เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎี ตลอดจน ผลการศึกษาก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา: ศิรินันท์ พันธรักษ์ (ผู้วิจัย)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการดำเนินการวิจัยจะใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา วิเคราะห์สังเคราะห์สร้างและพัฒนา รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

พื้นที่การวิจัย

ผู้วิจัยคัดเลือกพื้นที่ในการศึกษา คือ กลุ่มอำเภอที่จำแนกตามการแบ่งเป็นโซนพื้นที่เขา ป่า นา เล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช. 2564) ซึ่งประกอบด้วย 1) พื้นที่เขา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพิปูน อำเภอลานสกา อำเภอช้างกลาง อำเภอฉวาง อำเภอพระพรหม และอำเภอถ้ำพรรณรา 2) พื้นที่ป่า จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางขัน อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอนาบอน อำเภอทุ่งใหญ่ และอำเภอทุ่งสง 3) พื้นที่นา จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชะอวด อำเภอหัวไทร อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอจุฬาภรณ์ อำเภอปากพนัง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ 4) พื้นที่เล จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอสิชล อำเภอขนอม อำเภอท่าศาลา อำเภอนบพิตำ และอำเภอพรหมคีรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราชในปี พ.ศ.2566 โดยอ้างอิงจากสถิติดักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีจำนวน 4,056,524 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวนไม่น้อยกว่า 385 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ของ Cochran (Cochran, 1953) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{P(1-P)Z^2}{E^2}$$

เมื่อ n แทนจำนวนหรือขนาดตัวอย่างที่จะได้จากการคำนวณ

P แทน ค่าสัดส่วนของตัวอย่าง (0.5)

Z แทน Z Score ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Z=1.96)

E แทน ค่าความคลาดเคลื่อน (0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{0.5(1-0.5) (1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$= 385 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 ตัวอย่าง

ในการศึกษาผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 400 ชุด เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยเลือกเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช เดือนตุลาคม 2567 – กุมภาพันธ์ 2568

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. ในการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดผู้ให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด

1.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการจัดงานกีฬาและการจัดการการท่องเที่ยว จำนวน 20 คน ได้แก่

1.2.1 หน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช กองการท่องเที่ยวและกีฬา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.2 หน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดนครศรีธรรมราช สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช หอการค้าจังหวัดนครศรีธรรมราช ชมรมมัคคุเทศก์อาชีพจังหวัดผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก ผู้ประกอบการธุรกิจจัดนำเที่ยว ผู้รับจ้างจัดกิจกรรม (Organizer) หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมกีฬาโดยตรง

1.2.3 ภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน หรือประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.4 นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬา

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยการเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนที่เกี่ยวข้องโดยมีหลักเกณฑ์ว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญต้องมีความรู้ประสบการณ์ ตรงจุดประสงค์ของการศึกษา ตามกรอบแนวความคิด ทฤษฎี

2. ในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดงานกีฬาและการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

2.1 นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 2 คน

2.2 นักวิชาการด้านกีฬา จำนวน 2 คน

2.3 ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 3 คน

2.4 ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายด้านการท่องเที่ยวจากองค์กรภาคเอกชน จำนวน 2 คน

2.5 ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 คน

2.6 ผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรสมาคม ชมรมด้านการจัดงานกีฬาในพื้นที่ จำนวน 2 คน

3. ในการรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ประกอบด้วยนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 2 คน นักวิชาการด้านกีฬา จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายด้านการท่องเที่ยวจากองค์กรภาคเอกชน

จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรสมาคม ชมรมด้านการจัดงานกีฬาในพื้นที่และผู้รับจ้างจัดกิจกรรม (Organizer) จำนวน 2 คน

การกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษานี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักถูกคัดเลือกโดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทและประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านการท่องเที่ยวและกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ ซึ่งล้วนเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬาในพื้นที่โดยตรง

ในการวิพากษ์ร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ปา นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ใช้เทคนิค สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Seminar) ซึ่งเป็นแนวทางการประเมินที่พัฒนาโดย Conrad & Wilson (1985) เทคนิคนี้เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ เนื่องจากอาศัยการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและข้อเสนอแนะที่ช่วยพัฒนาแนวคิดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค (2560) อธิบายว่า สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเป็นกระบวนการที่นำองค์ความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ มาประเมินและให้ข้อคิดเห็นที่สามารถนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาแนวทางการออกแบบให้สมบูรณ์และเหมาะสมมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษาและการพัฒนานโยบายในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อร่วมสัมมนาและให้ข้อวิพากษ์ร่างรูปแบบการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ใช้แนวทางของ โยธิน ศรีโสภณ (2550) ซึ่งเน้นการพิจารณาจาก สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และความน่าเชื่อถือของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มั่นใจว่ารูปแบบที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่อย่างแท้จริง

ขั้นตอนการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังภาพที่ 11 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ปา นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เก็บข้อมูลแบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด 400 ชุด ใช้การสุ่มตัวอย่างเลือกตามความสะดวก (convenience sampling) มีขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬา การจัดงานกีฬา และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้แนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมถึงอธิบายรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวมจากนักท่องเที่ยวให้เข้าใจอย่างชัดเจนก่อนการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความเป็นอิสระแก่กลุ่มตัวอย่างในการตอบคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความคิดเห็นที่แท้จริง

1.3 หลังจากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ รวมจำนวน 400 ชุด

1.4 แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 400 ชุด ถูกนำมาจัดทำรหัสข้อมูล และบันทึกเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

2. การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานกีฬา และการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวและกีฬา รวมจำนวน 20 คน ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสัมภาษณ์เชิงลึกดังนี้

2.1 ทบทวนวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างละเอียด เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ต้องการเก็บสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา

2.2 เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยว พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน

2.3 เตรียมคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และฝึกซ้อมการสัมภาษณ์ล่วงหน้า เพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2.4 ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการแนะนำตัวเอง และอธิบายวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจ รวมถึงยืนยันว่าข้อมูลที่ให้จะถูกเก็บเป็นความลับและไม่มีการเปิดเผยชื่อหรือข้อมูลส่วนตัว รูปแบบการสัมภาษณ์ใช้วิธีพูดคุยแบบไม่เป็นทางการมากนัก เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยเน้นคำถามที่ช่วยกระตุ้นความคิดในเรื่องศักยภาพของการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยทำการจดบันทึกข้อมูลในระหว่างการสัมภาษณ์

และใช้เครื่องบันทึกเสียงเพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ภายหลัง หลังจากสัมภาษณ์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ต่อไป

สรุปขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์	เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
วิธีการ	1. แบบสอบถาม 2. การสัมภาษณ์ 3. การสำรวจ
กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	1. นักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาภายในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช 2. เจ้าของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว 3. กลุ่มสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ 4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว 5. ผู้นำชุมชน 6. เครือข่ายการท่องเที่ยว 7. นักวิชาการ
เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล	1. แบบสอบถาม 2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 3. สมุดบันทึกงาน 4. ภาพถ่าย 5. เครื่องบันทึกเสียง 6. เครื่องบันทึกภาพ 7. วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์ร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎีการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว การจัดงานกีฬา องค์ประกอบการการจัดงานกีฬา ส่วนสนับสนุนให้เกิดการจัดงานกีฬา แนวโน้มที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย นโยบายพัฒนาการท่องเที่ยว และผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับผลการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชและข้อเสนอแนะจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาประกอบ เป็น ร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากนั้น ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ในการวิพากษ์ ร่างรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวและกีฬามาวิพากษ์ให้ข้อคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พัฒนาขึ้นในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางตามเทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงในหัวข้อหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อเข้าร่วมการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
2. กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการจัดสัมภาษณ์ให้เหมาะสมและสะดวกต่อการเข้าร่วม
3. ติดต่อเชิญผู้เชี่ยวชาญ พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และกำหนดการโดยละเอียด
4. เตรียมเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ เช่น รายงานผลการสำรวจหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จัดพิมพ์เพื่อแจกจ่ายให้กับผู้เข้าร่วม
5. ในวันสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ ประเด็นสำคัญของการอภิปราย และแนวทางการระดมสมอง จากนั้นดำเนินการตั้งคำถามหรือประเด็นเพื่อเปิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ
6. ระหว่างการสัมภาษณ์ เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิพากษ์ และเสนอแนะแนวทางอย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นการอภิปรายแบบมีโครงสร้างหรือแบบไม่เป็นทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเชิงลึก
7. จากนั้นบันทึกข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำวิพากษ์ วิวิจารณ์ บนกระดานปะติด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านได้รับทราบข้อมูล และประติดประต่อแนวคิดได้อย่างต่อเนื่องชัดเจน ในแต่ละประเด็น

เมื่อทำการสัมภาษณ์ได้ครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว จึงทำการขยายความคิดแต่ละความคิด และตัดลดความคิดที่ซ้ำกันอย่างชัดเจน รวมความคิดที่คล้ายกันเข้าด้วยกัน เก็บรายละเอียดรอบด้าน แล้วนำไปวิเคราะห์ผล

สรุปขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
วิธีการ	1. การจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานกีฬา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่เชื่อมโยง จำนวน 15 คน
เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล	1. แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview) ในกระบวนการวิจัย 2. แบบสังเคราะห์เอกสาร 3. แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขั้นตอนที่ 3 นำร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน ด้วยการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) เพื่อให้ข้อคิดเห็นเพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากนั้น จัดสนทนากลุ่ม (focus group discussion) โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 12 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปของรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. เตรียมเอกสารร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. จัดเตรียมประเด็นคำถามเพื่อการรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นนา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ประสานงานผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองรูปแบบ และประสานผู้ที่มี ส่วนได้ ส่วนเสียในการประเมินรูปแบบ

4. จัดการการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) และประชุมสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องเพื่อร่วมประเมินความเหมาะสมและและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ

5. วิเคราะห์ผล

6. นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงรูปแบบก่อนนำเสนอรูปแบบ

สรุปขั้นตอนที่ 3 การรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นนา เล สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปขั้นตอนที่ 3 การรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นนา เล สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์	เพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นนา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
วิธีการ	1. การจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 2. เจ้าของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เจ้าของแหล่งท่องเที่ยว 3. กลุ่มสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ 4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว 5. ผู้นำชุมชน 6. เครือข่ายการท่องเที่ยว 7. นักวิชาการ
เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล	1. วิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) 2. แบบประเมินมาตรฐาน 4 ด้าน 2.1 มาตรฐานความเป็นไปได้

	2.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ 2.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม 2.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม 3. แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย

1. แบบสอบถามนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาภายในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อสำรวจสภาพการณ์จัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. ประเด็นคำถามในสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่มเพื่อรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือแบบสอบถามนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาภายในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อสำรวจสภาพการณ์จัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อกำหนดประเด็นที่จะถามในเครื่องมือวิจัย
- 1.2 สร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษา
- 1.3 ตรวจสอบความเหมาะสมของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่วัด (Index of Item Object Congruence: IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามในครั้งนี้ โดยค่าความตรงของเนื้อหา รายข้อมีค่า 0.67 หรือ 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 สามารถนำไปใช้ได้

1.4 ปรับปรุงแบบสอบถาม

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ของทั้ง 3 ท่าน ไปทดลอง ใช้ (Try Out) กับสมาชิกในประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้าน ไม่น้อยกว่า 0.70 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) โดย ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 สูงกว่า 0.70 ถือว่าสามารถนำไปใช้ได้

1.6 จัดพิมพ์แบบสอบถาม หลังจากการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ในการสร้างและพัฒนาแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นที่จะถามในเครื่องมือวิจัย

2.2 สร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษา

2.3 ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและครอบคลุม ถูกต้องตามเนื้อหา วิชาการของเครื่องมือวิจัย

2.4 นำกรอบประเด็นในการสังเกตการณ์ แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกและแนวคำถาม สำหรับการสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนนำกลับมาปรับปรุงก่อน นำไปใช้จริง

3. ในการสร้างและพัฒนาประเด็นสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นที่จะถามในเครื่องมือวิจัย

3.2 สร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษา

3.3 ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและครอบคลุม ถูกต้องตามเนื้อหา วิชาการของเครื่องมือวิจัย

3.4 นำกรอบประเด็นในการสังเกตการณ์ แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนนำกลับมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

4. ในการสร้างและพัฒนาประเด็นคำถามเพื่อรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ปา นา เล สำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดประเด็นที่จะถามในเครื่องมือวิจัย
- 4.2 สร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษา
- 4.3 ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและครอบคลุม ถูกต้องตามเนื้อหาวิชาการของเครื่องมือวิจัย
- 4.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ
- 4.5 นำไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนนำกลับมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการสนทนากลุ่ม โดยรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 – กุมภาพันธ์ 2568

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนการรับรองและประเมินรูปแบบ โดยสามารถสรุปแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการประเมินผล จะใช้วิธีการแปรผลแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ยตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542)

$$\begin{aligned}\text{Interval (I)} &= \frac{\text{Rare (R)}}{\text{Class (C)}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8\end{aligned}$$

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยพิจารณาตามเกณฑ์ในการประเมินผล (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การรับรองและประเมินรูปแบบใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเป็นความเรียงพร้อมตารางและภาพประกอบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาประกอบไปด้วย 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และตอนที่ 3 ผลการศึกษารับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล มีความพร้อมในด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ขณะเดียวกัน ยังพบปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานที่ยังไม่ทั่วถึง และการบริหารจัดการที่ยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม และผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา
- 2) ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 3) สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ
- 4) ความคิดเห็น

และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา

การจัดงานกีฬามีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการจัดงานสามารถสร้างรายได้และส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น ตลอดจนสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ให้นักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการทรัพยากร รวมถึงการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ ข้อเสนอแนะสำคัญได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การใช้เทคโนโลยี และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนเพื่อให้การจัดงานมีความยั่งยืนและประสบความสำเร็จในระยะยาว สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม และผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยว นักกีฬา และผู้ติดตามส่วนใหญ่มักเดินทางมา นครศรีธรรมราชอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเพื่อพักผ่อนและร่วมกิจกรรมประเพณีและกีฬา โดยนิยมเดินทางด้วยตนเองหรือกับครอบครัว ใช้รถยนต์ส่วนตัว และพักในโรงแรมหรือบ้านญาติ โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม และผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬาที่สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการวิเคราะห์ข้อมูลประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่างๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถสรุปผลได้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของของนักท่องเที่ยวนักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา

(n=400)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวนักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	222	55.5
1.2 หญิง	170	42.5
1.3 เพศทางเลือก	8	2.0
2. อายุ		
2.1 อายุไม่เกิน 25 ปี	106	26.5
2.2 26 – 40 ปี	126	31.5
2.3 41 – 55 ปี	134	33.5
2.4 56 – 70 ปี	34	8.5
2.5 มากกว่า 70 ปี	0	0
3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	31	7.8
3.2 ปริญญาตรี	309	77.3
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	60	15.0
4. อาชีพในปัจจุบัน		
4.1 พนักงานบริษัทเอกชน	34	8.5
4.2 ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	190	47.5
4.3 แม่บ้าน/พ่อบ้าน	1	.3
4.4 ธุรกิจส่วนตัว / อาชีพอิสระ	47	11.8
4.5 นักเรียน/นักศึกษา	73	18.3
4.6 นักกีฬา	47	11.8
4.7 อื่นๆ	8	2.1
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
5.1 ไม่มีรายได้	29	7.2
5.2 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	42	10.5

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวนักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา	ความถี่	ร้อยละ
5.3 10,001 – 20,000 บาท	218	54.5
5.4 20,001 – 30,000 บาท	29	7.2
5.5 30,001 – 40,000 บาท	28	7.0
5.6 40,001 – 50,000 บาท	34	8.5
5.7 50,001 – 60,000 บาท	5	1.3
5.8 60,001 – 70,000 บาท	4	1.0
5.9 70,000 บาทขึ้นไป	11	2.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 42.5 และกลุ่มเพศทางเลือก คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ช่วงอายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนมากที่สุดคือช่วงอายุ 41 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาคือช่วงอายุ 26 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 และช่วงอายุไม่เกิน 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.5 ในขณะที่กลุ่มอายุ 56 – 70 ปี มี คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.3 รองลงมาคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 15.0 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.8 ตามลำดับ

ด้านอาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มข้าราชการ พนักงานราชการ รัฐวิสาหกิจ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาเป็นกลุ่มนักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.3 และกลุ่มธุรกิจส่วนตัว อาชีพอิสระ และนักกีฬา ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 11.8 ส่วนพนักงานบริษัทเอกชนมี คิดเป็นร้อยละ 8.5 และ กลุ่มแม่บ้าน พ่อบ้าน คิดเป็นร้อยละ 0.3 นอกจากนี้กลุ่มอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 10,001-20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมาคือกลุ่มที่ไม่มีรายได้และมีรายได้ 20,001-30,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และกลุ่มที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.0 สำหรับกลุ่มที่มีรายได้ 40,001-50,000 บาท และ 50,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.5 และ 1.3 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มที่มีรายได้ 60,001-70,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.0 และกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 70,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

2. ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในการศึกษาข้อมูลประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชของกลุ่มนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา ประกอบด้วยจำนวนครั้งในการเดินทาง ระยะเวลาในการเดินทาง วัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง ยานพาหนะที่ใช้ และสถานที่พักแรม สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

(n=400)		
ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช	ความถี่	ร้อยละ
1. จำนวนครั้งในการเดินทาง		
1.1 ครั้งต่อปี	203	50.7
1.2 ครั้งต่อปี	35	8.8
1.3 ครั้งต่อปี	58	14.5
1.4 มากกว่า 3 ครั้งต่อปี	104	26.0
2. ระยะเวลาที่เดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้		
2.1 1 วัน	82	20.5
2.2 2 วัน	112	28.0
2.3 3 วัน	101	25.3
2.4 อื่นๆ	105	26.3
3. วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยว		
3.1 เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	138	34.5
3.2 เพื่อศึกษาวัฒนธรรมและศาสนา	34	8.5
3.3 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา	15	3.8
3.4 เพื่อการกีฬาและนันทนาการ	103	25.75
3.5 เพื่อกิจกรรมประเพณี	110	27.5
3.6 อื่นๆ	0	0
4. ลักษณะการเดินทาง		
4.1 เดินทางด้วยตนเอง	183	45.8
4.2 เดินทางเป็นหมู่คณะ	81	20.3
4.3 เดินทางกับครอบครัว	121	30.3
4.4 ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	8	2.0
4.5 อื่นๆ	1	1.8

ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา	ความถี่	ร้อยละ
5. ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา		
5.1 เครื่องบิน	50	12.5
5.2 รถโดยสารประจำทาง	59	14.8
5.3 รถยนต์ส่วนตัว/รถเช่า	291	72.8
5.4 อื่นๆ	0	0
6. สถานที่พักผ่อนในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา		
6.1 โรงแรม	196	49
6.2 รีสอร์ท	62	15.6
6.3 โฮมสเตย์	48	12
6.4 เกสเฮ้าส์	3	0.8
6.5 บ้านญาติ	83	20.8
6.6 อื่นๆ	8	2.2
รวม	400	100

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาเพียง 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาคือกลุ่มที่เดินทางมากกว่า 3 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 ส่วนกลุ่มที่เดินทาง 3 ครั้งต่อปีอยู่ที่ร้อยละ 14.5 และกลุ่มที่เดินทาง 2 ครั้งต่อปีมีสัดส่วนร้อยละ 8.8 ตามลำดับ

ระยะเวลาการท่องเที่ยว พบว่าของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่พักอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาเป็นเวลา 2 วัน คิดเป็นร้อยละ 28.0 รองลงมาคือกลุ่มที่พัก 3 วัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.3 และกลุ่มที่พักเพียง 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ขณะที่ไม่นักท่องเที่ยวบางส่วนที่เข้าพักนานกว่าระยะเวลาดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 26.3 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 34.5 รองลงมาคือการเข้าร่วมกิจกรรมประเพณี คิดเป็นร้อยละ 27.5 และการเดินทางเพื่อการศึกษาและนันทนาการ คิดเป็นร้อยละ 25.75 ส่วนการศึกษาวัฒนธรรมและศาสนาอยู่ที่ร้อยละ 8.5 และการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

การเดินนักท่องเที่ยวเดินทางด้วยตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือการเดินทางกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 30.3 และกลุ่มที่เดินทางเป็นหมู่คณะอยู่ที่ร้อยละ 20.3 ขณะที่

ผู้ใช้บริการบริษัทนำเที่ยวเพียงร้อยละ 2.0 และอื่นๆ ร้อยละ 1.8 ซึ่งบ่งชี้ถึงความต้องการความยืดหยุ่นในการวางแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว ตามลำดับ

ยานพาหนะใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าเป็นพาหนะหลักในการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 72.8 รองลงมาคือการใช้รถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 14.8 และการเดินทางโดยเครื่องบิน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับ

สถานที่พักแรมส่วนใหญ่เลือกพักในโรงแรม คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาคือบ้านญาติ คิดเป็นร้อยละ 20.8 และรีสอร์ท คิดเป็นร้อยละ 15.6 โฮมสเตย์มีสัดส่วนร้อยละ 12 ส่วนที่พักอื่นๆ เช่น เกสต์เฮาส์ คิดเป็นร้อยละ 0.8 และด้านอื่น คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แสดงผลภาพรวมสภาพการณ์และศักยภาพที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการจัดงานกีฬาและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 9 องค์ประกอบ

3.1 ภาพรวมระดับความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เกี่ยวกับองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนและจัดการงานกีฬา 2) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา 3) ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬา 4) ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬา 5) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 6) ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น 7) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น 8) ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น และ 9) ด้านการสร้างสรรคประสพการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ภาพรวมสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

(n = 400)

สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1	ด้านการวางแผนและจัดการงานกีฬา	3.89	.933	มาก	8
2	ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา	3.95	.889	มาก	7
3	ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬา	3.96	.893	มาก	6

สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
4	ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการ จัดงานกีฬา	4.00	.861	มาก	4
5	ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิง สร้างสรรค์	4.00	.866	มาก	4
6	ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.99	.857	มาก	5
7	ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการ ท่องเที่ยว	4.02	.809	มาก	3
8	ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น	4.07	.846	มาก	1
9	ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์	4.05	.832	มาก	2
รวม		3.99	.800	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่าสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นค่าคะแนนสูงสุด ($\bar{x} = 4.07$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ($\bar{x} = 4.05$) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.02$) ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬา ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.00$) ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.99$) และด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.96$) มีค่าคะแนนในระดับใกล้เคียงกัน สำหรับด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา ($\bar{x} = 3.95$) และด้านการวางแผนและจัดการงานกีฬา ($\bar{x} = 3.89$) มีค่าคะแนนในระดับมาก ตามลำดับ

3.2 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผนการจัดงานกีฬา จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผนการจัดงานกีฬา

(n = 400)

ด้านการวางแผนการจัดงานกีฬา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1 การจัดงานกีฬามีการวางแผนที่ครอบคลุมทุกด้าน ของการจัดงานอย่างเหมาะสม	3.93	1.000	มาก	2
2 การจัดงานกีฬามีการจัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	3.77	1.076	มาก	4
3 ผู้จัดงานมีการประสานงานและการทำงานร่วมกัน อย่างราบรื่นในการจัดงาน	3.90	.970	มาก	3
4 การจัดงานกีฬามีการจัดการด้านความปลอดภัย อย่างเหมาะสม	3.90	1.027	มาก	3
5 การกำหนดวัตถุประสงค์ของงานกีฬามีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม	3.98	1.028	มาก	1
รวม	3.89	4.666	มาก	

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาด้านการวางแผนการจัดงานกีฬา โดยการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของงานกีฬามีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ได้รับการประเมินในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 3.98$) รองลงมาคือความคิดเห็นในหัวข้อ การจัดงานกีฬามีการวางแผนที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดงานอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 3.93$) และ การจัดงานกีฬามีการจัดการด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสม และ ผู้จัดงานมีการประสานงานและการทำงานร่วมกันอย่างราบรื่นในการจัดงาน ซึ่งได้รับการประเมินในระดับเท่ากัน ($\bar{x} = 3.90$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดงานกีฬามีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับการประเมินในลำดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.77$)

3.3 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา

(n = 400)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดงานกีฬาอย่างเต็มที่	3.93	1.000	มาก	4
2 การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นช่วยให้งานกีฬาประสบความสำเร็จ ผ่านการทำงานเป็นทีม เข้าใจเป้าหมาย และทุ่มเทร่วมกัน	3.99	.977	มาก	2
3 ชุมชนมีบทบาทในการใช้ศักยภาพร่วมจัดงานกีฬา เช่น เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในฝ่ายต่าง ๆ	3.88	1.014	มาก	5
4 การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความเข้มแข็งของกิจกรรมในงานกีฬา	4.02	.932	มาก	1
5 ชุมชนช่วยสร้างบรรยากาศงานกีฬาด้วยการใช้วัสดุและการแต่งกายที่สะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น	3.95	.977	มาก	3
รวม	3.95	.889	มาก	

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความเข้มแข็งของกิจกรรมในงานกีฬาได้รับการประเมินในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือความคิดเห็นว่าชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมที่ช่วยให้งานกีฬาประสบความสำเร็จ ผ่านการทำงานเป็นทีม เข้าใจเป้าหมาย และทุ่มเทร่วมกัน ($\bar{X} = 3.99$) การสร้างบรรยากาศในงานกีฬาด้วยการใช้วัสดุและการแต่งกายที่สะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่นได้รับการประเมินเป็นลำดับที่สาม ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดงานกีฬาได้รับการประเมินเป็นลำดับที่สี่ ($\bar{X} = 3.93$) ในขณะที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนในการใช้ศักยภาพร่วมจัดงานกีฬา เช่น การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในฝ่ายต่าง ๆ ได้รับการประเมินในลำดับที่ห้า ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

3.4 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน
จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬา จำนวน 5 ประเด็นย่อย
ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
นครศรีธรรมราช ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬา

(n = 400)

ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1 การจัดงานกีฬามีการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม	4.00	.963	มาก	1
2 การงานกีฬาจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการรีไซเคิลและคัดแยกขยะเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	3.92	1.025	มาก	3
3 การจัดงานกีฬามีการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ	3.98	.980	มาก	2
4 การให้ความรู้ด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เข้าร่วม ช่วยส่งเสริมความยั่งยืนในงานกีฬา	4.00	.966	มาก	1
5 มีมาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน และปฏิบัติได้จริง เช่น ใช้ไม้รีไซเคิล วัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ หรือย่อยสลายได้ เพื่อลดขยะและการใช้ทรัพยากร	3.92	1.024	มาก	3
รวม	3.96	.893	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่าจากตารางที่ 12 พบว่า ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬาของจังหวัดนครศรีธรรมราช ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการจัดงานกีฬาที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม และการให้ความรู้ด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เข้าร่วมงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ การจัดงานกีฬาที่มีการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.98$) และในขณะที่มีการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การรีไซเคิล การคัดแยกขยะ และการใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือย่อยสลายได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

3.5 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬา จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬา

(n = 400)

ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเห็น	ลำดับ
1 การจัดงานกีฬามีการประเมินผลการจัดงานอย่างครอบคลุมทุกด้าน	4.02	.982	มาก	1
2 การวัดความสำเร็จของงานกีฬาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.02	.902	มาก	1
3 การประเมินผลกระทบของงานกีฬาต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นมีความชัดเจน	4.01	.955	มาก	2
4 การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงานกีฬามีการดำเนินการอย่างทั่วถึง	3.95	.963	มาก	3
5 ความสำเร็จของการจัดงานกีฬาสามารถวัดผลได้จากความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมและชุมชน	4.02	.894	มาก	1
รวม	4.00	.861	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า การประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬาของจังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) โดยเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าการจัดงานกีฬามีการประเมินผลการจัดงานอย่างครอบคลุมทุกด้าน การวัดความสำเร็จของงานกีฬาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และผลสำเร็จของการจัดงานกีฬาสามารถวัดผลได้จากความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมและชุมชน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาคือ การประเมินผลกระทบของงานกีฬาต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.01$) นอกจากนี้ การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงานกีฬามีการดำเนินการอย่างทั่วถึง มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.95$) ตามลำดับ

3.6 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

(n = 400)

ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1 การจัดงานกีฬาเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.00	.949	มาก	3
2 การจัดงานกีฬามีกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างสรรค และการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว	3.98	.972	มาก	4
3 นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา	4.02	.932	มาก	2
4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว	4.05	.907	มาก	1
5 การจัดงานกีฬามีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยว	3.97	.954	มาก	5
รวม	4.00	.866	มาก	

จากจากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในการจัดงานกีฬาที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) โดยเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.05$) รองลงมาคือความคิดเห็นว่าการที่นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.02$) ซึ่งการจัดงานกีฬาเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) ในด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างสรรคและการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.98$) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยว มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.97$) ตามลำดับ

3.7 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

(n = 400)

	ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1	การจัดงานกีฬามีการเชื่อมโยงกิจกรรมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน	4.03	.945	มาก	2
2	นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมในงานกีฬา	3.96	.932	มาก	4
3	การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	3.97	.935	มาก	3
4	กิจกรรมในงานกีฬาสะท้อนถึงวิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่นได้ดี	4.04	.912	มาก	1
5	การจัดงานกีฬาสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.96	.932	มาก	4
	รวม	3.99	.857	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า การศึกษาด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า กิจกรรมในงานกีฬาที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่นมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือความคิดเห็นเกี่ยวกับการเชื่อมโยงกิจกรรมในงานกีฬากับวัฒนธรรมท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.03$) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.97$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และการที่นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมในงานกีฬา มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

3.8 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว

(n = 400)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ร ะ ดั บ ความเห็น	ลำดับ
1 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดงานกีฬาอย่างเต็มที่	3.99	.898	มาก	4
2 การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา	4.04	.868	มาก	2
3 ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมภายในงานกีฬาอย่างเหมาะสม	3.99	.890	มาก	4
4 ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ให้กับงานกีฬา	4.06	.882	มาก	1
5 การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับการจัดงานกีฬา	4.03	.943	มาก	3
รวม	4.02	.809	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่าการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวในการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนที่มีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ให้กับงานกีฬามีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาคือความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่การมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา ($\bar{X} = 4.04$) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับการจัดงานกีฬา มีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.03$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนในการสนับสนุนกิจกรรมภายในงานกีฬาอย่างเหมาะสม และการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดงานกีฬา มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

3.9 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น

(n = 400)

ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1 การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยกระจายรายได้ผ่านที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมในชุมชน	4.14	.907	มาก	1
2 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพิ่มโอกาสจ้างงานในชุมชนผ่านกิจกรรมวัฒนธรรมและบริการต่างๆ	4.08	.951	มาก	2
3 นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการซื้อสินค้าและบริการจากชุมชนท้องถิ่นในระหว่างการจัดงาน	4.07	.919	มาก	3
4 การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาวของชุมชนท้องถิ่น	4.04	.966	มาก	5
5 การที่นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นช่วยเพิ่มรายได้และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชน	4.05	.989	มาก	4
รวม	4.07	.846	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า การศึกษาด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยกระจายรายได้ผ่านที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมในชุมชนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมาคือความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เพิ่มโอกาสจ้างงานในชุมชนผ่านกิจกรรมวัฒนธรรมและบริการต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.08$) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมในการซื้อสินค้าและบริการจากชุมชนท้องถิ่นในระหว่างการจัดงานมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.07$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาวของชุมชน และการที่นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นช่วยเพิ่มรายได้และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชนมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.04$ และ $\bar{x} = 4.05$) ตามลำดับ

3.10 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ จำนวน 5 ประเด็นย่อย ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์

(n = 400)

ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น	ลำดับ
1 การจัดงานกีฬาสามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ให้กับนักท่องเที่ยวได้	4.05	.912	มาก	3
2 นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่น่าจดจำจากการเข้าร่วมงานกีฬา	4.05	.933	มาก	3
3 กิจกรรมในงานกีฬามีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.99	.915	มาก	4
4 การจัดงานกีฬาช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป	4.08	.883	มาก	2
5 การจัดงานกีฬามีศักยภาพในการพัฒนากิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวในอนาคต	4.12	.899	มาก	1
รวม	4.05	.832	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า จากผลการศึกษาด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ในการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการจัดงานกีฬาที่สามารถพัฒนากิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวในอนาคตมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือความคิดเห็นว่าการจัดงานกีฬาช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป ($\bar{X} = 4.08$) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดงานกีฬาที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และมอบประสบการณ์ที่น่าจดจำให้นักท่องเที่ยวมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมในงานกีฬาที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากนักท่องเที่ยว นักกีฬา ผู้ติดตาม หรือผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการจัดงานกีฬา

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค: การจัดงานกีฬามีข้อจำกัดและความท้าทายหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของงาน โดยปัญหาหลักคือข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและการโปรโมตงานไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การบริหารทรัพยากรในพื้นที่ยังขาดการวางแผนที่เหมาะสม ทำให้เกิดความล่าช้าหรือการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น สนามกีฬา ระบบขนส่ง และสิ่งอำนวยความสะดวก ยังไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ ส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมงาน อีกทั้งการสื่อสารระหว่างผู้จัดงานและชุมชนยังขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ชุมชนขาดความเข้าใจในเป้าหมายและความสำคัญของงานกีฬา และการประชาสัมพันธ์กิจกรรมยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ ขณะที่การออกแบบกิจกรรมกีฬาอาจไม่ได้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การจัดการขยะในช่วงจัดงานยังไม่ครอบคลุม ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีข้อเสนอเพื่อการพัฒนาประกอบด้วย การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น พื้นที่จอดรถ ระบบคมนาคม และสนามกีฬา ให้ได้มาตรฐาน การประเมินผลความสำเร็จของงานกีฬาในด้านเศรษฐกิจและความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอย่างรอบด้าน และการติดตามผลหลังการจัดงานเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับปรับปรุงงานในอนาคต

4.2 ข้อเสนอแนะ

- 4.2.1 สร้างอัตลักษณ์เฉพาะของงานกีฬา
- 4.2.2 ผสานกีฬาเข้ากับการเล่าเรื่องท้องถิ่น
- 4.2.3 เชื่อมโยงกับเทศกาลสำคัญของจังหวัด
- 4.2.4 ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย
- 4.2.5 เพิ่มกิจกรรมเชิงโต้ตอบสำหรับนักท่องเที่ยว
- 4.2.6 ส่งเสริมกีฬาเชิงผจญภัยในธรรมชาติ
- 4.2.7 ใช้สื่อดิจิทัลในการโปรโมตงานกีฬา
- 4.2.8 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและผู้ประกอบการ
- 4.2.9 พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่จัดงาน
- 4.2.10 ใช้เทคโนโลยีบริหารจัดการงานกีฬา
- 4.2.11 เก็บข้อมูลและประเมินผลหลังจัดงาน

4.2.12 สนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนผ่านกิจกรรมกีฬา

4.2.13 จัดงานกีฬาแบบยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการจัดงานกีฬาและการจัดการการท่องเที่ยว การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์ 2) ศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ปัญหาและผลกระทบของการจัดงานกีฬา 4) ศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 5) ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษพบว่า การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล มีศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการบริหารจัดการที่มีความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน การออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่ และการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในหลายด้าน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดที่ต้องได้รับการพัฒนา เช่น ด้านงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน การจัดการความเสี่ยง และการประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนทางการจัดงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระยะยาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

ผู้ให้การสัมภาษณ์เป็นเพศชายจำนวน 20 คน เป็นเพศชาย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และเป็นเพศหญิง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 42.35 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 90 และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อื่นจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 โดยเป็นตัวแทนจากหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15 หน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน หรือประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20 นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์มีจำนวน 20 คน ประกอบด้วยตัวแทนจากสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวขอนแก่น (S1) สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวนครศรีธรรมราช (S2) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา

จังหวัดนครศรีธรรมราช (S3) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช (S4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช (S5) ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่เขา (S6) ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่ป่า (S7) ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่นา (S8) ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบริเวณพื้นที่ทะเล (S9) บริษัทดำเนินงานการจัดกิจกรรมอีเว้นท์งานกีฬา (S10) ผู้จัดงานกีฬา (S11-S14) ผู้ประกอบการธุรกิจที่พัก (S15) ชมรมนักวิ่งเมืองคอน (S16) นักวิชาการในพื้นที่ด้านกีฬา (S17-S18) และนักวิชาการในพื้นที่ด้านการท่องเที่ยว (S19-S20)

2. ศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีประเด็นในการศึกษาตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารจัดการ (Management) ด้านการตลาด (Marketing Mix) ด้านการปฏิบัติการ (Input-Process-Output) และ ด้านการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านงานบริหารจัดการ (Management) ผลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับด้านงานบริหารจัดการ (Management) ประกอบด้วยการบริหารจัดการ 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังต่อไปนี้

2.1.1 การวางแผน ในการวางแผนการจัดงานกีฬาในพื้นที่นครศรีธรรมราช มีการวางแผนเกี่ยวกับพื้นที่จัดงาน เส้นทางการแข่งขัน สิ่งอำนวยความสะดวกนอกจากนี้ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การวางแผนการจัดงานกีฬาควรเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น เส้นทางการแข่งขัน ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก และความเหมาะสมของฤดูกาล นอกจากนี้ การวางแผนต้องบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การกระจายรายได้สู่ชุมชนและการสร้างเอกลักษณ์ของงานกีฬา” (S1-S3)

นอกจากนี้ มีการเชื่อมโยงเอกลักษณ์ของพื้นที่ต่างๆ ในนครศรีธรรมราช กับกิจกรรมการแข่งขันแต่ละรายการ เพื่อกำหนดและดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ถูกกำหนดให้เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในแต่ละโซน (เขา ป่า นา เล) การวางแผนจึงต้องเริ่มต้นจากการวิเคราะห์จุดเด่นและทรัพยากรของพื้นที่ เช่น เส้นทางธรรมชาติในโซนเขา การใช้พื้นที่ป่าเป็นสถานที่

จัดกิจกรรมผจญภัย การจัดการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในโซนนา และกิจกรรมทางน้ำในโซนเล” (S3)

“การวางแผนควรเชื่อมโยงระหว่างกีฬาและการท่องเที่ยว เช่น การกำหนดธีมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่ (เขา ป่า นา เล) ดังตัวอย่างเช่น การจัดงานเล่นห่ไทย @นครศรีธรรมราช – CHARMING KHANOM” มีการเชื่อมโยงกิจกรรมกับ Sport Activities ไม่ว่าจะเป็น Skimboard และ SUP Board เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ” (S19-S20)

ภาพที่ 12 กิจกรรม Sport Activities งานเล่นห่ไทย @นครศรีธรรมราช-CHARMING KHANOM
ที่มา: เพจ TAT: Nakhon Si Thammarat + Phatthalung (2567)

การวางแผนประชาสัมพันธ์การจัดงานกีฬาถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเพิ่มการรับรู้และดึงดูดความสนใจจากทั้งนักกีฬา นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป ที่มาท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่นครศรีธรรมราชดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ในการจัดงานกีฬาในนครศรีธรรมราช มีการวางแผนด้านการประชาสัมพันธ์เพราะเราต้องการให้กิจกรรมออกมามีเอกลักษณ์และน่าสนใจ เราสร้างแคมเปญผ่านสื่อดิจิทัล และการดึงดูดความสนใจผ่านการโปรโมทงานในช่องทางต่างประเทศ และมีการจัดทำคู่มือการเดินทางและรายละเอียดของงานกีฬาเพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก ซึ่งตัวอย่างที่เห็นในสื่อออนไลน์ได้แก่ งาน Lamoon Krungchring Trail 2024 เป็นต้น” (S4, S15)

ภาพที่ 13 ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ของงาน Lamoon KrungChing Trail 2024
ที่มา: เพจละมุนกรุงชิง (2567)

“การวางแผนควรให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนงานที่ครอบคลุมตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ การจัดการโลจิสติกส์ การรับมือผู้เข้าร่วมงานในจำนวนมาก และการเชื่อมโยงเส้นทางการแข่งขันกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่มากขึ้น” (S1-S5)

การจัดงานกีฬาระดับชาติเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำเป็นต้องอาศัยการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น การประสานงานนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีความราบรื่น แต่ยังเป็นการรวมพลังและทรัพยากรจากทุกฝ่ายเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน เช่น การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน การสร้างเอกลักษณ์ของงานกีฬา และการดึงดูดนักท่องเที่ยว การสัมภาษณ์ครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะสำรวจแนวทางและกลยุทธ์ในการวางแผนร่วมกัน เพื่อค้นหาปัจจัยที่สำคัญและแนวทางการพัฒนาที่สามารถตอบโจทย์การจัดงานกีฬาให้ประสบความสำเร็จสูงสุดในทุกมิติ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การวางแผนยังรวมถึงการประสานงานกับทุกภาคส่วน ตั้งแต่ระดับจังหวัดจนถึงท้องถิ่น โดยมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาแนวคิดและแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย” (S1-S4)

“การวางแผนการจัดสรรงบประมาณร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและโปร่งใส เช่น การสร้างเส้นทางธรรมชาติใหม่ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่จัดงาน และการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว เช่น การดึงดูดนักท่องเที่ยวปีละ 10,000 คนในช่วงเริ่มต้น และการพัฒนางานกีฬาให้เป็นกิจกรรมประจำปีระดับชาติ” (S5)

“ชี้ให้เห็นความสำคัญของการวางแผนระยะยาว (Long-term Planning) สำหรับการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล โดยควรมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การสร้างประสบการณ์กีฬาเพื่อการท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงกิจกรรมกับทรัพยากรท้องถิ่น เสนอให้มีการศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เช่น นักกีฬา นักท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ เพื่อกำหนดกิจกรรมที่ตอบโจทย์ทั้งด้านการกีฬาและการสร้างรายได้ในชุมชน แนะนำให้จัดทำ “คู่มือการจัดงาน” ที่ครอบคลุม เช่น การกำหนดเส้นทางแข่งขัน การจัดสรรทรัพยากร และการเตรียมการด้านความปลอดภัย” (S17-S18)

2.1.2 การจัดองค์กร การจัดองค์กรเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนความสำเร็จของการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการงานที่มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ฝ่ายจัดการงานกีฬา ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายประเมินผล โดยสมาชิกของคณะกรรมการควรประกอบด้วยตัวแทนจากสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดงานสะท้อนถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง” (S17-S20)

“เสนอให้สร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบ “องค์กรร่วมบริหาร” ระหว่างสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรชุมชน โดยแบ่งบทบาทความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เช่น สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวดูแลด้านการตลาดและส่งเสริมภาพลักษณ์ ส่วนภาครัฐดูแลเรื่องกฎระเบียบและความปลอดภัย” (S6-S9)

“การตั้งทีมงานในแต่ละโซนที่ประกอบด้วยตัวแทนชุมชน เพื่อให้การจัดงานตอบสนองต่อความต้องการและเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ และมีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจในด้านต่างๆ เช่น คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการด้านการตลาด และคณะกรรมการด้านความปลอดภัย” (S11-S14)

“เสนอให้จัดตั้ง “คณะกรรมการร่วม” ที่ประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชน นักกีฬา และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดงาน และชี้ให้เห็นความสำคัญของการจัดอบรมบุคลากรในชุมชน เช่น การอบรมการต้อนรับนักท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรมกีฬา และการบริการที่มีมาตรฐาน” (S17-S20)

2.1.3 การนำ (ภาวะผู้นำ, การติดต่อสื่อสาร, แรงจูงใจ) ภาวะผู้นำถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนความสำเร็จของการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการสัมภาษณ์เน้นถึงบทบาทของผู้นำในการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ รายละเอียดในส่วนนี้จะสะท้อนถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่เหมาะสมในบริบทของการจัดงานกีฬาในพื้นที่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ผู้จัดงานต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ชุมชนท้องถิ่นและอาสาสมัคร เพื่อให้ทุกฝ่ายมีเป้าหมายร่วมกันในการทำให้งานสำเร็จ” (S1-S5)

“ภาวะผู้นำต้องมุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจด้วยการเน้นผลประโยชน์ที่ชัดเจน เช่น การกระจายรายได้สู่ชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ และการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว โดยใช้การสื่อสารที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ” (S5-S9)

“ผู้จัดงานกีฬาแสดงบทบาทผู้นำในพื้นที่ เช่น การสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนว่าโครงการนี้จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของจังหวัด และมีการสื่อสารภายในทีมอย่างต่อเนื่อง เช่น การประชุมประจำสัปดาห์เพื่อปรับปรุงแผนการดำเนินงาน” (S11-S14)

ในการจัดงานกีฬาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครราชสีมา บทบาทของผู้นำโครงการถือเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกิจกรรมทั้งหมด ผู้นำโครงการไม่เพียงแต่ต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดงานกีฬาอย่างมืออาชีพ แต่ยังต้องเข้าใจในบริบทของวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อนำเสนอกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์และตอบสนองต่อความคาดหวังของชุมชน นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายและความสามารถในการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานต่างๆ ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและการบูรณาการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ผู้นำโครงการควรมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดงานกีฬาและมีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างความไว้วางใจจากชุมชนและนักกีฬา เน้นการสร้างแรงจูงใจให้ทีมงาน เช่น การมอบรางวัลหรือการยกย่องความสำเร็จของทีมงานในการจัดกิจกรรมที่ผ่านมา” (S17-S18)

“ผู้นำควรมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายและการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงงานกีฬาเข้ากับกิจกรรมการท่องเที่ยว แนะนำให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นำในแต่ละโซน (เขา ป่า นา เล) เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่” (S19-S20)

2.1.4 การควบคุม เป็นกระบวนการสำคัญในการประกันความสำเร็จของการจัดงานกีฬา เขา ป๋า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการติดตามและประเมินผลทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมงานไปจนถึงการประเมินผลกระทบ โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีและวิธีการประเมินเชิงคุณภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้เข้าร่วม รายละเอียดต่อไปนี้จะอธิบายแนวทางการควบคุมที่ครอบคลุมในทุกมิติของการจัดงานกีฬา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“เสนอให้ใช้ระบบการประเมินผลในแต่ละขั้นตอนของการจัดงาน เช่น การติดตามความก้าวหน้าของการจัดเตรียมพื้นที่ การควบคุมงบประมาณ และการตรวจสอบความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อป้องกันปัญหาในระหว่างการจัดงาน” (S1-S5)

“การควบคุมควรมุ่งเน้นที่การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน เช่น นักกีฬาและนักท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการจัดงานในครั้งต่อไป นอกจากนี้ควรมีการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อยืนยันว่าการจัดงานมีประโยชน์ต่อพื้นที่อย่างแท้จริง” (S10)

“การควบคุมคุณภาพของกิจกรรม เช่น การตรวจสอบเส้นทางแข่งขัน การดูแลความปลอดภัยของนักกีฬา และการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และการสร้างระบบติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส” (S11-S14)

“การควบคุมควรครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมงานไปจนถึงการประเมินผล เช่น การตรวจสอบเส้นทางแข่งขัน การดูแลอุปกรณ์กีฬา และการจัดการความปลอดภัย และเสนอให้ใช้เทคโนโลยีในการติดตามการดำเนินงาน เช่น การใช้แอปพลิเคชันติดตามกิจกรรมและการจัดการข้อมูลผู้เข้าร่วม” (S17-S18)

“การควบคุมควรเน้นการประเมินผลกระทบด้านการท่องเที่ยว เช่น การเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการวิเคราะห์รายได้ที่เกิดขึ้นในชุมชนแนะนำให้ใช้การประเมินเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์นักกีฬาและนักท่องเที่ยว รวมถึงการประเมินความร่วมมือของชุมชน” (S19-S20)

2.2 ด้านการตลาด (Marketing Mix) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา เขา ป๋า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเน้นการวางแผนและดำเนินการตามหลักการตลาดที่ครอบคลุมทั้งผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) การศึกษาและวิเคราะห์แนวทางด้านการตลาดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับกิจกรรม

กีฬา ดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย และสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำให้กับนักกีฬาและนักท่องเที่ยวในทุกมิติ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2.2.1 ผลิตภัณฑ์ (Product) การพัฒนาผลิตภัณฑ์สำหรับการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงศักยภาพในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่ดึงดูดนักกีฬาและนักท่องเที่ยว รวมถึงการเชื่อมโยงทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมา เนื้อหาที่จะกล่าวต่อไปนี้จะนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ การออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์ทั้งด้านกีฬาและการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสริมและการใช้เทคโนโลยีในการสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับงานกีฬา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับประสบการณ์ที่น่าจดจำและมีคุณค่าในทุกมิติ

การสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์กิจกรรมกีฬา เขา ป่า นา เล มีบทบาทสำคัญในการดึงดูดนักกีฬาและนักท่องเที่ยว โดยเน้นการเชื่อมโยงธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตท้องถิ่นเพื่อสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์กิจกรรมกีฬาควรเน้นสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่สะท้อนความโดดเด่นของแต่ละโซน เช่น การวิ่งเทรลในพื้นที่เขา การปั่นจักรยานในพื้นที่นา และกิจกรรมทางน้ำในโซนเล ซึ่งจะช่วยสร้างความแตกต่างและดึงดูดนักกีฬาและนักท่องเที่ยวที่ต้องการประสบการณ์เฉพาะเจาะจง” (S1)

“ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมิติที่ครอบคลุมทั้งกีฬาและวัฒนธรรม เช่น การผสมผสานการจัดแสดงศิลปะพื้นบ้าน การสาธิตหัตถกรรม หรือการนำเสนออาหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายและน่าจดจำ” (S2)

“ผลิตภัณฑ์หลักของงานกีฬา "เขา ป่า นา เล" ควรสะท้อนเอกลักษณ์ของพื้นที่ในแต่ละโซน เช่น การออกแบบเส้นทางแข่งขันที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติในโซนเขา กิจกรรมการผจญภัยในโซนป่า การแข่งขันที่เน้นวัฒนธรรมและเกษตรกรรมในโซนนา และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกีฬาทางน้ำในโซนเล เพื่อให้ให้นักกีฬาและนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายและไม่เหมือนใคร” (S3-S4)

“การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่โดย "ผลิตภัณฑ์" หลักของงานกีฬา เขา ป่า นา เล ควรสะท้อนอัตลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ในแต่ละโซน เช่น โซนเขา เส้นทางวิ่งเทรลหรือปั่นจักรยานในป่าธรรมชาติ พร้อมกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ เช่น การปลูกป่า โซนป่า การแข่งขันกีฬาผจญภัย เช่น ล่องแก่ง ไร่องานในน้ำตก หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจธรรมชาติ โซนนา การจัดการแข่งขันที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตเกษตร เช่น การแข่งขันเดินในโคลนหรือการเรียนรู้วิธีการทำนา โซนเล การจัดการกิจกรรมกีฬาทางน้ำ เช่น การพายเรือ SUP การแข่งเรือประมง หรือการแข่งขันตกปลาธรรมชาติ” (S5-S9)

การออกแบบเส้นทางการแข่งขันถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อสร้างความท้าทายและประสบการณ์ที่น่าจดจำให้นักกีฬา เส้นทางที่สะท้อนถึง ความงดงามของธรรมชาติและอัตลักษณ์ของแต่ละโซนจึงเป็นองค์ประกอบหลักที่ต้องให้ความสำคัญ เนื้อหาต่อไปนี้นำเสนอความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเส้นทางที่ตอบโจทย์ทั้งด้านกีฬาและ การท่องเที่ยวอย่างสมดุล ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การออกแบบเส้นทางการแข่งขันควรเน้นธรรมชาติที่สวยงามและเป็น จุดเด่นของจังหวัด เช่น เส้นทางที่ผ่านป่าฝนเขตร้อน น้ำตก หรือชายหาด เพื่อให้ นักกีฬารู้สึกถึงความ ท้าทายและความงดงามของพื้นที่ และควรมีการออกแบบเส้นทางที่เหมาะสมกับทุกระดับของนักกีฬา ทั้งระดับเริ่มต้นและระดับมืออาชีพ เพื่อขยายฐานผู้เข้าร่วมงานและสร้างโอกาสให้ชุมชนมีรายได้จาก การบริการ” (S1-S3)

“กิจกรรมกีฬามีการออกแบบให้มีความโดดเด่นและสร้างความน่าสนใจ เช่น การแข่งขันวิ่งเทรลในเส้นทางธรรมชาติ การแข่งขันพายเรือ SUP Board ในโซนเล หรือกิจกรรม ท่องเที่ยวเชิงเกษตรในโซนนา ซึ่งนอกจากจะตอบสนองความต้องการของนักกีฬาแล้ว ยังสามารถ ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าร่วมเป็นผู้ชมและผู้สนับสนุน” (S1-S3)

การเพิ่มประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์ในการจัดงานกีฬา เป็นอีกหนึ่งปัจจัย สำคัญที่ช่วยดึงดูดความสนใจจากนักกีฬาและนักท่องเที่ยว โดยการผสมผสานกิจกรรมที่สร้างสรรค์ และสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น จะช่วยสร้างความประทับใจและความทรงจำที่ไม่เหมือนใคร ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ควรเพิ่มองค์ประกอบการเรียนรู้ในผลิตภัณฑ์ เช่น การจัดเวิร์กช็อปสอน ทักษะกีฬาเบื้องต้น การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมชุมชน เช่น การปลูกป่าชายเลน หรือการเรียนรู้วิถีชีวิตชาวประมง และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมกีฬาและการอนุรักษ์ เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น การวิ่งเพื่อเก็บขยะ หรือการปลูกต้นไม้ตาม เส้นทางการแข่งขัน จะช่วยสร้างความประทับใจและเพิ่มคุณค่าให้กับงาน” (S1-S2, S15)

ภาพที่ 14 การเรียนเล่นกระดานโต้คลื่น (Beginner) ของ Sichon Cabana beach Resort
ที่มา : สีชล คาบาน่าบีช รีสอร์ท (2567)

“กิจกรรมกีฬาควรถูกออกแบบให้โดดเด่นและสร้างประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใคร เช่นเส้นทางวิ่งผ่านพื้นที่ที่มีทิวทัศน์อันงดงามการแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การเรียนรู้การทำอาหารพื้นเมืองหรือการทำหัตถกรรมในโซนนา การแข่งเรือที่นำเสนอวัฒนธรรมชาวประมงในโซนเล” (S9)

“เสนอให้เน้นการสร้างทีมงานกีฬาที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น เช่น การตั้งชื่อกิจกรรมในลักษณะเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและธรรมชาติของพื้นที่ เช่น วิ่งข้ามเขาสูงๆ หรือ ปั่นสัมผัสเส้นทางป่า” (S17-S18)

“เพิ่มกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น การแข่งขันที่รวมการเรียนรู้วิถีชุมชน เช่น การแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตรกรรมในโซนนา หรือ กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ เช่น การทำอาหารพื้นบ้านร่วมกับคนในชุมชน” (S19-S20)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสริมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับงานกีฬา โดยการสร้างของที่ระลึกที่สะท้อนเอกลักษณ์ของพื้นที่ การจัดแพ็คเกจท่องเที่ยว และกิจกรรมเสริมหลังการแข่งขัน สามารถช่วยสร้างความทรงจำและประสบการณ์ที่น่าจดจำแก่ผู้เข้าร่วมงาน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การพัฒนาผลิตภัณฑ์เสริมโดยการจัดทำผลิตภัณฑ์ที่ระลึก เช่น เสื้อหรือของที่ระลึกที่มีโลโก้งาน หรือการจำหน่ายแพ็คเกจท่องเที่ยวที่รวมการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา จะช่วยสร้างความทรงจำและเพิ่มรายได้ และการสร้างชุดกิจกรรมเสริม เช่น การทัวร์ชุมชนหลังงานกีฬา หรือ การเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร หรือหมู่บ้านหัตถกรรม จะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับงาน” (S1-S2, S11-S15)

“การจัดทำของที่ระลึกที่สะท้อนถึงงานกีฬาและพื้นที่ เช่น เสื้อที่มีลวดลายสะท้อนธรรมชาติในโซนเขา กระเป๋าที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติในโซนป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชุมชนใน

โซนนาและโซนเล ตัวอย่างเช่น น้ำตาลโตนด ขนมหันบ้าน หรือผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถนำกลับไปเป็นของฝาก” (S3-S4)

“ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักและรีสอร์ทก็พากล่าวถึงการผลิตสินค้าที่ระลึกสำหรับผู้เข้าร่วมงาน เช่น เสื้อยืด หมวก แก้วน้ำ หรือเหรียญรางวัลที่มีโลโก้ "เขา ป่า นา เล" และมีการออกแบบให้สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่ และเสนอให้มีการสร้าง "เหรียญรางวัลพิเศษ" ที่แสดงถึงความยากของแต่ละเส้นทาง เช่น เหรียญที่ออกแบบโดยใช้วัตถุดิบธรรมชาติจากพื้นที่” (S15-S16)

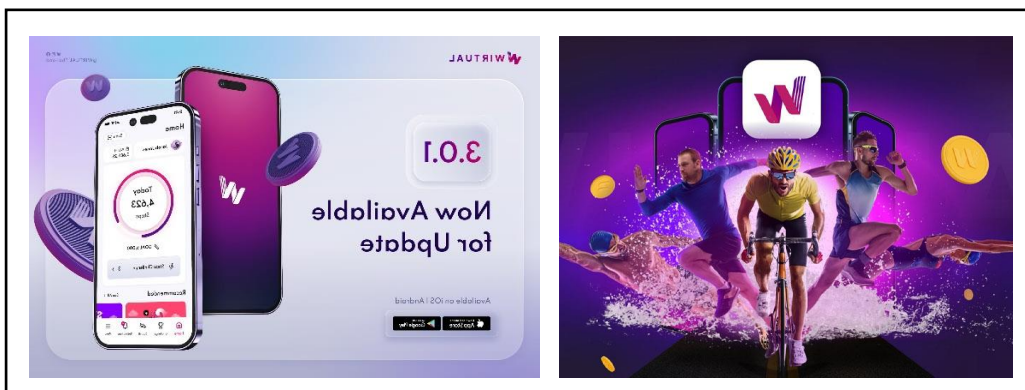

ภาพที่ 15 ของที่ระลึกในงานเดินวิ่งเพื่อการกุศล PEA.VSC. friendship Run 2024
ที่มา : PEA.VSC.Friendship Run 2024 (2567)

นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจของงานกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการใช้แอปพลิเคชันติดตามผลการแข่งขันแบบเรียลไทม์ การลงทะเบียนออนไลน์ที่สะดวก หรือการถ่ายทอดสดผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ตอบโต้และขยายการเข้าถึงงานกีฬากว้างขวาง เนื้อหาต่อไปนี้จะสะท้อนมุมมองและข้อเสนอแนะในประเด็นนี้จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดงานกีฬาดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น แอปพลิเคชันติดตามผลการแข่งขันแบบเรียลไทม์ หรือการใช้ระบบลงทะเบียนออนไลน์ที่สะดวกและรวดเร็ว จะเพิ่มความพึง

พอใจให้กับผู้เข้าร่วม และเสนอให้ใช้การถ่ายทอดสดกิจกรรมผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายให้เข้าถึงงานกีฬาแม้อยู่ในต่างพื้นที่ และสร้างโอกาสในการประชาสัมพันธ์งานสู่ตลาดต่างประเทศ” (S4, S10)

ภาพที่ 16 ระบบจะแสดงผลอันดับแบบ Real-time ของการจัด Virtual Run
ที่มา : WIRTUAL. (2567). Virtual Run for Corporate. สืบค้นจาก
<https://wirtual.co/blog/virtual-run-for-corporate>

การออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์ทั้งด้านกีฬาและการท่องเที่ยวเป็นหัวใจสำคัญของการจัดงานกีฬา การผสมผสานความท้าทายของกีฬาเข้ากับความสะดวกสบายและเอกลักษณ์ของพื้นที่ สามารถสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายและดึงดูดทั้งนักกีฬาและนักท่องเที่ยว ในการสัมภาษณ์นี้ จะสำรวจแนวทางและข้อเสนอแนะในการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความคาดหวังของผู้เข้าร่วมงาน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“เสนอให้พัฒนากิจกรรมกีฬาที่ผสมผสานระหว่างความท้าทายและความสนุก เช่น การวิ่งเทรลในพื้นที่ธรรมชาติที่มีความแตกต่างในระดับความยากง่าย การแข่งขันจักรยานเสือภูเขาในเส้นทางที่มีทิวทัศน์สวยงาม หรือกิจกรรมกีฬา Adventure เช่น การปีนเขา และพายเรือคายัคในแหล่งน้ำธรรมชาติ” (S17-S18)

“เน้นให้กิจกรรมมีความสอดคล้องกับจุดเด่นของพื้นที่ เช่น การจัดเส้นทาง การแข่งขันที่ผ่านแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น วัดโบราณ พื้นที่ป่าไม้ และชายหาด เพื่อสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับนักกีฬาและนักท่องเที่ยว” (S19-S20)

2.2.2 ราคา (Price) การตั้งราคาที่สอดคล้องกับคุณค่าและประสบการณ์ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดผู้เข้าร่วมกิจกรรมและนักท่องเที่ยว การกำหนดราคาที่เหมาะสมควรสะท้อนถึงคุณภาพของกิจกรรม ความพิเศษของประสบการณ์ที่ได้รับ และการสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งในด้านกีฬาและการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความพึงพอใจและกระตุ้นให้เกิดการเข้าร่วมอย่างกว้างขวาง ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การตั้งราคาที่สอดคล้องกับคุณค่าและประสบการณ์ควรตั้งราคาค่าสมัคร และค่าเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมกับคุณค่าที่นักกีฬาหรือนักท่องเที่ยวจะได้รับ เช่น การได้สัมผัสกับ ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมเสริม เช่น การเรียนรู้ ทัศนกรรมหรือการชิมอาหารพื้นเมือง” (S1, S3-S4)

“การกำหนดราคาควรสะท้อนเอกลักษณ์ของงาน เช่น ราคาแพ็คเกจที่ รวมกิจกรรมกีฬา การเข้าพักในที่พักในพื้นที่ และของที่ระลึก เพื่อเพิ่มความคุ้มค่าให้กับผู้เข้าร่วม” (S2)

“การตั้งราคาค่าสมัครและค่าเข้าร่วมกิจกรรมควรสะท้อนถึงคุณค่าของ งานกีฬา เช่น ความพิเศษของเส้นทางแข่งขัน ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในแต่ละโซน (เขา ป่า นา เล) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหรือกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเพิ่ม ความคุ้มค่าให้กับผู้เข้าร่วม” (S3-S4)

“เสนอให้มีการตั้งราคาค่าสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาที่สะท้อนถึง มาตรฐานและคุณภาพการจัดงาน เช่น การวิ่งเทรลในโซนเขาหรือกิจกรรมทางน้ำในโซนเล โดยราคา ควรครอบคลุมค่าใช้จ่ายพื้นฐาน เช่น การจัดเส้นทาง การดูแลความปลอดภัย และบริการอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้อง” (S5-S9)

“การตั้งราคาควรคำนึงถึงความคุ้มค่าและการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ หลากหลาย พร้อมทั้งเสนอโปรโมชั่นหรือแพ็คเกจเสริมที่ช่วยเพิ่มความดึงดูดใจและกระตุ้นการเข้าร่วม กิจกรรม ทั้งนี้ควรเน้นความโปร่งใสและชัดเจนในการกำหนดราคาทุกครั้ง” (S5-S9)

“การกำหนดราคาควรสอดคล้องกับมูลค่าที่นักกีฬาจะได้รับ ทั้งในแง่ ประสบการณ์ ความคุ้มค่า และบริการเสริม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมองเห็นถึงความสมเหตุสมผลและความ น่าสนใจของกิจกรรม ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงการสร้างความยืดหยุ่นด้านราคาให้ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่ หลากหลายอย่างครอบคลุม” (S10-S16)

“ราคาที่ตั้งขึ้นควรสะท้อนความคุ้มค่าของกิจกรรม และต้องสามารถ กระตุ้นการมีส่วนร่วมจากทั้งนักกีฬาในพื้นที่และต่างพื้นที่ รวมถึงสร้างความสมดุลระหว่าง ผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” (S17-S20)

การกำหนดราคาที่หลากหลายเพื่อตอบโจทยกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการ และความพร้อมที่แตกต่างกันเป็นสิ่งสำคัญ การออกแบบโครงสร้างราคาให้ยืดหยุ่น เช่น การตั้งราคา พิเศษสำหรับกลุ่มนักศึกษา ครอบครัว หรือแพ็คเกจกลุ่ม จะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกิจกรรมและ ดึงดูดกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมากขึ้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“เสนอการจัดระดับราคาที่หลากหลาย เช่น ราคาพิเศษสำหรับชาวท้องถิ่น ราคารมาตรฐานสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป และราคาพรีเมียมสำหรับแพ็คเกจที่รวมที่พักหรือกิจกรรม

พิเศษ นอกจากนี้จัดทำโปรโมชั่นพิเศษ เช่น ส่วนลดสำหรับการสมัครล่วงหน้า หรือการสมัครแบบกลุ่ม สำหรับนักกีฬาที่มาพร้อมครอบครัวหรือเพื่อน” (S1-S2)

“ควรตั้งราคาพิเศษสำหรับผู้เข้าร่วมที่มาจากต่างจังหวัดหรือประเทศ เพื่อกระตุ้นให้นักกีฬาหรือนักท่องเที่ยวที่สนใจเดินทางมาเข้าร่วมงานและสัมผัสกับบรรยากาศท้องถิ่นและสนับสนุนการกำหนดราคาที่ตั้งดูดีกลุ่มเป้าหมาย เช่น การจัดโปรโมชั่น Early Bird สำหรับนักกีฬาที่ลงทะเบียนล่วงหน้า หรือส่วนลดสำหรับการสมัครแบบกลุ่ม” (S3-S4)

การตั้งราคาที่สูงเสริมการท่องเที่ยวชุมชนถือเป็นแนวทางสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น โดยควรกำหนดราคาที่เหมาะสมคุณค่าและอัตลักษณ์ของพื้นที่ พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สนับสนุนสินค้าและบริการในชุมชน เช่น แพคเกจที่รวมกิจกรรมกีฬา และการเยี่ยมชมวิถีชีวิตท้องถิ่น ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การกำหนดราคาควรมีส่วนช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมที่ต้องใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการจากชุมชน เช่น อาหารพื้นเมืองหรือบริการไกด์ท้องถิ่น และควรเพิ่มตัวเลือกสำหรับผู้เข้าร่วม เช่น แพคเกจที่รวมกิจกรรมในงานกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ทัวร์ชุมชนหรือการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ” (S1-S2)

“ราคาค่ากิจกรรมควรรวมถึงการสนับสนุนสินค้าหรือบริการจากชุมชน เช่น การให้คู่มือแลกซื้อสินค้าในตลาดท้องถิ่นหรือกิจกรรมชุมชน เพื่อสร้างรายได้หมุนเวียนให้กับท้องถิ่น และการออกแบบแพคเกจราคาที่เหมาะสมกิจกรรมในงานกีฬา เช่น การพักที่โฮมสเตย์ในชุมชน การรับประทานอาหารพื้นบ้าน หรือการเข้าร่วมเวิร์กช็อปที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในพื้นที่” (S3-S4)

การสนับสนุนราคาผ่านความร่วมมือกับพันธมิตร เช่น หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน หรือชุมชนท้องถิ่น เป็นกลยุทธ์สำคัญในการลดต้นทุนและเพิ่มความคุ้มค่าให้กับผู้เข้าร่วมงาน โดยการร่วมมือดังกล่าวสามารถช่วยสร้างข้อเสนอพิเศษ เช่น ส่วนลดแพคเกจ หรือการสนับสนุนกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“สนับสนุนการลดราคาผ่านการหาสปอนเซอร์จากธุรกิจท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าของแพคเกจงาน หรือการทำงานร่วมกับโรงแรม รีสอร์ท และสายการบินเพื่อเสนอราคาพิเศษสำหรับผู้เข้าร่วมงาน เช่น แพคเกจที่รวมที่พัก และตั๋วเครื่องบินในราคาประหยัด” (S1-S2)

“สนับสนุนการทำงานร่วมกับองค์กรพันธมิตร เช่น โรงแรม สายการบิน และผู้สนับสนุนในพื้นที่ เพื่อเสนอโครงสร้างราคาที่ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มความคุ้มค่าให้กับผู้เข้าร่วม และเสนอให้ใช้กลยุทธ์ร่วมมือกับบริษัททัวร์ในพื้นที่ เพื่อสร้างแพคเกจราคาพิเศษที่ครอบคลุมทั้งการเดินทาง การพักผ่อน และการเข้าร่วมงานกีฬา” (S3-S4)

อย่างไรก็ตามการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มความสะดวกในการจองและชำระเงิน เช่น ระบบจองออนไลน์และการชำระเงินแบบดิจิทัล เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกระบวนการจัดงานกีฬา อีกทั้งยังช่วยยกระดับประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมให้สะดวกสบายและทันสมัยยิ่งขึ้น

“เสนอการใช้ระบบออนไลน์ในการจองและชำระเงิน เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วมงาน โดยอาจมีส่วนลดเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่จองผ่านระบบออนไลน์ การเพิ่มตัวเลือกการชำระเงิน เช่น การผ่อนชำระสำหรับแพ็คเกจขนาดใหญ่ หรือการชำระผ่านแอปพลิเคชันที่เข้าถึงง่าย” (S1-S2)

“การเปิดช่องทางการชำระเงินผ่านระบบออนไลน์ เช่น เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและลดความยุ่งยาก หรือเสนอให้ใช้ระบบชำระเงินดิจิทัล เช่น QR Code หรือ E-Wallet เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถจ่ายเงินได้ง่ายและรวดเร็ว พร้อมเสนอส่วนลดเล็กน้อยสำหรับการใช้ช่องทางดิจิทัลในการจ่ายเงิน” (S3-S4)

2.2.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) การวางแผนช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดงานกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความหลากหลายของช่องทาง เช่น การจำหน่ายบัตรผ่านออนไลน์ จุดจำหน่ายในพื้นที่ และความร่วมมือกับพันธมิตรทางธุรกิจ จะช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้สนใจเข้าถึงกิจกรรมได้สะดวกยิ่งขึ้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“เสนอให้มีการจำหน่ายบัตรเข้าร่วมกิจกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของงานกีฬาและแอปพลิเคชันจำหน่ายบัตร เพื่อเพิ่มความความสะดวกสบายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง” (S1-S2)

“เน้นการสร้างความร่วมมือกับช่องทางออฟไลน์ เช่น ร้านค้าในพื้นที่หรือศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยวในจังหวัด เพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้งานออนไลน์” (S3-S4)

“สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรในแต่ละโซน เช่น การใช้สำนักงานท้องถิ่นหรืออาคารส่วนกลางเป็นจุดกระจายบัตร เพื่อสร้างความเข้าถึงและความสะดวกในการซื้อบัตร” (S6-S9)

“สนับสนุนให้ร่วมมือกับผู้ประกอบการท้องถิ่น เช่น บริษัทนำเที่ยวและธุรกิจที่พัก เพื่อเสนอแพ็คเกจบัตรเข้าชมควบคู่กับบริการท่องเที่ยว เช่น ที่พักและการเดินทาง” (S2)

“เน้นการกระจายผ่านเครือข่ายชุมชน เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือศูนย์ชุมชนในแต่ละโซน เพื่อสนับสนุนให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดจำหน่ายและประชาสัมพันธ์งานกีฬา” (S6-S9)

“เสนอให้ใช้ตลาดชุมชนในแต่ละโซน เช่น ตลาดท้องถิ่นหรือจุดท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาอยู่แล้ว เพื่อเป็นจุดกระจายข้อมูลและจำหน่ายบัตร” (S7)

“ผู้จัดงานกีฬานำให้มีจุดจำหน่ายในสถานที่ที่ผู้เข้าร่วมงานสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น ศูนย์ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จัดงาน โรงแรมในเครือที่รองรับนักกีฬา หรือศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในจังหวัด” (S11-S14)

“เสนอให้จัดจุดจำหน่ายบัตรหรือแพ็คเกจในรีสอร์ทและที่พักที่ตั้งอยู่ใกล้พื้นที่จัดงาน เช่น การเสนอแพ็คเกจที่รวมค่าบัตรเข้างานกีฬาและค่าที่พัก เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับนักกีฬาและนักท่องเที่ยว” (S15)

นอกจากนี้การพัฒนาระบบบริหารช่องทางการจำหน่ายบัตรเข้าร่วมงานกีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกสบายให้กับผู้เข้าร่วมงาน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อรองรับการจองและจำหน่ายบัตรอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และทันสมัยดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“สนับสนุนการใช้ช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์งานกีฬา แอปพลิเคชันสำหรับจองบัตร หรือแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย เพื่อให้ผู้สนใจสามารถจองบัตรได้ล่วงหน้า และสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่อยู่นอกพื้นที่” (S10, S15)

สนับสนุนการใช้ระบบบริหารจัดการช่องทางการจำหน่ายบัตรที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบติดตามยอดขายและการจัดสรรบัตร เพื่อความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน” (S1,S3)

“เน้นการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ระบบจองออนไลน์แบบเรียลไทม์ แอปพลิเคชันที่สามารถชำระเงินได้สะดวก หรือระบบ QR Code สำหรับใช้เป็นบัตรเข้างาน เพื่อเพิ่มความทันสมัยและความสะดวกสบายให้กับผู้เข้าร่วมงาน” (S10, S15)

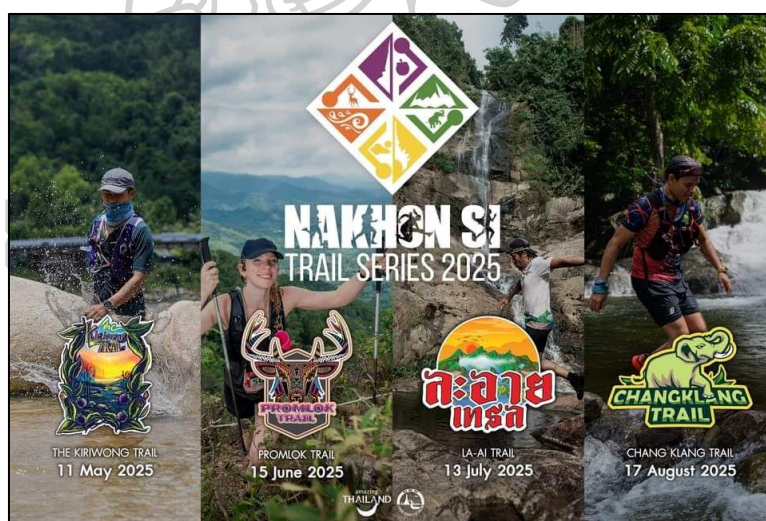
2.2.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนงานกีฬาให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้กลยุทธ์ประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายสมาคมท้องถิ่น การจัดกิจกรรมโปรโมตในพื้นที่ใกล้เคียง และการเชิญนักกีฬาอินฟลูเอนเซอร์ที่มีชื่อเสียงมาเข้าร่วมงาน ล้วนเป็นแนวทางที่สามารถสร้างการรับรู้และดึงดูดความสนใจได้ดี นอกจากนี้ การใช้สื่อออนไลน์และสร้างคอนเทนต์ที่น่าสนใจบนแพลตฟอร์มยอดนิยมยังเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยกระจายข่าวสารและสร้างกระแสในกลุ่มนักท่องเที่ยวและคนรุ่นใหม่ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การใช้เครือข่ายของสมาคมเรา เช่น สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นช่องทางที่ดีในการโปรโมตงาน เราสามารถแจ้งข้อมูลไปยังสมาชิกสมาคม ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ร้านอาหาร หรือผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ ให้ช่วยกระจายข่าวและร่วมสนับสนุนงานกีฬาได้อย่างเต็มที่” (S1)

การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ใกล้เคียง ถ้าเราจัดโรดโชว์หรือกิจกรรมโปรโมตในจังหวัดใกล้เคียง เช่น สุราษฎร์ธานี หรือกระบี่ จะช่วยกระจายข่าวสารงานกีฬาไปยังกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ ได้ดีเลย โดยเฉพาะกลุ่มคนที่สนใจกีฬากลางแจ้งและการท่องเที่ยว” (S2)

“การเชิญนักกีฬานักฟูลเอนเซอร์ที่มีชื่อเสียงหรือบล็อกเกอร์สายท่องเที่ยวมาร่วมงาน และโปรโมตผ่านช่องทางของพวกเขาก็ช่วยสร้างกระแสได้ดี เพราะคนติดตามเยอะ และพวกเขาก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มเป้าหมายเรา” (S2-S2)

“ถ้าพูดถึงการประชาสัมพันธ์ เรามองว่าสื่อออนไลน์เป็นช่องทางหลักเลย ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์งานกีฬาเองหรือโซเชียลต่างๆ อย่าง Facebook, TikTok, Instagram นี่ใช้ได้หมดเลย เพราะเข้าถึงคนรุ่นใหม่และนักท่องเที่ยวได้เร็ว และถ้าได้ทำคอนเทนต์ดีๆ เช่น คลิปโปรโมตที่เล่าถึงจุดเด่นของงานหรือพื้นที่ ก็จะช่วยดึงดูดความสนใจได้มากขึ้น” (S3-S5)

ภาพที่ 17 การประชาสัมพันธ์ กิจกรรม NAKHON SI TRAIL SERIES 2025

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช (2567)

นอกจากนี้ การโปรโมตกิจกรรมกีฬา ควรเน้นทั้งระดับสากลและท้องถิ่น โดยใช้สื่อภาษาต่างประเทศและแพลตฟอร์มระดับโลกเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว พร้อมสื่อท้องถิ่นและกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“เราคิดว่าการโปรโมตต่างประเทศเป็นเรื่องสำคัญมาก โดยเฉพาะในตลาดที่มีศักยภาพอย่างนักท่องเที่ยวจากยุโรปหรือเอเชีย เราควรมีสื่อประชาสัมพันธ์ที่เป็นภาษาต่างประเทศ และใช้แพลตฟอร์มที่เข้าถึงกลุ่มนี้ได้โดยตรง เช่น เว็บไซต์ท่องเที่ยวระดับโลก นอกจากนี้ การสร้างอัตลักษณ์ให้กับงานก็หาอย่างการออกแบบโลโก้หรือธีมงานที่สะท้อนเอกลักษณ์ของพื้นที่ ก็จะช่วยให้งานน่าสนใจและทำให้นักท่องเที่ยวจดจำได้ง่าย” (S4)

“สำหรับเรา คิดว่าสื่อท้องถิ่นอย่างวิทยุชุมชนหรือหนังสือพิมพ์ในพื้นที่สำคัญมากในการโปรโมตงาน เพราะคนในพื้นที่จะเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และช่วยกระตุ้นให้ชุมชนมาร่วมงาน นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับชุมชนก็สำคัญ เช่น การจัดกิจกรรมพิเศษอย่างนิทรรศการหรือการแสดงสินค้าชุมชนในงานกีฬา เพื่อให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วม และนักท่องเที่ยวก็จะได้สัมผัสประสบการณ์ที่หลากหลาย และที่ขาดไม่ได้เลยคือการสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม รีสอร์ท หรือร้านอาหาร เช่น การทำแพ็คเกจราคาพิเศษสำหรับผู้มางานกีฬา ซึ่งช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ได้ดี” (S5)

อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการตลาดในงานกีฬา ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ที่สะท้อนเอกลักษณ์และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การโปรโมตโซนเขา ควรเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและ ความท้าทาย เช่น การวิ่งเทรลหรือการปลูกป่า และใช้โซเชียลมีเดียในการประชาสัมพันธ์เพื่อเข้าถึงคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจ” (S6)

“ส่วนโซนปากก็ควรเน้นกิจกรรมผจญภัย เช่น ล่องแก่งหรือเดินป่า พร้อมทั้งใช้สื่อท้องถิ่นอย่างวิทยุชุมชนควบคู่กับแคมเปญในโซเชียลมีเดีย นอกจากนี้ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในงานกีฬาก็เป็นไอเดียที่ดีที่จะช่วยสร้างจุดเด่นและดึงดูดคนที่สนใจ” (S7)

“ในโซนนา ควรเน้นการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตชาวนา เช่น การแสดงสาธิตการทำนา หรือการจัดตลาดสินค้าท้องถิ่นในงานกีฬา เพื่อดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวและนักกีฬา การใช้การสื่อสารผ่านช่องทางสื่อชุมชน เช่น วิทยุชุมชน หรือการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของโซนนา” (S8)

“การโปรโมตในโซนเลควรมุ่งเน้นกิจกรรมทางน้ำ เช่น การแข่งเรือ การพายเรือ SUP และการตกปลานานาชาติ พร้อมกับการจัดกิจกรรมริมชายหาดเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ร่วมมือกับผู้ประกอบการในพื้นที่ เช่น โรงแรมและร้านอาหาร เพื่อทำแพ็คเกจราคาพิเศษสำหรับผู้ที่มาเข้าร่วมงานกีฬา” (S9)

“การประสานงานระหว่างทุกโซนเพื่อสร้างแคมเปญประชาสัมพันธ์ร่วมกัน จะช่วยทำให้งานกีฬา มีภาพลักษณ์ที่แข็งแกร่งและได้รับการยอมรับในวงกว้างมากขึ้น อีกทั้งการใช้

แพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันเฉพาะของงาน ก็จะช่วยสร้างการรับรู้และทำให้ผู้เข้าร่วมงานจากที่ต่างๆ เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวกขึ้น” (S11-S14)

นอกจากการประชาสัมพันธ์ที่สะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ แล้วการใช้สื่อออนไลน์และการสร้างเรื่องราวที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการเน้นประชาสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ วัฒนธรรม และการอนุรักษ์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่โดดเด่นและน่าจดจำแก่ผู้เข้าร่วมงานกีฬาและนักท่องเที่ยว ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“สำหรับการโปรโมตงานกีฬา เขา ป่า นา เล ผมมองว่าเราควรใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกีฬาให้เกิดความสนใจ เช่น การจัดแข่งขันแบบถ่ายทอดสดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ หรือการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น คลิปวิดีโอสั้นๆ ที่แสดงความสวยงามของเส้นทางวิ่งหรือการปั่นจักรยานในโซนต่างๆ และอย่าลืมเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงอนุรักษ์ที่ทำให้นักกีฬาและนักท่องเที่ยวรู้สึกว่าการเข้าร่วมงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติในพื้นที่” (S17-S18)

“การโปรโมตงานนี้ควรเน้นการสร้างเรื่องราวหรือ Storytelling ของแต่ละโซน เช่น โซนเขาอาจเล่าเรื่องเกี่ยวกับความท้าทายและความสวยงามของธรรมชาติ หรือโซนป่าที่เน้นการผจญภัย นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมเสริมอย่างการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือการสาธิตวัฒนธรรมท้องถิ่นในงานกีฬาก็จะช่วยดึงดูดความสนใจได้อีกมาก และควรมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้มากขึ้น เช่น การสร้างแฮชแท็กที่คนจดจำได้ง่าย เพื่อช่วยกระจายข่าวสารและสร้างกระแสในวงกว้าง” (S19-S20)

2.3 ด้านการปฏิบัติการ (Input Process Output) ในภาพรวมการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการวางแผนทรัพยากรอย่างละเอียด ทั้งในด้านสถานที่ งบประมาณ บุคลากร และความปลอดภัย พร้อมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีบทบาทชัดเจนและเสริมสร้างความโดดเด่นให้กับงาน ความพร้อมของทรัพยากรและการจัดการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วมงาน และส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นไปพร้อมกับการพัฒนาภาพลักษณ์จังหวัดอย่างยั่งยืน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ในการจัดงานกีฬาเราคิดว่าเรื่องทรัพยากรและความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะเรื่องของสถานที่ เช่น เส้นทางแข่งขันหรือพื้นที่จัดกิจกรรมต้องเหมาะสมและสะดวกกับทั้งนักกีฬาและนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การประสานงานกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนทรัพยากรในพื้นที่ เช่น ที่พัก อาหาร หรือสินค้าชุมชน ก็ช่วยเพิ่มความพิเศษให้กับงานได้อย่างมาก” (S1)

“การจัดงานกีฬา ควรเริ่มจากการวางแผนทรัพยากร สถานที่ และความปลอดภัยอย่างรอบคอบ พร้อมประสานงานทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือที่มี

ประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ที่คาดหวังคือการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วมงาน และช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น” (S17-S20)

“ภาพรวมมองว่าการจัดงานก็ควรจะเริ่มจากการวางแผนทรัพยากรอย่างละเอียด ทั้งสถานที่ งบประมาณ บุคลากร และความปลอดภัย เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยให้แต่ละฝ่ายมีบทบาทชัดเจนและเสริมสร้างบรรยากาศงานที่โดดเด่น นอกจากนี้ ผลลัพธ์ที่คาดหวังคือการกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่จังหวัด พร้อมการประเมินผลหลังจบงานเพื่อการพัฒนาต่อไปในอนาคต” (S3-S5)

“สำหรับเรา การเริ่มต้นที่สำคัญคือต้องมีข้อมูลและทรัพยากรที่พร้อม เช่น สถานที่จัดงานที่เหมาะสม อุปกรณ์ที่ครบถ้วน และงบประมาณที่เพียงพอ เราคิดว่าควรมีการจัดเตรียมทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเส้นทาง การควบคุมระบบแสงเสียง หรือการดูแลความปลอดภัย เพื่อให้งานออกมามีคุณภาพและน่าสนใจ” (S10)

นอกจากนี้การวางแผนที่ชัดเจน การแบ่งหน้าที่ที่เหมาะสม และการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมโยงกับเอกลักษณ์ของพื้นที่ ทำให้กิจกรรมตอบโจทย์ทั้งนักกีฬาและนักท่องเที่ยว อีกทั้งการประเมินผลและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงยังเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดี ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน และประชาสัมพันธ์จังหวัดในระยะยาว ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ในมุมมองของกระบวนการจัดงาน เราคิดว่าการมีแผนงานที่ชัดเจนและการแบ่งหน้าที่ที่เหมาะสมสำคัญมาก เช่น ใครดูแลด้านความปลอดภัย ใครรับผิดชอบเรื่องการประชาสัมพันธ์ และที่สำคัญคือการประเมินผลหลังจบงาน เพื่อดูว่าอะไรทำได้ดีและอะไรที่ต้องปรับปรุงในปีต่อไป ส่วนผลลัพธ์ เรามองว่านอกจากจะสร้างความประทับใจให้กับนักกีฬาและนักท่องเที่ยวแล้ว งานนี้ยังควรช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนและสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดในระยะยาวด้วย” (S2)

“การจัดงานสำคัญที่สุดคือการบริหารเวลาและการประสานงานระหว่างทุกฝ่าย ต้องมีการประชุมสม่ำเสมอและเชื่อมโยงกับเอกลักษณ์ของพื้นที่อย่าง เขา ป่า นา เล เพื่อสร้างกิจกรรมที่ตอบโจทย์นักกีฬาและนักท่องเที่ยว ส่วนผลลัพธ์ที่คาดหวังคือความประทับใจของผู้เข้าร่วม ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์จังหวัด พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะหลังงานมาปรับปรุงในอนาคต” (S11-S14)

“สำหรับการจัดงานกีฬา สิ่งสำคัญคือการเตรียมเส้นทางวิ่งที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน พร้อมจัดการเวลาการแข่งขันให้ชัดเจนเพื่อความสะดวกของนักวิ่ง เรามองว่าผลลัพธ์ที่นักกีฬาคาดหวังคือการสร้างประสบการณ์ที่ดี เช่น เส้นทางที่สวยงามและท้าทาย รวมถึงการมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ขายสินค้าและบริการในงาน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่” (S16)

2.4 ด้านการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การจัดงาน กีฬาประสบความสำเร็จในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา คือการจัดการความเสี่ยง โดยเฉพาะเรื่อง ความปลอดภัยของนักกีฬาและนักท่องเที่ยว การวางแผนรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน การประสานงาน ระหว่างหน่วยงาน และการเตรียมเส้นทางแข่งขันและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้ ทุกกิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่นและปลอดภัยที่สุด ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ควรเน้นความปลอดภัยของนักกีฬาและนักท่องเที่ยว เช่น การเตรียมเส้นทาง แข่งขันในพื้นที่เสี่ยง พร้อมแผนสำรองกรณีฉุกเฉิน และความสำคัญของการประสานงานที่ชัดเจน ระหว่างผู้จัดงานและชุมชน พร้อมแนะนำการประชุมสม่ำเสมอและทีมแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อลด ความล่าช้า” (S1-S2)

“เน้นการวางแผนรับมือกรณีฉุกเฉิน เช่น สภาพอากาศและความปลอดภัยในจุด คนหนาแน่น ในพื้นที่โซนเขาให้ความสำคัญกับเส้นทางที่ลาดชันและการจัดทีมดูแลจุดเสี่ยง โซนป่า จัดการความเสี่ยงจากสัตว์ป่าและอุบัติเหตุในกิจกรรมธรรมชาติ โซนนาครดูและระบบจราจรและ ความปลอดภัยในชุมชน และโซนเล ควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางน้ำ การช่วยเหลือฉุกเฉิน และ ความปลอดภัยบริเวณชายหาด” (S5-S9)

“เราคิดว่าการจัดการความเสี่ยงต้องเริ่มจากการวางแผนรับมือสถานการณ์ ฉุกเฉินและดูแลความปลอดภัยในทุกด้านค่ะ เช่น การประเมินเส้นทางแข่งขันล่วงหน้า จัดเจ้าหน้าที่ ดูแลจุดเสี่ยง และแจ้งเตือนสภาพอากาศหรือข้อควรระวังให้กับนักกีฬา นอกจากนี้ การซ้อมแผน ร่วมกับทีมแพทย์และกู้ภัยก็สำคัญนะคะ ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างที่พักหรือระบบไฟฟ้าก็ควร ได้มาตรฐาน และควรมีจุดบริการและทีมอาสาสมัครตามเส้นทางเพื่อดูแลนักกีฬาให้ทั่วถึง ทั้งหมดนี้ ช่วยลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นใจให้กับนักกีฬาและนักท่องเที่ยวได้มากเลย” (S10-S16)

ภาพที่ 18 แผนที่เส้นทางการแข่งขันละมุนกรุงชิง 2024 ที่แสดงจุดสำคัญที่เน้นการจัดการความเสี่ยง ที่มา: งานละมุนกรุงชิง (2567)

“การจัดการความเสี่ยงในงานกีฬา ถือว่าสำคัญมาก อย่างแรกคือเรื่องความ ปลอดภัยของนักกีฬาและนักท่องเที่ยว เช่น การเตรียมเส้นทางการแข่งขันที่ได้มาตรฐาน มีจุดเสี่ยงที่ ควรระวัง และจัดเจ้าหน้าที่ดูแลตลอดเส้นทาง นอกจากนี้ การวางแผนรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น

การปฐมพยาบาลเบื้องต้นหรือการส่งตัวผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาล และการทำประกันอุบัติเหตุและกำหนดวงเงินรักษาพยาบาลให้กับผู้เข้าร่วมแข่งขัน ก็เป็นสิ่งที่ต้องเตรียมพร้อมอย่างรอบคอบ ” (S17-S18)

ภาพที่ 19 การทำประกันอุบัติเหตุให้กับผู้เข้าร่วมแข่งขัน Cuesta X Trail 2024

ที่มา: Cuesta X Trail. (2567). สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/CuestaXtrail>

“อีกส่วนหนึ่งคือการประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาพอากาศ หรืออุปสรรคทางธรรมชาติ เรามองว่าควรมีการติดตามข้อมูลล่วงหน้า และแจ้งเตือนให้นักกีฬาทราบ เพื่อเตรียมตัวอย่างเหมาะสม และสุดท้าย การสื่อสารระหว่างทีมงาน ทั้งเจ้าหน้าที่ในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความชัดเจนและมีการประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น” (S19-S20)

นอกจากนี้การควบคุมจำนวนผู้เข้าร่วมงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการประเมินความเสี่ยงล่วงหน้าเพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“จากประสบการณ์ของเรา ความเสี่ยงที่ควรจัดการคือการควบคุมจำนวนผู้เข้าร่วมงานให้เหมาะสมกับพื้นที่จัดงาน และการเตรียมระบบป้องกันอุบัติเหตุ เช่น การมีเจ้าหน้าที่พยาบาลและรถพยาบาลในสถานที่ รวมถึงการประเมินความเสี่ยงล่วงหน้าก่อนงานจริงเพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที” (S3)

และประเด็นที่มองข้ามไม่ได้คือการเตรียมสื่อที่ชัดเจนและตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องก่อนเผยแพร่ รวมถึงมีช่องทางติดต่อสอบถามที่รวดเร็ว จะช่วยลดความไม่พึงพอใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

"เรามองว่าความเสี่ยงเรื่องการประชาสัมพันธ์ก็สำคัญ ถ้าประชาสัมพันธ์ผิดกลุ่มหรือข้อมูลไม่ครบถ้วน อาจทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ เราแนะนำให้เตรียมสื่อประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน และตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องก่อนเผยแพร่ และต้องมีช่องทางติดต่อสอบถามที่รวดเร็วเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้น" (S4)

3. ปัญหาและผลกระทบของการจัดงานกีฬา

การจัดงานกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่ควรพิจารณา ทั้งในเรื่องงบประมาณที่สูง การกระจายรายได้ที่ยังไม่ทั่วถึงธุรกิจเล็กในชุมชน และปัญหาการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เช่น ที่พักหรือร้านอาหารที่อาจไม่เพียงพอ ซึ่งล้วนเป็นความท้าทายที่ต้องวางแผนจัดการอย่างรอบคอบ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

"ปัญหาหลักด้านเศรษฐกิจคือรายได้จากงานกีหายังไม่กระจายถึงธุรกิจเล็กๆ ในชุมชน เช่น ร้านค้าเล็กๆ หรือโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่รายได้มักไปที่ธุรกิจขนาดใหญ่ เราคิดว่าควรมีการจัดโซนขายสินค้าชุมชนหรือส่งเสริมการใช้บริการจากผู้ประกอบการท้องถิ่น อีกเรื่องคือค่าใช้จ่ายในการจัดงานที่สูง โดยเฉพาะด้านประชาสัมพันธ์ หากบริหารไม่ดี อาจเหลือกำไรน้อยและส่งกลับชุมชนไม่เพียงพอ นอกจากนี้ การรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากอาจสร้างปัญหา เช่น ที่พักหรือร้านอาหารไม่พอ ซึ่งเป็นจุดที่ต้องวางแผนให้ดี" (S1-S2)

"เรามองว่าปัญหาหลักคือ งบประมาณที่ใช้จัดงานค่อนข้างสูง โดยเฉพาะด้านประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการ ถ้าไม่วางแผนดี ทำให้กำไรที่เหลืออาจไม่พอพัฒนาชุมชน นอกจากนี้รายได้จากงานกีหายังไม่กระจายถึงธุรกิจเล็กๆ ในพื้นที่ เช่น ร้านค้าในชุมชนหรือโฮมสเตย์ และบางครั้งการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ที่พักหรือร้านอาหาร อาจไม่เพียงพอ เราแนะนำให้เพิ่มโอกาสให้ธุรกิจท้องถิ่นมีส่วนร่วม เช่น จัดโซนขายสินค้าชุมชน หรือส่งเสริมการใช้บริการที่พักเล็กๆ เพื่อให้รายได้กระจายทั่วถึงมากขึ้น" (S3-S5)

"ปัญหาหลักที่มองเห็นคือ งบประมาณในการจัดงานที่สูง โดยเฉพาะด้านประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการ ถ้าไม่วางแผนดีอาจทำให้กำไรที่เหลือไปพัฒนาชุมชนได้น้อย นอกจากนี้ การกระจายรายได้ยังไม่ทั่วถึง ธุรกิจเล็ก ๆ ในชุมชนหรือโฮมสเตย์ไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร และการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เช่น ที่พักหรือร้านอาหารอาจไม่เพียงพอ งานนี้ควรออกแบบให้เชื่อมโยงกับธุรกิจในพื้นที่มากขึ้น เช่น จัดโซนขายสินค้าชุมชนหรือส่งเสริมการใช้บริการท้องถิ่นค่ะ" (S10-S16)

นอกจากนี้การเกิดปัญหาด้านสังคม ประกอบด้วย ความแออัดในพื้นที่สำคัญ การจราจรติดขัด ที่พักไม่เพียงพอ และการสื่อสารกับชุมชนที่ไม่ชัดเจน ซึ่งนำไปสู่ความไม่เข้าใจหรือการไม่สนับสนุนงาน การแก้ไขต้องเน้นการวางแผนร่วมกับชุมชนและสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อเสริมความร่วมมือและลดผลกระทบ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นก็คือชุมชนขาดการมีส่วนร่วม เพราะบางทีไม่ได้รับข้อมูลหรือเป้าหมายของงานที่ชัดเจน อาจทำให้เกิดความไม่เข้าใจกัน หรือบางครั้งงานดังดูคนจำนวนมากจนเกิดปัญหาความแออัดในพื้นที่ ทั้งเรื่องการจราจรหรือพื้นที่ใช้งานไม่พอ เราเลยคิดว่าควรสื่อสารให้ชัดเจน และให้ชุมชนมีบทบาทในงาน เช่น ช่วยต้อนรับหรือจัดกิจกรรมเสริม จะได้สร้างความร่วมมือและทำให้ทุกคนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของงาน” (S17-S20)

สังคมที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดงานกีฬา คือเรื่องความแออัด คนเยอะ จราจรติดขัด หรือที่จอดรถไม่พอ โดยเฉพาะในช่วงที่งานกำลังคึกคัก นอกจากนี้ ถ้าชุมชนไม่ได้รับข้อมูลชัดเจน หรือไม่มีส่วนร่วมในงาน อาจทำให้เกิดความไม่พอใจหรือรู้สึกว่าไม่ได้ประโยชน์อะไรจากงาน เราคิดว่าควรจัดประชุมกับชุมชนบ่อยๆ ให้พวกเขามีส่วนร่วม เช่น ให้ช่วยขายของ หรือจัดกิจกรรมพิเศษในงาน เพื่อให้ชุมชนรู้สึกมีส่วนร่วมและภูมิใจกับงานมากขึ้น แบบนี้น่าจะช่วยลดปัญหา” (S5-S9)

“ปัญหาหลักด้านสังคมที่เจอคือ ความแออัดในจุดสำคัญอย่างจุดเริ่มต้นหรือเส้นชัย ทำให้ไม่สะดวก และบางครั้งการสื่อสารกับชุมชนไม่ชัดเจน อาจทำให้ชาวบ้านไม่เข้าใจหรือไม่สนับสนุน นอกจากนี้ ที่พักในพื้นที่อาจไม่พอรองรับนักกีฬาและนักท่องเที่ยวที่มาเยอะ เราเห็นว่าควรวางแผนร่วมกับชุมชน ให้พวกเขามีส่วนร่วม เช่น จัดกิจกรรมเสริมหรือขายสินค้าท้องถิ่น จะช่วยลดปัญหาและสร้างความร่วมมือได้” (S10-S16)

ในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ปัญหาขยะ การเหยียบย่ำธรรมชาติ และมลพิษในพื้นที่เปราะบางของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งต้องการการจัดการขยะ การจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วม และการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อรักษาสีเขียวอย่างยั่งยืน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เราเจอบ่อยคือเรื่องขยะค่ะ งานใหญ่ๆ ขยะเพิ่มขึ้นเยอะ ถ้าไม่มีจุดคัดแยกหรือจัดการที่ดี จะกระทบพื้นที่ได้ นอกจากนี้ การเหยียบย่ำธรรมชาติหรือการใช้ทรัพยากรมากเกินไปก็เป็นปัญหา เราแนะนำให้จำกัดจำนวนคนในพื้นที่เปราะบางและใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนในโซนเขาหรือชายหาด มักเจอขยะที่เก็บไม่หมดหรือพื้นที่เสียหายหลังงาน ควรมีทีมดูแลหลังงานและจัดแคมเปญสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนช่วยกันรักษาพื้นที่ค่ะ” (S1-S5)

“ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในแต่ละโซนมีหลายจุดที่ต้องระวัง โซนเขา อาจมีปัญหาเรื่องขยะและการเหยียบย่ำพื้นที่ป่า เราแนะนำให้จัดจุดคัดแยกขยะและทีมดูแลพื้นที่หลังงาน โซนป่าที่เปราะบาง เช่น เส้นทางเดินป่าหรือล่องแก่ง อาจถูกรบกวนจากการใช้งานหนัก ควรจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมและจัดเส้นทางให้เหมาะสมสำหรับโซนนา ปัญหาคือขยะและจราจรในพื้นที่ชุมชน ควรมีแผนจัดการจราจรและจุดบริการขยะให้เพียงพอ ส่วนโซนเล อาจเจอปัญหามลพิษทางน้ำ ควรมีทีมเก็บขยะในน้ำและใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน” (S6-S9)

4. ศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำแนกออกเป็น 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านพื้นที่หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ และด้านการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาได้สรุปและจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

4.1 ด้านพื้นที่หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพื้นที่หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีจุดเด่นสำคัญมีแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมหลายประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สามารถท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการเล่นกีฬา สามารถรองรับกิจกรรมการจัดงานกีฬาที่หลากหลาย

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ด้วยความสวยงามทางธรรมชาติที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ ภูเขา น้ำตก ชายหาด และทรัพยากรทางทะเล อีกทั้งยังมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร และแหล่งโบราณสถานสำคัญ รวมถึงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างมโนราห์และหนังตะลุง ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยสร้างเสน่ห์และความน่าสนใจให้กับจังหวัดได้อย่างดี ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“นครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีความสวยงามและธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มากค่ะ แต่ละพื้นที่มีทรัพยากรที่หลากหลาย ทั้งป่าไม้ ป่าพรุ ภูเขา น้ำตก ชายหาด และทรัพยากรทางทะเล ทำให้ที่นี่กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจสุดๆ เลย” (S1-S2)

“นครศรีธรรมราชมีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เก่าแก่และเป็นเอกลักษณ์ค่ะ เช่น วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหารที่กำลังพิจารณาเป็นมรดกโลก รวมถึงโบราณสถานเขาคา ศาลหลักเมือง วัดเจดีย์ และมัสยิดโบราณ นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์สำคัญอย่างบ้านคีรีวง แหลมตะลุ้มพุก และอ่างเก็บน้ำกะทูน ส่วนศิลปวัฒนธรรมก็เด่นด้วยมโนราห์ หนังตะลุง และเพลงบอก” (S3, S5)

นอกจากนั้นนครศรีธรรมราชมีการคมนาคมที่หลากหลาย ทั้งทางบก ราง น้ำ และอากาศ โดยมีเครือข่ายถนน ชุมทางรถไฟ และสนามบินนานาชาติที่เชื่อมโยงการเดินทางได้สะดวก ส่งเสริมศักยภาพจังหวัดในฐานะจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยว ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“นครศรีธรรมราชมีการคมนาคมที่หลากหลายและสะดวกมาก ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทางบกมีถนนทางหลวงสายเอเชียและถนนเลียบชายฝั่งทะเลอ่าวไทยที่สวยงาม รวมถึงจุดแยกถนนที่เชื่อมระหว่างภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ทางรางก็มีชุมทางรถไฟสำคัญอย่างเขาชุมทองและทุ่งสงที่ช่วยเชื่อมการเดินทางระหว่างสองฝั่ง นอกจากนี้ ทางน้ำยังมีเส้นทางเดินเรือที่

เชื่อมโยงกับเมืองท่องเที่ยวหลัก และทางอากาศก็มีสนามบินที่พัฒนาเป็นสนามบินนานาชาติ เชื่อมการเดินทางทั้งในประเทศ ระหว่างภูมิภาค และระหว่างประเทศ” (S4)

“จุดเด่นด้านคมนาคมมีการเชื่อมโยงที่หลากหลายทั้งทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ ช่วยส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และการเดินทางของนักท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช” (S5-S9)

นครศรีธรรมราชมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่โดดเด่น ทั้งงานหัตถกรรม เครื่องถม ผ้ายกเมืองนคร วิถีชีวิตชุมชนประมง และวิถีชีวิตบนเขาที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งยังมีอาหารพื้นถิ่นและสินค้าเกษตรคุณภาพสูง เช่น มังคุด ทุเรียน และส้มโอ ที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ชุมชนในนครศรีธรรมราชมีวิถีชีวิตที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดจากบรรพบุรุษค่ะ เช่น การทำเครื่องถมเมืองนคร ผ้ายกเมืองนคร เครื่องจักสานย่านลิเภา และขนมลารวมถึงวิถีชุมชนประมงอย่างจับกุ้งด้วยมือเปล่า และวิถีชีวิตบนเขา เช่น การทำน้ำผึ้งป่า และหลามข้าวด้วยกระบอกไม้ไผ่ ทุกอย่างล้วนสร้างงานและรายได้ให้คนในพื้นที่” (S1-S2, S5-S9)

“อาหารพื้นถิ่นของนครศรีธรรมราชมีความหลากหลายและเอกลักษณ์เฉพาะตัวค่ะ อย่างขนมจีน หมีผัด รวมถึงเมนูที่ใช้เครื่องแกงและกะปิ (เคย) เป็นส่วนผสมหลัก ซึ่งถือเป็นเสน่ห์ที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอย่างมาก” (S4)

“นครศรีธรรมราชมีสินค้าเกษตรที่หลากหลายและคุณภาพดี อย่างมังคุด เงาะ ทุเรียนนอกฤดูในพื้นที่อำเภอชะอวด นบพิตำ พรหมคีรี ลานสกา จุฬาภรณ์ ร่อนพิบูลย์ และท่าศาลา หรือส้มโอจากอำเภอปากพนัง ข้าวไร่ชนิดรีนจากหัวไทร รวมถึงสวนเกษตรทฤษฎีใหม่ตามศาสตร์พระราชานในพื้นที่อำเภอปากพนัง ชะอวด ท่งสง ฉวาง และพิปูน ซึ่งสะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์และภูมิปัญญาของเกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างดี” (S19-S20)

สภาพพื้นที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมและจัดงานกีฬาที่หลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว ด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น ศักยภาพของพื้นที่ที่สามารถรองรับการจัดกิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่ม ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“จังหวัดเรามีพื้นที่หลากหลายที่เหมาะสมกับกิจกรรมกีฬาและการท่องเที่ยวค่ะ เช่น เขาหลวงที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมแนวผจญภัยอย่างวิ่งเทรลหรือปีนเขา เพราะเส้นทางมีความท้าทายและวิวดูสวย ส่วนชายหาดขนอมก็เหมาะกับกิจกรรมทางน้ำอย่างพายเรือหรือวิ่งเลียบชายหาดค่ะ ซึ่งทุกพื้นที่มีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่ม” (S4-S5)

“ในมุมมองเราคิดว่าพื้นที่ของนครศรีธรรมราชมีความเหมาะสมมากกับกิจกรรมสร้างสรรค์เช่น วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ที่เหมาะสำหรับการจัดงานเชิงวัฒนธรรม ส่วนอุทยาน

แห่งชาติเขาหลวงและพื้นที่ธรรมชาติอื่นๆ ก็สามารถใช้จัดกิจกรรมผจญภัยหรือกีฬากลางแจ้งได้ อีกทั้งยังมีความพร้อมด้านทรัพยากรในพื้นที่ที่ช่วยสนับสนุนการจัดงานได้ดี” (S1-S2)

“เรามองว่าพื้นที่ของจังหวัดเรามีความเหมาะสมกับการจัดงานกีฬาหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นบนเขา ในป่า หรือแม้แต่พื้นที่ชายหาด ตัวอย่างเช่น บ้านคีรีวงที่มีเส้นทางวิ่งเทรลยอดนิยม หรือชายหาดต่างๆ ในพื้นที่ชนบทที่สามารถจัดกิจกรรมทางน้ำได้หลากหลาย ทุกพื้นที่มีจุดเด่นเฉพาะตัวที่ช่วยให้งานกีฬามีเอกลักษณ์และน่าสนใจ” (S17-S20)

“นครศรีธรรมราชมีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการจัดงานกีฬาและกิจกรรมหลากหลายครบ ทั้งชายหาดชนบทที่เหมาะสมกับกิจกรรมทางน้ำหรือวิ่งเลียบทะเล และเขาหลวงที่มีเส้นทางผจญภัยสวยๆ สำหรับวิ่งเทรลหรือปั่นจักรยาน นอกจากนี้ยังมีบ้านคีรีวงที่โดดเด่นด้วยเส้นทางธรรมชาติเหมาะสำหรับนักกีฬาที่มองหาความท้าทายและประสบการณ์ที่น่าจดจำ” (S10-S16)

4.2 ด้านการจัดการ ในภาพรวมของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการจัดการด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เสียง น้ำ ขยะ เป็นต้น เพื่อความยั่งยืนและปกป้องสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การจัดการกายภาพและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญ เช่น การจัดการขยะด้วยถังแยกประเภท ดูแลความสะอาด ป้องกันขยะลงทะเล และรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวช่วยรักษาพื้นที่ นอกจากนี้ ควรปรับปรุงเส้นทางขึ้นเขาหลวงให้ปลอดภัย จัดพื้นที่จอดรถให้เพียงพอ และส่งเสริมการลดใช้พลาสติกเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยว” (S1-S2)

“การป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมควรให้ความสำคัญกับการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ควบคุมระดับเสียงให้อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม และป้องกันการปนเปื้อนของน้ำเสียจากกิจกรรม เพื่อลดผลกระทบต่อธรรมชาติและสร้างความยั่งยืนให้กับงานกีฬา” (S3-S5)

“แต่ละโซนมีจุดเน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันค่ะ โซนเขา เน้นควบคุมเสียงและจัดการขยะ โซนป่า ดูแลการปนเปื้อนน้ำและลดผลกระทบต่อธรรมชาติ โซนนา ให้ความสำคัญกับขยะเสียงรบกวน และน้ำเสียในชุมชน ส่วนโซนเล จัดการขยะและมลพิษทางน้ำจากกิจกรรม ทั้งหมดนี้ต้องทำงานร่วมกันเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” (S6-S9)

“การป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬาเป็นเรื่องสำคัญค่ะ ควรจัดการขยะด้วยถังแยกประเภทและมีทีมเก็บขยะอย่างเป็นระบบ ควบคุมเสียงให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยเฉพาะในพื้นที่ใกล้ชุมชนหรือธรรมชาติ และดูแลการจัดการน้ำเสียจากกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนแหล่งน้ำธรรมชาติ ทั้งหมดนี้ช่วยให้พื้นที่ยังคงสะอาดและยั่งยืน” (S10-S16)

นอกจากนี้ ความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมและความสะอาด เช่น พื้นที่จอดรถเพียงพอ จุดบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำสะอาด เส้นทางกิจกรรมปลอดภัย พร้อมป้ายบอกทางชัดเจน และ

เจ้าหน้าที่ดูแลจุดเสี่ยง เพื่อความสะดวกและปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมงาน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกควรเตรียมพื้นที่จอดรถให้เพียงพอ ติดตั้งป้ายบอกทางที่ชัดเจน และจัดจุดบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำสะอาด รวมถึงพื้นที่พักผ่อนที่เหมาะสม นอกจากนี้ควรปรับปรุงเส้นทางเดินหรือวิ่งให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย” (S3-S4)

“การจัดงานกีฬาต้องเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้พร้อมเช่น พื้นที่จอดรถเพียงพอ จุดบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำสะอาด เส้นทางวิ่งปลอดภัยพร้อมป้ายชัดเจน และที่พักรองรับผู้เข้าร่วมงาน ทั้งหมดนี้ช่วยสร้างความสะดวกและประสบการณ์ที่ดี” (S10-S16)

“การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกสำคัญมาก ควรมีพื้นที่จอดรถเพียงพอ จุดบริการน้ำ อาหาร และห้องน้ำที่สะอาด พร้อมดูแลเส้นทางกิจกรรมด้วยป้ายบอกทางและการจัดการจุดเสี่ยง เพื่อความสะดวกและปลอดภัยของผู้เข้าร่วมงาน” (S17-S18)

“การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกควรครบถ้วน เช่น พื้นที่จอดรถ จุดบริการน้ำ อาหาร ห้องน้ำสะอาด และป้ายสัญลักษณ์นำทาง พร้อมเจ้าหน้าที่คอยดูแล เพื่อให้นักท่องเที่ยวสะดวกและปลอดภัย” (S19-S20)

4.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ การจัดการด้านการให้การศึกษา การสื่อความหมายและการบริการควรผสมผสานความรู้และความสนุก เช่น ทริปวัฒนธรรม การเดินป่าเชิงอนุรักษ์ และการทำหัตถกรรม พร้อมพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์และคำอธิบายที่ชัดเจน เพื่อเสริมความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“กิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ในนครศรีธรรมราชควรเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและธรรมชาติ เช่น การจัดทริปเชิงวัฒนธรรมที่วัดพระมหาธาตุ กิจกรรมเดินป่าเชิงอนุรักษ์ที่เขาลวง พร้อมคำอธิบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์อย่างการทำเครื่องถมหรือผ้ามัดย้อม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตชุมชนอย่างใกล้ชิด” (S1-S2)

“การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้ในนครศรีธรรมราช ควรจัดกิจกรรมที่ผสมผสานความสนุกและความรู้ เช่น นำชมวัดพระมหาธาตุพร้อมเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ กิจกรรมเชิงอนุรักษ์ในเขาลวง และสอนทำหัตถกรรมท้องถิ่น พร้อมพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน และจัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม” (S3-S5)

นอกจากนี้กิจกรรมที่หลากหลายที่เอื้อต่อการเรียนรู้และเหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เช่น การเดินป่าในเขานา เรียนรู้วิถีชุมชนในเขานา และอนุรักษ์ทรัพยากรในเขานา พร้อมใช้ป้ายข้อมูล โกวัดนำทาง และจัดเวิร์กช็อปเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยว ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“กิจกรรมในแต่ละโซนควรสอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ค่ะ โซนเขาเน้นเดินป่า ศึกษาธรรมชาติพร้อมไกด์ โซนป่าเหมาะกับการกิจกรรมผจญภัย เช่น ล่องแก่ง โซนนา ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชุมชน เช่น การปลูกข้าวหรือทำอาหารพื้นบ้าน และโซนเล เน้นวิถีชาวประมง เช่น การจับปลาและอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล ทุกกิจกรรมควรให้ความรู้และสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ” (S6-S9)

“การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวควรเน้นให้ความรู้และสร้างประสบการณ์ เช่น การสื่อความหมายธรรมชาติผ่านป้ายข้อมูลหรือทิมไกด์ การจัดเวิร์กช็อปในรีสอร์ทเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือการอบรมเรื่องความปลอดภัยและเทคนิคการวิ่งในเส้นทางธรรมชาติ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสนุกไปพร้อมกัน” (S10-S16)

“การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ควรมีการให้ข้อมูลผ่านป้ายสื่อความหมาย เช่น ธรรมชาติหรือประวัติศาสตร์ในพื้นที่ และจัดกิจกรรมอบรม เช่น เทคนิควิ่งในเส้นทางธรรมชาติ หรือปฐมพยาบาลเบื้องต้น นอกจากนี้ ควรเพิ่มกิจกรรมที่ให้ความรู้และประสบการณ์ เช่น นิทรรศการวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือเวิร์กช็อป โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมด้วย” (S17-S20)

4.4 ด้านการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการกระจายรายได้ และสร้างงานในท้องถิ่น พร้อมทั้งเสริมทักษะด้านการบริการและบริหารจัดการผ่านการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ชุมชนเติบโตควบคู่กับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมสำคัญมากค่ะ เพราะช่วยกระจายรายได้และสร้างงานให้คนในพื้นที่ได้ เช่น จัดโซนขายของที่ระลึกหรืออาหารพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังควรมีการอบรมความรู้และทักษะด้านการบริการ เพื่อให้คนในชุมชนพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีคุณภาพ” (S1)

“ชุมชนท้องถิ่นควรได้รับการสนับสนุนให้มีบทบาทในกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น เช่น การจัดตลาดชุมชนหรือกิจกรรมสาธิตหัตถกรรม เราเห็นว่าการให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดก็สำคัญ เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาตัวเองและเติบโตไปพร้อมกับการท่องเที่ยวได้” (S2)

นอกจากนี้ความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของคนในชุมชนมีความสำคัญต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว โดยสร้างกิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งร่วมกับคนในชุมชน และการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนด้านการพัฒนาศักยภาพ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“เราคิดว่าการเสริมศักยภาพให้คนในชุมชนควรทำอย่างต่อเนื่องค่ะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการอบรมการบริการ การจัดการขยะ หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีมาตรฐานมากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสให้ชุมชนเข้าถึงนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ที่ยั่งยืน” (S3)

“การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ โดยสนับสนุนงบประมาณ อบรมความรู้ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงจัดเวิร์กช็อปและอบรมการตลาดออนไลน์ เพื่อยกระดับทักษะและเพิ่มโอกาสสร้างรายได้ให้ชุมชนเติบโตไปพร้อมกับการท่องเที่ยว” (S4-S5)

“สิ่งสำคัญคือการทำให้ชุมชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของงาน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดตลาดขายของ หรือให้ชุมชนร่วมจัดกิจกรรมที่สื่อถึงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ในพื้นที่ นอกจากนี้ควรมีการอบรมเรื่องการตลาดและการบริการเพื่อต่อยอดรายได้ รวมถึงการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ที่จะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในระยะยาว” (S11-S14)

5. ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และการจัดสรรทรัพยากร การวางแผนที่รอบด้านโดยเน้นการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ การตลาดที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน การจัดการความเสี่ยงที่รัดกุม การเตรียมความพร้อมด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

“ควรเริ่มจากการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ เช่น เส้นทางแข่งขัน ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก และฤดูกาลที่เหมาะสม พร้อมบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การกระจายรายได้สู่ชุมชนและสร้างอัตลักษณ์ของงานกีฬา” (S10-S14, S17-S18)

“ตั้งคณะกรรมการบริหารงานที่มีบทบาทชัดเจน เช่น ฝ่ายจัดการงานกีฬา ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายความปลอดภัย โดยมีตัวแทนจากสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง” (S10-S14, S16)

“ผู้จัดงานควรมีความสามารถในการสื่อสาร สร้างแรงจูงใจ และบริหารความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ควรมีระบบติดตามผลและประเมินการดำเนินงานทุกขั้นตอน เช่น การจัดทำแผนงานด้านความปลอดภัยและประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม” (S10-S15, S17-S18)

“มีการออกแบบกิจกรรมกีฬาให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ เช่น วิ่งเทรลในโซนเขา กิจกรรมผจญภัยในโซนป่า การแข่งขันเกี่ยวกับวิถีเกษตรในโซนนา และกีฬาทางน้ำในโซนเล พร้อมเสริมกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เช่น การสาธิตหัตถกรรมหรือเวิร์กช็อปอาหารท้องถิ่น” (S1-S4, S10-S14, S19-S20)

“กำหนดราคาที่เหมาะสมกับคุณค่าของกิจกรรม เช่น แพคเกจที่รวมการเข้าร่วมงาน กีฬา การพักในโฮมสเตย์ และของที่ระลึกจากชุมชน พร้อมเสนอโปรโมชั่น Early Bird หรือส่วนลดพิเศษสำหรับการลงทะเบียนล่วงหน้า” (S4, S10-S14)

“ควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการจำหน่ายบัตร เช่น เว็บไซต์และแอปพลิเคชัน พร้อมจัดจุดขายในพื้นที่ เช่น ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว หรือร้านค้าท้องถิ่น เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย” (S4, S10-S14)

“ควรใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Instagram, และ TikTok โปรโมตกิจกรรม และเชิญอินฟลูเอนเซอร์หรือบล็อกเกอร์สายกีฬาและท่องเที่ยวเพื่อสร้างกระแส นอกจากนี้ควรจัดโรดโชว์ในจังหวัดใกล้เคียงและทำแคมเปญสื่อสารที่เน้นการอนุรักษ์และอัตลักษณ์ท้องถิ่น” (S1-S4, S10)

“ควรมีการวางแผนทรัพยากร เช่น สถานที่จัดงาน อุปกรณ์ บุคลากร และระบบความปลอดภัย พร้อมจัดการเส้นทางแข่งขันให้มีมาตรฐานและความปลอดภัยสูงสุด สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดเตรียมที่พัก อาหาร และบริการต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้ท้องถิ่น และประเมินผลหลังจบงาน เช่น ความพึงพอใจของนักกีฬาและนักท่องเที่ยว ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนากิจกรรมในอนาคต” (S1-S5)

“ควรมีการจัดแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน เช่น สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยหรืออุบัติเหตุ โดยมีทีมดูแลความปลอดภัยในทุกโซน เช่น ทีมแพทย์และกู้ภัย พร้อมประกันอุบัติเหตุให้ผู้เข้าร่วมงาน” (S1-S9, S11-S20)

“ควรให้ความสำคัญกับการสิ่งแวดล้อม เช่น การตั้งจุดคัดแยกขยะ การจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมในพื้นที่เปราะบาง และการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” (S2-S4, S10-S20)

“ควรออกแบบกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและธรรมชาติ เช่น ทริปปะเชิงวัฒนธรรมที่วัดพระมหาธาตุ การเดินป่าเชิงอนุรักษ์ที่เขาหลวง และการทำหัตถกรรมท้องถิ่น” (S2-S4)

“ควรเพิ่มกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การสาธิตหัตถกรรม การเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน และกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล เพื่อเสริมประสบการณ์และความรู้แก่นักท่องเที่ยว” (S3-S4, S15, S19-S20)

“ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดงาน เช่น การขายของที่ระลึก อาหารพื้นบ้าน หรือการจัดแสดงวัฒนธรรม เพื่อกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น” (S5, S19-S20)

“ควรมีการจัดอบรมพัฒนาทักษะ เช่น การบริการ การบริหารจัดการ การตลาดออนไลน์ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับคนในชุมชน” (S3, S11-S14)

“ควรสนับสนุนการทำงานร่วมกับภาครัฐและเอกชน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนางานกีฬาและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” (S3-S4, S11-S14)

“การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ควรเน้นการบริหารจัดการที่เป็นระบบ การตลาดที่ครอบคลุม การปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ การจัดการความเสี่ยงที่รัดกุม การออกแบบกิจกรรมที่สร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในจังหวัดนครศรีธรรมราช” (S1-S4, S17-S20)

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ดังนี้ 1) แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) องค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 3) ผลการวิพากษ์และรับรอง ร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 4) ร่างรูปแบบรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ปรับปรุงแล้ว

1. แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้รับการพัฒนาตามแนวคิดทฤษฎีองค์ประกอบของรูปแบบที่กล่าวถึงโดย Keeves (1988) โดยมีลักษณะเป็นรูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) ซึ่งมีการใช้สื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น และใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็น รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual model) ตามทฤษฎีของ Steiner (1988) ซึ่งเป็นการสร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว (Smith and Others, 1980) ในส่วนของการพัฒนารูปแบบ ได้ยึดตามทฤษฎีของบุญชม ศรีสะอาด (2524) ที่อธิบายว่า การพัฒนารูปแบบนั้นเป็นการสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อน โดยอิงจากสมมุติฐานที่มาจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด

และรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว และ Keeves (1988) กล่าวว่ารูปแบบที่ดีจะต้องมีความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (structural relationship) สามารถพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต และระบุถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่กำลังศึกษาการจัดงานกีฬา เขา ปา นา เล ถูกออกแบบให้มีลักษณะเป็น รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic model) ตามแนวคิดของ Smith and Others (1980) คือ เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ (Verbal model) เพื่อให้เข้าใจง่าย และในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับ ภายใต้หลักการอย่างมีระบบ (เยาวดี วิบูลย์ศรี, 2544) องค์ประกอบของรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ปา นา เล นี้ครอบคลุมทั้งในด้านโครงสร้าง (Structure) กระบวนการ (Process) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดองค์ประกอบของรูปแบบ Keeves (1988) รวมถึงการใช้ทฤษฎีระบบ (System Theory) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อการทำงานของระบบ (Bertalanffy, 1968)

การพัฒนาแบบการจัดงานกีฬาในพื้นที่เขา ปา นา เลของจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถเป็นกลยุทธ์สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยการผสมผสานกิจกรรมกีฬา กับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของแต่ละโซนเพื่อสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายให้แก่ นักท่องเที่ยว แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎี Place Attachment ของ Scannell และ Gifford (2010) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่กับประสบการณ์ของผู้คน รวมถึงแนวคิดการพัฒนา พื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของ Richards & Raymond (2000) ซึ่งเน้นการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมา สร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคม โซนเขา เช่น อำเภอลานสกาและอำเภอร่มเกล้า เหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมวิ่งเทรลและจักรยานเสือภูเขา ตามแนวคิด Ecotourism ของ Weaver (2001) ที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โซนป่า เช่น อำเภอทุ่งใหญ่และ อำเภอฉวาง สามารถใช้เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมผจญภัย เช่น ปีนหน้าผาและเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Adventure Tourism ของ Swarbrooke et al. (2003) ที่เน้นการสร้าง ความท้าทายและประสบการณ์ใหม่ๆ ขณะที่โซนนา เช่น อำเภอปากพนังและอำเภอหัวไทร เหมาะกับ การจัดการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตเกษตรกรรม ซึ่งสนับสนุนแนวคิด Community-Based Tourism (CBT) ของ Goodwin (2006) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ส่วนโซน เล เช่น อำเภอขนอมและอำเภอลิขิต สามารถส่งเสริมการแข่งขันกีฬาทางน้ำ เช่น เรือใบและพายเรือคายัค ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด Blue Economy ของ World Bank (2017) ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากร ทางทะเลอย่างยั่งยืน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ของ UNESCO (2013) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าทาง เศรษฐกิจและกระจายรายได้สู่ชุมชน การจัดงานกีฬาที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นจะช่วยสร้างอัตลักษณ์ให้แก่จังหวัดและดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ที่ทำให้ความสนใจกิจกรรม

กลางแจ้งและสุขภาพ ทั้งนี้ การดำเนินโครงการควรเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปด้วย เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อจังหวัดนครศรีธรรมราชในระยะยาว

แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาในพื้นที่เขา ป่า นา เลขของจังหวัดนครศรีธรรมราชมุ่งเน้นการผสมผสานกิจกรรมกีฬากับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดการจัดงานกีฬา (Sport Event Management) ที่มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาพื้นที่ (Allen et al., 2022; Getz, 2007) แนวคิดการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมกีฬา (Sport Event Tourism) ที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างอัตลักษณ์ให้กับจุดหมายปลายทาง (Higham, 2007) และแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและชุมชนเพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่า (Richards & Raymond, 2000) การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาในบริบทของนครศรีธรรมราชจึงเน้นการบูรณาการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็น 4 โซน ได้แก่ 1) โซนเขา สำหรับกิจกรรมวิ่งเทรลและจักรยานเสือภูเขา 2) โซนป่า สำหรับกิจกรรมผจญภัย เช่น ปีนหน้าผาและเดินป่าศึกษาธรรมชาติ 3) โซนนานา สำหรับกีฬาพื้นบ้านที่สะท้อนวิถีชีวิตเกษตรกรรม และ 4) โซนเลข สำหรับกีฬาทางน้ำ เช่น พายเรือคายัคและวินด์เซิร์ฟ การออกแบบกิจกรรมดังกล่าวอ้างอิงหลักการพัฒนายั่งยืน (UNWTO, n.d.) ที่มุ่งสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรและการกระจายรายได้สู่ชุมชน จากการสังเคราะห์ข้อมูล พบว่า การจัดงานกีฬาในพื้นที่ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการ ได้แก่ การวางแผนงานกีฬา (Planning) การดำเนินงานการจัดงานกีฬา (Operations) การตลาดและผู้สนับสนุน (Marketing) การบริหารการเงิน (Financial Management) การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) การมีส่วนร่วมของชุมชน (Engagement) การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบช่วยเสริมให้การจัดงานมีประสิทธิภาพและสร้างผลกระทบเชิงบวกในระยะยาว

ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เลข ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจึงไม่เพียงส่งเสริมสุขภาพและกีฬาเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่นและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นทุนทางวัฒนธรรมที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดต่อไป

2. องค์ประกอบของร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เลข เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน คือ 1) อัตลักษณ์พื้นที่ เขาป่า นา เล จังหวัด นครศรีธรรมราช 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) รูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัด นครศรีธรรมราช อธิบายได้ดังต่อไปนี้

2.1 อัตลักษณ์พื้นที่ เขาป่า นา เล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีความหลากหลายทั้งในด้านภูมิ ประเทศ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน ภายใต้บริบทของ เขา ป่า นา เล ซึ่งสะท้อนถึงอัตลักษณ์ที่ เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยสามารถแบ่งลักษณะเด่นของพื้นที่ออกเป็น 5 มิติหลัก ได้แก่ (1) เขตการปกครอง (2) ภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติ (3) วิถีชีวิตชุมชน (4) วัฒนธรรมและ ประเพณี และ (5) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการจัดงานกีฬา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบสามารถ เชื่อมโยงและนำไปใช้พัฒนาแนวทางการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ได้ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ศักยภาพของอัตลักษณ์พื้นที่ เขา ป่า นา เล จังหวัดนครศรีธรรมราช

อัตลักษณ์พื้นที่	เขา	ป่า	นา
1. เขตการปกครอง	จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพิปูน อำเภอลานสกา อำเภอช้างกลาง อำเภอฉวาง อำเภอพระพรหม และ อำเภอถ้ำพรรณรา	จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางขัน อำเภอร่อน พิบูลย์ อำเภอนาบอน อำเภอ ทุ่งใหญ่ และอำเภอทุ่งสง	จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ ชะอวด อำเภอหัวไทร เชียรใหญ่ อำเภอจุ อำเภอปากพนัง แล เฉลิมพระเกียรติ
2. ภูมิประเทศและ ทรัพยากรธรรมชาติ	- พื้นที่ภูเขาที่มีเส้นทางธรรมชาติที่ สามารถใช้สำหรับการ เดินป่า (Hiking), วิ่ง เทรล (Trail Running) และปั่นจักรยานเสือ ภูเขา (Mountain Biking) - อุดมไปด้วยป่าต้นน้ำ ลำธาร และ น้ำตก เช่น น้ำตกกรุงชิง, น้ำตก พรหมโลก ที่สามารถพัฒนา เส้นทางศึกษาธรรมชาติได้ - ระบบนิเวศของป่าภูเขามีความ อุดมสมบูรณ์ เป็นถิ่นอาศัยของ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายาก	- ป่าชุ่มน้ำที่อุดมสมบูรณ์ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขานัน เป็นต้น - เป็นแหล่งของสมุนไพร พืชป่า และสัตว์ป่าที่ช่วย รักษาสมดุลของระบบ นิเวศ	- นา ข้าว และ เกษตรกรรมแบบ ที่สะท้อนถึงคว สมบูรณ์ ของด แหล่งน้ำ - ระบบการเกษตร ดั้งเดิมและการ หมุนเวียน
3. วิถีชีวิตชุมชน	- ชาวบ้านในพื้นที่ภูเขามีวิถีชีวิตที่ เกี่ยวข้องกับ เกษตรกรรมเชิง นิเวศ เช่น การปลูกกาแฟอินทรีย์ สวนผลไม้ และการเพาะเห็ดป่า - การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ ดำรงชีวิต เช่น การทำยาสมุนไพร จากพืชป่า	- ชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ป่า มีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้อง กับ การหาของป่า การทำ เครื่องจักสานจากไม้ไผ่ และการใช้ สมุนไพร ท้องถิ่น - มีการทำเกษตรอินทรีย์ และสวนสมุนไพร ที่ เชื่อมโยงกับแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง	- ชาวบ้านในพื้นที่ การเกษตรเป็นท การปลูกข้าวพื้น เลี้ยงควาย และก ผักอินทรีย์ - มีแนวคิดเศรษฐกิจ ที่ส่งเสริมการใช้ท อย่างยั่งยืน

อัตลักษณ์พื้นที่	เขา	ป่า	นา
4. วัฒนธรรมและประเพณี	■ มีความเชื่อเรื่อง การเคารพบูชาภูเขาศักดิ์สิทธิ์ในธรรมชาติ ■ วัฒนธรรมการใช้ชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติและการอนุรักษ์ป่าไม้	■ ความเชื่อเกี่ยวกับ การเคารพธรรมชาติและจิตวิญญาณแห่งป่า เช่น ประเพณีบูชาป่า ■ นิทานพื้นบ้านเกี่ยวกับป่าศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อเรื่องการรักษาสสมดุลของธรรมชาติ	■ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและธรรมชาติ เช่น พิธีแม่โพสพ ■ การละเล่นพื้นบ้านเกี่ยวข้องกับเกษตร เช่น แข่งควายวิ่ง,
5. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการจัดกีฬา	■ การจัดการแข่งขัน เดินป่าเชิงอนุรักษ์ วิ่งเทรล และจักรยานเสือภูเขา ที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศ	■ การพัฒนาเส้นทาง เดินป่าศึกษาธรรมชาติ และ การดูนก สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจด้านสิ่งแวดล้อม ■ การส่งเสริมกิจกรรมแคมป์ ปิ้ง และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ■ การจัดงานกีฬาเชิงอนุรักษ์ เช่น การแข่งขันวิ่งผจญภัยในป่า	■ การจัดกิจกรรม ข้าว หรือแข่งวิ่งบน ■ การเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมผ่านนาเชิงท่องเที่ยว ■ การส่งเสริม สุขภาพในพื้นที่เกษตร เช่น โยคะกลางทุ่ง

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มความโดดเด่นและสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับนักท่องเที่ยว (UNWTO, n.d.) จังหวัดนครศรีธรรมราชมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ด้วยภูมิประเทศที่หลากหลาย ครอบคลุม เขา ป่า นา เล ซึ่งสะท้อนถึงความสมดุลของระบบนิเวศ วิถีชีวิตชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น พื้นที่เหล่านี้เป็นทั้งทรัพยากรธรรมชาติและรากฐานเศรษฐกิจชุมชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสประสบการณ์ที่ยั่งยืน เพื่อพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวและการจัดงานกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องกำหนดนิยามและอัตลักษณ์ของพื้นที่ เขา ป่า นา เล ซึ่งจะอธิบายในบทต่อไปในบริบทของการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยประกอบด้วย 1) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเขา (Sport Event of Mountain Zone) ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SEMZ 2) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนป่า (Sport Event of Forest Zone) ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SEFZ 3) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนนา (Sport Event of Rice Field Zone) ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SERZ 4) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเล (Sport Event of Beach Zone) ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SEBZ สรุปการจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช	คำเต็ม	อักษรย่อ
1. พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเขา สำหรับกิจกรรมเดินป่า วิ่งเทรล และปั่นจักรยานเสือภูเขา ท้าวมลภาวะธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ วิถีชีวิตชุมชนพึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่นและเคารพธรรมชาติ การจัดการแข่งขันเชิงอนุรักษ์สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน	Sport Event of Mountain Zone	SEMZ
2. พื้นที่จัดงานกีฬาโซนป่า เป็นแหล่งระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ มีป่าชุ่มน้ำ สมุนไพร และสัตว์ป่าที่ช่วยรักษาสมดุลธรรมชาติ ชุมชนในพื้นที่ดำรงชีวิตด้วยการหาของป่า ทำเครื่องจักสาน และเกษตรอินทรีย์ โดยมีความเชื่อในการเคารพธรรมชาติ การพัฒนาเส้นทางเดินป่า	Sport Event of Forest Zone	SEFZ

การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช	คำเต็ม	อักษรย่อ
ดุนก และจัดการแข่งขันวิ่งผจญภัยในป่าช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน		
3. พื้นที่จัดงานกีฬาโซนนา เป็นแหล่งเกษตรกรรมอุดมสมบูรณ์ที่สะท้อนวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ทั้งการปลูกข้าวพื้นเมือง เลี้ยงควาย และทำสวนผักอินทรีย์ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีประเพณีเกษตร เช่น พิธีบูชาพระแม่โพสพและแข่งดำนนา การจัดกิจกรรมวิ่งลูนาว้าวและโยคะกลางทุ่งนาช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพอย่างยั่งยืน	Sport Event of Rice Field Zone	SERZ
4. พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเล เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งที่เหมาะสมสำหรับกีฬาทางน้ำ เช่น ไตรกีฬาและพายเรือคายัค ควบคู่กับการอนุรักษ์ป่าชายเลนและปะการัง ชุมชนมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาทะเลผ่านการทำประมงพื้นบ้านและการเลี้ยงหอย พร้อมสืบสานประเพณีบูชาทะเล การดูแลมาลีสมพูและดำเนินาเชิงอนุรักษ์ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	Sport Event of Beach Zone	SEBZ

2.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่ได้รับผลกระทบและ/หรือส่งผลกระทบต่อการจัดงาน ทั้งในทางบวกและทางลบ โดยสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ประกอบด้วย (1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงสำหรับการจัดงานกีฬา (**Primary Stakeholders of Sport Event**) ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการจัดงานกีฬา เช่น ประชาชนในพื้นที่และผู้เข้าร่วมการแข่งขัน การจัดงานกีฬาจะส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในชุมชน การสร้างรายได้ให้กับธุรกิจท้องถิ่น รวมถึงเป็นช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่นผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เช่น การสาธิตวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่ใช้เป็นสถานที่จัดการแข่งขัน ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น **PSSE** (2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรองสำหรับการจัดงานกีฬา (**Secondary Stakeholders of Sport Event**) ได้แก่ หน่วยงานรัฐ สปอนเซอร์ และองค์กรที่สนับสนุนงาน รวมถึงหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หน่วยงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว และกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร และผู้ให้บริการด้านการเดินทาง ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนงานกีฬาให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างโอกาสในการพัฒนา

เส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬา ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SSSE และ (3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักสำหรับการจัดงานกีฬา (Key Stakeholders of Sport Event) ได้แก่ คณะผู้จัดงาน หน่วยงานหลักที่มีบทบาทต่อความสำเร็จของงานกีฬา และองค์กรที่มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายการจัดงาน ซึ่งในกรณีของการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยว หน่วยงานด้านวัฒนธรรม และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางในการใช้การแข่งขันกีฬาเป็นเครื่องมือส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น KSSE

การเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้กับการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถส่งเสริมให้การแข่งขันกีฬากลายเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่าน การบูรณาการกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่ นอกจากนี้การทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ ยังช่วยเพิ่มศักยภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และสร้างสรรค์ที่มีความยั่งยืนในอนาคต สรุปการจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ประเภทผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช	คำเต็ม	อักษรย่อ
1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ บุคคลหรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากงาน เช่น ประชาชนในพื้นที่และผู้เข้าร่วมการแข่งขัน	Primary Stakeholders of Sport Event	PSSE
2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรองสำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ สปอนเซอร์ และองค์กรที่สนับสนุนงานหรือติดตามผลกระทบต่างๆ	Secondary Stakeholders of Sport Event	SSSE
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก สำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ จัดงานหรือผู้ที่มีบทบาทต่อความสำเร็จของงาน	Key Stakeholders of Sport Event	KSSE

2.3 รูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องจาก 4 แหล่ง ประกอบด้วย 1) สารสำคัญขององค์ประกอบในการจัดงานกีฬา จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน, 2565) ระบุว่า การจัดงานอีเวนต์กีฬามวลชน (Mass Participation Sport Event) เป็นกระบวนการที่ต้องมีการวางแผนและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การกระตุ้นเศรษฐกิจ และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เข้าร่วมและชุมชนท้องถิ่น 2) สารสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้ให้คำนิยามว่าการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาว 3) สารสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการออกแบบและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับชุมชน วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่สร้างสรรค์และมีความหมาย โดยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ที่แปลกใหม่ มีโอกาสเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และสร้างความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ทรัพยากรในลักษณะที่ยั่งยืน (Richards & Raymond, 2000) และ 4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพและการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 (R₁) ประกอบด้วยข้อมูลสภาพการณ์และศักยภาพของการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราชและปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลทั้ง 4 ส่วนมาสังเคราะห์เรียบเรียงสรุปเป็น 8 องค์ประกอบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราชอธิบายได้ตามตัวอักษร PROF - TEAM ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sport Event Planning) 2) ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sport Event) 3) ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sports Event Operations Management) 4) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sport Event) 5) ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development) 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sport Event) 7) ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development) และ 8) ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sport Event)

2.3.1 ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sport Event Planning) หมายถึง กระบวนการกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ในการจัดงานกีฬาอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของผู้จัดงาน ผู้สนับสนุน และผู้เข้าร่วม รวมถึงการจัดหาและบริหารทรัพยากรที่จำเป็น เช่น งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการบริหารจัดการทีมงานและการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬา จำเป็นต้องมีการวางแผนกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ตัวชี้วัดด้านการวางแผนงานกีฬา สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดด้านการวางแผนงานกีฬา (Sport Event Planning)
- กำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของงาน โดยระบุวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจน - กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมและจำนวนที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับขนาดของพื้นที่จัดงาน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างราบรื่น - เลือกวันและเวลาจัดงานที่เหมาะสม โดยพิจารณาปฏิทินการแข่งขัน ฤดูกาล และเทศกาลในพื้นที่ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มโอกาสดึงดูดผู้เข้าร่วม - วางระยะเวลาเตรียมงานให้เพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดเตรียมทรัพยากรและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ - เลือกสถานที่จัดงานที่เหมาะสม คำนึงถึงประเภทกีฬา ขนาดงาน ความปลอดภัย การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก และต้นทุนที่เหมาะสม - ออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าร่วม โดยเน้นความแปลกใหม่ น่าสนใจ รองรับทุกกลุ่ม และเพิ่มองค์ประกอบพิเศษ เช่น นักกีฬาชื่อดังหรือเทคโนโลยีใหม่ - ออกแบบเส้นทางการแข่งขัน โดยสำรวจเส้นทางจริง คำนึงถึงความปลอดภัย ผลกระทบต่อพื้นที่ การจราจร และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sport Event) หมายถึง กระบวนการระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการจัดการกิจกรรมกีฬา เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ร่วมงานและผู้จัดงาน การดำเนินการนี้รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอก การวางแผนรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน การทำประกันภัยที่เหมาะสม และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการ

ความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างปลอดภัยและประสบความสำเร็จ และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดการงานกีฬาก็จะต้องมีการจัดการด้านความเสี่ยงในการจัดงานกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ตัวชี้วัดด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (Risk Management in Sport Event)
1. การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น อุบัติเหตุหรือปัญหาสภาพอากาศ 2. ศึกษาปัจจัยความเสี่ยง พิจารณาปัจจัยภายนอก เช่น สถานการณ์ทางการเมือง และปัจจัยภายใน เช่น ความพร้อมของทีมงาน 3. กำหนดประเภทของความเสี่ยง จัดกลุ่มความเสี่ยง เช่น ด้านสุขภาพและความปลอดภัย ด้านกฎหมาย และด้านการเงิน 4. ออกแบบกระบวนการจัดการความเสี่ยง วางแผนเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง เช่น การจัดทำแผนเผชิญเหตุ 5. วางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน เตรียมมาตรการความปลอดภัย เช่น จุดปฐมพยาบาล และแผนอพยพ 6. ทำประกันภัย จัดทำประกันอุบัติเหตุและสุขภาพสำหรับผู้เข้าร่วม รวมถึงประกันความเสียหายต่อทรัพย์สิน 7. สื่อสารและประชาสัมพันธ์ จัดช่องทางสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างผู้จัดงานและผู้เข้าร่วม เพื่อแจ้งเตือนและอัปเดตสถานการณ์ 8. ประเมินและสรุปผลหลังงาน รวบรวมข้อเสนอแนะและวิเคราะห์ผลการจัดงาน เพื่อปรับปรุงในอนาคต

2.3.3 ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sport Event Operations Management) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมกีฬาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด โดยครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนวันงาน (Pre-Event) เช่น การกำหนดแผนงาน การขออนุญาตใช้พื้นที่ การจัดหาอุปกรณ์และบุคลากร การดำเนินงานในวันงาน (Event Day) ซึ่งรวมถึงการบริหารนักกีฬา ระบบโลจิสติกส์ การรักษาความปลอดภัย และการจัดการพิธีการ ไปจนถึงการจัดการหลังงาน (Post-Event) เช่น การคืนพื้นที่ การประเมินผล และการจัดทำรายงานสรุป ทั้งนี้ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การแข่งขันเป็นไปอย่างราบรื่น สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับ

ผู้เข้าร่วม และส่งเสริมภาพลักษณ์ของงานกีฬาในระยะยาว และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬา จำเป็นต้องมีดำเนินการจัดการงานกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ตัวชี้วัดด้านการดำเนินการจัดการงานกีฬา สำหรับการจัดการงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดด้านการดำเนินการจัดการงานกีฬา (Sport Event Operations Management)

1. ก่อนวันงาน (Pre-Event)

- 1.1 กำหนดระยะเวลาจัดงาน วางแผนวันจัดงานที่เหมาะสม กำหนดช่วงเวลาเตรียมงาน (3-12 เดือนตามขนาดของงาน) และตรวจสอบปฏิทินการแข่งขันอื่นๆ เพื่อลดการซ้อนทับ
 - 1.2 จัดทำรายละเอียดงาน กำหนดสถานที่ เส้นทางแข่งขัน ประเภทกีฬา กติกา ค่าสมัคร และสิทธิประโยชน์ของผู้เข้าร่วม
 - 1.3 จัดทำข้อเสนองานอีเวนต์ จัดเตรียมเอกสารสำหรับผู้สนับสนุน พร้อมระบุวัตถุประสงค์และรูปแบบการสนับสนุน
 - 1.4 ขออนุญาตใช้พื้นที่และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดต่อหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานด้านความปลอดภัย เช่น ตำรวจ กู้ชีพ และอาสาสมัคร
 - 1.5 บริหารจัดการบุคลากร จัดตั้งคณะกรรมการและทีมงานหลัก เช่น ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายสนับสนุน และจัดหาจิตอาสา
 - 1.6 เตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก สำรวจพื้นที่ ออกแบบแผนผัง และจัดเตรียมจุดบริการ เช่น จุดปล่อยตัว เส้นชัย จุดให้น้ำ ห้องน้ำ และจุดพยาบาล
 - 1.7 กลยุทธ์การตลาดและประชาสัมพันธ์ ใช้สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย จัดทำวิดีโอโปรโมต จัดแถลงข่าว และเชิญนักกีฬา/อินฟลูเอนเซอร์เข้าร่วมเพื่อเพิ่มกระแสวิพากษ์วิจารณ์
-

2. วันงาน (Event Day)

- 2.1 ระบบโลจิสติกส์และขนส่ง บริหารจุดขึ้น-ลงรถ ลานจอดรถ และขนส่งอุปกรณ์ พร้อมตรวจสอบจุดบริการนักกีฬาและผู้เข้าร่วม
- 2.2 บริหารนักกีฬาและผู้เข้าร่วมงาน จัดระบบลงทะเบียน แจกของที่ระลึก ควบคุมการปล่อยตัวนักกีฬา และให้ข้อมูลที่จำเป็น
- 2.3 การจัดพิธีการและกิจกรรม จัดพิธีเปิดการแข่งขัน กิจกรรมเสริม เช่น Workshop การท่องเที่ยว นิทรรศการ และพิธีมอบรางวัล

ตัวชี้วัดด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (Sport Event Operations Management)

- 2.4 การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ตั้งศูนย์กลางสื่อมวลชน ถ่ายทอดสด แจ้งข้อมูลสำคัญ และประชาสัมพันธ์ผลการแข่งขัน
 - 2.5 มาตรการความปลอดภัยและฉุกเฉิน จัดหน่วยพยาบาล จุดปฐมพยาบาล พร้อมแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ การจลาจล และภัยพิบัติ
-

3. หลังวันงาน (Post-Event)

- 3.1 คืนพื้นที่และเก็บอุปกรณ์ รื้อถอนโครงสร้างชั่วคราว ทำความสะอาด และตรวจสอบความเสียหายก่อนส่งคืนพื้นที่
 - 3.2 ประเมินผลการแข่งขัน รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วม ประชุมสรุปงาน และวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนเพื่อปรับปรุงในอนาคต
 - 3.3 จัดทำรายงานสรุป บันทึกสถิติผู้เข้าร่วม ผลตอบรับจากสื่อ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมสรุปงบประมาณการใช้จ่าย
 - 3.4 ประชาสัมพันธ์หลังงาน เผยแพร่ภาพและวิดีโอ สร้าง Engagement บนโซเชียลมีเดีย และส่งผลการแข่งขันผ่านช่องทางออนไลน์
-

2.3.4 ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sport Event) หมายถึงในการจัดงานกีฬาให้มีประสิทธิภาพและความยั่งยืน โดยต้องมีการวางแผนงบประมาณที่รัดกุม ควบคุมรายรับ รายจ่าย และวิเคราะห์ความคุ้มค่าเพื่อให้มั่นใจว่างานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณครอบคลุมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังงาน โดยคำนึงถึงแหล่งรายได้ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และการบริหารงบประมาณฉุกเฉิน นอกจากนี้ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลกำไรเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความสำเร็จของงานและเป็นแนวทางพัฒนาในอนาคต และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ตัวชี้วัดด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา สำหรับการจัดงานกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขา ป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา

(Financial Management and Budgeting for Sport Event)

1. การวางแผนงบประมาณ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน คาดการณ์จำนวนผู้เข้าร่วม กำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดงาน รวมถึงระบุแหล่งรายได้ เช่น ค่าสมัครและสปอนเซอร์ เพื่อจัดทำงบประมาณที่สมเหตุสมผลและคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
2. การจัดทำรายรับและค่าใช้จ่าย ระบุค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่จัดงาน ความบันเทิง การตลาด อาหาร ค่าจ้างพนักงานและอาสาสมัคร ประกันภัย ของรางวัล และค่าใช้จ่าย เบ็ดเตล็ด พร้อมทั้งคาดการณ์รายได้จากค่าสมัคร การขายสินค้า และเงินสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ
3. การบริหารและควบคุมงบประมาณ: ติดตามและตรวจสอบทุกรายการที่เกิดขึ้นจริง เปรียบเทียบกับงบประมาณที่วางไว้ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างที่คาดการณ์กับค่าใช้จ่ายจริง และจัดทำสรุปผลทางการเงินเพื่อประเมินความสำเร็จด้านการเงินของงาน
4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและกำไร: คำนวณจุดคุ้มทุนและกำหนดเป้าหมายกำไร เพื่อประเมิน ความคุ้มค่าของการลงทุนและวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การบริหารงบประมาณในแต่ละช่วงของงาน
 - 5.1 ก่อนงาน (Pre-Event): วางแผนงบประมาณล่วงหน้า จัดหาแหล่งรายได้ และวางแผน การใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.2 ระหว่างงาน (Event Day): ควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน ติดตามรายรับจาก การขายบัตรหรือสินค้า และเตรียมงบประมาณสำหรับเหตุฉุกเฉิน
 - 5.3 หลังงาน (Post-Event): ประเมินค่าใช้จ่ายจริง เทียบกับงบประมาณที่ตั้งไว้ วิเคราะห์ จุดคุ้มทุนและผลกำไร สรุปผลและนำบทเรียนไปใช้ในการจัดงานครั้งต่อไป

2.3.5 ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเสื่อมโทรม เพื่อให้คนรุ่นหลังสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวลักษณะนี้มุ่งเน้นการสร้างสมดุล ระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคม โดยคำนึงถึงขีด ความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการกระจาย ผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ตัวอย่างรูปแบบการท่องเที่ยวที่สนับสนุนความยั่งยืน ได้แก่ การท่องเที่ยว เชิงชุมชน (Community-based tourism) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายและมาตรการจากภาครัฐหรือหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว

และรักษาสสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ก็เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Development)
1. การพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น 2. พัฒนาคุณภาพการบริการด้านการท่องเที่ยว ยกย่องทักษะและความรู้ของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมถึงปรับปรุงรูปแบบการบริการให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงขึ้น 3. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สนับสนุนกิจกรรมที่ผสมผสานความคิดสร้างสรรค์เข้ากับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและความยั่งยืนให้กับแหล่งท่องเที่ยว 4. จัดทำปฏิทินส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว วางแผนและส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวในช่วงเวลาต่างๆ ตลอดปี เพื่อป้องกันการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาเดียวกัน และเพิ่มโอกาสในการดึงดูดนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยวหลัก 5. ส่งเสริมการจ้างงานเพื่อกระจายรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว สร้างโอกาสการจ้างงานและสนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม 6. จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัว ตลอดจนเพิ่มมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว พัฒนากิจกรรมและกลยุทธ์การตลาดที่มุ่งเน้นการเพิ่มการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และยกระดับมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 7. กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับให้มีความสมดุล ประเมินและกำหนดจำนวนของนักท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับได้ เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพของทรัพยากรและรักษาคุณภาพของประสบการณ์ท่องเที่ยว 8. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบขนส่งสาธารณะ และสาธารณูปโภค เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว 9. พัฒนสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว จัดหาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism Development)

10. ดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ รักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด ปลอดภัย และน่าเยี่ยมชม
 11. ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการรับรู้และความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล
 12. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
 13. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นให้บทบาทในการจัดการการท่องเที่ยว สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
 14. พัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและมีความพร้อมในการรองรับ สำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว
 15. ให้การสนับสนุน ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าของที่ระลึก บริษัททัวร์ และผู้ประกอบการด้านการบริการ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น
-

2.3.6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sport Event) หมายถึง การที่สมาชิกในชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วมมือในทุกขั้นตอนของการจัดงานกีฬา ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน ไปจนถึงการประเมินผล การมีส่วนร่วมนี้ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความภาคภูมิใจในชุมชน นอกจากนี้ยังส่งเสริมความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในชุมชน การจัดงานกีฬาที่มีการมีส่วนร่วมของชุมชนยังเป็นโอกาสในการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน รวมถึงการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านกิจกรรมกีฬา การมีส่วนร่วมของชุมชนยังช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ตัวชี้วัดด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement in Sport Event)

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ชุมชนเข้าร่วมในการกำหนดแนวทางและนโยบายของงานกีฬา ผ่านการประชุมหารือ การเสนอแนวคิด หรือการวางแผนกิจกรรมพิเศษ เพื่อให้การจัดงานสอดคล้องกับความต้องการและวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการและดำเนินงาน ชุมชนทำหน้าที่เป็นทีมงานหลัก เช่น การเป็นอาสาสมัคร การสนับสนุนแรงงาน หรือการร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
3. การสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ ชุมชนสนับสนุนงานด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การให้ยืมสถานที่ การจัดหาอุปกรณ์ หรือการร่วมบริจาคทุน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานกีฬา
4. การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ชุมชนช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงาน ผ่านสื่อท้องถิ่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือการเชิญชวนคนในพื้นที่เข้าร่วมงาน เพื่อเพิ่มการรับรู้และการมีส่วนร่วม
5. การรับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ชุมชนได้รับประโยชน์จากงานกีฬา เช่น การขายสินค้าและบริการ การจัดโปรแกรมส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือการให้บริการที่พัก ซึ่งช่วยกระจายรายได้และส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น
6. การดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม ชุมชนมีบทบาทในการจัดการขยะ การฟื้นฟูพื้นที่หลังงาน การดูแลความปลอดภัยของผู้เข้าร่วม และการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อให้การจัดงานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

2.3.7 ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development) หมายถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจากนักท่องเที่ยว ผ่านการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และสะท้อนความเป็นตัวตนของพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม การดำเนินงานในแนวทางนี้ส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่และสร้างความยั่งยืนในระดับชุมชน นอกจากนี้การออกแบบพื้นที่และสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมยังเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย และเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการพัฒนาการจัดงานกีฬาและ

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีการจัดการด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ตัวชี้วัดด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
(Creative Tourism Activity Development)

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมและพัฒนาทักษะใหม่ๆ ผ่านการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่
 2. ออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างสรรค์กิจกรรมที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริง
 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการวางแผนและดำเนินกิจกรรม เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
 4. สร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น
 5. สร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และน่าจดจำ พัฒนากิจกรรมที่มีความโดดเด่นและเฉพาะตัว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครและยากจะลืม
 6. ออกแบบพื้นที่และสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จัดเตรียมพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์
-

2.3.8 ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sport Event) หมายถึง การตลาดและผู้สนับสนุนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้กับงานกีฬา โดยต้องเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม รวมถึงใช้การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม การวางแผนต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน (SMART Goals) ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้สนับสนุนผ่าน Sponsorship Package นอกจากนี้ การวัดผลและปรับปรุงแผนการตลาดโดยใช้ Key Performance Indicators (KPIs) เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของ

การจัดงานกีฬาในอนาคต และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการตลาดและผู้สนับสนุน อย่างมีประสิทธิภาพดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ตัวชี้วัดด้านการตลาดและผู้สนับสนุน สำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (Marketing and Sponsorship for Sport Event)	
1.	เข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม เพื่อเพิ่มความพึงพอใจและส่งเสริมการกลับมาร่วมงานในอนาคต
2.	วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมการแข่งขัน ใช้การวิเคราะห์ SWOT เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอก
3.	วางแผนการตลาดสำหรับงานกีฬา: กำหนดเป้าหมายทางการตลาดอย่างชัดเจน โดยใช้หลัก 5W1H (ใคร, อะไร, ที่ไหน, เมื่อไร, ทำไม, และอย่างไร) เพื่อวางแผนที่มีประสิทธิภาพ
4.	ดำเนินการตามแผนการตลาด: ตั้งเป้าหมายแบบ SMART วิเคราะห์ตลาดและกลุ่มเป้าหมาย เลือกกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม และใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ
5.	บริหารจัดการผู้สนับสนุน จัดทำแพ็คเกจสำหรับผู้สนับสนุน กำหนดประเภทของการสนับสนุน และสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้สนับสนุน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับแบรนด์ผ่านกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์
6.	วัดผลและปรับปรุงแผนการตลาด ใช้ตัวชี้วัดประสิทธิภาพหลัก (KPIs) เช่น จำนวนผู้เข้าร่วม การมีส่วนร่วมบนโซเชียลมีเดีย รายได้จากค่าลงทะเบียนและผู้สนับสนุน เพื่อประเมินและปรับปรุงแผนการตลาดหลังจบงาน

3. ผลการวิพากษ์ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิพากษ์ร่างและรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดงานกีฬา การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการบริหารในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ นักวิชาการด้านกีฬา ผู้เชี่ยวชาญระดับ นโยบายจากหน่วยงานภาครัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญระดับนโยบายด้านการท่องเที่ยวจากองค์กรภาคเอกชน ผู้เชี่ยวชาญจากธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และผู้เชี่ยวชาญจากองค์กร สมาคม ชมรมกีฬาในพื้นที่ แสดงความคิดเห็น วิจารณ์ และวิพากษ์ องค์ประกอบของรูปแบบจนครบ ผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คำวิพากษ์ วิจารณ์ สรุปผลได้ดังนี้

3.1 การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การวิพากษ์ประเด็นการจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช 4 โชน คือ เขา ป่า นา เล พบว่า พบว่า แนวคิดการแบ่งพื้นที่จัดงานกีฬาออกเป็น 4 โชนหลัก (เขา ป่า นา เล) มีความครอบคลุมทั้งในด้านประเภทกีฬา ลักษณะภูมิประเทศ วิถีชีวิตชุมชน และศักยภาพการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน

การจัดงานกีฬาตาม 4 โชนพื้นที่ (SEMZ, SEFZ, SERZ, SEBZ) มีความเหมาะสมและสามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ทั้งนักกีฬาที่มุ่งเน้นการแข่งขัน นักท่องเที่ยวที่ต้องการประสบการณ์ใหม่ และชุมชนท้องถิ่นที่ได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ การผสมผสานกีฬากับมรดกวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ จะช่วยยกระดับงานกีฬาให้เป็นมากกว่าการแข่งขัน แต่เป็น เครื่องมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการพัฒนาอย่างยั่งยืนของจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิพากษ์ประเด็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์ของพื้นที่ (เขา ป่า นา เล) จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับต่างๆ เพื่อให้การจัดงานเกิดผลกระทบเชิงบวก ทั้งต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยควรมีการเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหา ดังนี้

3.2.1 *PSSE - Primary Stakeholders of Sport Event (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง)* ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มนี้เป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการจัดงานกีฬา ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ ที่อาศัยอยู่ในเขตจัดงาน เช่น ชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ภูเขา ป่า นาข้าว และชายฝั่งทะเล ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเป็นเจ้าภาพต้อนรับนักกีฬาและนักท่องเที่ยว ผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ซึ่งรวมถึงนักกีฬามืออาชีพ นักกีฬาสมัครเล่น และนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเชิงสร้างสรรค์ จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มีการเน้นให้ ขยายขอบเขตของคำว่า "ชุมชน" ให้ครอบคลุมกลุ่มย่อยที่มีบทบาทในการสนับสนุนการจัดงาน เช่น กลุ่มอาสาสมัคร ชุมชนเกษตรกรรม ชุมชนประมง และกลุ่มผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

3.2.2 *SSSE - Secondary Stakeholders of Sport Event (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอง)* กลุ่มนี้ประกอบด้วย หน่วยงานที่มีบทบาทสนับสนุนและติดตามผลกระทบของการจัดงานกีฬา ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ให้การสนับสนุนนโยบาย งบประมาณ และโครงสร้างพื้นฐาน ภาคเอกชนและสปอนเซอร์ เช่น บริษัทเอกชนที่ให้การสนับสนุนทางการเงิน การจัดกิจกรรม หรือการประชาสัมพันธ์ และองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ที่ติดตามผลกระทบของการจัดงานกีฬาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางที่ยั่งยืน ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเน้นให้เพิ่ม **Keyword**

คำว่า "ท้องถิ่น" เพื่อให้เห็นบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกลุ่มภาคประชาสังคมที่ทำงานร่วมกับชุมชนโดยตรง

3.2.3 KSSE - Key Stakeholders of Sport Event (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก)

กลุ่มนี้เป็นผู้จัดงานกีฬาและผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของงาน ได้แก่ ผู้จัดงานและผู้วางแผนโครงการ เช่น คณะกรรมการจัดงาน ฝ่ายบริหาร และผู้ประสานงานด้านกีฬาและการท่องเที่ยว นักพัฒนาและนักการตลาดการท่องเที่ยว ที่ทำหน้าที่ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่และสร้างกลยุทธ์ทางการตลาด และหน่วยงานกำกับดูแลและผู้ออกนโยบาย ที่มีบทบาทกำหนดแนวทางการจัดงานกีฬาให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า "Organizer" หรือผู้จัดงาน ควรอยู่ในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีบทบาทโดยตรงในการกำหนดทิศทางของงานกีฬา นอกจากนี้ ควรพิจารณานโยบายในระดับท้องถิ่นว่าจะสามารถสนับสนุนหรือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดงานกีฬาได้อย่างไร

การแบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียออกเป็น 3 กลุ่มหลัก (PSSE, SSSE, KSSE) มีความชัดเจนและครอบคลุม แต่มีข้อเสนอให้ ขยายความบทบาทของชุมชน ให้ครอบคลุมกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดงานกีฬา นอกจากนี้ ควรเพิ่ม ประเด็นเรื่องการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและนโยบายสนับสนุน เพื่อให้แนวทางการจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีผลกระทบเชิงบวกต่อทุกภาคส่วน

3.3 องค์ประกอบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จากการประชุมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้การวิพากษ์ประเด็นองค์ประกอบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า โดยภาพรวมมีความครอบคลุมและมีตัวชี้วัดที่มีความชัดเจนวัดผลได้ แต่ควรเพิ่มลดปรับปรุงสรุปรายละเอียดข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการวางแผนงานกีฬา		
1	กำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของงาน โดยระบุวัตถุประสงค์กลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจน	การกำหนดกลุ่มเป้าหมายควรมีความชัดเจน โดยแยกเป็นเป้าหมายหลักและเป้าหมายรองให้เหมาะสมกับลักษณะของงานกีฬา นอกจากนี้ แนวคิดของงานควรออกแบบให้สะท้อนถึง

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
		ประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมและผู้เกี่ยวข้องจะได้รับ รวมถึงการสร้างคุณค่าทางจิตใจและความภูมิใจในการมีส่วนร่วม
2	กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมและจำนวนที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับขนาดของพื้นที่จัดงาน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างราบรื่น	การกำหนดแบรนด์ของงานเป็นหัวใจสำคัญของการตลาด เนื่องจากแบรนด์ของผู้จัดมีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือและความสนใจของผู้เข้าร่วม ซึ่งสามารถสร้างการติดตามและความเชื่อมั่นในระยะยาว
4	วางระยะเวลาเตรียมงานให้เพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดเตรียมทรัพยากรและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ควรมีการติดตามและประเมินแผนงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด
5	เลือกสถานที่จัดงานที่เหมาะสม คำนึงถึงประเภทกีฬา ขนาดงาน ความปลอดภัย การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก และต้นทุนที่เหมาะสม	ควรเตรียมระบบสถานพยาบาลฉุกเฉินให้พร้อม รองรับการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสื่อสารนโยบายด้านความปลอดภัย และจัดให้มีบุคลากรดูแลติดตามผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นระบบ
6	ออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าร่วม โดยเน้นความแปลกใหม่ น่าสนใจ รองรับทุกกลุ่ม และเพิ่มองค์ประกอบพิเศษ เช่น นักกีฬาชื่อดังหรือเทคโนโลยีใหม่	ควรสื่อสารถึงความคุ้มค่าของประสบการณ์ให้ชัดเจน เพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมายและส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วม นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการสร้างประสบการณ์เสริม เช่น กิจกรรมท่องเที่ยว อาหารท้องถิ่น และบริการที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนแทนการระบุว่ารองรับทุกกลุ่ม และไม่ควรมุ่งเฉพาะถึงนักกีฬาที่มีชื่อเสียง เนื่องจากบางคนอาจสร้างชื่อเสียงจากงานของเราได้เอง
7	ออกแบบเส้นทางการแข่งขัน โดยสำรวจเส้นทางจริง คำนึงถึงความปลอดภัย ผลกระทบต่อพื้นที่	การบริหารความเสี่ยงควรมีแผนที่ชัดเจนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการทดสอบสนามและจำลองสถานการณ์จริงเพื่อนำไปปรับปรุง

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	การจรรยา และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	แผนด้านความปลอดภัย รวมถึงการวางแผนฟื้นฟูผลกระทบจากการจัดงาน การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนด Core Concept ร่วมกันเพื่อนำไปใช้ขับเคลื่อนกับทุกภาคส่วนให้เป็นแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ ควรมีระบบติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา		
1	การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น อุบัติเหตุหรือปัญหาสภาพอากาศ	ควรกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยให้เหมาะสมกับประเภทของกีฬา รวมถึงจัดเตรียมบุคลากรและขั้นตอนการรับมืออย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถบริหารจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3	กำหนดประเภทของความเสี่ยง จัดกลุ่มความเสี่ยง เช่น ด้านสุขภาพและความปลอดภัย ด้านกฎหมาย และด้านการเงิน	ควรเน้นการสร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงของงานให้โดดเด่น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและดึงดูดผู้เข้าร่วมในระยะยาว
4	ออกแบบกระบวนการจัดการความเสี่ยง วางแผนเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง เช่น การจัดทำแผนเผชิญเหตุ	ควรเพิ่มมาตรการดูแลความเสี่ยงตั้งแต่ขั้นตอนการเดินทางของผู้เข้าร่วม โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยด้านการคมนาคมตั้งแต่ออกจากบ้านจนถึงพื้นที่จัดงาน เพื่อให้การเข้าร่วมเป็นไปอย่างราบรื่นและปลอดภัย
5	วางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน เตรียมมาตรการความปลอดภัย เช่น จุดปฐมพยาบาล และแผนอพยพ	ควรให้ความสำคัญกับมาตรการความปลอดภัยในทุกมิติ ตั้งแต่แสงสว่างและความปลอดภัยของเส้นทางจราจร โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาบริหารจัดการ รวมถึงความปลอดภัยของที่พักรับประทานอาหาร และกิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้รับประสบการณ์ที่ปลอดภัยและไร้กังวลตลอดการเดินทาง

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
6	ทำประกันภัย จัดทำประกันอุบัติเหตุ และสุขภาพสำหรับผู้เข้าร่วม รวมถึง ประกันความเสียหายต่อทรัพย์สิน	ควรเน้นการบริหารจัดการด้านสภาพอากาศให้เหมาะสมกับแต่ละประเภทกีฬา บางกีฬา จำเป็นต้องมีมาตรการป้องกัน ในขณะที่บางกีฬาสามารถใช้เป็นองค์ประกอบของการแข่งขันได้ ทั้งนี้ การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับสภาพอากาศให้ผู้เข้าร่วมรับทราบอย่างชัดเจนถือเป็นปัจจัยสำคัญ และให้ตัดประเด็นความเสียหายต่อทรัพย์สินออก
7	สื่อสารและประชาสัมพันธ์ จัดช่องทางสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างผู้จัดงานและผู้เข้าร่วม เพื่อแจ้งเตือน และอัปเดตสถานการณ์	ต้องมีการส่งเสริมความเข้าใจให้กับร้านค้าและธุรกิจท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทในการรักษาภาพลักษณ์ของการเป็นเจ้าบ้านที่ดี รวมถึงปลูกจิตสำนึกในการต้อนรับนักกีฬาและนักท่องเที่ยวอย่างมีมิตรไมตรี ทั้งนี้ ควรมีการสื่อสารและจัดการร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
8	ประเมินและสรุปผลหลังงาน รวบรวมข้อเสนอแนะและวิเคราะห์ ผลการจัดงาน เพื่อปรับปรุงในอนาคต	ประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินงานหลังงานควรถูกบรรจุไว้ในแผนงานให้ชัดเจน รวมถึงการเสริมสร้างความเชื่อและพิธีกรรมท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชน นอกจากนี้ ทีมประสานงานและผู้จัดงาน ควรมีความเข้าใจเชิงลึกและสามารถเชื่อมโยงรายละเอียดของงานได้อย่างรอบด้าน

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการดำเนินการจัดงานกีฬา

1	1.2 จัดทำรายละเอียดงาน กำหนดสถานที่ เส้นทางแข่งขัน ประเภทกีฬา กติกา ค่าสมัคร และสิทธิประโยชน์ของผู้เข้าร่วม	การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่น การขออนุญาตพื้นที่และควรการบวงสรวง บูชาเสริมความเชื่อมั่นของท้องถิ่น
	1.4 ขออนุญาตใช้พื้นที่ และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดต่อหน่วยงานภาครัฐ องค์กร	ควรระบุทีมกู้ชีพและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาและบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องเป็นแพทย์

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานด้านความปลอดภัย เช่น ตำรวจ กู้ชีพ และอาสาสมัคร 1.5 บริหารจัดการบุคลากร จัดตั้งคณะกรรมการและทีมงานหลัก เช่น ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายสนับสนุน และจัดหาจิตอาสา	แต่เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้การจัดงานมีมาตรฐานด้านความปลอดภัยและการดูแลผู้เข้าร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ สัดส่วนบุคลากรที่รองรับ เพียงพอกับจำนวนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดูแลความปลอดภัย
2	2.4 การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ตั้งศูนย์กลางสื่อมวลชน ถ่ายทอดสด แจกข้อมูลสำคัญ และประชาสัมพันธ์ ผลการแข่งขัน	ควรพัฒนาและใช้ช่องทางการสื่อสารที่สะดวกและเข้าถึงง่าย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชันของกิจกรรม หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Facebook Page และเว็บไซต์ ซึ่งสามารถใช้งานได้ต่อเนื่องและเป็นศูนย์กลางข้อมูล ทั้งนี้ ควรส่งเสริมการรวบรวมและใช้ Big Data เพื่อการวางแผนและพัฒนากิจกรรมกีฬาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในระยะยาว
3	3.3 จัดทำรายงานสรุป บันทึกสถิติ ผู้เข้าร่วม ผลตอบรับจากสื่อ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมสรุปงบประมาณการใช้จ่าย	ควรมีการรวบรวมข้อมูลและประเมินความสำเร็จของการจัดงานทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำไปวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจและความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ควรพิจารณาเพิ่มกิจกรรมเสริมภายในงานกีฬาเพื่อเพิ่มมิติของประสบการณ์และดึงดูดผู้เข้าร่วมให้มากขึ้น
	3.4 ประชาสัมพันธ์หลังงาน เผยแพร่ภาพและวิดีโอ สร้าง Engagement บนโซเชียลมีเดีย และส่งผลการแข่งขันผ่านช่องทางออนไลน์	ควรมีการสื่อสารหลังงานเพื่อสร้างความประทับใจและกระตุ้นความรู้สึกของผู้เข้าร่วม รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านการเผยแพร่ภาพและวิดีโอที่สวยงามภายใน 7 วันหลังงาน เพื่อให้กลุ่มผู้เข้าร่วม ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคภูมิใจในความสำเร็จของงาน นอกจากนี้ ควร

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
		มีการอัปเดตภาพแบบ Real-Time ภายใน 24 ชั่วโมง เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมและกระจายกระแสของงานอย่างมีประสิทธิภาพ
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา		
4	การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและกำไร: คำนวณจุดคุ้มทุนและกำหนดเป้าหมายกำไร เพื่อประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนและวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	ควรเพิ่มกระบวนการตรวจสอบการใช้เงินให้มีความโปร่งใส พร้อมทั้งประเมินความคุ้มค่าการลงทุน เพื่อให้มั่นใจว่าทรัพยากรถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดงาน
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการพัฒนาการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน		
1	การพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น	ระบุให้ชัดเจนว่าตลาดเป้าหมายคือการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และเสริมองค์ประกอบนี้ลงในทุกตัวชี้วัดเพื่อให้เป็นจุดเด่นเฉพาะของงาน นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาและออกแบบแนวทางใหม่ รวมถึงการรวบรวมข้อมูลนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนางานในอนาคต
3	ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สนับสนุนกิจกรรมที่ผสมผสานความคิดสร้างสรรค์เข้ากับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและความยั่งยืนให้กับแหล่งท่องเที่ยว	ควรผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับนวัตกรรมเพื่อสร้างเอกลักษณ์และเพิ่มมูลค่าให้กับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยว
6	จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัว ตลอดจนเพิ่มมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว พัฒนากิจกรรมและกลยุทธ์การตลาดที่มุ่งเน้นการเพิ่มการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และยกระดับมูลค่าของ	ควรมีการส่งเสริมการขายและการตลาดโดยอิงจากการวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด นอกจากนี้ การกำหนดราคาควรมีความชัดเจนและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนและดึงดูดผู้เข้าร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	
7	กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับให้มีความสมดุล ประเมินและกำหนดจำนวนของนักท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับได้ เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพของทรัพยากรและรักษาคุณภาพของประสบการณ์ท่องเที่ยว	มีการรวบรวมข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนบริหารจัดการ มีฐานข้อมูล
องค์ประกอบที่ 6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน		
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ชุมชนเข้าร่วมในการกำหนดแนวทางและนโยบายของงานกีฬา ผ่านการประชุมหารือ การเสนอแนวคิด หรือการวางแผนกิจกรรมพิเศษ เพื่อให้การจัดงานสอดคล้องกับความต้องการและวัฒนธรรมท้องถิ่น	ควรให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้ชุมชนเห็นถึงความสำคัญและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดงาน อย่างไรก็ตาม ชุมชนควรมีบทบาทในการให้ข้อมูลทั้งด้านบวกและลบ แทนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยตรง ซึ่งควรเป็นหน้าที่ของผู้นำในการกำหนดทิศทางของงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
3	การสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ ชุมชนสนับสนุนงานด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การให้ยืมสถานที่ การจัดหาอุปกรณ์ หรือการร่วมบริจาคทุน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับงานกีฬา	ตัดเรื่องการบริจาคทุนออก แต่หากมีการสนับสนุนทางการเงิน ควรเน้นไปที่การนำกองทุนไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน
6	การดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม ชุมชนมีบทบาทในการจัดการขยะ การฟื้นฟูพื้นที่หลังงาน การดูแลความปลอดภัยของผู้เข้าร่วม และการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อให้	การนำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นจะช่วยลดความกังวลและทำให้ชุมชนเข้าใจแนวทางดำเนินงานได้ชัดเจน ควรมีการวิเคราะห์ความต้องการที่แท้จริงของชุมชนเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเกิดความสมดุลและเป็นธรรม เช่น การกำหนดสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	การจัดงานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม	สำหรับคนในพื้นที่ นอกจากนี้ ควรใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ที่ทั่วถึงและยั่งยืน
องค์ประกอบที่ 7 ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์		
4	สร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น และแบ่งปันท้องถิ่น และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น	ให้ตัดและปรับคำเป็นการออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น
องค์ประกอบที่ 8 ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน		
1	เข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม เพื่อเพิ่มความพึงพอใจและส่งเสริมการกลับมาร่วมงานในอนาคต	การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญ และกลยุทธ์ทางการตลาดควรสอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าวเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุผลลัพธ์ตามที่ตั้งไว้
2	วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมการแข่งขัน ใช้การวิเคราะห์ SWOT เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอก	การบริหารผู้สนับสนุน (Sponsor) ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่พวกเขาจะได้รับ พร้อมทั้งจัดการความคาดหวังและแรงกดดันที่อาจเกิดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ร่วมกัน
4	ดำเนินการตามแผนการตลาด: ตั้งเป้าหมายแบบ SMART วิเคราะห์ตลาดและกลุ่มเป้าหมาย เลือกกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม และใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ ที่มีประสิทธิภาพ	หากมีการกำหนดเป้าหมายของงานอย่างชัดเจน จะช่วยดึงดูดผู้สนับสนุน (Sponsor) ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวทางของงาน นอกจากนี้ ควรมีการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายอย่างละเอียด เพื่อเลือกผู้สนับสนุนที่ตอบโจทย์และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรปรับเนื้อหาารวมกันกับตัวชี้วัดที่ 4
5	บริหารจัดการผู้สนับสนุน จัดทำแพ็คเกจสำหรับผู้สนับสนุน กำหนดประเภทของการสนับสนุน และสร้าง	ความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิดกับผู้ให้การสนับสนุนเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือที่ยั่งยืน ควรมีการจัดลำดับ Vendor

ตัวชี้วัดที่	ตัวชี้วัดทางการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	ความสัมพันธ์ ระยะยาว กับ ผู้สนับสนุน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับแบรนด์ ผ่าน กิจกรรม และการ ประชาสัมพันธ์	ตามระดับการสนับสนุนทางการเงินอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ เทคนิคในการหาสปอนเซอร์ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่อาจขัดแย้งกัน โดยใช้ความจริงใจและคอนเนกชันที่ดีเป็นกลยุทธ์หลัก สำหรับการสนับสนุนจากภาครัฐ ควรพิจารณาความสอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร นโยบาย หรือผลลัพธ์ที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาได้ก่อนให้การสนับสนุน

4. รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) อัตลักษณ์พื้นที่ เขาป่า นา เล จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) องค์ประกอบรูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

4.1 การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่ได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับลักษณะทางภูมิศาสตร์และวิถีชีวิตของแต่ละโซน โดยแบ่งออกเป็น 4 พื้นที่หลัก ประกอบด้วย 1) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเขา (Sport Event of Mountain Zone) เหมาะสำหรับกิจกรรมเดินป่า วิ่งเทรล และปั่นจักรยานเสือภูเขา ท่ามกลางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SEMZ 2) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนป่า (Sport Event of Forest Zone) รองรับกิจกรรมเดินป่า ดูนก และวิ่งผจญภัย โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SEFZ 3) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนนา (Sport Event of Rice Field Zone) มุ่งเน้นกิจกรรมวิ่งลุยนาข้าว แข่งดำนา และโยคะกลางทุ่งนา เพื่อสะท้อนวิถีเกษตรกรรมและเศรษฐกิจพอเพียง ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SERZ 4) พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเล (Sport Event of Beach Zone) ส่งเสริมกีฬาทางน้ำ เช่น ไตรกีฬา พายเรือคายัค และดำน้ำเชิงอนุรักษ์ ควบคู่กับการสืบสานวัฒนธรรมชาวประมง ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SEBZ ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

สัญลักษณ์	อัตลักษณ์พื้นที่	ความหมาย
อักษรย่อ		
SEMZ	พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเขา (Sport Event of Mountain Zone)	เหมาะสำหรับเดินป่า วิ่งเทรล และปั่นจักรยานเสือภูเขา โดยเน้นการอนุรักษ์ธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
SEFZ	พื้นที่จัดงานกีฬาโซนป่า (Sport Event of Forest Zone)	แหล่งระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะสำหรับการเดินป่า ดูนก และวิ่งผจญภัย โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตชุมชนที่พึ่งพาธรรมชาติ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
SERZ	พื้นที่จัดงานกีฬาโซนนา (Sport Event of Rice Field Zone)	แหล่งเกษตรกรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตชุมชน ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและประเพณีเกษตร กิจกรรมเด่น ได้แก่ วิ่งลุยนา ข้าวและโยคะกลางทุ่งนา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพอย่างยั่งยืน
SEBZ	พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเล (Sport Event of Beach Zone)	แหล่งท่องเที่ยวชายฝั่ง เหมาะสำหรับกีฬาทางน้ำ ควบคู่กับการอนุรักษ์ป่าชายเลนและปะการัง สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนประมงพื้นบ้านและการสืบสานประเพณีบูชาทะเล ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่มีบทบาทในการสนับสนุนหรือได้รับผลกระทบจากการจัดงาน ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ประกอบด้วย 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงสำหรับการจัดงานกีฬา (Primary Stakeholders of Sport Event) ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น PSSE 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรองสำหรับการจัดงานกีฬา (Secondary Stakeholders of Sport Event) ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น SSSE และ 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักสำหรับการจัดงานกีฬา (Key Stakeholders of Sport Event) ให้อักษรย่อภาษาอังกฤษเป็น KSSE ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

สัญลักษณ์ อักษรย่อ	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความหมาย
PSSE	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง สำหรับการจัดงานกีฬา (Primary Stakeholders of Sport Event)	ประชาชนในพื้นที่และผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ซึ่งได้รับ ผลกระทบโดยตรง เช่น ชุมชนท้องถิ่น นักกีฬามือ อาชีพ นักกีฬาสมัครเล่น และนักท่องเที่ยวเชิงกีฬา
SSSE	มีส่วนได้ส่วนเสียรองสำหรับ การจัดงานกีฬา (Secondary Stakeholders of Sport Event)	หน่วยงานภาครัฐ สปอนเซอร์ และองค์กรสนับสนุนที่ ช่วยผลักดันให้การจัดงานกีฬาเกิดขึ้น เช่น การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย (ททท.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม
KSSE	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักสำหรับ การจัดงานกีฬา (Key Stakeholders of Sport Event)	คณะผู้จัดงานกีฬาและหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญ ต่อความสำเร็จของงาน เช่น ผู้จัดงาน ฝ่ายบริหาร ผู้ประสานงานด้านกีฬา นักการตลาดการท่องเที่ยว และหน่วยงานกำกับดูแลที่กำหนดนโยบายให้ สอดคล้องกับมาตรฐานและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

4.3 องค์ประกอบรูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
เขา ป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช มี 8 องค์ประกอบ อธิบายได้ตามตัวอักษรภาษาอังกฤษ
PROF - TEAM ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sports Event Planning)
2) ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sports Events)
3) ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sports Event Operations Management)
4) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and
Budgeting for Sports Events) 5) ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable
Tourism Development) 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in
Sports Events) 7) ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism
Activity Development) 8) ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for
Sports Events) แต่ละองค์ประกอบมีตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

4.3.1 ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sports Event Planning) หมายถึง กระบวนการกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ในการจัดงานกีฬาอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของผู้จัดงาน ผู้สนับสนุน และผู้เข้าร่วม รวมถึงการจัดหาและบริหารทรัพยากรที่จำเป็น เช่น งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการบริหารจัดการทีมงานและการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬา จำเป็นต้องมีการวางแผนกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการวางแผนงานกีฬาสำหรับการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการวางแผนงานกีฬา	
1.	กำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของงาน โดยระบุเป้าหมายหลักและรองให้ชัดเจน สะท้อนประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมและผู้เกี่ยวข้อง พร้อมสร้างคุณค่าทางจิตใจและความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วม
2.	กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมและจำนวนที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับขนาดของพื้นที่จัดงาน ควบคู่กับการสร้างแบรนด์ของงานเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ ดึงดูดความสนใจ และสร้างความเชื่อมั่นในระยะยาว
3.	เลือกวันและเวลาจัดงานที่เหมาะสม โดยพิจารณาปฏิทินการแข่งขัน ฤดูกาล และเทศกาลในพื้นที่ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มโอกาสดึงดูดผู้เข้าร่วม
4.	กำหนดระยะเวลาเตรียมงานให้เพียงพอ พร้อมติดตามและประเมินแผนงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
5.	เลือกสถานที่จัดงานที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประเภทกีฬา ขนาดงาน ความปลอดภัย การเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมเตรียมระบบสถานพยาบาลฉุกเฉิน มาตรการส่งต่อผู้ป่วย และบุคลากรดูแลความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ
6.	ออกแบบประสบการณ์ที่แปลกใหม่และคุ้มค่า พร้อมสื่อสารจุดเด่นของงานให้ชัดเจน ดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายผ่านกิจกรรมเสริม เช่น การท่องเที่ยวและอาหารท้องถิ่น
7.	ออกแบบและสำรวจเส้นทางการแข่งขันโดยคำนึงถึงความปลอดภัย ผลกระทบต่อพื้นที่ และการจราจร พร้อมวางแผนบริหารความเสี่ยง ทดสอบสนาม จำลองสถานการณ์จริง และกำหนดแนวทางฟื้นฟูพลังงาน ควบคู่กับการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

4.3.2 ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sports Events) หมายถึง กระบวนการระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการจัดการกิจกรรมกีฬา เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมงานและผู้จัดงาน การดำเนินการนี้รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอก การวางแผนรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉิน การทำประกันภัยที่เหมาะสม และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างปลอดภัยและประสบความสำเร็จ และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา อย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา	
1.	วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง โดยกำหนดมาตรการความปลอดภัยให้เหมาะสมกับประเภทกีฬา จัดเตรียมบุคลากร และวางแผนรับมือเหตุการณ์อย่างเป็นระบบ
2.	ศึกษาปัจจัยความเสี่ยง พิจารณาปัจจัยภายนอก เช่น สถานการณ์ทางการเมือง และปัจจัยภายใน เช่น ความพร้อมของทีมงาน
3.	กำหนดและจัดกลุ่มความเสี่ยง เช่น ด้านสุขภาพ กฎหมาย และการเงิน ควบคุมกับการเสริมภาพลักษณ์ของงานเพื่อดึงดูดผู้เข้าร่วมระยะยาว
4.	ออกแบบกระบวนการจัดการความเสี่ยง โดยวางแผนควบคุมและลดความเสี่ยง รวมถึงมาตรการความปลอดภัยด้านการเดินทางตั้งแต่ออกจากบ้านจนถึงพื้นที่จัดงาน
5.	วางแผนรับมือเหตุการณ์ โดยเตรียมมาตรการความปลอดภัยครอบคลุมทุกมิติ ทั้งจุดปฐมพยาบาล แผนอพยพ ความปลอดภัยของเส้นทาง ที่พัก และกิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยง
6.	จัดทำประกันอุบัติเหตุและสุขภาพสำหรับผู้เข้าร่วม พร้อมบริหารจัดการสภาพอากาศให้เหมาะสมกับประเภทกีฬา และสื่อสารข้อมูลสภาพอากาศอย่างชัดเจน
7.	จัดช่องทางสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างผู้จัดงานและผู้เข้าร่วม พร้อมส่งเสริมความเข้าใจแก่ธุรกิจท้องถิ่นในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี และประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน
8.	กำหนดแผนประเมินและสรุปผลหลังงานอย่างชัดเจน รวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง พร้อมบูรณาการพิธีกรรมท้องถิ่นให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน และเสริมความเข้าใจเชิงลึกให้ทีมประสานงานและผู้จัดงาน

4.3.3 ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sports Event Operations Management) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมกีฬาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด โดยครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนวันงาน (Pre-Event) เช่น การกำหนดแผนงาน การขออนุญาตใช้พื้นที่ การจัดหาอุปกรณ์และบุคลากร การดำเนินงานในวันงาน (Event Day) ซึ่งรวมถึงการบริหารนักกีฬา ระบบโลจิสติกส์ การรักษาความปลอดภัย และการจัดการพิธีการ ไปจนถึงการจัดการหลังงาน (Post-Event) เช่น การคืนพื้นที่ การประเมินผล และการจัดทำรายงานสรุป ทั้งนี้ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การแข่งขันเป็นไปอย่างราบรื่น สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วม และส่งเสริมภาพลักษณ์ของงานกีฬาในระยะยาว และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬา จำเป็นต้องมีดำเนินการจัดงานกีฬา ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา

1. ก่อนวันงาน (Pre-Event)

- 1.1 กำหนดระยะเวลาจัดงาน วางแผนวันจัดงานที่เหมาะสม กำหนดช่วงเวลาเตรียมงาน (3-12 เดือน ตามขนาดของงาน) และตรวจสอบปฏิทินการแข่งขันอื่นๆ เพื่อลดการซ้อนทับ
- 1.2 จัดทำรายละเอียดงาน กำหนดสถานที่ เส้นทางแข่งขัน ประเภทกีฬา กติกา ค่าสมัคร และสิทธิประโยชน์ พร้อมประสานงานผู้นำท้องถิ่น ขออนุญาตใช้พื้นที่ และดำเนินพิธีกรรมเสริมความเชื่อมั่นของชุมชน
- 1.3 จัดทำข้อเสนองานอีเวนต์ จัดเตรียมเอกสารสำหรับผู้สนับสนุน พร้อมระบุวัตถุประสงค์และรูปแบบการสนับสนุน
- 1.4 ขออนุญาตใช้พื้นที่และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทีมกู้ชีพ และผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาและการแพทย์ เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและการดูแลผู้เข้าร่วม
- 1.5 บริหารจัดการบุคลากร โดยจัดตั้งคณะกรรมการ ทีมงานหลัก และจิตอาสา ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดูแลความปลอดภัยและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.6 เตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก สำรวจพื้นที่ ออกแบบแผนผัง และจัดเตรียมจุดบริการ เช่น จุดปล่อยตัว เส้นชัย จุดให้น้ำ ห้องน้ำ และจุดพยาบาล

2. วันงาน (Event Day)

- 2.1 ระบบโลจิสติกส์และขนส่ง บริหารจุดขึ้น-ลงรถ ลานจอดรถ และขนส่งอุปกรณ์ พร้อมตรวจสอบจุดบริการนักกีฬาและผู้เข้าร่วม

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา

- 2.2 บริหารนักกีฬาและผู้เข้าร่วมงาน จัดระบบลงทะเบียน แจกของที่ระลึก ควบคุมการปล่อยตัวนักกีฬา และให้ข้อมูลที่จำเป็น
 - 2.3 การจัดพิธีการและกิจกรรม จัดพิธีเปิดการแข่งขัน กิจกรรมเสริม เช่น Workshop การท่องเที่ยว นิทรรศการ และพิธีมอบรางวัล
 - 2.4 พัฒนาช่องทางสื่อสารที่เข้าถึงง่าย โดยใช้เทคโนโลยี เช่น แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์มออนไลน์ และเว็บไซต์ เป็นศูนย์กลางข้อมูล ถ่ายทอดสด แจ้งข้อมูลสำคัญ และประชาสัมพันธ์ผลการแข่งขัน พร้อมรวบรวม Big Data เพื่อวางแผนและพัฒนาการจัดงานกีฬาในระยะยาว
 - 2.5 มาตรการความปลอดภัยและฉุกเฉิน จัดหน่วยพยาบาล จุดปฐมพยาบาล พร้อมแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ การจลาจล และภัยพิบัติ
-

3. หลังวันงาน (Post-Event)

- 3.1 คืนพื้นที่และเก็บอุปกรณ์ รื้อถอนโครงสร้างชั่วคราว ทำความสะอาด และตรวจสอบความเสียหายก่อนส่งคืนพื้นที่
 - 3.2 ประเมินผลการแข่งขัน รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วม ประชุมสรุปงาน และวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนเพื่อปรับปรุงในอนาคต
 - 3.3 จัดทำรายงานสรุป บันทึกสถิติผู้เข้าร่วม ผลตอบรับจากสื่อ และผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมประเมินความสำเร็จทั้งทางตรงและทางอ้อม วิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจ และพิจารณาเพิ่มกิจกรรมเสริมเพื่อดึงดูดผู้เข้าร่วม
 - 3.4 ประชาสัมพันธ์หลังงานโดยเผยแพร่ภาพและวิดีโอที่สวยงามภายใน 7 วัน สร้าง Engagement บนโซเชียลมีเดีย และส่งผลการแข่งขันผ่านช่องทางออนไลน์ พร้อมอัปเดตภาพแบบ Real-Time ภายใน 24 ชั่วโมง เพื่อกระจายกระแสและสร้างความภาคภูมิใจให้ผู้เข้าร่วมและชุมชน
-

4.3.4 ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sports Events) หมายถึงในการจัดงานกีฬาให้มีประสิทธิภาพและความยั่งยืน โดยต้องมีการวางแผนงบประมาณที่รัดกุม ควบคุมรายรับ รายจ่าย และวิเคราะห์ความคุ้มค่าเพื่อให้มั่นใจว่างานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณครอบคลุมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังงาน โดยคำนึงถึงแหล่งรายได้ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และการบริหารงบประมาณฉุกเฉิน นอกจากนี้ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลกำไรเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความสำเร็จของงานและเป็นแนวทางพัฒนาในอนาคต และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬาดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา

1. การวางแผนงบประมาณ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน คาดการณ์จำนวนผู้เข้าร่วม กำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดงาน รวมถึงระบุแหล่งรายได้ เช่น ค่าสมัครและสปอนเซอร์ เพื่อจัดทำงบประมาณที่สมเหตุสมผลและคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
2. การจัดทำรายรับและค่าใช้จ่าย ระบุค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่จัดงาน ความบันเทิง การตลาด อาหาร ค่าจ้างพนักงานและอาสาสมัคร ประกันภัย ของรางวัล และค่าใช้จ่าย เบ็ดเตล็ด พร้อมทั้งคาดการณ์รายได้จากค่าสมัคร การขายสินค้า และเงินสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ
3. การบริหารและควบคุมงบประมาณ: ติดตามและตรวจสอบทุกรายการที่เกิดขึ้นจริง เปรียบเทียบกับงบประมาณที่วางไว้ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างที่คาดการณ์กับค่าใช้จ่ายจริง และจัดทำสรุปผลทางการเงินเพื่อประเมินความสำเร็จด้านการเงินของงาน
4. วิเคราะห์จุดคุ้มทุนและกำไร กำหนดเป้าหมายการลงทุน พร้อมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอย่างโปร่งใส เพื่อให้ทรัพยากรถูกใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดงาน
5. การบริหารงบประมาณในแต่ละช่วงของงาน
 - 5.1 ก่อนงาน (Pre-Event): วางแผนงบประมาณล่วงหน้า จัดหาแหล่งรายได้ และวางแผนการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.2 ระหว่างงาน (Event Day): ควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน ติดตามรายรับจากการขายบัตรหรือสินค้า และเตรียมงบประมาณสำหรับเหตุฉุกเฉิน
 - 5.3 หลังงาน (Post-Event): ประเมินค่าใช้จ่ายจริงเทียบกับงบประมาณที่ตั้งไว้ วิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลกำไร สรุปผลและนำบทเรียนไปใช้ในการจัดงานครั้งต่อไป

4.3.5 ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเสื่อมโทรมเพื่อให้คนรุ่นหลังสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวลักษณะนี้มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคม โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ตัวอย่างรูปแบบการท่องเที่ยวที่สนับสนุนความยั่งยืน ได้แก่ การท่องเที่ยว

เชิงชุมชน (Community-based tourism) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายและมาตรการจากภาครัฐหรือหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว และรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ก็เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเพื่อที่จะ พัฒนาการจัดงานก็จะต้องมีการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตารางที่ 35

ตารางที่ 35 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในการจัดงานกีฬาเพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในการจัดงานกีฬา	
1.	พัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยศึกษาความต้องการนักท่องเที่ยว ปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการ พร้อมออกแบบแนวทางใหม่ และรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อใช้วางแผน และพัฒนางานในอนาคต
2.	พัฒนาคุณภาพการบริการด้านการท่องเที่ยว ยกย่องทักษะและความรู้ของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมถึงปรับปรุงรูปแบบการบริการให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงขึ้น
3.	ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับนวัตกรรม เพื่อสร้างเอกลักษณ์และเพิ่มมูลค่าให้กับงานกีฬาและการท่องเที่ยว
4.	จัดทำปฏิทินส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว วางแผนและส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวในช่วงเวลาต่างๆ ตลอดปี เพื่อป้องกันการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาเดียวกัน และเพิ่มโอกาสในการดึงดูดนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยวหลัก
5.	ส่งเสริมการจ้างงานเพื่อกระจายรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว สร้างโอกาสการจ้างงานและสนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม
6.	ส่งเสริมการขายและการตลาดโดยอิงจากการวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด กำหนดราคาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและดึงดูดผู้เข้าร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7.	กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของแหล่งท่องเที่ยว โดยใช้ฐานข้อมูลและสถิติในการวางแผนบริหารจัดการ เพื่อรักษาทรัพยากรและคุณภาพประสบการณ์ท่องเที่ยว
8.	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบขนส่งสาธารณะ และสาธารณูปโภค เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและความปลอดภัย

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการพัฒนาการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในการจัดงานกีฬา

- ให้กับนักท่องเที่ยวพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว จัดหาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว
9. ดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ รักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด ปลอดภัย และน่าเยี่ยมชม
 10. ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการรับรู้และความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล
 11. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
 12. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นให้บทบาทในการจัดการการท่องเที่ยว สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
 13. พัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและมีความพร้อมในการรองรับ สำรวจและพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว
 14. ให้การสนับสนุน ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าของที่ระลึก บริษัททัวร์ และผู้ประกอบการด้านการบริการ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น
-

4.3.6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sports Events) หมายถึง การที่สมาชิกในชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วมมือในทุกขั้นตอนของการจัดงานกีฬา ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน ไปจนถึงการประเมินผล การมีส่วนร่วมนี้ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความภาคภูมิใจในชุมชน นอกจากนี้ยังส่งเสริมความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในชุมชน การจัดงานกีฬาที่มีการมีส่วนร่วมของชุมชนยังเป็นโอกาสในการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน รวมถึงการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านกิจกรรมกีฬา การมีส่วนร่วมของชุมชนยังช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา
- ส่งเสริมการรับรู้และแรงจูงใจให้ชุมชนเห็นถึงประโยชน์ของงานกีฬา โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ ขณะที่การตัดสินใจหลักควรเป็นหน้าที่ของผู้มีอำนาจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ - การมีส่วนร่วมในการจัดการและดำเนินงาน ชุมชนทำหน้าที่เป็นทีมงานหลัก เช่น การเป็นอาสาสมัคร การสนับสนุนแรงงาน หรือการร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ - ชุมชนสนับสนุนงานด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การให้ยืมสถานที่หรือจัดหาอุปกรณ์ โดยหากมีการสนับสนุนทางการเงิน ควรมุ่งเน้นการใช้กองทุนเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน - การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ชุมชนช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงาน ผ่านสื่อท้องถิ่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือการเชิญชวนคนในพื้นที่เข้าร่วมงาน เพื่อเพิ่มการรับรู้และการมีส่วนร่วม - การรับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ชุมชนได้รับประโยชน์จากงานกีฬา เช่น การขายสินค้าและบริการ การจัดโปรแกรมส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือการให้บริการที่พัก ซึ่งช่วยกระจายรายได้และส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น - กำหนดแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้น เพื่อลดความกังวลของชุมชนและสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน ควรวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนเพื่อจัดสรรทรัพยากรอย่างสมดุล กำหนดสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม และบริหารจัดการให้เกิดผลประโยชน์ที่ทั่วถึงและยั่งยืน

4.3.7 ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development) หมายถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจากนักท่องเที่ยว ผ่านการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และสะท้อนความเป็นตัวตนของพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม การดำเนินงานในแนวทางนี้ส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่และสร้างความยั่งยืนในระดับชุมชน นอกจากนี้การออกแบบพื้นที่และสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมยังเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย และเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการพัฒนาการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีการจัดการด้านการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในการจัดงานกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

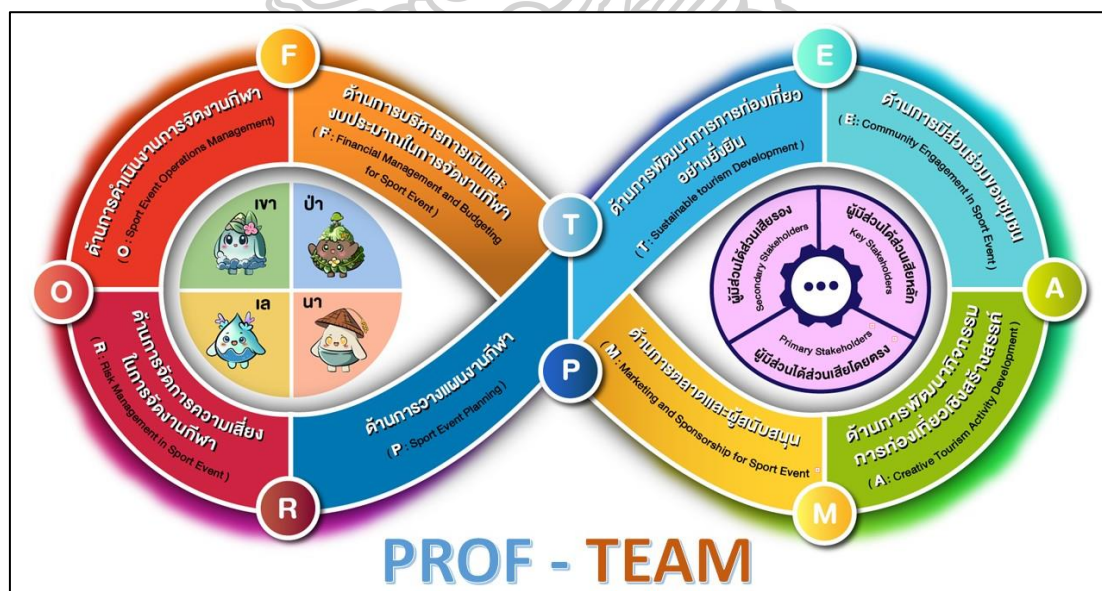
ตัวชี้วัดการจัดการด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมและพัฒนาทักษะใหม่ๆ ผ่านการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ 2. ออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างสรรค์กิจกรรมที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริง 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามาจับบทบาทในการวางแผนและดำเนินกิจกรรม เพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน 4. ออกแบบกิจกรรมที่เพิ่มรายได้ให้ชุมชนท้องถิ่น และกระจายผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น 5. สร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และน่าจดจำ พัฒนากิจกรรมที่มีความโดดเด่นและเฉพาะตัว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครและอยากกลับมา 6. ออกแบบพื้นที่และสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จัดเตรียมพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์

4.3.8 ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sports Events) หมายถึง การตลาดและผู้สนับสนุนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้กับงานกีฬา โดยต้องเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม รวมถึงใช้การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม การวางแผนต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน (SMART Goals) ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้สนับสนุนผ่าน Sponsorship Package นอกจากนี้ การวัดผลและปรับปรุงแผนการตลาดโดยใช้ Key Performance Indicators (KPIs) เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการจัดงานกีฬาในอนาคต และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการตลาดและผู้สนับสนุน ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ตัวชี้วัดการจัดการด้านการตลาดและผู้สนับสนุนในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ตัวชี้วัดการจัดการด้านการตลาดและผู้สนับสนุนในการจัดงานกีฬา	
1.	กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ศึกษาพฤติกรรมผู้เข้าร่วม และวางกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้อง เพื่อเพิ่มความพึงพอใจและส่งเสริมการกลับมาร่วมงาน
2.	วิเคราะห์สถานการณ์ด้วย SWOT ปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้อง พร้อมบริหารผู้สนับสนุนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ความคาดหวัง และสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน
3.	วางแผนการตลาดสำหรับงานกีฬา: กำหนดเป้าหมายทางการตลาดอย่างชัดเจน โดยใช้หลัก 5W1H (ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอะไร และอย่างไร) เพื่อวางแผนที่มีประสิทธิภาพ
4.	กำหนดเป้าหมายงานอย่างชัดเจน วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายและกลยุทธ์การตลาด ดึงดูดผู้สนับสนุนที่สอดคล้อง พร้อมบริหารจัดการแพ็คเกจสนับสนุนและสร้างความสัมพันธ์ระยะยาว เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับงานและแบรนด์ผ่านกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์

รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังภาพที่ 20

ภาพที่ 20 รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (Sport Event Khao, Pa, Na, Lay Model for Encouraging Creative Tourism in Nakhon Si Thammarat Province)

ที่มา: ศิรินันท์ พันธรักษ์ (ผู้วิจัย)

จากภาพที่ 20 แสดงรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีประกอบองค์ประกอบ 3 ส่วนด้วยกันดังนี้

วงกลมในวงที่ 1 ซ้ายมือ เป็นภาพสัญลักษณ์แสดงถึงอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของจังหวัด นครศรีธรรมราช โดยแบ่งตามหลักภูมิศาสตร์ เขา ป่า นา เล

วงกลมในวงที่ 2 ขวามือ คือแสดงองค์ประกอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬา สำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่มีบทบาทในการสนับสนุน หรือได้รับผลกระทบจากการจัดงาน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

รูปสัญลักษณ์อินฟินิตี้วงนอกสุด แสดงองค์ประกอบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช 8 องค์ประกอบ อธิบายได้ตามตัวอักษร ภาษาอังกฤษ PROF - TEAM ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sports Event Planning) 2) ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sports Events) 3) ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sports Event Operations Management) 4) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sports Events) 5) ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development) 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sports Events) 7) ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development) 8) ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sports Events)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การประเมินและรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช อาศัยแนวทางการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักของ Eisner (1976) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงลึกและการวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แนวทางนี้เหมาะสมกับการศึกษาที่ไม่สามารถใช้ข้อมูลเชิงปริมาณหรือเครื่องมือมาตรฐานทั่วไปใน การวัดผลได้ แต่ต้องอาศัยดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มาทำการประเมิน แนวทางการประเมินของ Eisner (1976) ถูกพัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งาน ศิลปะ (Art Criticism) ซึ่งให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์อย่างละเอียดอ่อนและการใช้ความรู้ ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง เนื่องจากการวัดคุณค่าที่ไม่สามารถกำหนดค่าตัวเลข

หรือใช้เครื่องมือวัดทั่วไปได้ จึงต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญที่เข้าใจประเด็นที่กำลังศึกษาอย่างลึกซึ้งและสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงาน การใช้แนวทางการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในครั้งนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา *เขา ป่า นา เล* ให้สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งในด้านภูมิประเทศ วิถีชีวิตชุมชน อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และความยั่งยืนของการท่องเที่ยว ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมในการประเมินมีทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดงานกีฬา การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดงานกีฬาในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะในมิติต่างๆ ได้แก่

1. ความเหมาะสมของแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการจัดงาน ตรวจสอบว่าวัตถุประสงค์ของการจัดงานกีฬามีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการได้หรือไม่ รวมถึงการส่งเสริมอัตลักษณ์ของพื้นที่
2. การออกแบบและวางแผนการดำเนินงาน ประเมินโครงสร้างของรูปแบบงาน การเลือกพื้นที่จัดงานกีฬาในแต่ละโซน (*เขา ป่า นา เล*) และความสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่
3. ความคุ้มค่าและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น วิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการจัดงานกีฬา ตลอดจนแนวทางการลดผลกระทบเชิงลบ
4. ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วม ประเมินว่ารูปแบบงานสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักกีฬา นักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นได้อย่างไร รวมถึงแนวทางในการเพิ่มมูลค่าให้กับงาน
5. ความยั่งยืนของการจัดงาน วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดงานกีฬาในระยะยาว และแนวทางในการพัฒนางานให้เกิดความต่อเนื่อง

ดังนั้น การใช้แนวทางการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สามารถพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาให้เกิดความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับบริบทของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในอนาคตให้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา *เขา ป่า นา เล* เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) โดยผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรูปแบบการจัดงานกีฬา *เขา ป่า นา เล* เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา *เขา ป่า นา เล* เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่ารูปแบบการจัดงานกีฬา *เขา ป่า นา เล* เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบไปด้วยอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งตามหลักภูมิศาสตร์ *เขา ป่า นา เล*

องค์ประกอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่

- 1) มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
- 2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรองสำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
- 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก สำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และองค์ประกอบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่

- 1) ด้านการวางแผนงานกีฬา
- 2) ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา
- 3) ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา
- 4) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา
- 5) ด้านการพัฒนาการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 7) ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
- 8) ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน โดยมีกระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมโดยอาศัยการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วยการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว กลุ่มนักกีฬา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา นอกจากนี้ ยังมี การวิเคราะห์เอกสารทางวิชาการ นโยบายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนการสังเกตการณ์พื้นที่จริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและน่าเชื่อถือ การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาในพื้นที่ เขา ป่า นา เล ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ตั้งแต่ภาคนโยบาย ซึ่งสนับสนุนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้เป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัด ภาคธุรกิจและการตลาด ที่ช่วยส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การจัดงานให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงภาคส่วนสนับสนุนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานด้านความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และชุมชนท้องถิ่นที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนารูปแบบงานกีฬาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้การพัฒนาแบบการจัดงานกีฬาในจังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน

การประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่จำนวน 1 คน (P1) นักวิชาการด้านการจัดการในพื้นที่จำนวน 1 คน (P2) นักวิชาการด้านกีฬาจำนวน 2 คน (P3, P4) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช (P5) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช (P6) หัวหน้ากองการท่องเที่ยวและกีฬา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช (P7, P8) ผู้จัดการทั่วไปโรงแรมเมืองลิเกอร์ (P9) สมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช (P10) ผู้จัดงานกีฬาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช (P11, P12)

ผลการประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากรูปแบบนี้ครอบคลุมองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานกีฬาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ สามารถช่วยลดจุดอ่อนของพื้นที่ เพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และลดอุปสรรคในการบริหารจัดการงานกีฬาในพื้นที่ การนำรูปแบบนี้ไปใช้จริงจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยสามารถสร้างโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแนวทางที่ชัดเจนในการสนับสนุนการจัดงานกีฬาและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นจุดหมายปลายทางด้านกีฬาและการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นความภาคภูมิใจของชุมชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นผ่านกิจกรรมกีฬาด้วยศักยภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันหลากหลาย ทั้งภูเขา ป่าไม้ นาข้าว และชายฝั่งทะเล การจัดงานกีฬาในลักษณะนี้สามารถช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวกระแสหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างความยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มที่สะท้อนถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการจัดงานกีฬาในพื้นที่ ดังนี้

"รูปแบบนี้ช่วยเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงกีฬาให้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ ทำให้เกิดประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์ ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งต่างจากการแข่งขันกีฬาในเมืองใหญ่" (P1)

"การออกแบบรูปแบบนี้มีความเป็นระบบและสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาเป็นโมเดลต้นแบบสำหรับการจัดงานกีฬาในจังหวัดอื่นๆ ได้ การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้งานประสบความสำเร็จ และช่วยสร้างความยั่งยืน" (P2)

"การออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับภูมิประเทศเป็นจุดเด่นที่สำคัญ เช่น วิ่งเทรลไบนโซนา เขา หรือไตรกีฬาในโซนเล ซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและปลอดภัย การจัดการแข่งขันกีฬาในพื้นที่ธรรมชาติแบบนี้ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระดับสากล" (P3, P4)

"รูปแบบนี้ช่วยเพิ่มโอกาสในการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) และสามารถพัฒนาเป็นเทศกาลกีฬาประจำปีที่มีเอกลักษณ์ของจังหวัด ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในระยะยาว" (P5)

"จังหวัดนครศรีธรรมราชมีศักยภาพสูงในการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รูปแบบนี้ช่วยกระจายรายได้ไปยังชุมชนและกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพและไลฟ์สไตล์เชิงอนุรักษ์ เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในปัจจุบัน" (P6)

"การจัดงานกีฬาแบบนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานท้องถิ่นและชุมชนอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมให้ธุรกิจในพื้นที่เข้ามาจับตลาด เช่น ร้านค้า อาหาร ที่พัก และการคมนาคม เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ" (P7, P8)

"งานกีฬาลักษณะนี้ช่วยเพิ่มอัตราการเข้าพักในโรงแรมและกระตุ้นธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและบริการ โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มักเดินทางเป็นทีมและต้องการที่พักที่ได้มาตรฐาน" (P9)

"รูปแบบนี้มีศักยภาพในการเป็นจุดขายสำคัญของการท่องเที่ยวจังหวัด หากมีการส่งเสริมการตลาดที่ดี ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ สามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาและเพิ่มโอกาสในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆ" (P10)

"การพัฒนาแบบการจัดงานกีฬาให้มีความชัดเจนในด้านการบริหารจัดการ ความปลอดภัย และประสบการณ์ของนักกีฬาเป็นสิ่งสำคัญ รูปแบบนี้ช่วยสร้างมาตรฐานให้กับงานกีฬาของจังหวัด และเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาต่อไปในอนาคต" (P11, P12)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) เพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ครอบคลุมการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างนักกีฬา นักท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 400 คน ผู้ให้ข้อมูลหลัก 20 คน รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ 15 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 12 คน ผ่านเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2568 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

สรุปผล

1. ผลการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ผลการศึกษาสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ โดยรูปแบบกิจกรรมมักจัดขึ้นในลักษณะผสมผสานระหว่างกีฬาและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การจัดแข่งขันในเส้นทางธรรมชาติและ การจัดแสดงศิลปวัฒนธรรมภายในงาน นอกจากนี้ ยังมีการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในระดับหนึ่ง ทั้งจากชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และผู้จัดงาน อย่างไรก็ตาม การวางแผนและการดำเนินงานยังมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ขาดระบบการบริหารจัดการที่เป็นรูปแบบเดียวกัน อีกทั้งการติดตามและประเมินผลในด้านความยั่งยืนยังมีข้อจำกัด ส่งผลให้การจัดงานยังไม่สามารถสะท้อนผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและวัฒนธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม

การวางแผนและการจัดการงานกีฬาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีโครงสร้างที่ชัดเจน การกำหนดเป้าหมายของงานต้องคำนึงถึงทั้งด้านการส่งเสริมกีฬา

การท่องเที่ยว และผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคม การจัดงานกีฬาที่ประสบความสำเร็จมักต้องอาศัยการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านงบประมาณ กำลังคน และสถานที่จัดงาน นอกจากนี้ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพร้อมในการบริหารความเสี่ยงและการจัดทำแผนฉุกเฉินสำหรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น ปัญหาด้านสภาพอากาศหรืออุบัติเหตุทางกายภาพ เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม การกำหนดแผนงานที่ครอบคลุมทุกมิติจะช่วยให้การจัดงานมีความราบรื่นและสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนไม่ได้เป็นเพียงผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรม แต่ยังเป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนและสร้างอัตลักษณ์ให้กับงานกีฬา การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรม และการบริหารจัดการ โครงสร้างพื้นฐานของงาน จะช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่พบคือการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในรูปแบบที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุด การให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากิจกรรมกีฬาในระดับชุมชน เช่น การฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการ การส่งเสริมทักษะด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ จะช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพมากขึ้น การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นเจ้าภาพร่วมของงานกีฬาจะนำไปสู่ความยั่งยืนและการพัฒนาในระยะยาว

ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดงานกีฬาที่มีคุณภาพ การดำเนินกิจกรรมต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อระบบนิเวศในพื้นที่ ทั้งในแง่ของขยะที่เกิดขึ้น การใช้พลังงาน และการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ แนวทางที่สามารถนำมาใช้เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว การจัดการขยะอย่างเป็นระบบ การใช้พลังงานทางเลือก และการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เข้าร่วมงาน การพัฒนาแนวทางการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบการคัดแยกขยะ การนำวัสดุรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่ และการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จะช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมการเดินทางแบบคาร์บอนต่ำ เช่น การใช้จักรยานหรือขนส่งสาธารณะเพื่อลดมลพิษทางอากาศ การบูรณาการแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้ากับการจัดงานกีฬา จะช่วยให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อพื้นที่และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การประเมินผลและการวัดความสำเร็จของการจัดงานกีฬามีความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้มีคุณภาพมากขึ้น กระบวนการประเมินผลควรครอบคลุมหลายมิติ เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน ผลตอบรับจากนักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมงาน ผลกระทบทางสังคม และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ จะช่วยให้สามารถสรุปผลได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผล เช่น การใช้แอปพลิเคชันติดตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว หรือการใช้เซ็นเซอร์เพื่อตรวจสอบปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากงาน สามารถช่วยให้การประเมินผลเป็นไปอย่างแม่นยำมากขึ้น การจัดทำรายงานสรุปผลการจัดงานที่มีความละเอียดและเป็นระบบ จะช่วยให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคต รวมถึงใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดงานกีฬาที่มีความยั่งยืนและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสบการณ์การท่องเที่ยว การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้มีการพัฒนาแนวทางเพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวสามารถช่วยเพิ่มความพึงพอใจและกระตุ้นการท่องเที่ยวซ้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีคุณค่า การออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวจึงควรคำนึงถึงปัจจัยด้านความน่าสนใจ ความสะดวกในการเข้าร่วม และการสร้างประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับชุมชน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการส่งเสริมสินค้าท้องถิ่นและกิจกรรมวัฒนธรรม

การเชื่อมโยงกิจกรรมกีฬาเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์ของพื้นที่และทำให้กิจกรรมมีเอกลักษณ์มากขึ้น งานกีฬา เขา ป่า นา เล มีการออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน เช่น การใช้สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในการตกแต่งสถานที่ การบูรณาการกิจกรรมพื้นเมืองเข้าไปในงานกีฬา และการนำเสนออาหารท้องถิ่นเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว การเชื่อมโยงดังกล่าวช่วยเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรมให้กับงานกีฬาและส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นให้แก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ การบูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับการจัดงานกีฬาสามารถช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน การพัฒนากิจกรรมที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่นยังเป็นแนวทางที่สามารถสร้างความแตกต่างให้กับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและเพิ่มศักยภาพของพื้นที่ให้กลายเป็นจุดหมายปลายทางที่มีเอกลักษณ์

การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและขับเคลื่อนการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและดำเนินกิจกรรมช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับการจัดงานและเพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของในกิจกรรมที่เกิดขึ้น งานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในหลายมิติ เช่น การเป็นเจ้าภาพร่วมในการจัดงาน การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้บริการด้านที่พักและอาหาร รวมถึงการนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและธรรมชาติ

ในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนควรได้รับการสนับสนุนผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น การอบรมด้านการจัดการกิจกรรม การบริการนักท่องเที่ยว และการพัฒนาแนวคิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ การสร้างแพลตฟอร์มสำหรับการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้จัดงานและชุมชนจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานกีฬา

การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล มีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นผ่านการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริมธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร และสินค้าหัตถกรรม งานกีฬาที่มีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมจำนวนมากสามารถสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการในท้องถิ่นในการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านงานกีฬาคูณาการจนถึงการสร้างเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกีฬาและสินค้าในชุมชน เช่น การจัดให้มีตลาดสินค้าท้องถิ่นภายในพื้นที่จัดงาน หรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าและบริการของชุมชน การออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้เศรษฐกิจท้องถิ่นได้รับประโยชน์สูงสุดจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับงานกีฬาและส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างความประทับใจและกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำ งานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้รับการออกแบบให้เป็นกิจกรรมที่สามารถมอบประสบการณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป โดยเน้นให้ผู้เข้าร่วมได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่นในลักษณะที่ใกล้ชิดมากขึ้น การออกแบบกิจกรรมให้มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างประสบการณ์ที่ดี เช่น การเพิ่มกิจกรรมที่มีการมีส่วนร่วมสูง เช่น การแข่งขันที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้ทดสอบทักษะของตนเอง หรือกิจกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ที่ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ที่ได้รับกับอัตลักษณ์ของพื้นที่จะช่วยให้การจัดงานกีฬามีความน่าจดจำและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในระยะยาว

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดงานกีฬามีความยั่งยืนและดึงดูดนักท่องเที่ยวมากขึ้น ควรพัฒนาอัตลักษณ์ของงานกีฬาให้มีเอกลักษณ์ เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและเทศกาลสำคัญของจังหวัด รวมถึงออกแบบกิจกรรมให้เหมาะกับทุกเพศทุกวัย และเพิ่มกิจกรรมเชิงโต้ตอบเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งส่งเสริมกีฬาเชิงผจญภัยที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ นอกจากนี้ การใช้สื่อดิจิทัลในการโปรโมตงาน การเก็บข้อมูลเพื่อติดตามและประเมินผล จะช่วยให้การจัดงานมีคุณภาพมากขึ้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ระหว่างชุมชนและภาครัฐก็จะช่วยเสริมสร้างความยั่งยืน และควรจัดงานกีฬาให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดผลกระทบต่อธรรมชาติและส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นไปพร้อมกัน

1.2 ผลการศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชมีศักยภาพสูงในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งภูเขา ป่าไม้ พื้นที่เกษตรกรรม และชายฝั่งทะเล รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร หนึ่งตะลุง และมโนราห์ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มอบประสบการณ์เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตท้องถิ่น งานกีฬาในบริบทอัตลักษณ์ของพื้นที่ เขา ป่า นา เล จึงเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมกีฬาและการผจญภัยเป็นสื่อกลางในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ตั้งแต่การแข่งขันวิ่งเทรลบนภูเขา กิจกรรมอนุรักษ์ในป่า กีฬาเชิงเกษตรในพื้นที่นา และกีฬาทางน้ำในชายฝั่งทะเล งานดังกล่าวไม่เพียงสร้างความตื่นตัวให้กับผู้เข้าร่วม แต่ยังช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชนและส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างรักก็ตาม การพัฒนางานกีฬาให้เติบโตและเป็นที่รู้จักในระดับประเทศและนานาชาติต้องพิจารณาปัจจัยสำคัญ เช่น การบริหารจัดการที่เป็นระบบ การตลาดที่มีประสิทธิภาพ การจัดการความเสี่ยง และกระบวนการดำเนินงานที่เหมาะสม ดังนั้น การศึกษาศักยภาพของงานกีฬา และพื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอย่างยั่งยืน

การบริหารจัดการงานกีฬา ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จของการจัดงาน โดยพบว่าแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องครอบคลุมองค์ประกอบหลัก ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการประเมินศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับภูมิประเทศของแต่ละโซน (เขา ป่า นา เล) นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน และชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความร่วมมือและสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดงาน

ด้านการจัดองค์กร ควรมีคณะกรรมการบริหารจัดการที่มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาในระยะยาว ขณะที่ภาวะผู้นำของผู้จัดงานเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยต้องสามารถสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในระดับพื้นที่ ส่วนการควบคุมเป็นกระบวนการที่ช่วยประกันความสำเร็จของงาน โดยควรมีระบบติดตามและประเมินผลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมงาน

ไปจนถึงการวิเคราะห์ผลกระทบหลังจัดงาน เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ด้านการตลาดการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของการตลาดเชิงประยุกต์ตามแนวคิด **4Ps** ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) พบว่าการสร้างอัตลักษณ์ของงานกีฬาให้มีความโดดเด่น เช่น การออกแบบเส้นทางการแข่งขันให้สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละโซน (เขา ป่า นา เล) และการพัฒนากิจกรรมเสริมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน จะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวให้เข้าร่วมมากขึ้น

ด้านการกำหนดราคา ควรมีโครงสร้างราคาที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น การตั้งราคาพิเศษสำหรับกลุ่มนักศึกษา หรือแพ็คเกจที่รวมค่าที่พักและกิจกรรมในท้องถิ่น นอกจากนี้ การกระจายช่องทางการจัดจำหน่ายตัวหรือแพ็คเกจผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และพันธมิตรในพื้นที่ เช่น โรงแรมและบริษัทนำเที่ยว จะช่วยให้การเข้าถึงงานเป็นไปอย่างสะดวกยิ่งขึ้น ในด้านการส่งเสริมการตลาด ควรใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมทั้งออนไลน์และออฟไลน์ โดยเฉพาะการใช้โซเชียลมีเดีย อินฟลูเอนเซอร์ และการทำคอนเทนต์ที่สามารถกระตุ้นความสนใจจากกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ การโปรโมตผ่านสื่อระดับสากลเพื่อขยายตลาดไปสู่กลุ่มนักกีฬาต่างชาติ และการร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชน ก็เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการตลาดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล จำเป็นต้องอาศัยระบบปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลลัพธ์ (Output) โดยพบว่าความพร้อมของทรัพยากร เช่น พื้นที่จัดงาน สิ่งอำนวยความสะดวก ระบบขนส่ง และงบประมาณ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความราบรื่นของการจัดงาน นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้สามารถจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณอย่างเหมาะสม ในส่วนของกระบวนการดำเนินงาน ต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนที่รอบด้าน ครอบคลุมตั้งแต่การจัดการเส้นทางการแข่งขัน การบริหารบุคลากร อุปกรณ์ และความปลอดภัย ตลอดจนการบริหารเวลาให้สอดคล้องกับกำหนดการที่วางไว้ นอกจากนี้ การสื่อสารภายในทีมจัดงานและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมงาน เช่น จุดบริการน้ำดื่ม ห้องน้ำ และที่พัก ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ด้านผลลัพธ์ ควรมีการประเมินผลในเชิงเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักกีฬาและนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถนำข้อเสนอแนะไปพัฒนาการจัดงานให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

การจัดการความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดงานกีฬา โดยพบว่ามีปัจจัยเสี่ยงหลักที่ต้องได้รับการบริหารจัดการ ได้แก่ ความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมงาน การจัดการภาวะ

ฉุกเฉิน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความแออัดของพื้นที่ การวางแผนรับมือความเสี่ยงครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัย เช่น การตรวจสอบเส้นทางการแข่งขัน การเตรียมเจ้าหน้าที่กู้ภัยและหน่วยแพทย์ในจุดที่มีความเสี่ยงสูง ไปจนถึงการจัดการอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการแข่งขัน นอกจากนี้ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉิน เช่น สภาพอากาศที่แปรปรวน หรืออุบัติเหตุในพื้นที่จัดงาน จำเป็นต้องมีแผนรองรับที่ชัดเจน รวมถึงการจัดอบรมให้แก่บุคลากรในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ การจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมในพื้นที่เปราะบาง และการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การจัดงานเป็นไปอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ควรมีการบริหารการจราจรและที่จอดรถให้เหมาะสมเพื่อลดปัญหาความแออัด โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้เข้าร่วมงานจำนวนมาก การจัดการความเสี่ยงในทุกมิตินี้จะช่วยให้การจัดงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความมั่นใจให้กับผู้เข้าร่วมทุกฝ่าย

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางเพื่อยกระดับศักยภาพการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรเริ่มจาก การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีคณะกรรมการที่ชัดเจนและการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน ควรออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ เช่น วิ่งเทรลในโซนเขา กีฬาเชิงเกษตรในโซนนา และกีฬาทางน้ำในโซนเล พร้อมเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การตลาดต้องเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ โรดโชว์ และอินฟลูเอนเซอร์ รวมถึงกำหนดราคาที่เหมาะสมกับคุณค่าของกิจกรรม ด้านปฏิบัติการ ควรมีแผนทรัพยากรที่ครบถ้วน ตั้งแต่สถานที่จัดงาน ระบบความปลอดภัย การจัดการเส้นทางแข่งขันที่ได้มาตรฐาน และการประเมินผลกระทบหลังจัดงาน ด้านความเสี่ยงต้องเตรียมมาตรการรองรับเหตุฉุกเฉิน ทั้งด้านอุบัติเหตุและสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านการจัดอบรมพัฒนาทักษะ และกระจายรายได้ เพื่อให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างยั่งยืน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช อัตลักษณ์พื้นที่ เขาป่า นา เล จังหวัดนครศรีธรรมราช และรูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช (Sport Event Khao, Pa, Na, Lay Model for Enhancing Creative Tourism in Nakhon Si Thammarat) ดังภาพที่ 21

ภาพที่ 21 องค์ประกอบรูปแบบการจัดการงานกีฬา เขาน้ำ นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครราชสีมา

ที่มา: ศิริพันธ์ พันธรักษ์ (ผู้วิจัย)

อัตลักษณ์พื้นที่ เขาน้ำ นา เล จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกเป็น 4 พื้นที่ ได้แก่ ประกอบด้วย SEMZ - Sport Event of Mountain Zone คือ พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเขา สำหรับกิจกรรมเดินป่า วิ่งเทรล และปั่นจักรยานเสือภูเขา ท่ามกลางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ วิถีชีวิตชุมชน การจัดการแข่งขันเชิงอนุรักษ์สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน SEFZ - Sport Event of Forest Zone คือ พื้นที่จัดงานกีฬาโซนป่า เป็นแหล่งระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ มีป่าชุ่มน้ำ สมุนไพร และสัตว์ป่าที่ช่วยรักษาสมดุลธรรมชาติ ชุมชนในพื้นที่ดำรงชีวิตด้วยการหาของป่า ทำเครื่องจักสาน และเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาเส้นทางเดินป่า ดูนก และจัดการแข่งขันวิ่งผจญภัยในป่าช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน SERFZ - Sport Event of Rice Field Zone พื้นที่จัดงานกีฬาโซนนา เป็นแหล่งเกษตรกรรมอุดมสมบูรณ์ที่สะท้อนวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ทั้งการปลูกข้าวพื้นเมือง เลี้ยงควาย และทำสวนผักอินทรีย์ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมวิ่งลุยนาข้าวและโยคะกลางทุ่งนาช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพอย่างยั่งยืน และ SEBZ - Sport Event of Beach Zone คือ พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเล เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งที่เหมาะสมสำหรับกีฬาทางน้ำ เช่น ไตรกีฬาและพายเรือคายัค ควบคู่กับการอนุรักษ์ป่าชายเลนและปะการัง ชุมชนมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาทะเลผ่านการทำประมงพื้นบ้านและการเลี้ยงหอย การดูโลมาสีชมพูและดำน้ำเชิงอนุรักษ์ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย PSSE - Primary Stakeholders of Sport Event คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ บุคคลหรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากงาน เช่น ประชาชนในพื้นที่และผู้เข้าร่วมการแข่งขัน SSSE - Secondary Stakeholders of Sport Event คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรองสำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ สปอนเซอร์ และองค์กรที่สนับสนุนงานหรือติดตามผลกระทบต่างๆ และ KSSE -Key Stakeholders of Sport Event คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก สำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ จัดงานหรือผู้ที่มีบทบาทต่อความสำเร็จของงาน

รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ โมเดลรูปแบบการจัดงานกีฬา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์สำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีองค์ประกอบที่สำคัญที่นำไปสู่การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 8 องค์ประกอบ อธิบายได้ตามตัวอักษร PROF - TEAM ประกอบด้วย ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sports Event Planning) ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sports Events) ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sports Event Operations Management) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sports Events) ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sports Events) ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development) และด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sports Events)

3. ผลการรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลจากการรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง เนื่องจากได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่โดดเด่นและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมกีฬาในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ อันได้แก่ เขา ป่า นา และ เล แต่ละโซนได้รับการพัฒนาให้รองรับกิจกรรมกีฬาที่เหมาะสมกับภูมิประเทศและอัตลักษณ์ของพื้นที่ เช่น การวิ่งเทรลและปั่นจักรยานเสือภูเขาในโซนเขา การแข่งขันไตรกีฬาและพายเรือคายัคในโซนเล ซึ่งช่วยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ควบคู่กับการสร้างประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์ให้กับผู้เข้าร่วม แนวคิดหลักของการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล มีความชัดเจนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมกีฬา โดยใช้ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่เป็น

องค์ประกอบสำคัญในการออกแบบกิจกรรม ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางที่สามารถพัฒนาเป็นต้นแบบสำหรับการจัดงานกีฬาในจังหวัดอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดงานประสบความสำเร็จและสามารถพัฒนาให้เป็นกิจกรรมที่มีความยั่งยืน รูปแบบการจัดงานดังกล่าวยังมีศักยภาพในการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่น ผ่านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและสร้างโอกาสทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ เช่น การเพิ่มอัตราการเข้าพักของโรงแรม การกระจายรายได้ไปยังร้านค้าและบริการของชุมชน รวมถึงการพัฒนา กิจกรรมให้สามารถต่อยอดเป็น เทศกาลกีฬาประจำปีของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของจังหวัดให้เป็น จุดหมายปลายทางด้านกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในด้านของผู้เข้าร่วมกิจกรรม การออกแบบกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับทรัพยากรและวัฒนธรรมของพื้นที่ ช่วยสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับนักกีฬาและนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชนท้องถิ่น ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การจัดงานกีฬาในลักษณะนี้ยังมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นกิจกรรมที่สามารถจัดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง หากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงการใช้กลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในระดับประเทศและนานาชาติ การวางแผนที่เป็นระบบในด้านความปลอดภัย ความสะดวกสบาย และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจ จะช่วยให้การจัดงานมีเสถียรภาพและสามารถดำเนินไปได้ในระยะยาว

ผลการประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้รับการรับรองว่าเป็นแนวทางที่มีความเป็นไปได้และเหมาะสมกับศักยภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยสามารถนำมาใช้ในการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจและยกระดับภาพลักษณ์ของจังหวัดให้เป็นจุดหมายปลายทางด้านกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ความสำเร็จของการจัดงานต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการท้องถิ่น และชุมชน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการจัดงานกีฬาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ผลการศึกษาสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1.1 จากผลการศึกษาการวางแผนและจัดการงานกีฬา พบว่า การวางแผนและการจัดการงานกีฬาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของงาน เขา ป่า นา เล โดยต้องอาศัยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมกีฬา การกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ และการสร้างประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์ให้กับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของ วีระศักดิ์ สวัสดิ์จันทร์ (2564) ที่ชี้ให้เห็นว่าการจัดงานวิ่งมาราธอนต้องมีโครงสร้างและรูปแบบการจัดการที่ครอบคลุม ทั้งด้านการวางแผนล่วงหน้า การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และการจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ดังที่ ระชานนท์ ทวีผล (2562) ได้กล่าวถึงว่า การมีแผนฉุกเฉินสำหรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น เช่น ปัญหาสภาพอากาศและอุบัติเหตุทางกายภาพ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้การจัดงานมีเสถียรภาพและลดความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมงาน เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Tian et al. (2023) ที่เน้นย้ำว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงในงานกีฬาจำเป็นต้องมีแนวทางที่เป็นระบบ รวมถึงมาตรการป้องกันและทีมปฏิบัติการฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Priporas et al. (2018) ที่ระบุว่าความร่วมมือของหลายภาคส่วนในการจัดงานกีฬาจะช่วยให้กิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีขึ้น และส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนของการจัดงานในระยะยาว ดังนั้นการจัดงาน เขา ป่า นา เล จึงต้องใช้แนวทางการบริหารจัดการแบบองค์รวม ที่เน้นทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการวางกลยุทธ์ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังที่ Gibson, Qi, and Zhang (2008) ได้กล่าวถึงว่า การจัดการงานกีฬาที่ดีต้องคำนึงถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ควบคู่ไปกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว

1.1.2 จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดงานกีฬา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากชุมชนไม่ได้เป็นเพียง ผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ขับเคลื่อนและสร้างอัตลักษณ์ให้กับงานกีฬา ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทตั้งแต่กระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรม และการบริหารโครงสร้างพื้นฐานของงาน จะช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ที่สนับสนุน

แนวคิดนี้ โดยพบว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยว และกีฬาที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมสามารถช่วยส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่และเพิ่มความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่สำคัญคือการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในรูปแบบที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุด ดังที่ ภคนันท์ วรรณิจ และ กอบกุล จันทระโคสิกา (2563) ได้กล่าวถึงว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากิจกรรมกีฬาในระดับชุมชน เช่น การฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการ การส่งเสริมทักษะด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ จะช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนี้ เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ลักขณา เกตุราพันธ์ (2558) ที่ระบุว่า การสร้างแพลตฟอร์มสำหรับการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้จัดงานและชุมชนจะช่วยให้เสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานกีฬา ดังนั้นแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพควรเน้นไปที่การให้ความรู้ การสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาท และการส่งเสริมช่องทางการสื่อสารที่เอื้อต่อความร่วมมือ เพื่อให้ การจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์มีความยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อทั้งชุมชนและนักท่องเที่ยว

1.1.3 จากผลการศึกษาความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมในการจัดงานกีฬา พบว่า การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งในแง่ของขยะที่เกิดขึ้น การใช้พลังงาน และการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า แนวทางที่สามารถนำมาใช้เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว การจัดการขยะอย่างเป็นระบบ และการใช้พลังงานทางเลือก สอดคล้องกับการศึกษาของ Tian et al. (2023) ซึ่งศึกษาการแข่งขันกีฬาในมณฑลกว่างตุง-ฮองกง-มาเก๊า ที่สนับสนุนว่าการนำหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้จะช่วยเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมภาพลักษณ์ของพื้นที่ นอกจากนี้ ดังที่ Priporas et al., (2018) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมการเดินทางแบบคาร์บอนต่ำ เช่น การใช้จักรยานหรือขนส่งสาธารณะเพื่อลดมลพิษทางอากาศ เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Kose et al. (2011) ที่ศึกษาการจัดการงานกิจกรรมกีฬาพิเศษในตุรกี โดยระบุว่า การให้ความสำคัญกับมิติด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การลดของเสียและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับงานกีฬาและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว ดังนั้น แนวทางการจัดงานกีฬาที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมควรมุ่งเน้นไปที่การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การลดขยะ และการส่งเสริมพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของผู้เข้าร่วม เพื่อให้ การจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์สามารถดำเนินไปอย่างยั่งยืนและเป็นต้นแบบของกิจกรรมที่คำนึงถึงผลกระทบต่อธรรมชาติในระยะยาว

1.1.4 จากผลการศึกษาการประเมินผลและการวัดความสำเร็จในการจัดงานกีฬา พบว่า กระบวนการประเมินผลควรครอบคลุมหลายมิติ เช่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการจัดงาน ผลตอบรับจากนักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมงาน ผลกระทบทางสังคม และผลกระทบต่อ

สิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ จะช่วยให้สามารถสรุปผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Gibson et al. (2008) ได้กล่าวถึง การศึกษาผลกระทบของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2008 ณ กรุงปักกิ่ง ที่ระบุว่า การใช้ตัวชี้วัดที่ครอบคลุม เช่น ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และผลกระทบทางเศรษฐกิจ สามารถช่วยให้ผู้จัดงานปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคตเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Kose et al., (2011) ที่สนับสนุนแนวคิดว่าการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผล เช่น การใช้แอปพลิเคชันติดตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว หรือการใช้เซ็นเซอร์เพื่อตรวจสอบปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากงาน สามารถช่วยให้การประเมินผลเป็นไปอย่างแม่นยำมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Chen and Funk (2010) ที่ชี้ให้เห็นว่าการใช้ข้อมูลเชิงลึกจากนักท่องเที่ยวสามารถช่วยปรับกลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการงานกีฬาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การประเมินผลและการวัดความสำเร็จของงานกีฬาคือการอาศัยตัวชี้วัดที่ครอบคลุมทุกมิติ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา การจัดงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.5 จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์และกระตุ้นให้เกิดการเดินทางซ้ำ งานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้พัฒนาแนวทางเพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังที่ Funk et al. (2007) ได้กล่าวถึง ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครเป็นแรงจูงใจสำคัญที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเลือกเข้าร่วมกิจกรรมเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Liu, Lingjuan (2022) ที่พบว่าแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ไม่ได้มาจากการแข่งขันกีฬาเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และโอกาสในการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ดังนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Priporas et al. (2018) ที่ระบุว่านักท่องเที่ยวเชิงกีฬามีรูปแบบการเดินทางและความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้น การพัฒนากิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การแข่งขันกีฬาเชิงผจญภัย การเวิร์กช็อปฝึกทักษะ และกิจกรรมสันทนาการอื่นๆ จะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย โดยสรุป การออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ เช่น การเดินป่าเชิงอนุรักษ์ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬา จะช่วยเพิ่มความพึงพอใจและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น

1.1.6 จากผลการศึกษาการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า การเชื่อมโยงกิจกรรมกีฬาเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเพิ่มมูลค่าทางวัฒนธรรมให้กับกิจกรรม และสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่นให้กับแหล่งท่องเที่ยว งานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้นำเอกลักษณ์ท้องถิ่น

มาใช้ในการออกแบบกิจกรรม เช่น การนำสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมมาตกแต่งสถานที่ การบูรณาการกิจกรรมพื้นเมืองเข้าไปในงานกีฬา และการนำเสนออาหารท้องถิ่นเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ลักษณะ เกยุราพันธ์ (2558) ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนชาวไทยพวน และพบว่า การผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้ากับกิจกรรมนั้น หนาความสามารถช่วยเพิ่มความสนใจของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ดังที่ Chen and Funk (2010) ได้กล่าวถึง การเปรียบเทียบระหว่างนักท่องเที่ยวเชิงกีฬากับนักท่องเที่ยวทั่วไป และพบว่าองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางสอดคล้องกับการศึกษาของ Funk et al. (2007) ที่ระบุว่า การบูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับกิจกรรมกีฬาเป็นแนวทางที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างจากการแข่งขันกีฬาแบบทั่วไป ดังนั้น หากสามารถพัฒนาแนวทางที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกมีส่วนร่วมับวัฒนธรรมของพื้นที่ เช่น การให้โอกาสนักท่องเที่ยวเข้าร่วมพิธีกรรมท้องถิ่น หรือการส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ก็จะช่วยให้กิจกรรมกีฬามีความโดดเด่นและมีคุณค่ามากขึ้น

1.1.7 จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนและขับเคลื่อนการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดความยั่งยืน โดยเฉพาะในงานกีฬา เขา ป่า นา เล ชุมชนมีบทบาททั้งในฐานะเจ้าภาพร่วม การให้บริการด้านที่พักและอาหาร ตลอดจนการนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและธรรมชาติ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ที่พบว่า การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผนจนถึงการดำเนินงานสามารถช่วยดึงศักยภาพของพื้นที่ออกมาใช้ประโยชน์ได้สูงสุด อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของชุมชนยังขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น โอกาสทางเศรษฐกิจที่กิจกรรมกีฬาสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ภคนันท์ วระพินิจ และ กอบกุล จันทระโคติกา (2563) ที่พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ผลักดันให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังที่ มณวิภา ยาเจริญ (2566) ได้กล่าวถึงว่า การขาดความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นอุปสรรคสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขผ่านการอบรมและพัฒนาศักยภาพ ทั้งนี้ การบริหารจัดการที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ วีระศักดิ์ สวัสดิ์จันทร์ (2564) ที่ศึกษากรณีงานวิ่งบางแสนมาราธอน และพบว่า การมีโครงสร้างการบริหารจัดการและเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างชุมชน ภาครัฐ และผู้จัดงานช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ยังมีอุปสรรคที่ต้องได้รับการแก้ไข เช่น ความขาดแคลนทรัพยากร งบประมาณ และช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ลักษณะ เกยุราพันธ์ (2558) ที่พบว่า การขาดการสื่อสารระหว่างผู้จัดงานและชุมชนทำให้บางส่วนของประชากรไม่ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและไม่สามารถเข้าร่วม

กิจกรรมได้ ดังนั้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมกีฬาเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่เป็นระบบ การให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพของชุมชน ตลอดจนการสร้างโครงข่ายความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.1.8 จากผลการศึกษาการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น พบว่า การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล มีบทบาทสำคัญในการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นผ่านการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร และสินค้าหัตถกรรม ผลการศึกษาพบว่า การที่มีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมงานกีฬาเป็นจำนวนมากสามารถสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการในท้องถิ่นในการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ภคนันท์ วระพินิจ และ กอบกุล จันทระโคติกา (2563) ที่พบว่าจัดงานท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยช่วยเพิ่มการใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวและส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ ดังที่ Pawid, H. G. B. (2023) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยในฟิลิปปินส์ ว่าการจัดงานกีฬาในพื้นที่ชนบทสามารถช่วยให้ชุมชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น และส่งเสริมการสร้างงานในท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการจัดงานกีฬาต้องมาพร้อมกับการพัฒนาสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของ Tian et al. (2023) ที่ระบุว่าพัฒนาตลาดสินค้าท้องถิ่นภายในพื้นที่จัดงาน หรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าและบริการของชุมชน จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น ดังนั้น การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ควรเน้นการพัฒนาและยกระดับสินค้าและบริการของชุมชนให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างโอกาสในการกระจายรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

1.1.9 จากผลการศึกษาการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ พบว่า การสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสร้างความประทับใจและกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำ งานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้รับการออกแบบให้เป็นกิจกรรมที่สามารถมอบประสบการณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป โดยเน้นให้ผู้เข้าร่วมได้สัมผัสกับธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่นในลักษณะที่ใกล้ชิดมากขึ้น เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Gibson et al. (2008) ซึ่งศึกษาภาพลักษณ์ของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2008 ณ กรุงปักกิ่ง พบว่าการสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของสถานที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้กิจกรรมกีฬาสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ Priporas et al. (2018) ได้กล่าวถึงว่าการออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น จะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับประสบการณ์การท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของ Liu, Lingjuan (2022) ที่ระบุว่าแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา ไม่ได้มาจากการแข่งขันกีฬาเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และโอกาสในการพัฒนา

ทักษะใหม่ๆ ดังนั้น การออกแบบกิจกรรมของ งานกีฬา เขา ป่า นา เล ควรคำนึงถึงปัจจัยด้านความน่าสนใจ ความสะดวกในการเข้าร่วม และการสร้างประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์ เช่น การเพิ่มกิจกรรมที่มีการมีส่วนร่วมสูง การแข่งขันที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้ทดสอบทักษะของตนเอง หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน การสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ควรมุ่งเน้นการบูรณาการองค์ประกอบทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิสัมพันธ์ของชุมชน เพื่อให้การจัดงานกีฬาเป็นมากกว่าการแข่งขันกีฬา แต่เป็นแพลตฟอร์มที่ช่วยสร้างความประทับใจและความทรงจำที่มีความหมายให้กับนักท่องเที่ยว

1.2 ผลการศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.1 จากผลการศึกษาด้านการบริหารจัดการงานกีฬา พบว่า การจัดงานกีฬาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ครอบคลุมทั้งด้านการวางแผน การจัดองค์กร ภาวะผู้นำ การควบคุม และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงาน โดยต้องครอบคลุมกระบวนการหลัก ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ลักษณะ เกยุราพันธ์, วรรณวีร์ บุญคุ้ม, & นรินทร์ สังข์รักษา (2558) ที่ระบุว่า การวางแผนที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการประเมินศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เช่น กรณีของ Tha Kanun Model ซึ่งพัฒนาขึ้นจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลให้การบริหารจัดการมีความยั่งยืนและได้รับการยอมรับจากผู้เข้าร่วม ดังที่ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องมีการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืน นอกจากนี้ การจัดองค์กรที่ดีต้องมีคณะกรรมการบริหารที่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานเป็นระบบและลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Priporas et al. (2018) ที่พบว่าการจัดองค์กรที่มีโครงสร้างชัดเจนและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมจะช่วยให้กระบวนการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและลดปัญหาความล่าช้า งานวิจัยของ Kose et al. (2011) ยังระบุว่า ภาวะผู้นำของผู้จัดงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน เช่น ในกรณีของบางแสนมาราธอน ที่มีการวางแผนการบริหารจัดการและพัฒนากลยุทธ์ที่ชัดเจน ในด้านการควบคุม การติดตามและประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดงานในอนาคต ดังที่ Chen and Funk (2010) ได้ศึกษาพบว่า การติดตามและประเมินผลจะช่วยให้สามารถพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาได้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้

การนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น ระบบลงทะเบียนออนไลน์ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัล และ การจัดการข้อมูลผู้เข้าร่วม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและลดปัญหาด้านการจัดระเบียบ เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Gibson, Qi, and Zhang (2008) ที่พบว่าการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างราบรื่นและเพิ่มประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้เข้าร่วม กล่าวโดยสรุป แนวทางการบริหารจัดการที่ดีต้องมีการบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่างๆ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครือข่ายและการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานกีฬาและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ Funk et al. (2007) ที่ระบุว่า การบูรณาการภาคส่วนต่างๆ จะช่วยส่งเสริมให้การจัดงานกีฬาสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว

1.2.2 จากผลการศึกษาด้านการจัดองค์กร พบว่า การจัดองค์กรที่มีโครงสร้างบริหารชัดเจน บทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของคณะกรรมการ และภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การจัดองค์กรถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาในระยะยาว โดยควรมีคณะกรรมการบริหารจัดการที่มีบทบาทหน้าที่ชัดเจน เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานเป็นระบบ เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ประภัสสร มีน้อย (2560) ที่ระบุว่า การกำหนดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนสามารถช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดปัญหาความล่าช้าที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ ภาวะผู้นำของผู้จัดงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยต้องสามารถสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังที่ Pawid (2023) ได้กล่าวถึงว่า ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพสามารถเสริมสร้างความสามัคคีและการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างราบรื่น งานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าการจัดองค์กรที่มีประสิทธิภาพต้องมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนและยืดหยุ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ที่พบว่า การจัดองค์กรแบบบูรณาการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท สามารถช่วยเพิ่มความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมและเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตัวอย่างเช่น Tha Kanun Model ที่พัฒนาโดยให้ชุมชนมีบทบาทร่วมในการบริหารจัดการ พบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจสูงและสามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ดังที่ Kose et al. (2011) ได้กล่าวถึงว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยให้การจัดงานกีฬามีความยั่งยืนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อุปสรรคที่พบบ่อย ได้แก่ การขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ขาดการฝึกอบรม และขาดการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Chen and Funk (2010) ที่ระบุว่าปัจจัยเหล่านี้สามารถเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจัดงานกีฬา และจำเป็นต้องมีการพัฒนาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม แนวทางที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดองค์กร ได้แก่ 1) การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของคณะกรรมการจัดงาน 2) การพัฒนาทักษะผู้นำและบุคลากรในท้องถิ่น 3)

การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอ โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ Gibson, Qi, and Zhang (2008) ที่พบว่า การบูรณาการเทคโนโลยีและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือสามารถช่วยลดปัญหาด้านการจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพของงานกีฬา การจัดองค์กรที่มีประสิทธิภาพเช่นนี้จะช่วยให้การจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์มีความยั่งยืนและสามารถพัฒนาต่อไปได้ในอนาคต

1.2.3 จากผลการศึกษาด้านการตลาดและการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดพบว่า การประยุกต์ใช้กลยุทธ์ 4Ps ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด อย่างเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ช่วยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล โดยเฉพาะการออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น การกำหนดราคาที่เหมาะสม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร และการสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์ร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา โดยการนำแนวคิด 4Ps ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของงานกีฬา เขา ป่า นา เล ซึ่งต้องคำนึงถึงอัตลักษณ์ของพื้นที่และความต้องการของนักท่องเที่ยวและนักกีฬา เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ปาริชาติ วิสุทธีสมจารย์และ ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล (2558) ที่ชี้ให้เห็นว่า การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดโดยอิงกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่และความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของงานอีเวนต์กีฬา ด้านผลิตภัณฑ์ การออกแบบกิจกรรมกีฬาให้สอดคล้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นกลยุทธ์สำคัญ ดังที่ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ได้กล่าวถึงว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน สามารถเพิ่มมูลค่าและความน่าสนใจให้กับงานกีฬา เช่น Tha Kanun Model ที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการจัดกิจกรรมที่สื่อถึงเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ ด้านราคา งานวิจัยพบว่า การกำหนดค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าของผู้เข้าร่วมและต้นทุนการจัดงาน จะช่วยดึงดูดผู้เข้าร่วมมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Priporas et al. (2018) ที่ระบุว่า การกำหนดราคาอย่างเหมาะสมมีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจเข้าร่วมงานกีฬา และควรคำนึงถึงโครงสร้างราคาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการลงทะเบียนและการประชาสัมพันธ์ช่วยให้ผู้สนใจเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น ดังที่ Kose et al. (2011) ได้กล่าวถึงว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายข้อมูลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เข้าร่วม ซึ่งช่วยให้การลงทะเบียนและการรับข้อมูลของงานกีฬาเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น และด้านการส่งเสริมการตลาด งานวิจัยระบุว่า การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัลและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน ช่วยเพิ่มโอกาส

ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Chen and Funk (2010) ที่พบว่าการใช้กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย รวมถึงการใช้สื่อออนไลน์และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือสามารถช่วยเพิ่มการรับรู้และความสนใจของผู้เข้าร่วมงานกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุปการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่ประสบความสำเร็จต้องให้ความสำคัญกับการสร้างจุดเด่นของงานกีฬา การบริหารราคาที่เหมาะสม การใช้ช่องทางการตลาดที่ทันสมัย และการส่งเสริมภาพลักษณ์ของงานเพื่อให้เป็นที่รู้จักและดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ Gibson, Qi, and Zhang (2008) ที่พบว่า กลยุทธ์ทางการตลาดที่ชัดเจนและเป็นระบบสามารถช่วยเพิ่มความน่าสนใจของงานกีฬาและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วม ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬาในระยะยาว

1.2.4 จากผลการศึกษาด้านการกำหนดราคา พบว่า การกำหนดราคาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมงานกีฬา โดยควรมีโครงสร้างราคาที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย เช่น การตั้งราคาพิเศษสำหรับกลุ่มนักศึกษา หรือการจัดแพ็คเกจที่รวมค่าที่พักและกิจกรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยเพิ่มความคุ้มค่าและดึงดูดผู้เข้าร่วมงานมากขึ้น เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ อัครวิน แผ่นเทอดไทย (2559) ที่ระบุว่า การกำหนดราคาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสร้างมูลค่าให้กับผู้เข้าร่วม เป็นกลยุทธ์ที่สามารถช่วยกระตุ้นการตัดสินใจเข้าร่วมงานกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกระจายช่องทางการจำหน่ายบัตรผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และพันธมิตรทางธุรกิจ เช่น โรงแรมและบริษัทนำเที่ยว ช่วยให้การเข้าถึงงานสะดวกขึ้น และเพิ่มโอกาสในการขาย ดังที่ Pawid (2023) ได้กล่าวถึงว่า การใช้ช่องทางออนไลน์และความร่วมมือกับพันธมิตรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สามารถช่วยขยายฐานผู้เข้าร่วมและทำให้กระบวนการเข้าถึงงานสะดวกขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยระบุว่า ความยืดหยุ่นด้านราคามีผลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม โดยปัจจัยด้านราคามีอิทธิพลสูงสุดรองจากปัจจัยด้านความปลอดภัยและบรรยากาศของงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Priporas et al. (2018) ที่พบว่า ราคาเป็นบทบาทสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เข้าร่วมงานกีฬา และควรได้รับการปรับให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบของงาน ทั้งนี้ การกำหนดราคาควรคำนึงถึงความสมดุลระหว่างต้นทุนและมูลค่าที่ผู้เข้าร่วมได้รับ ดังที่ Kose et al. (2011) ได้กล่าวถึงว่า กลยุทธ์การกำหนดราคาแบบไดนามิก เช่น การเสนอราคาพิเศษในช่วงลงทะเบียนล่วงหน้า หรือการมอบสิทธิพิเศษให้แก่ผู้เข้าร่วมซ้ำ สามารถเพิ่มอัตราการเข้าร่วมและกระตุ้นความภักดีต่อกิจกรรม โดยสรุปการกำหนดราคาที่มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วม พร้อมกับการกระจายช่องทางการขายที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและสร้างความสำเร็จให้กับการจัดงานกีฬาในระยะยาว สอดคล้องกับการศึกษาของ Chen and Funk (2010) ที่พบว่า การใช้กลยุทธ์การกำหนด

ราคาที่ตอบสนองความต้องการของนักกีฬาและนักท่องเที่ยวน สามารถช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมและสร้างฐานลูกค้าในระยะยาว

1.2.5 จากผลการศึกษาด้านระบบปฏิบัติการในการจัดงานกีฬา พบว่า การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล จำเป็นต้องอาศัยระบบปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลลัพธ์ (Output) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการงานกีฬาให้มีความราบรื่นและตอบสนองต่อเป้าหมายการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ปัจจัยนำเข้า เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่กำหนดความพร้อมของการจัดงาน เช่น พื้นที่จัดกิจกรรม ระบบขนส่ง และงบประมาณที่เพียงพอ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของงาน เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ ประภัศร มิน้อย (2560) ที่ระบุว่า ปัจจัยนำเข้าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยกำหนดศักยภาพของงานกีฬาและสามารถส่งผลต่อประสบการณ์ของผู้เข้าร่วม นอกจากนี้ การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ยังช่วยให้สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ได้กล่าวถึงว่า การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความพร้อมของพื้นที่จัดงานกีฬาและช่วยให้การบริหารทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม กระบวนการดำเนินงาน ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนที่รอบด้าน เช่น การบริหารเส้นทางการแข่งขัน ระบบลงทะเบียนออนไลน์ และมาตรการรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ Priporas et al. (2018) ที่พบว่า กระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผนอย่างดีและมีมาตรการรองรับในทุกมิติ จะช่วยเพิ่มประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้เข้าร่วมและสร้างมาตรฐานที่สูงขึ้นในการจัดงานกีฬา นอกจากนี้ การสื่อสารภายในทีมจัดงานที่มีประสิทธิภาพ และการให้บริการพื้นฐานแก่ผู้เข้าร่วม เช่น จุดบริการน้ำดื่ม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ดังที่ Kose et al. (2011) ได้กล่าวถึงว่า การบริหารจัดการงานกีฬาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม ผลลัพธ์ของการจัดงานควรได้รับการประเมินทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะ การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักกีฬาและนักท่องเที่ยวน ซึ่งช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดงานให้มีคุณภาพมากขึ้นในอนาคต ดังที่ Chen and Funk (2010) ได้กล่าวถึงว่า การประเมินผลลัพธ์ของงานกีฬาไม่เพียงช่วยปรับปรุงคุณภาพของการจัดงานในครั้งต่อไป แต่ยังช่วยสร้างความน่าสนใจและการมีส่วนร่วมจากกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น แพลตฟอร์มการตลาดดิจิทัล ยังช่วยเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวนและสร้างการรับรู้ในวงกว้าง สอดคล้องกับการศึกษาของ Tian et al. (2023) ที่ระบุว่า เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับการจัดงานกีฬาและสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการขยายฐานผู้เข้าร่วมในระดับสากล โดยสรุประบบปฏิบัติการที่มีโครงสร้างชัดเจนและมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เป็นไปอย่าง

ราบรื่น สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วม และสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในระยะยาว สอดคล้องกับการศึกษาของ Funk et al. (2007) ที่ชี้ให้เห็นว่า การจัดงานกีฬาที่มีการวางระบบปฏิบัติการที่ชัดเจนสามารถช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้เข้าร่วมและเพิ่มความน่าสนใจของงานกีฬาในระดับนานาชาติ

1.2.6 จากผลการศึกษาด้านการจัดการความเสี่ยง พบว่า การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล จำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยงอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความปลอดภัยของผู้เข้าร่วม การจัดการภาวะฉุกเฉิน การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการความแออัดของพื้นที่ เพื่อให้การจัดงานเป็นไปอย่างราบรื่น สร้างความมั่นใจแก่ผู้เข้าร่วม และสามารถสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน การจัดการความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เนื่องจากมีปัจจัยเสี่ยงหลายด้านที่ต้องได้รับการบริหารอย่างเป็นระบบ เช่น ความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมงาน การจัดการภาวะฉุกเฉิน ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และความแออัดของพื้นที่ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การจัดงานดำเนินไปอย่างราบรื่นและยั่งยืน ด้านความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมงาน จำเป็นต้องมีมาตรการป้องกัน เช่น การตรวจสอบเส้นทาง การแข่งขัน การเตรียมเจ้าหน้าที่กู้ภัย และการดูแลจุดเสี่ยงเพื่อลดโอกาสเกิดอุบัติเหตุ เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ รัชพงศ์ เขียวแป้น (2561) ที่ระบุว่า การเตรียมมาตรการด้านความปลอดภัยล่วงหน้าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดอุบัติเหตุและเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เข้าร่วมงาน ดังที่ Pawid (2023) ได้กล่าวถึงว่า การขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น จุดปฐมพยาบาล และระบบการสื่อสารภายในงาน อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วม ด้านการจัดการภาวะฉุกเฉิน งานวิจัยหลายชิ้นเน้นย้ำถึงความสำคัญของการวางแผนรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด สอดคล้องกับการศึกษาของ Tian et al. (2023) ที่ระบุว่าปัจจัยเสี่ยง เช่น สภาพอากาศที่แปรปรวนหรืออุบัติเหตุที่ไม่คาดคิด จำเป็นต้องมีแผนรองรับที่ชัดเจน รวมถึงการอบรมบุคลากรให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ดังที่ Funk et al. (2007) ได้กล่าวถึงว่า การมีแผนป้องกันภาวะฉุกเฉินที่ดีและการฝึกซ้อมสถานการณ์ล่วงหน้า จะช่วยลดความสับสนและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเหตุการณ์ไม่คาดฝันได้ ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การจัดงานกีฬาคควรลดผลกระทบด้านขยะและมลภาวะ เช่น การจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมในพื้นที่เปราะบางและการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ รัชพงศ์ เขียวแป้น (2561) ที่พบว่าแนวทาง การจัดการขยะและการใช้ทรัพยากรที่ยั่งยืนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในกิจกรรมกีฬานอกจากนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ที่เน้นว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรส่งเสริมจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เพื่อลดผลกระทบต่อธรรมชาติในระยะยาว ด้านการบริหารความแออัดของพื้นที่ ควรมีการบริหารจัดการจราจร ระบบขนส่ง และที่จอดรถอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้เข้าร่วมงานจำนวนมาก ดังที่ Chen and

Funk (2010) ได้กล่าวถึงว่า โครงสร้างพื้นฐานที่ดีและการจัดการปริมาณผู้เข้าร่วมอย่างเหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความแออัดและทำให้ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมดีขึ้น นอกจากนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Tian et al. (2023) ที่พบว่า ความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จของงานกีฬา โดยสรุป การจัดการความเสี่ยงในทุกมิตินี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การจัดงาน เขา ป่า นา เล เป็นไปอย่างราบรื่น มีความปลอดภัยสูง และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ Gibson, Qi, and Zhang (2008) ที่ระบุว่า การบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักกีฬาและนักท่องเที่ยว และส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬาในระยะยาว

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

จากผลการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล สามารถเป็นต้นแบบของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืน ได้แก่ (1) การกำหนดพื้นที่จัดงานกีฬาให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ (2) การบริหารจัดการโดยให้ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาท (3) การพัฒนากลยุทธ์การจัดงานกีฬาโดยใช้โมเดล PROF-TEAM ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ช่วยให้การจัดงานกีฬาสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

อัตลักษณ์พื้นที่และความสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่างานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้กำหนดโซนพื้นที่การจัดงานที่สะท้อนถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์และวิถีชีวิตของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งออกเป็น 4 โซน ได้แก่ 1) โซนเขา (SEMZ - Sport Event of Mountain Zone) รองรับกิจกรรมเดินป่า วิ่งเทรล และปั่นจักรยานเสือภูเขา ซึ่งช่วยสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการผจญภัยให้กับนักท่องเที่ยว 2) โซนป่า (SEFZ - Sport Event of Forest Zone) เป็นพื้นที่ที่เน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีกิจกรรมเดินป่าดูนก การแข่งขันวิ่งผจญภัยในป่า และการเรียนรู้เกี่ยวกับสมุนไพรและวิถีชีวิตชุมชน 3) โซนนานา (SERFZ - Sport Event of Rice Field Zone) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพผ่านกิจกรรมวิ่งลุยนาข้าว และโยคะกลางทุ่งนา 4) โซนเล (SEBZ - Sport Event of Beach Zone) เป็นพื้นที่สำหรับกีฬาทางน้ำ เช่น ไตรกีฬา พายเรือคายัค และดำน้ำเชิงอนุรักษ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ นลวัชร ขุนลา (2561) ที่ระบุว่า การออกแบบกิจกรรมกีฬาให้เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของพื้นที่สามารถช่วยสร้างประสบการณ์ที่โดดเด่นและเพิ่มมูลค่าให้กับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ดังที่ Gibson et al. (2008)

ได้กล่าวถึงว่าการเชื่อมโยงกิจกรรมกีฬาเข้ากับองค์ประกอบทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่สามารถช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาอีกครั้ง

การบริหารจัดการโดยให้ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม พบว่าการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล มีแนวทางในการบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในหลายระดับ ได้แก่ 1) Primary Stakeholders (PSSE) ได้แก่ นักกีฬา นักท่องเที่ยว และชุมชนในพื้นที่ 2) Secondary Stakeholders (SSSE) เช่น หน่วยงานรัฐ องค์กรสนับสนุน และสปอนเซอร์ 3) Key Stakeholders (KSSE) ซึ่งเป็นกลุ่มผู้จัดงานและภาคส่วนที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของงานสอดคล้องกับการศึกษาของ Funk et al. (2007) ที่เน้นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ จะช่วยให้การจัดงานกีฬาสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ Priporas et al. (2018) ที่ชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการงานกีฬาที่มีการบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วนจะช่วยให้กิจกรรมมีความยั่งยืนและดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการประสบการณ์ที่แตกต่าง

รูปแบบสำหรับการบริหารจัดการงานกีฬามีชื่อ PROF-TEAM สำหรับการบริหารจัดการงานกีฬาที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัย พบว่า ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) P - Sports Event Planning การวางแผนงานกีฬาอย่างเป็นระบบ 2) R - Risk Management in Sports Events การจัดการความเสี่ยงเพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วม 3) O - Sports Event Operations Management การดำเนินงานและบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน 4) F - Financial Management and Budgeting for Sports Events การบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ 5) T - Sustainable Tourism Development การพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน 6) E - Community Engagement in Sports Events การส่งเสริมบทบาทของชุมชนในงานกีฬา 7) A - Creative Tourism Activity Development การพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และ 8) M - Marketing and Sponsorship for Sports Events การตลาดและการหาผู้สนับสนุน สอดคล้องกับการศึกษาของ Kose et al. (2011) ที่เน้นว่าการจัดงานกีฬาที่มีโครงสร้างการบริหารที่เป็นระบบ และให้ความสำคัญกับการจัดการงบประมาณ การบริหารความเสี่ยง และการพัฒนาชุมชน จะช่วยให้กิจกรรมมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในระยะยาว ดังที่ Tian et al. (2023) ได้กล่าวถึงว่าการจัดงานกีฬาควรมีการบูรณาการทรัพยากรของพื้นที่และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยว การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นผ่านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล มีส่วนช่วยกระจายรายได้ให้กับชุมชน โดยเฉพาะในธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร และสินค้าหัตถกรรม เชื่อมโยงกับงานวิจัยของ จิตรกร ว่องประเสริฐ (2566) ที่พบว่าการจัดงานกีฬาในพื้นที่ชนบทสามารถส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น และสร้างโอกาสในการจ้างงานให้กับ

ชุมชน ดังที่ Chen and Funk (2010) ได้กล่าวถึงว่าการจัดงานกีฬาที่สามารถเชื่อมโยงกับธุรกิจท้องถิ่นจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับกิจกรรม และดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสประสบการณ์ใหม่ๆ การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการใช้กิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยการออกแบบพื้นที่จัดงานที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานกีฬาให้มีโครงสร้างที่ชัดเจน สอดคล้องกับการศึกษาของ Liu, Lingjuan (2022) ที่ระบุว่า การออกแบบกิจกรรมกีฬาให้มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับความสนใจของนักท่องเที่ยว สามารถช่วยดึงดูดกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ มณวิภา ยาเจริญ (2566) ได้กล่าวถึงว่าการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ต้องพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3. ผลการรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการรับรองและประเมินรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า รูปแบบดังกล่าวที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้จริง รูปแบบดังกล่าวได้รับการออกแบบโดยคำนึงถึงบริบทเฉพาะของพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลายและโดดเด่น ได้แก่ โชนเขา โชนป่า โชนนา และโชนเล (ทะเล) โดยการจัดกิจกรรมกีฬาในแต่ละโชนมีความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมและอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น โชนเขาเหมาะสำหรับการวิ่งเทรลและการปั่นจักรยานเสือภูเขา โชนเลสามารถจัดกิจกรรมทางน้ำ เช่น พายเรือคายัคหรือแข่งขันไตรกีฬา ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยสร้างประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์ให้กับนักท่องเที่ยว และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

แนวคิดหลักที่สนับสนุนผลการวิจัยนี้ ได้แก่ แนวคิดการจัดงานกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว (Sport Tourism) และแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ซึ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ใหม่ที่นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมกับกิจกรรมได้โดยตรง และให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น วัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเชื่อมโยงกับชุมชน การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล จึงเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการบูรณาการระหว่างกิจกรรมกีฬาและการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ที่มองหาประสบการณ์ที่ไม่ซ้ำใคร และมีคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ พบว่าผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานของ นลวัชร ขุนลา (2561) ที่ชี้ให้เห็นว่า การออกแบบกิจกรรมกีฬาที่สะท้อนอัตลักษณ์ของพื้นที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับประสบการณ์ท่องเที่ยว และดึงดูดกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Gibson et al. (2008) ยังสนับสนุนว่าการเชื่อมโยงกิจกรรมกีฬาเข้ากับลักษณะทางธรรมชาติและวัฒนธรรมจะช่วยส่งเสริม

ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว และสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาเยือนอีกครั้ง ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ Funk et al. (2007) ที่เน้นว่าความร่วมมือระหว่างชุมชนภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของงานกีฬา รวมถึง ปาริชาติ วิสุทธิสมจารย์ และ ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล (2558) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมกีฬาในระดับท้องถิ่นควรส่งเสริมบทบาทของชุมชนในทุกมิติ ทั้งการบริหารจัดการสถานที่ การให้บริการด้านอาหารและที่พัก รวมถึงการนำเสนอวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในมุมมองผลกระทบทางเศรษฐกิจ งานวิจัยนี้สนับสนุนผลการศึกษาของ Chen and Funk (2010) และ Pawid (2023) ที่พบว่า การจัดงานกีฬาในชุมชนสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นได้จริง ทั้งในด้านการเพิ่มรายได้ การสร้างงาน และการกระจายรายได้ไปยังภาคบริการและผู้ประกอบการรายย่อย การจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล จึงสามารถพัฒนาให้เป็นเทศกาลกีฬาประจำปีของจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและส่งเสริมภาพลักษณ์ของจังหวัดในฐานะจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และกีฬาได้อย่างชัดเจน

จากผลการประเมินรูปแบบดังกล่าว นักวิจัยให้เหตุผลว่ารูปแบบนี้มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสูง เนื่องจากการผสมผสานความเหมาะสมของพื้นที่เข้ากับความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับพื้นที่และระดับนโยบาย การวางโครงสร้างรูปแบบที่มีทั้งมิติทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมจึงเอื้อต่อการต่อยอดและขยายผลในระดับกว้าง โดยสามารถพัฒนาเป็นต้นแบบ (Prototype) ของกิจกรรมกีฬาในพื้นที่ชนบทหรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอันหลากหลายได้ในอนาคต

นอกจากนี้กระบวนการศึกษาดังกล่าว นักวิจัยสามารถ สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ ได้ในประเด็นเรื่องแนวทางการออกแบบกิจกรรมกีฬานานาชาติบนพื้นที่ (Place-based Sport Event Design) ที่เน้นการบูรณาการกิจกรรมกีฬาเข้ากับบริบทเฉพาะของพื้นที่ โดยมุ่งหวังให้เกิดผลกระทบเชิงบวกทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมการสร้างภาคภูมิใจในท้องถิ่นของคนในชุมชน การสังเคราะห์ดังกล่าวจึงไม่เพียงแต่มีประโยชน์ในทางทฤษฎี แต่ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างยั่งยืนในหลายพื้นที่ของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 การบูรณาการรูปแบบการจัดงานกีฬาเข้าสู่นโยบายการพัฒนาท่องเที่ยวของจังหวัด ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) รวมถึงภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดงานกีฬาเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด

1.2 การจัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดงานกีฬาในพื้นที่ธรรมชาติ ควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติ (Guideline) สำหรับการจัดงานกีฬาในลักษณะนี้ โดยคำนึงถึงการบริหารจัดการความเสี่ยง มาตรฐานความปลอดภัย และแนวทางอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคเอกชน ควรผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการจัดงานกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการเป็น ผู้สนับสนุน (Sponsorship) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือการส่งเสริมสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในขณะเดียวกัน ควรสร้างการรับรู้และแรงจูงใจให้ชุมชนท้องถิ่นเห็นถึงประโยชน์ของการจัดงานกีฬา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

1.4 การพัฒนากิจกรรมเสริมเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา นอกจากกิจกรรมการแข่งขันกีฬาแล้ว ควรพัฒนา กิจกรรมเสริมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น เทศกาลอาหารพื้นเมือง การแสดงศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมเวิร์กช็อปด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว และดึงดูดกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

1.5 การใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์ควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ เว็บไซต์ และโซเชียลมีเดีย ในการโปรโมตงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มนักกีฬาและนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการใช้ Big Data ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักกีฬาและนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของตลาด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยที่ได้ สามารถนำไปต่อยอดเพื่อศึกษาในประเด็นที่ลึกซึ้งและครอบคลุมมากขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เช่น มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว รายได้ที่กระจายสู่ชุมชน รวมถึง ผลกระทบทางสังคม เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การส่งเสริมอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ

2.2 การศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาให้มีมาตรฐานระดับสากล ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา มาตรฐานการจัดงานกีฬาให้สามารถแข่งขันกับงานระดับประเทศและนานาชาติ โดยอาจศึกษาตัวอย่าง Best Practices จากการจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์ในต่างประเทศ และนำมาใช้เป็นแนวทางในการยกระดับงานกีฬา เขา ป่า นา เล

2.3 การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมและความพึงพอใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักกีฬา ควรมีการศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในเชิงลึก เช่น แรงจูงใจในการเข้าร่วมงานกีฬา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมและกลยุทธ์การตลาดที่ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การวิเคราะห์แนวทางการสร้างความยั่งยืนให้กับการจัดงานกีฬาในระยะยาว ควรมีการศึกษาว่า ปัจจัยใดที่ช่วยให้การจัดงานกีฬาเชิงสร้างสรรค์สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยอาจวิเคราะห์แนวทาง การระดมทุน การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน และแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานกีฬา

2.5 การศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายโมเดลไปยังพื้นที่อื่นควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำโมเดลการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล ไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นๆ ที่มีลักษณะภูมิประเทศและศักยภาพใกล้เคียงกัน เช่น พื้นที่ชายฝั่งภาคใต้ หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในภาคเหนือ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในระดับประเทศ

รายการอ้างอิง

- Acquah-Sam, E. (2021). Developing sports for economic growth and development in developing countries. *European Scientific Journal*, 17(15), 172-216.
Accessed November 28, 2024. Available from
<http://dx.doi.org/10.19044/esj.2021.v17n15p172>
- Allen, J., Harris, R., & Jago, L. (2022). *Festival & special event management*. John Wiley & Sons.
- Bertalanffy, L. V. (1968). *General system theory foundations, development, applications*. New York: George Braziller, Inc.
- Bhatia, A. K. (1986). *Tourism development: Principle and Practice*. New Delhi: Ram Printograph.
- Binkhorst, E. (2006). *The Co-Creation Tourism Experience*. Accessed November 28, 2024. Available from http://www.esade.edu/cedit2006/pdfs2006/papers/esther_binkhorst_paper_esade_may_06.pdf
- Brown, W.B. and Moberg, D. J. (1980). *Organization Theory and Management: A Macro Approach*. New York: John Wiley and Sons.
- Cayolla, R. R., & Escadas, M. (2022, December). Environmental sustainability and sports management: a review of marketing contributions and discussion of future research opportunities. In *International Conference on Marketing and Technologies* (pp.309-321).Singapore: Springer Nature Singapore. Accessed December 15, 2024. Available from http://dx.doi.org/10.1007/978-981-99-0333-7_23
- Chen, N., & Funk, D. C. (2010). Exploring destination image, experience and revisit intention: A comparison of sport and non-sport tourist perceptions. *Journal of Sport & Tourism*, 15(3), 239-259. Accessed November 28, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.1080/14775085.2010.513148>

- Chugh, S., R. (2018). Creative Tourism: An Endogenous Approach to Developing Culturally and Environmentally Sustainable Tourism. *International Journal of Hospitality & Tourism Systems*, 11(1), 60-66
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling Techniques*. New Yourk: John Wiley & Sons.
- Conrad, C. F., and Wilson, R. F. (1985). AsheERIC Higher Education. Washington D.C.: ASHE.
- Cuesta X Trail. (2567). *การทำประกันอุบัติเหตุให้กับผู้เข้าร่วมแข่งขัน Cuesta X Trail 2024*. Facebook. เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.facebook.com/CuestaXtrail>
- Dickman. (1996). *Tourism : An Introductory text*. Sydey: Hodder Education.
- Duxbury, N., & Richards, G. (2019). Towards a research agenda for creative tourism: Developments, diversity, and dynamics. *A research agenda for creative tourism*, 1-14. Accessed November 13, 2024. Available from <https://doi.org/10.4337/9781788110723>
- Eisner, E. W. (1976). *Educational Connoisseurship and Criticism: Their Form and*
- Fourie, J., & Spronk, K. (2011). South African mega-sport events and their impact on tourism. *Journal of Sport & Tourism*, 16(1), 75-97. Accessed December 12, 2024. Available from <https://doi.org/10.1080/14775085.2011.576119>
- Funk, D. C., Toohey, K., & Bruun, T. (2007). International sport event participation: Prior sport involvement; destination image; and travel motives. *European Sport Management Quarterly*, 7(3), 227-248. Accessed December 12, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.1080/16184740701511011>
- Getz, D. (2007). *Event studies: Theory, research and policy for planned events* (Illustrated ed., Reprint ed.). London : Routledge.
- Getz, D., & Page, S. J. (2016). Progress and prospects for event tourism research. *Tourism management*, 52, 593-631. Accessed December 12, 2024. Available from <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2015.03.007>
- Gibson, H. J., Qi, C. X., & Zhang, J. J. (2008). Destination image and intent to visit China and the 2008 Beijing Olympic Games. *Journal of Sport Management*,

- 22(4), 427-450. Accessed December 20, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.1123/jsm.22.4.427>
- Goodwin, J. (2006). A Theory of Categorical Terrorism. *Social Forces*, 84(4), 2027–2046. Accessed December 20, 2024. Available from <https://doi.org/10.1353/sof.2006.0090>
- Gozalova, M., Shchikanov, A., Vernigor, A., & Bagdasarian, V. (2014). Sports tourism. *Polish journal of sport and tourism*, 21(2), 92. Accessed December 20, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.2478/pjst-2014-0009>
- Higham, J. (2007). Sport tourism destinations: Issues, opportunities and analysis. In *Sport tourism destinations* (pp. 1-13). Routledge. Accessed December 12, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.1016/B978-0-7506-5937-6.50008-0>
- Horne, J. (2007). The four ‘knowns’ of sports mega-events. *Leisure studies*, 26(1), 81-96. Accessed January 18, 2025. Available from <http://dx.doi.org/10.1080/02614360500504628>
- Hoskyn, K., Dickson, G., & Sotiriadou, P. (2018). Leveraging medium-sized sport events to attract club participants. *Marketing Intelligence & Planning*, 36(2), 199-212. Accessed January 18, 2025. Available from <http://dx.doi.org/10.1108/MIP-04-2017-0063>
- Ibnou-Laaroussi, S., Rjoub, H., & Wong, W. K. (2020). Sustainability of green tourism among international tourists and its influence on the achievement of green environment: Evidence from North Cyprus. *Sustainability*, 12(14), 5698. Accessed January 18, 2025. Available from <http://dx.doi.org/10.3390/su12145698>
- Kanjanawasee, S. (2015). The Development of the Indicators for the Success of Youth Development Project. *Journal of Research Methodology: JRM*, 16(1), 163-170.
- Keeves, Peter J. (1988). *Model and Model Building, Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Könecke, T., & Kwiatkowski, G. (2016). Why do People Attend Sport Events at Mature Tourist Destinations? An Analysis of Visitors' Motivation to Attend the Windsurf World Cup on Sylt. *Polish journal of sport and tourism*, 23(2), 104.

- Accessed January 25, 2025. Available from <http://dx.doi.org/10.1515/pjst-2016-0013>
- Kose, H., Argan, M. T., & Argan, M. (2011). Special event management and event marketing: A case study of TKBL all star 2011 in Turkey. *Journal of Management and Marketing Research*, 8, 1.
- Kumar, P., & Ekka, P. (2023). Statistical analysis of the impacts of COVID-19 pandemic on the small and large-scale tourism sectors in developing countries. *Environment, Development and Sustainability*, 1-35. Accessed December 20, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.1007/s10668-023-03112-4>
- Liu, L. (2022). *Factors influencing people's behavioral motivation to travel for sport tourism in Thailand* [Master's thesis, Graduate School, Chulalongkorn University, Sport Management Program]. Chulalongkorn University Theses and Dissertations. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/8083/>
- McIntosh, R. W., and Goeldner, C. R. (1984). *Tourism: Principles, practices, philosophies*. Columbus: OH: Grid Publishing.
- Moustakas, L. (2022). Sport for social cohesion: Transferring from the pitch to the community?. *SocialSciences*, 11(11),513. Accessed December 12, 2024. Available from <https://doi.org/10.3390/socsci11110513>
- Muneenam, U., & Suwannattachote, P. (2024). Creative Tourism in Environmental Issues in Thailand. *International Journal of Sustainable Development & Planning*, 19(5).
- Ohridska-Olson, R. V., & Ivanov, S. H. (2010). Creative tourism business model and its application in Bulgaria. In *Proceedings of the Black Sea Tourism Forum' Cultural Tourism–The Future of Bulgaria*.
- Oklobžija, S. (2015). The role of events in tourism development. *Bizinfo Blace*, 6(2), 83-97. Accessed December 20, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.5937/BIZINFO1502083O>
- Page, S. J., Yeoman, I., Connell, J., & Greenwood, C. (2010). Scenario planning as a tool to understand uncertainty in tourism. the example of transport and tourism in Scotland in 2025. *Current Issues in Tourism*, 13(2), 99-137. Accessed

- January 25, 2025. Available from
<http://dx.doi.org/10.1080/13683500802613519>
- Pawid, H. G. B. (2023). Motivation and Effects of Adventure Sports Tourism in the Cordillera Administrative Region, Philippines. *Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences*, 12(2), 74-89. Accessed January 25, 2025. Available from https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14456/connexion.2023.15
- PEA.VSC.Friendship Run 2024. (2024). *ของที่ระลึกในงานเดินวิ่งเพื่อการกุศล PEA.VSC.Friendship Run 2024*. เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.facebook.com>
- Priporas, C. V., Vassiliadis, C. A., Stylos, N., & Fotiadis, A. K. (2018). The effect of sport tourists' travel style, destination and event choices, and motivation on their involvement in small-scale sports events. *Event Management*, 22(5), 745-765. Accessed January 25, 2025. Available from <http://dx.doi.org/10.3727/152599518X15299559637707>
- Reid, S., & Arcodia, C. (2002). Understanding the role of the stakeholder in event management. Accessed January 25, 2025. Available from <http://dx.doi.org/10.1080/10295390208718726>
- Richards, G. (2010). *Creative Tourism and Local Development*. In Wurzbürger, R., Aageson, T., Pattakos, A., & Pratt, S. (Eds.). *A global conversation. How to provide unique creative experiences for travelers worldwide* (pp.78-90). Santa Fe: Sunstone Press.
- Richards, G., & Raymond, C. (2000), Creative tourism, *ATLAS News*, 23, 16–20.
- Scannell, L., & Gifford, R. (2010). Defining place attachment: A tripartite organizing framework. *Journal of environmental psychology*, 30(1), 1-10. Accessed January 5, 2025. Available from <https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2009.09.006>
- Smith, R. H., and Others. (1980). *Measurement: Making Organization Perform*. New York: Macmillan
- Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

- Steiner, E. (1988). *Methodology of theory building*. Sydney: Euchology Research Associates.
- Swarbrooke, J. (2003). *Adventure tourism: The new frontier*. Routledge. Accessed December 18, 2024. Available from <http://dx.doi.org/10.4324/9780080469812>
- TAT: Nakhon Si Thammarat + Phatthalung. (2567). *กิจกรรม Sport Activities งานเสนา่ที่ไทย @ นครศรีธรรมราช-CHARMING KHANOM*. เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.facebook.com/TATNakhonSiThammaratPhatthalung>
- Tian, J., Deng, W., & Yuan, J. (2023). Evaluation of sports tourism competitiveness of urban agglomerations in Guangdong-Hong Kong-Macao Greater Bay Area. *Heliyon*, 9(12). Accessed December 18, 2024. Available from <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e22780>
- UNESCO. (2013). *Creative economy report 2013: Widening local development pathways*. Accessed December 23, 2024. Available from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000227085>
- UNWTO. (n.d.). *Sustainable development*. World Tourism Organization. Accessed November 7, 2024. Available from <https://www.unwto.org/sustainable-development>
- Wang, L., Zhao, F., & Zhang, G. (2022). Analysis on the Impact of Large-Scale Sports Events on Regional Economy Based on SWOT-PEST Model. *Journal of Mathematics*, 2022(1), 7769128. Accessed November 7, 2024. Available from <https://doi.org/10.1155/2022/7769128>
- Waśkowski, Z. (2015, August). Collaboration with Stakeholders in Sports Business Industry: Strategies of Marathons Organizers. In *IMP Conference*.
- Weaver, D. B. (2001). Ecotourism as mass tourism: Contradiction or reality?. *Cornell hotel and restaurant administration quarterly*, 42(2), 104-112. Accessed November 7, 2024. Available from [http://dx.doi.org/10.1016/S0010-8804\(01\)80022-7](http://dx.doi.org/10.1016/S0010-8804(01)80022-7)
- Whitehead, J. C., & Wicker, P. (2017). Estimating willingness to pay for a cycling event using a willingness to travel approach. *Tourism Management*, 65(c), 160-169. Accessed November 7, 2024. Available from <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2017.09.023>

- Waller, D. (1986). *Scientific Sociology: Theory and Method*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.
- WIRTUAL. (2024). *Virtual Run for Corporate*. Accessed December 27, 2024. Available from <https://wirtual.co/blog/virtual-run-for-corporate>
- World Bank. (2017). *The potential of the Blue Economy: Increasing long-term benefits of the sustainable use of marine resources for small island developing states and coastal least developed countries*. Accessed November 18, 2024. Available from <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/855271500826017475>
- Wurzburger, R. (2010). Introduction to the Santa Fe & UNESCO. *International Conference A Global Conversation*.
- Yamthap, S., Limpiti, S., & al., et. (2022). Thai Entrepreneurs under the New Competition in Tourism Business: Case Study of Chiang Mai Province. *Journal of Thai Hospitality and Tourism*, 17(2), 29–44.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (2558-2560)*.
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, กรุงเทพฯ
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). *แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 – 2570)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2562). *รายงานประจำปี 2562 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม / กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*. กรุงเทพฯ :
- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- กฤษณผล จันทพรหม. (2548). *การศึกษารูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริงที่เหมาะสมสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ออดสำเนา).
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2567). *การกีฬาแห่งประเทศไทยมุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ*. กรมประชาสัมพันธ์. เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2568 จาก <https://thailand.prd.go.th/en/content/category/detail/id/52/iid/361847>

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช. (2567). *การประชาสัมพันธ์ กิจกรรม NAKHON SI TRAIL SERIES 2025*. เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.facebook.com/NakhonSiTrail>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช. (2566). *แผนการตลาดการท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2566*. นครศรีธรรมราช: งานการตลาด.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). *ทิศทางท่องเที่ยวไทยในปี 2562*. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.tatreviewmagazine.com/article/tourism-thailand-2562>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2565). *การสำรวจมุมมองของชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเพื่อการจัดแบ่งกลุ่มฐานลูกค้า*. กรุงเทพฯ :การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค. (2560). เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในงานออกแบบ. *Rajabhat Journal of Sciences, Humanities and Social Sciences*, 18(2), 254-266.
- โกมุทพันธุ์ ผลสินธุ์. (2542). *การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- จักรวาล วงศ์ มณี, & รัชพงษ์ วงศาโรจน์. (2564). คุณลักษณะ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ที่นักท่องเที่ยวคาดหวังในแหล่งจุดหมายปลายทางเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(6), 2665-2678.
- จารุจน์ กลิ่นดีปลี. (2541). *การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษา:อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี*. (ภาคนิพนธ์หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม) สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิตรกร ว่อง ประเสริฐ, คณิต เขียววิชัย, & วรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยว และกีฬา โดยชุมชนมีส่วนร่วมในพื้นที่ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการมหาวิทยาลัยมหิดล*, 10(2), 192-211.
- เฉลิมพล จตุพร. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวและการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2555). *รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับสูง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อำนวยการ).
- ทีศนา แหมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นงลักษณ์ เพิ่มชาติ, เสรี เพิ่มชาติ, & กนกวรรณ แสนเมือง. (2566). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมงานวิงแบบวิถีปกติใหม่: กรณีศึกษาจอมบึงมาราธอน จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 25(2), 13-27.
- นลวัชร ขุนลา. (2561). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). มารูจักหนังสือท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถอะ. *จุลสารการท่องเที่ยว*, 18(1), 14-15.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด และนิภา ศรีโพธิ์จัน. (2531). *รูปแบบการสอนวิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ*. มหาสารคาม : ปริดาการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). *รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน*. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : ประภัสสร มีน้อย. (2560). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของภูมิภาคตะวันตกเพื่อรองรับการเข้าสู่ประเทศไทย 4.0. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 13(2), 51-66.
- ประสิทธิ์ รัตนสินทร์, & สุขเกษม, ก. (2547). *ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยประเด็นปัจจุบันและการวิจัยเพื่ออนาคต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า.
- ปาริชาติ วิสุทธิสมาจารย์และ ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล. (2558). *รูปแบบการจัดการนันทนาการตามอัตลักษณ์ภาคใต้เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในป่าชายเลน*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พรจันทร์ พรศักดิ์กุล. (2550). *รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณ แบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ออดสำเนา).
- พระครูใบฎีกาวิชาญ วิสุทโธ (ทรงราชย์), & ภักดี โพธิ์สิงห์. (2565). *อัตลักษณ์ท้องถิ่นสู่การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์*. *วารสารวามัญองแหรพุทธศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(2), 127-140.
- เพจ TAT: Nakhon Si Thammarat + Phatthalung. (2568). *กิจกรรม Sport Activities งานเสน่ห์ไทย @นครศรีธรรมราช-Charming Khanom*. เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.facebook.com/TATNakhonSiThammaratPhatthalung>

- เพจละมุนกรุงชิง. (2567). ตัวอย่างการประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ของงาน Lamoon Krungching Trail 2024. เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.facebook.com>
- ภคินทร์ วรรณิณี และ กอบกุล จันทโรคลิกา. (2563). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย. *วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก(สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(2), 32-44.
- มณวิภา ยาเจริญ. (2566). การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง : ชุมชนลุ่มแม่น้ำวาทอนกลาง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการวิทยาลัย บริหารศาสตร์*, 6(3), 135-151.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2565). ระเบียบวิธีวิจัยและกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (เอกสารประกอบการสอน). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เยาวดี วิบูลศรี. (2544). *การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โยธิน ศรีโสภา. (2550). การพัฒนาระบบการประเมินผลด้วยวิธีดุลยภาพสำหรับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร. เข้าถึงเมื่อ 17 ธันวาคม 2567, จาก [http://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=96&RecId=7261&obj_id=18557 &showmenu=no](http://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=96&RecId=7261&obj_id=18557&showmenu=no).
- ระชานนท์ ทวีผล. (2562). องค์ประกอบทางการจัดการอีเวนต์ประเภทกีฬาที่ส่งผลต่อการรับรู้ของผู้เข้าร่วมงานวิ่งมาราธอนในรั้วมหาวิทยาลัย: กรณีศึกษา Silpakorn Cha-am Mini Half Marathon 2020. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 16(55), 36-47. เข้าถึงเมื่อ 17 ธันวาคม 2567, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/researchjournal-lru/article/view/244521>
- รัชพงศ์ เชี่ยวแป้น. (2561). รูปแบบการจัดการมหกรรมกีฬาของสโมสรฟุตบอลไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย* ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2561)
- รัตน์ะ บัวสนธ. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คำสมัย.
- โรจนา ลิ้มสกุลวานิจ. (2552). *คุณลักษณะของมัคคุเทศก์นำเที่ยวต่างประเทศที่พึงประสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ลักขณา เกตุราพันธ์, วรณวีร์ บุญคุ้ม, & นรินทร์ สังข์รักษา. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนชาวไทยพวนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครนายก. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(2), 2190-2201.

- วโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*: 2(4) : กรกฎาคม 2553.
- วรัชต์ มัธยมบุรุษ. *รูปแบบการท่องเที่ยว*. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2567, จาก <https://tourismatbuu.wordpress.com/>
- วินิจ วีรยางกูร. (2553). *การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิภา ศรีระทุ. (2551). *ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์*. สารนิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและการจัดการ การท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. (2550). *ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อมรดกศิลปวัฒนธรรม* (จุลสารการท่องเที่ยว). กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- วีระศักดิ์ สวัสดิ์จันทร์. (2564). *การจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ในประเทศไทย กรณีศึกษาผู้จัดการแข่งขันงานวิ่งรายการบางแสนมาราธอน* (Doctoral dissertation, มหาวิทยาลัยมหิดล).
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. (2558). การวัดปฏิบัติงาน. เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2567 จาก <http://watpon.com/journal/performa.pdf>
- สมบุรณ์ ศิริสรหิรัญ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2564). *ข้อมูลพื้นที่การท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช*. ส่วนงานยุทธศาสตร์ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2565). *ข้อมูลด้านการกีฬาและนันทนาการของจังหวัดนครศรีธรรมราช*. ส่วนงานยุทธศาสตร์ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ จังหวัดนครศรีธรรมราช. (2564). *แผนพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2566-2570*. นครศรีธรรมราช: งานสื่อสิ่งพิมพ์.
- สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). (2565). *Mass Participation Sport Event 101 การจัดงานอีเวนต์กีฬามวลชน*. กรุงเทพฯ : กู๊ดเฮด พรินท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2566, จาก <http://nscr.nesdc.go.th/ns/>

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย. (2564). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (พ.ศ. 2566-2570)*. เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2567, จาก http://www.phatthalung.go.th/2022/files/com_ebook/2022-04_18b5c7818590fc6.pdf

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย. (2559). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. 2561-2564*. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2566, จาก <https://drive.google.com>

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย. (2566). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พ.ศ. 2565 – 2570* เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2567, จาก <https://drive.google.com>

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร:

อัมพร พงษ์กังสนานนท์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบใน สถานศึกษาชั้น พื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุฎิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัมพร พงษ์กังสนานนท์. (2550). *การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษา ชั้น พื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุฎิบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัศวิน แผ่นเทอดไทย. 2559. *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้ร่วมงานอีเวนต์มาราธอน*.

วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเรื่องสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วนำไปกำหนดรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ส่วนที่ 3 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่าน ได้โปรดให้ข้อมูลที่เป็นจริง ข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะปกปิดไว้เป็นความลับ

ขอบคุณในความร่วมมือ

นางสาวศิรินันท์ พันธรักษ์

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เบอร์โทร 064 – 7948892

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือเกี่ยวข้องกับตัวท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

- ☐ 1) ชาย
☐ 2) หญิง
☐ 3) เพศทางเลือก

1.2 อายุ

- ☐ 1) อายุไม่เกิน 25 ปี ☐ 2) 26 – 40 ปี
☐ 3) 41 – 55 ปี ☐ 4) 56 – 70 ปี
☐ 5) มากกว่า 70 ปี

1.3 ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

- ☐ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ 2) ปริญญาตรี
☐ 3) สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 อาชีพในปัจจุบัน

- ☐ 1) พนักงานบริษัทเอกชน ☐ 2) ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ 3) แม่บ้าน/พ่อบ้าน ☐ 4) ธุรกิจส่วนตัว / อาชีพอิสระ
☐ 5) นักเรียน/นักศึกษา ☐ 6) นักกีฬา
☐ 7) อื่น ๆ ระบุ _____

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ☐ 1) ไม่มีรายได้ ☐ 2) ไม่เกิน 10,000 บาท
☐ 3) 10,001 – 20,000 บาท ☐ 4) 20,001 – 30,000 บาท
☐ 5) 30,001 – 40,000 บาท ☐ 6) 40,001 – 50,000 บาท
☐ 7) 50,001 – 60,000 บาท ☐ 8) 60,001 – 70,000 บาท
☐ 9) 70,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) 1 ครั้งต่อปี ☐ 2) 2 ครั้งต่อปี
☐ 3) 3 ครั้งต่อปี ☐ 4) มากกว่า 3 ครั้งต่อปี

2.2 ระยะเวลาที่ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชในครั้งนี้

- ☐ 1) 1 วัน ☐ 2) 2 วัน
☐ 3) 3 วัน ☐ 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2.3 วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด
☐ 2) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมและศาสนา การเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมต่าง ๆ เช่น การศึกษา

ความเป็นอยู่การชมศิลปะ ดนตรี ละคร เป็นต้น

- ☐ 3) การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา เช่น การทำวิจัย การเรียนการสอน ฝึกอบรมหรือดูงาน
☐ 4) เพื่อการกีฬาและนันทนาการ เช่น งานวิ่งมาราธอน, งานวิ่งเทรล, งานแข่งขันกีฬา

ชายหาด, การแข่งขันจักรยาน, การแข่งขันกีฬาเขตท้องถิ่น และการแข่งขันกีฬา Extreme เป็นต้น

- ☐ 5) เพื่อกิจกรรมประเพณี เช่น ประเพณีบุญสารทเดือนสิบ ประเพณีชักพระ เป็นต้น
☐ 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2.4 ลักษณะการเดินทาง

- ☐ 1) เดินทางด้วยตนเอง ☐ 2) เดินทางเป็นหมู่คณะ
☐ 3) เดินทางกับครอบครัว ☐ 4) ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว
☐ 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2.5 ยานพาหนะหลักที่ท่านใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช (กรณีที่ท่านใช้บริการของ บริษัทนำเที่ยวให้ข้ามไปตอบข้อ 2.6)

- ☐ 1) เครื่องบิน ☐ 2) รถโดยสารประจำทาง
☐ 3) รถยนต์ส่วนตัว/รถเช่า ☐ 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

2.6 สถานที่พักแรมในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

- ☐ 1) โรงแรม ☐ 2) รีสอร์ท
☐ 3) โฮมสเตย์ ☐ 4) เกสเฮ้าส์
☐ 5) บ้านญาติ ☐ 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ส่วนที่ 3 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง โปรดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านต่อสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด 2 = เห็นด้วยน้อย 3 = เห็นด้วยปานกลาง
4 = เห็น ด้วยมาก 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนและจัดการงานกีฬา (Event Planning and Management)						
1	การจัดงานกีฬามีการวางแผนที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดงานอย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
2	การจัดงานกีฬามีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1
3	ผู้จัดงานมีการประสานงานและการทำงานร่วมกันอย่างราบรื่นในการจัดงาน	5	4	3	2	1
4	การจัดงานกีฬามีการจัดการด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
5	การกำหนดวัตถุประสงค์ของงานกีฬามีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม	5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement)						
1	ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดงานกีฬาอย่างเต็มที่	5	4	3	2	1
2	การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นช่วยให้งานกีฬาประสบความสำเร็จ ผ่านการทำงานเป็นทีม เข้าใจเป้าหมาย และทุ่มเทร่วมกัน	5	4	3	2	1
3	ชุมชนมีบทบาทในการใช้ศักยภาพร่วมจัดงานกีฬา เช่น เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในฝ่ายต่าง ๆ	5	4	3	2	1
4	การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความเข้มแข็งของกิจกรรมในงานกีฬา	5	4	3	2	1
5	ชุมชนช่วยสร้างบรรยากาศงานกีฬาด้วยการใช้วัสดุและการแต่งกายที่สะท้อนเอกลักษณ์ท้องถิ่น	5	4	3	2	1
ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)						
1	การจัดงานกีฬามีการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
2	การงานกีฬาจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการรีไซเคิลและคัดแยกขยะเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1
3	การจัดงานกีฬามีการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1
4	การให้ความรู้ด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เข้าร่วม ช่วยส่งเสริมความยั่งยืนในงานกีฬา	5	4	3	2	1

	สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
5	มีมาตรการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง เช่น ใช้ไม้รีไซเคิล วัสดุที่นำกลับมาใช้ใหม่ หรือย่อยสลายได้ เพื่อลดขยะและการใช้ทรัพยากร	5	4	3	2	1
ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จ (Evaluation and Success Measurement)						
1	การจัดงานกีฬามีการประเมินผลการจัดงานอย่างครอบคลุมทุกด้าน	5	4	3	2	1
2	การวัดความสำเร็จของงานกีฬาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	5	4	3	2	1
3	การประเมินผลกระทบของงานกีฬาต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นมีความชัดเจน	5	4	3	2	1
4	การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงานกีฬามีการดำเนินการอย่างทั่วถึง	5	4	3	2	1
5	ผลสำเร็จของการจัดงานกีฬาสามารถวัดผลได้จากความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมและชุมชน	5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Engagement)						
1	การจัดงานกีฬาเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น	5	4	3	2	1
2	การจัดงานกีฬามีกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างสรรคและการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว	5	4	3	2	1
3	นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา	5	4	3	2	1
4	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว	5	4	3	2	1
5	การจัดงานกีฬามีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักท่องเที่ยว	5	4	3	2	1
ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Connection to Local Culture)						
1	การจัดงานกีฬามีการเชื่อมโยงกิจกรรมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างชัดเจน	5	4	3	2	1
2	นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมในงานกีฬา	5	4	3	2	1
3	การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	5	4	3	2	1
4	กิจกรรมในงานกีฬาสะท้อนถึงวิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่นได้ดี	5	4	3	2	1
5	การจัดงานกีฬาสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Local Community Involvement)						
1	ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดงานกีฬาอย่างเต็มที่	5	4	3	2	1
2	การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา	5	4	3	2	1

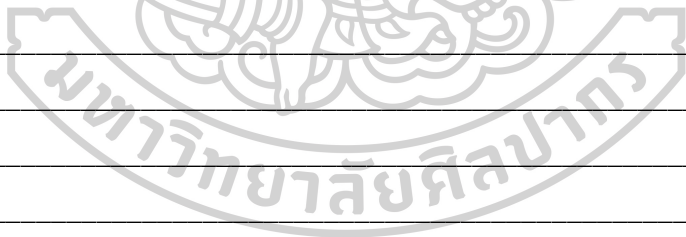
	สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครราชสีมา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3	ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมภายในงานกีฬาอย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
4	ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ให้กับงานกีฬา	5	4	3	2	1
5	การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับการจัดงานกีฬา	5	4	3	2	1
ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น (Boosting the Local Economy)						
1	การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยกระจายรายได้ผ่านที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมในชุมชน	5	4	3	2	1
2	การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพิ่มโอกาสจ้างงานในชุมชนผ่านกิจกรรม วัฒนธรรมและบริการต่าง ๆ	5	4	3	2	1
3	นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการซื้อสินค้าและบริการจากชุมชนท้องถิ่นในระหว่างการจัดงาน	5	4	3	2	1
4	การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาวของชุมชนท้องถิ่น	5	4	3	2	1
5	การที่นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่นช่วยเพิ่มรายได้และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชน	5	4	3	2	1
ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ (Creating Unique Experiences)						
1	การจัดงานกีฬาสามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ให้กับนักท่องเที่ยวได้	5	4	3	2	1
2	นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่น่าจดจำจากการเข้าร่วมงานกีฬา	5	4	3	2	1
3	กิจกรรมในงานกีฬามีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว	5	4	3	2	1
4	การจัดงานกีฬาช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป	5	4	3	2	1
5	การจัดงานกีฬามีศักยภาพในการพัฒนากิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวในอนาคต	5	4	3	2	1

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะ

ท่านรับรู้ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไรบ้าง

1.ปัญหาและอุปสรรค

2.ข้อเสนอแนะ

ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

เพื่อศึกษาศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

ประเด็นการสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อการทำคุณิพนธ์ เรื่องการพัฒนา
รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
นครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อ
ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
การพัฒนาแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
นครศรีธรรมราช ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะไม่มีผลต่อผู้ให้สัมภาษณ์ แต่จะนำเสนอเป็น
ความคิดเห็น ในภาพรวม

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

วัน เดือน ปีที่

สัมภาษณ์ _____ ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ _____ นามสกุล _____ ตำแหน่ง _____

สถานที่ทำงานที่สังกัด _____

1. ศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน
จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นอย่างไร

1.1 ด้านงานบริหารจัดการ (Management)

- 1) การวางแผน
- 2) การจัดองค์กร
- 3) การนำ (ภาวะผู้นำ, การติดต่อสื่อสาร, แรงจูงใจ)
- 4) การควบคุม

1.2 ด้านการตลาด (Marketing Mix)

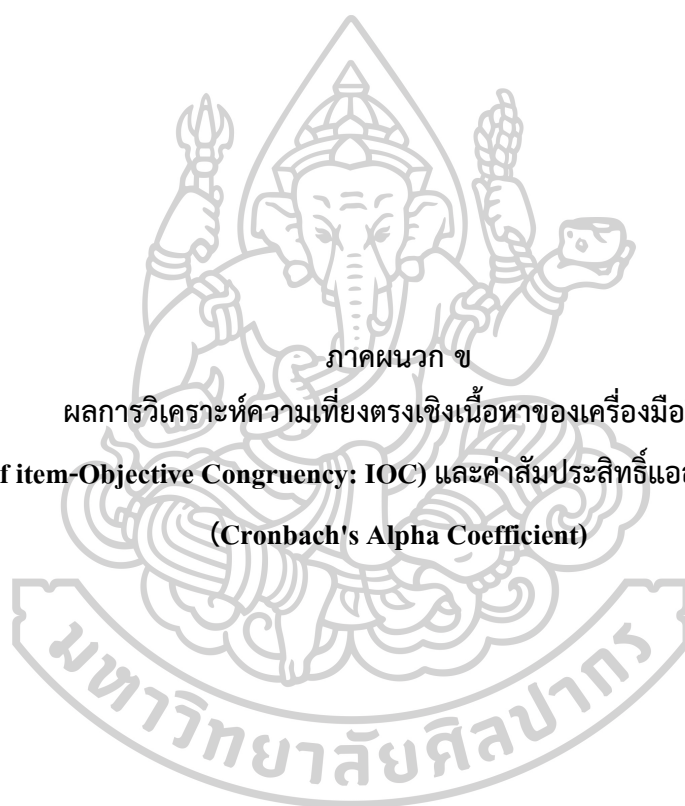
- 1) ผลิตภัณฑ์ (Product)

- 2) ราคา (Price)
- 3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)
- 4) การส่งเสริมการตลาด (Promotion)
- 1.3 ด้านการปฏิบัติการ (Input Process Output)
- 1.4 ด้านการจัดการความเสี่ยง (Risk Management)
2. ปัญหาและผลกระทบของการจัดงานกีฬามีอะไรบ้าง อย่างไร
 - 1) เศรษฐกิจ
 - 2) สังคม
 - 3) สิ่งแวดล้อม
3. ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกอะไรบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดงานกีฬา
4. ศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
 - 4.1 ด้านพื้นที่หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว
 - 1) การคมนาคม
 - 2) ความสวยงามและน่าดึงดูดใจของพื้นที่
 - 3) เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของพื้นที่ซึ่งสะท้อนวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
 - 4) สภาพพื้นที่เหมาะสมกับการทำกิจกรรมและจัดงานกีฬาที่หลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว
 - 5) การเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ
 - 4.2 ด้านการจัดการ
 - 1) การจัดการด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม
 - 2) การป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น เสียง น้ำ ขยะ เป็นต้น
 - 3) การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 4.3 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเรียนรู้
 - 1) การจัดการด้านการให้การศึกษา การสื่อความหมายและการบริการ
 - 2) กิจกรรมที่หลากหลายที่เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 4.4 ด้านการมีส่วนร่วม
 - 1) การเปิดโอกาสให้ชุมชนเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและการกระจายรายได้เสริม เช่น ให้บริการ จำหน่ายสินค้า
 - 2) ความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของคนในชุมชนต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว

- 3) กิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้มแข็งร่วมกับคนในชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬา การบริจาค เป็นต้น
- 4) การส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ/ เอกชนเพื่อสนับสนุนด้านการพัฒนา ศักยภาพในการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว
5. ข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย
(Index of item-Objective Congruency: IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's Alpha Coefficient)

แบบสอบถามสำหรับวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย
(Index of Item-Objective Congruency: IOC)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเรื่องสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วนำไปกำหนดรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 3 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะ

2. โปรดพิจารณาวัตถุประสงค์การวิจัยและบริบทที่ระบุไว้ ว่าจะมีความสอดคล้องกับข้อคำถามหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1, 0 และ -1 เพื่อให้คะแนนตามความหมาย ดังนี้

2.1 ให้คะแนน +1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า ข้อคำถามในข้อนั้น ๆ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และบริบทที่ระบุไว้

2.2 ให้คะแนน 0 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามในข้อนั้น ๆ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และบริบทที่ระบุไว้

2.3 ให้คะแนน -1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า ข้อคำถามในข้อนั้น ๆ ไม่สอดคล้อง สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การวิจัย และบริบทที่ระบุไว้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านจะให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยอย่างดียิ่ง

จึงขอขอบพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้
นางสาวศิรินันท์ พันธรักษ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
1	เพศ 1) ชาย 2) หญิง 3) เพศทางเลือก	1	1	1	3	1
2	อายุ 1) อายุไม่เกิน 25 ปี 2) 26 – 40 ปี 3) 41 – 55 ปี 4) 56 – 70 ปี 5) มากกว่า 70 ปี	1	1	1	3	1
3	ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี 3) สูงกว่าปริญญาตรี	1	1	1	3	1
4	อาชีพในปัจจุบัน 1) พนักงานบริษัทเอกชน 2) ข้าราชการ/พนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ 3) แม่บ้าน/พ่อบ้าน 4) ธุรกิจส่วนตัว / อาชีพอิสระ 5) นักเรียน/นักศึกษา 6) นักกีฬา 7) อื่น ๆ ระบุ _____	1	1	1	3	1
5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1) ไม่มีรายได้ 2) ไม่เกิน 10,000 บาท 3) 10,001 – 20,000 บาท 4) 20,001 – 30,000 บาท 5) 30,001 – 40,000 บาท 6) 40,001 – 50,000 บาท 7) 50,001 – 60,000 บาท 8) 60,001 – 70,000 บาท	1	1	1	3	1

ลำดับ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
	9) 70,000 บาทขึ้นไป					

ส่วนที่ 2 ประสพการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ประสพการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราช	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
1	จำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราช 1) 1 ครั้งต่อปี 2) 2 ครั้งต่อปี 3) 3 ครั้งต่อปี 4) มากกว่า 3 ครั้งต่อปี	1	1	1	3	1
2	ระยะเวลาที่ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราชในครั้งนี้ 1) 1 วัน 2) 2 วัน 3) 3 วัน 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1	1	1	3	1
3	วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราช (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 1) เพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด 2) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมและศาสนา การเรียนรู้วัฒนธรรม ของสังคมต่าง ๆ เช่น การศึกษาความเป็นอยู่การชมศิลปะ ดนตรี ละคร เป็นต้น 3) การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา เช่น การทำวิจัย การเรียน การสอน ฝึกอบรมหรือดูงาน 4) เพื่อการกีฬาและนันทนาการ เช่น งานวิ่งมาราธอน, งาน วิ่งเทรล, งานแข่งขันกีฬาชายหาด, การแข่งขันจักรยาน, การแข่งขันกีฬาเขตท้องถิ่น และการแข่งขันกีฬา Extreme เป็นต้น 5) เพื่อกิจกรรมประเพณี เช่น ประเพณีบุญสารทเดือนสิบ ประเพณีชักพระ เป็นต้น	1	1	1	3	1

ลำดับ	ประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราช	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
	6) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					
4	ลักษณะการเดินทาง 1) เดินทางด้วยตนเอง 2) เดินทางเป็นหมู่คณะ 3) เดินทางกับครอบครัว 4) ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1	1	1	3	1
5	ยานพาหนะหลักที่ท่านใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราช (กรณีที่คุณใช้บริการของ บริษัทนำเที่ยว ให้ข้ามไปตอบข้อ 2.6) 1) เครื่องบิน 2) รถโดยสารประจำทาง 3) รถยนต์ส่วนตัว/รถเช่า 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1	1	1	3	1
6	สถานที่พักแรมในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัด นครศรีธรรมราช 1) โรงแรม 2) รีสอร์ท 3) โฮมสเตย์ 4) เกสเฮ้าส์ 5) บ้านญาติ 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____	1	1	1	3	1

ส่วนที่ 3 สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัด
นครศรีธรรมราช

ลำดับ	สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
ด้านการวางแผนและจัดการงานกีฬา (Event Planning and Management)						
1	การจัดงานกีฬามีการวางแผนที่ครอบคลุมทุกด้านของการจัดงานอย่างเหมาะสม	1	1	0	2	0.66
2	การจัดงานกีฬามีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1
3	ทีมงานผู้จัดงานมีการประสานงานและการทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น	1	1	1	3	1
4	การจัดงานกีฬามีการจัดการด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสม	1	0	1	2	0.66
5	การกำหนดวัตถุประสงค์ของงานกีฬามีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม	1	1	1	3	1
ด้านมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement)						
1	ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการงานกีฬาอย่างเต็มที่	1	1	1	3	1
2	การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดงานกีฬา เช่น มีการทำงานเป็นทีม มีความเข้าใจในงาน เข้าใจเป้าหมายของงาน และให้ความทุ่มเทในการทำงาน จนทำให้งานประสบความสำเร็จ เป็นต้น	1	1	1	3	1
3	ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการใช้ศักยภาพของตนเองในการมีส่วนร่วมในการจัดงานกีฬา เช่น การให้คนในชุมชนมาเป็นคณะกรรมการในการทำงานฝ่ายต่างๆ ในการทำงาน เป็นต้น	1	1	1	3	1
4	การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความเข้มแข็งของกิจกรรมในงานกีฬา	1	1	1	3	1
5	ชุมชนมีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ให้กับงานกีฬา เช่น มีการนำวัสดุในท้องถิ่นมาตกแต่งสถานที่ที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นต้น	1	1	1	3	1
ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)						

ลำดับ	สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครราชสีมา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
1	การจัดงานกีฬามีการคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม	1	0	0	1	0.33
2	การจัดงานกีฬามีการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การนำแนวคิดรีไซเคิลและการคัดแยกขยะมาใช้ในการจัดงานกีฬา เป็นต้น	1	1	1	3	1
3	การจัดงานกีฬามีการใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1
4	การให้ความรู้และการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการปกป้องสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เข้าร่วมงานมีส่วนช่วยส่งเสริมความยั่งยืนในงานกีฬา	1	1	1	3	1
5	มาตรการในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของการจัดงานมีความชัดเจนและนำไปปฏิบัติได้จริง เช่น การใช้ไม้รีไซเคิลวัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ หรือวัสดุที่ย่อยสลายได้ เพื่อช่วยลดขยะและการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลือง เป็นต้น	1	1	1	3	1
ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จ (Evaluation and Success Measurement)						
1	การจัดงานกีฬามีการประเมินผลการจัดงานอย่างครอบคลุมทุกด้าน	0	1	1	2	0.66
2	การวัดความสำเร็จของงานกีฬาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1
3	การประเมินผลกระทบของงานกีฬาต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นมีความชัดเจน	1	1	1	3	1
4	การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงานกีฬามีการดำเนินการอย่างทั่วถึง	1	0	1	2	0.66
5	ผลสำเร็จของการจัดงานกีฬาสามารถวัดผลได้จากความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมและชุมชน	0	1	1	2	0.66
ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Engagement)						
1	การจัดงานกีฬาเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างหลากหลาย เช่น ได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นจากผู้เชี่ยวชาญหรือชาวบ้านในพื้นที่ เป็นต้น	1	1	1	3	1
2	การจัดงานกีฬามีกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว	0	1	0	1	0.33

ลำดับ	สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
3	นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬา	1	1	1	3	1
4	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยสร้างความพึงพอใจ ให้กับนักท่องเที่ยว	1	1	1	3	1
5	การจัดงานกีฬามีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ ของนักท่องเที่ยว	1	1	1	3	1
ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Connection to Local Culture)						
1	การจัดงานกีฬามีการเชื่อมโยงกิจกรรมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างชัดเจน	1	1	1	3	1
2	นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่าน การเข้าร่วมกิจกรรมในงานกีฬา	1	1	1	3	1
3	การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	1	1	1	3	1
4	กิจกรรมในงานกีฬาสะท้อนถึงวิถีชีวิตและประเพณีท้องถิ่นได้ ดี	1	1	1	3	1
5	การจัดงานกีฬาสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนักท่องเที่ยวกับ วัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Local Community Involvement)						
1	ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดงานกีฬา อย่างเต็มที่	1	1	1	3	1
2	การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นส่งผลต่อความสำเร็จของการ จัดงานกีฬา	1	1	1	3	1
3	ชุมชนมีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมภายในงานกีฬาอย่าง เหมาะสม	1	1	1	3	1
4	ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ ให้กับงานกีฬา	1	1	1	3	1
5	การมีส่วนร่วมของชุมชนช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับการจัด งานกีฬา	1	1	1	3	1
ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น (Boosting the Local Economy)						
1	การจัดงานกีฬามีส่วนช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น เช่น การ ใช้บริการที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมท้องถิ่นช่วยกระจาย รายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น	1	1	1	3	1

ลำดับ	สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ค่า IOC
		1	2	3	รวม	
2	การเพิ่มขึ้นของโอกาสการจ้างงานในชุมชนจากการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ เช่น การจ้างงานในกิจกรรมทางวัฒนธรรม และการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น	1	1	1	3	1
3	นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการซื้อสินค้าและบริการจากชุมชน ท้องถิ่นในระหว่างการจัดงาน	1	1	1	3	1
4	การจัดงานกีฬาช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว ของชุมชนท้องถิ่น	1	1	1	3	1
5	การที่นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม ท้องถิ่นช่วยเพิ่มรายได้และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนใน ชุมชน	0	1	1	2	0.66
ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ (Creating Unique Experiences)						
1	การจัดงานกีฬาสามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ให้กับนักท่องเที่ยวได้	1	1	1	3	1
2	นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่น่าจดจำจากการเข้า ร่วมงานกีฬา	1	1	1	3	1
3	กิจกรรมในงานกีฬามีความหลากหลายและสอดคล้องกับ ความต้องการของนักท่องเที่ยว	1	1	1	3	1
4	การจัดงานกีฬาช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป	1	1	1	3	1
5	การจัดงานกีฬามีศักยภาพในการพัฒนากิจกรรมที่เป็น เอกลักษณ์และดึงดูดนักท่องเที่ยวในอนาคต	1	1	1	3	1
	ค่าเฉลี่ยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย	0.91	0.93	0.93	2.78	0.93

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะ

ท่านรับรู้ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างไรบ้าง

1.ปัญหาและอุปสรรค

2.ข้อเสนอแนะ

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ลำดับ	สภาพการณ์ในการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	Cronbach's Alpha
1	ด้านการวางแผนและจัดการงานกีฬา(Event Planning and Management)	0.962
2	ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement)	0.947
3	ด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)	0.960
4	ด้านการประเมินผลและการวัดความสำเร็จ (Evaluation and Success Measurement)	0.956
5	ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Engagement)	0.938
6	ด้านการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น (Connection to Local Culture)	0.960
7	ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Local Community Involvement)	0.967
8	ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น (Boosting the Local Economy)	0.968
9	ด้านการสร้างสรรค์ประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ (Creating Unique Experiences)	0.958

ภาคผนวก ค
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8612/2887

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

5 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร.อรอนงค์ เลียบแหลม

ด้วย นางสาวศิรินันท์ พันธรัักษ์ รหัสประจำตัว 650630016 นักศึกษาระดับปริญญาโทชั้นบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนิน
การวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนารูปแบบการจัดการงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ในจังหวัดนครศรีธรรมราช "

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ
เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร.0 3425 5095

ที่ อว 8612/2886

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

5 กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.มนทิรา สังข์ทอง

ด้วย นางสาวศิรินันท์ พันธรักษ์ รหัสประจำตัว 650630016 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช "

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร.0 3425 5095

ที่ อว 8612/2887

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

๕ กรกฎาคม 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิชุดา มาชู

ด้วย นางสาวศิรินันท์ พันธรักษ์ รหัสประจำตัว 650630016 นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนารูปแบบการจัดการงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช "

ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร

รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

โทร.0 3425 5095

ภาคผนวก ง
กำหนดการวิพากษ์ รับรองรูปแบบ และรายนามผู้เชี่ยวชาญ

กำหนดการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล

เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วันศุกร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2568 เวลา 13.00 – 15.30 น.

ณ ห้องประชุมบุษบา โรงแรมเมืองลิเกอร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดย หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กำหนดการและลำดับขั้นตอนในการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ

- 13.00 น. ลงทะเบียน
- 13.30 น. นางสาวศิรินันท์ พันธรัักษ์ นักวิจัย แนะนำตัวและบอกวัตถุประสงค์ของการสัมมนา และกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการสัมมนา แนะนำผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมการสัมมนา
- 13.45 น. นักวิจัยนำเสนอ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
- นำประเด็นคำถามที่เตรียมไว้เข้าสู่การประชุมทีละคำถาม
 - เชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านวิพากษ์แสดงความคิดเห็น ข้อดี และข้อควรพัฒนา ให้ข้อเสนอแนะประเด็นที่ควรเพิ่มหรือลด เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด
- 15.00 น. นักวิจัยสรุปประเด็น ความคิดเห็น ข้อเสนอ ที่ได้จากการวิพากษ์ ให้ที่ประชุมสัมมนาทราบอีกครั้ง
- 15.30 น. นักวิจัยเริ่มประเด็นคำถามเพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านแสดงความคิดเห็น
- 16.30 น. นักวิจัยกล่าวขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและปิดการประชุม

นักวิจัย นางสาวศิรินันท์ พันธรัักษ์ โทร 064-7948892 Email: sirinan_pan@nstru.ac.th

รายนามผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์

ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด

นครศรีธรรมราช

วันศุกร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2568 เวลา 13.00 – 15.30 น.

ณ ห้องประชุมโรงแรมเมืองลิเกอร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดย หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

-
1. อาจารย์ ดร.ธนฤต ยอดอุดม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
 2. ผศ.นรินทร์ อิ่มใจ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
 3. อาจารย์ตรีฤกษ์ เพชรมนต์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และผู้จัดงานกีฬา
 4. อาจารย์ ดร.ปรเมท เหมรชตนนท์ อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย
สำนักวิชาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 5. นายมนตรี มานะต่อ ผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(ททท.) สำนักงานนครศรีธรรมราช
 6. นายณนทิวรรณ นนทักดิ์ ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วิทยา แก้วภราดัย
(ตัวแทนผู้จัดงานกีฬา)
 7. นางสาวศ-ริจิตร์ เขมียาทร ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช
 8. นางสาวพรทิพย์ แกะประจักษ์ หัวหน้าฝ่ายการท่องเที่ยว กองการท่องเที่ยวและกีฬา
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
 9. นางสาวชไมพร ชัยชาญ หัวหน้าฝ่ายการกีฬา กองการท่องเที่ยวและกีฬา
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
 10. คุณธวัชพงศ์ เพชรลาย ผู้ประกอบการที่พักและผู้จัดงานกีฬา จังหวัดนครศรีธรรมราช
 11. คุณเกียรติคุณ รอดตัว นายกสมาคมการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
 12. คุณปกาสติ ไพจิตรสัตยา Khanom Thailand Tour

13. คุณศิริกมล แก้วแสงอ่อน ผู้จัดการทั่วไปโรงแรมเมืองลิกอร์
14. ว่าที่ร.ต.พงศ์อมร ผิดชอบ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคใต้) จ.นครศรีธรรมราช
(ตัวแทนผู้จัดงานกีฬา)
15. นายสิทธิพงศ์ ธาราเนตร ตัวแทนผู้จัดงานกีฬาช้างกลางเทรล จ.นครศรีธรรมราช

เอกสารประกอบการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)
 วิพากษ์ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
 เชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
 วันศุกร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2568 เวลา 13.00 – 16.30 น.
 ณ ห้องประชุมบุษบา โรงแรมเมืองลิเกอร์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา
 คณะศึกษาศาสตร์

ผู้วิจัย: นางสาวศิรินันท์ พันธรัักษ์ รหัสประจำตัว 650630016
 ชื่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย) การพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริม
 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
 ชื่อโครงร่างวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ) THE DEVELOPMENT OF SPORT EVENT KHAO, PA,
 NA, LAY MODEL FOR PROMOTING CREATIVE TOURISM IN NAKHON SI THAMMARAT
 ที่ปรึกษาหลัก: รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม
 ที่ปรึกษาร่วม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวิสา บุญมาก
 และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โรม วงศ์ประเสริฐ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการ
 ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อรับรองรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง
 สร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิด

การศึกษาการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมซึ่งครอบคลุมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว การจัดงานกีฬา การวิจัยและพัฒนารูปแบบ การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพในการจัดงานกีฬา เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยในการศึกษาค้นครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีตลอดจน การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

(ร่าง)

รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด
นครศรีธรรมราช

SPORT EVENT KHAO, PA, NA, LAY MODEL FOR PROMOTING CREATIVE TOURISM IN
NAKHON SI THAMMARAT

การจัดงานกีฬาตามอัตลักษณ์พื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
1. SEMZ - Sport Event of Mountain Zone คือ พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเขา สำหรับกิจกรรมเดินป่า วิ่งเทรล และปั่นจักรยานเสือภูเขา ท่ามกลางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ วิถีชีวิตชุมชนพึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่นและเคารพธรรมชาติ การจัดการแข่งขันเชิงอนุรักษ์สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน
2. SEFZ - Sport Event of Forest Zone คือ พื้นที่จัดงานกีฬาโซนป่า เป็นแหล่งระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ มีป่าชุ่มน้ำ สมุนไพร และสัตว์ป่าที่ช่วยรักษาสมดุลธรรมชาติ ชุมชนในพื้นที่ดำรงชีวิตด้วยการหาของป่า ทำเครื่องจักสาน และเกษตรอินทรีย์ โดยมีความเชื่อในการเคารพธรรมชาติ การพัฒนาเส้นทางเดินป่า ดูนก และจัดการแข่งขันวิ่งผจญภัยในป่าช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
3. SERFZ - Sport Event of Rice Field Zone คือ พื้นที่จัดงานกีฬาโซนนา เป็นแหล่งเกษตรกรรมอุดมสมบูรณ์ที่สะท้อนวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ทั้งการปลูกข้าวพื้นเมือง เลี้ยงควาย และทำสวนผักอินทรีย์ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีประเพณีเกษตร เช่น พิธีบูชาพระแม่โพสพ และแข่งดำนา การจัดการกิจกรรมวิ่งลุยนาข้าวและโยคะกลางทุ่งนาช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและสุขภาพอย่างยั่งยืน
4. SEBZ - Sport Event of Beach Zone คือ พื้นที่จัดงานกีฬาโซนเล เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งที่เหมาะสมสำหรับกีฬาทางน้ำ เช่น ไตรกีฬาและพายเรือคายัค ควบคู่กับการอนุรักษ์ป่าชายเลนและปะการัง ชุมชนมีวิถีชีวิตที่พึ่งพาทะเลผ่านการทำประมงพื้นบ้านและการเลี้ยงหอย พร้อมสืบสานประเพณีบูชาทะเล การดูโลมาสีชมพูและดำน้ำเชิงอนุรักษ์ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

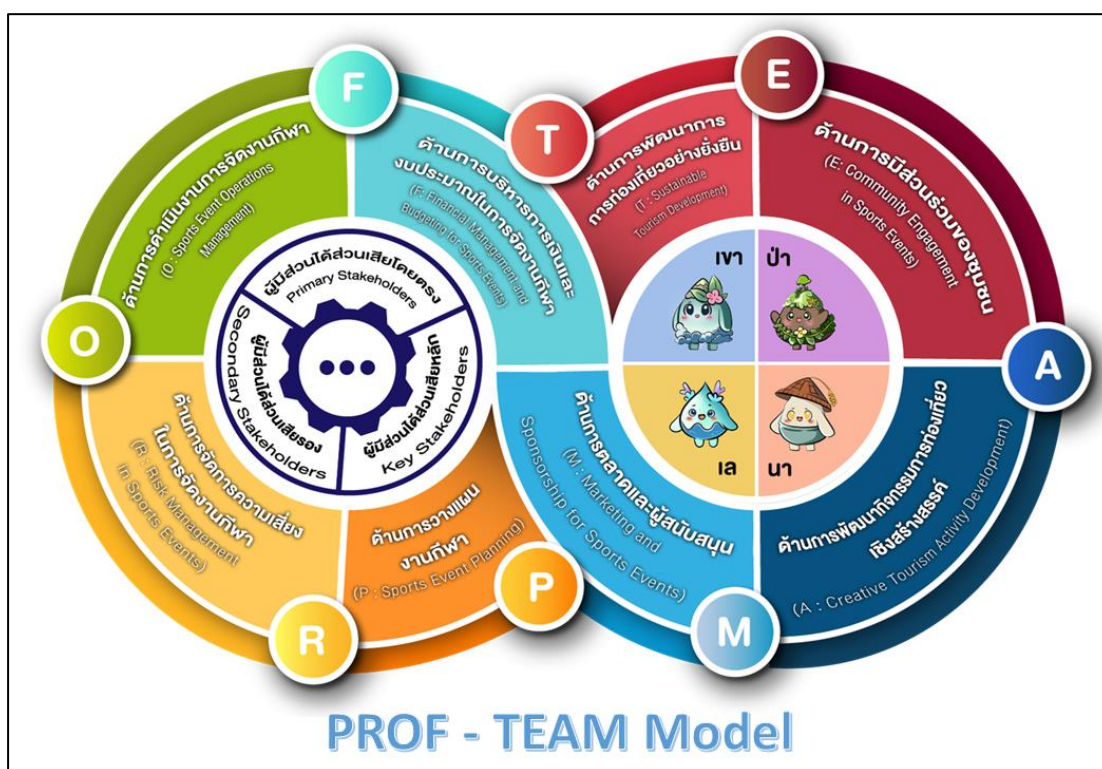
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดงานกีฬาสำหรับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
1. PSSE - Primary Stakeholders of Sport Event คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ บุคคลหรือกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากงาน เช่น ประชาชนในพื้นที่และผู้เข้าร่วมการแข่งขัน
2. SSSE - Secondary Stakeholders of Sport Event คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรองสำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ สปอนเซอร์ และองค์กรที่สนับสนุนงานหรือติดตามผลกระทบต่าง ๆ
3. KSSE - Key Stakeholders of Sport Event คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก สำหรับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ จัดงานหรือผู้ที่มีบทบาทต่อความสำเร็จของงาน

(ร่าง)

รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัด

นครศรีธรรมราช

SPORT EVENT KHAO, PA, NA, LAY MODEL FOR PROMOTING CREATIVE
TOURISM IN NAKHON SI THAMMARAT

ในการพัฒนารูปแบบการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เขาป่า นา เล ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องจาก 4 แหล่งประกอบด้วย

1) สาระสำคัญขององค์ประกอบในการจัดงานกีฬา จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (2565) ระบุว่า การจัดงานอีเวนต์กีฬามวลชน (Mass Participation Sport Event) เป็นกระบวนการที่ต้องมีการวางแผนและบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การกระตุ้นเศรษฐกิจ และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เข้าร่วมและชุมชนท้องถิ่น

2) สาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้ให้คำนิยามว่าการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาว

3) สาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการออกแบบและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวกับชุมชน วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่สร้างสรรค์และมีคุณค่า โดยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ที่แปลกใหม่ มีโอกาสเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และสร้างความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ทรัพยากรในลักษณะที่ยั่งยืน (Richards & Raymond, 2000)

4) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพและการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 (R_1) ประกอบด้วยข้อมูลสภาพการณ์และศักยภาพของการจัดงานกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราชและปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง

จากนั้นนำข้อมูลทั้ง 4 ส่วนมาสังเคราะห์เรียบเรียงสรุปเป็น 8 องค์ประกอบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อธิบายได้ตามตัวอักษร PROF - TEAM ประกอบด้วย

- 1) ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sports Event Planning)
- 2) ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sports Events)
- 3) ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sports Event Operations Management)
- 4) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sports Events)

- 5) ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development)
- 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sports Events)
- 7) ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development)
- 8) ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sports Events)

1. ด้านการวางแผนงานกีฬา (P: Sports Event Planning) หมายถึง กระบวนการกำหนดแนวทางและกลยุทธ์ในการจัดงานกีฬาอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของผู้จัดงาน ผู้สนับสนุน และผู้เข้าร่วม รวมถึงการจัดหาและบริหารทรัพยากรที่จำเป็น เช่น งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการบริหารจัดการทีมงานและการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬา จำเป็นต้องมีการวางแผนกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. กำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของงาน โดยระบุวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ขอบเขตงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจน	
2. กำหนดกลุ่มผู้เข้าร่วมและจำนวนที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับขนาดของพื้นที่จัดงาน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างราบรื่น	
3. เลือกวันและเวลาจัดงานที่เหมาะสม โดยพิจารณาปฏิทินการแข่งขัน ฤดูกาล และเทศกาลในพื้นที่ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มโอกาสดึงดูดผู้เข้าร่วม	
4. วางระยะเวลาเตรียมงานให้เพียงพอ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดเตรียมทรัพยากรและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	
5. เลือกสถานที่จัดงานที่เหมาะสม คำนึงถึงประเภทกีฬา ขนาดงาน ความปลอดภัย การเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก และต้นทุนที่เหมาะสม	
6. ออกแบบประสบการณ์ผู้เข้าร่วม โดยเน้นความแปลกใหม่ น่าสนใจ รองรับทุกกลุ่ม และเพิ่มองค์ประกอบพิเศษ เช่น นักกีฬาชื่อดังหรือเทคโนโลยีใหม่	
7. ออกแบบเส้นทางการแข่งขัน โดยสำรวจเส้นทางจริง คำนึงถึงความปลอดภัย ผลกระทบต่อพื้นที่การจราจร และได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	

2. ด้านการจัดการความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา (R: Risk Management in Sports Events) หมายถึง กระบวนการระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการจัดการกิจกรรมกีฬา เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมงานและผู้จัดงาน การดำเนินการนี้รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงทั้งภายในและภายนอก การวางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน การทำประกันภัยที่เหมาะสม และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างปลอดภัยและประสบความสำเร็จ และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านความเสี่ยงในการจัดงานกีฬา อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น อุบัติเหตุหรือปัญหาสภาพอากาศ	
2. ศึกษาปัจจัยความเสี่ยง พิจารณาปัจจัยภายนอก เช่น สถานการณ์ทางการเมือง และปัจจัยภายใน เช่น ความพร้อมของทีมงาน	
3. กำหนดประเภทของความเสี่ยง จัดกลุ่มความเสี่ยง เช่น ด้านสุขภาพและความปลอดภัย ด้านกฎหมาย และด้านการเงิน	
4. ออกแบบกระบวนการจัดการความเสี่ยง วางแผนเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง เช่น การจัดทำแผนเผชิญเหตุ	
5. วางแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน เตรียมมาตรการความปลอดภัย เช่น จุดปฐมพยาบาล และแผนอพยพ	
6. ทำประกันภัย จัดทำประกันอุบัติเหตุและสุขภาพสำหรับผู้เข้าร่วม รวมถึงประกันความเสียหายต่อทรัพย์สิน	
7. สื่อสารและประชาสัมพันธ์ จัดช่องทางสื่อสารที่ชัดเจนระหว่างผู้จัดงานและผู้เข้าร่วม เพื่อแจ้งเตือนและอัปเดตสถานการณ์	
8. ประเมินและสรุปผลหลังงาน รวบรวมข้อเสนอแนะและวิเคราะห์ผลการจัดงาน เพื่อปรับปรุงในอนาคต	

3. ด้านการดำเนินงานการจัดงานกีฬา (O: Sports Event Operations Management) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมกีฬาให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด โดยครอบคลุมตั้งแต่ การเตรียมความพร้อมก่อนวันงาน (Pre-Event) เช่น การกำหนดแผนงาน การขออนุญาตใช้พื้นที่ การจัดหาอุปกรณ์และบุคลากร การดำเนินงานในวันงาน (Event Day) ซึ่งรวมถึงการบริหารนักกีฬา ระบบโลจิสติกส์ การรักษาความปลอดภัย และการจัดการพิธีการ ไปจนถึงการจัดการหลังงาน (Post-Event) เช่น การคืนพื้นที่ การประเมินผล และการจัดทำรายงานสรุป ทั้งนี้ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การแข่งขันเป็นไปอย่างราบรื่น สร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้เข้าร่วม และส่งเสริมภาพลักษณ์ของงานกีฬาในระยะยาว และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬา จำเป็นต้องมีดำเนินการจัดงานกีฬา

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. ก่อนวันงาน (Pre-Event)	
1.1 กำหนดระยะเวลาจัดงาน วางแผนวันจัดงานที่เหมาะสม กำหนดช่วงเวลาเตรียมงาน (3-12 เดือนตามขนาดของงาน) และตรวจสอบปฏิทินการแข่งขันอื่น ๆ เพื่อลดการซ้อนทับ	
1.2 จัดทำรายละเอียดงาน กำหนดสถานที่ เส้นทางแข่งขัน ประเภทกีฬา กติกา ค่าสมัคร และสิทธิประโยชน์ของผู้เข้าร่วม	
1.3 จัดทำข้อเสนองานอีเวนต์ จัดเตรียมเอกสารสำหรับผู้สนับสนุน พร้อมระบุวัตถุประสงค์และรูปแบบการสนับสนุน	
1.4 ขออนุญาตใช้พื้นที่และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดต่อหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานด้านความปลอดภัย เช่น ตำรวจ กู้ชีพ และอาสาสมัคร	
1.5 บริหารจัดการบุคลากร จัดตั้งคณะกรรมการและทีมงานหลัก เช่น ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายสนับสนุน และจัดหาจิตอาสา	
1.6 เตรียมสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำรวจพื้นที่ ออกแบบแผนผัง และจัดเตรียมจุดบริการ	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
เช่น จุดปล่อยตัว เส้นชัย จุดให้น้ำ ห้องน้ำ และจุดพยาบาล	
2. วันงาน (Event Day)	
2.1 ระบบโลจิสติกส์และขนส่ง บริหารจุดขึ้น-ลงรถ ลานจอดรถ และขนส่งอุปกรณ์ พร้อมตรวจสอบจุดบริการนักกีฬาและผู้เข้าร่วม	
2.2 บริหารนักกีฬาและผู้เข้าร่วมงาน จัดระบบลงทะเบียน แจกของที่ระลึก ควบคุมการปล่อยตัว นักกีฬา และให้ข้อมูลที่จำเป็น	
2.3 การจัดพิธีการและกิจกรรม จัดพิธีเปิดการแข่งขัน กิจกรรมเสริม เช่น Workshop การท่องเที่ยว นิทรรศการ และพิธีมอบรางวัล	
2.4 การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ตั้งศูนย์กลางสื่อมวลชน ถ่ายทอดสด แจกข้อมูลสำคัญ และประชาสัมพันธ์ผลการแข่งขัน	
2.5 มาตรการความปลอดภัยและฉุกเฉิน จัดหน่วยพยาบาล จุดปฐมพยาบาล พร้อมแผนรับมือเหตุฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ การจลาจล และภัยพิบัติ	
3. หลังวันงาน (Post-Event)	
3.1 คืนพื้นที่และเก็บอุปกรณ์ รื้อถอนโครงสร้างชั่วคราว ทำความสะอาด และตรวจสอบความเสียหาย ก่อนส่งคืนพื้นที่	
3.2 ประเมินผลการแข่งขัน รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วม ประชุมสรุปงาน และวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อนเพื่อปรับปรุงในอนาคต	
3.3 จัดทำรายงานสรุป บันทึกสถิติผู้เข้าร่วม ผลตอบรับจากสื่อ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมสรุปงบประมาณการใช้จ่าย	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
3.4 ประชาสัมพันธ์หลังงาน เผยแพร่ภาพและวิดีโอ สร้าง Engagement บนโซเชียลมีเดีย และส่งผลการแข่งขันผ่านช่องทางออนไลน์	

4. ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา (F: Financial Management and Budgeting for Sports Events) หมายถึงในการจัดงานกีฬาให้มีประสิทธิภาพและความยั่งยืน โดยต้องมีการวางแผนงบประมาณที่รัดกุม ควบคุมรายรับ รายจ่าย และวิเคราะห์ความคุ้มค่าเพื่อให้มั่นใจว่างานสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณครอบคลุมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังงาน โดยคำนึงถึงแหล่งรายได้ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และการบริหารงบประมาณฉุกเฉิน นอกจากนี้ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลกำไรเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินความสำเร็จของงานและเป็นแนวทางพัฒนาในอนาคต และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬา จะต้องมีการจัดการด้านการบริหารการเงินและงบประมาณในการจัดงานกีฬา

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. การวางแผนงบประมาณ กำหนดวัตถุประสงค์ของงาน คาดการณ์จำนวนผู้เข้าร่วม กำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดงาน รวมถึงระบุแหล่งรายได้ เช่น ค่าสมัคร และสปอนเซอร์ เพื่อจัดทำงบประมาณที่สมเหตุสมผล และคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	
2. การจัดทำรายรับและค่าใช้จ่าย ระบุค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานที่จัดงาน ความบันเทิง การตลาด อาหาร ค่าจ้างพนักงานและอาสาสมัคร ประกันภัยของรางวัล และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด พร้อมทั้งคาดการณ์รายได้จากค่าสมัคร การขายสินค้า และเงินสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ	
3. การบริหารและควบคุมงบประมาณ: ติดตามและตรวจสอบทุกรายการที่เกิดขึ้นจริง เปรียบเทียบกับงบประมาณที่วางไว้ วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างที่คาดการณ์กับค่าใช้จ่ายจริง และจัดทำสรุปผลทางการเงินเพื่อประเมินความสำเร็จด้านการเงินของงาน	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและกำไร: คำนวณจุดคุ้มทุนและกำหนดเป้าหมายกำไร เพื่อประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนและวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	
5. การบริหารงบประมาณในแต่ละช่วงของงาน 5.1 ก่อนงาน (Pre-Event): วางแผนงบประมาณล่วงหน้า จัดหาแหล่งรายได้ และวางแผนการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ 5.2 ระหว่างงาน (Event Day): ควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผน ติดตามรายรับจากการขายบัตรหรือสินค้า และเตรียมงบประมาณสำหรับเหตุฉุกเฉิน 5.3 หลังงาน (Post-Event): ประเมินค่าใช้จ่ายจริง เทียบกับงบประมาณที่ตั้งไว้ วิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลกำไร สรุปผลและนำบทเรียนไปใช้ในการจัดงานครั้งต่อไป	

5. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (T: Sustainable Tourism Development) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเสื่อมโทรมเพื่อให้คนรุ่นหลังสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวลักษณะนี้มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคม โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ตัวอย่างรูปแบบการท่องเที่ยวที่สนับสนุนความยั่งยืน ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงชุมชน (Community-based tourism) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายและมาตรการจากภาครัฐหรือหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวและรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ก็เป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานก็จะต้องมีการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. การพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น	
2. พัฒนาคุณภาพการบริการด้านการท่องเที่ยว ยกย่องทักษะและความรู้ของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมถึงปรับปรุงรูปแบบการบริการให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงขึ้น	
3. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สนับสนุนกิจกรรมที่ผสมผสานความคิดสร้างสรรค์เข้ากับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและความยั่งยืนให้กับแหล่งท่องเที่ยว	
4. จัดทำปฏิทินส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว วางแผนและส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวในช่วงเวลาต่าง ๆ ตลอดปี เพื่อป้องกันการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาเดียวกัน และเพิ่มโอกาสในการดึงดูดนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยวหลัก	
5. ส่งเสริมการจ้างงานเพื่อกระจายรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว สร้างโอกาสการจ้างงานและสนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม	
6. จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อหัว ตลอดจนเพิ่มมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว พัฒนากิจกรรมและกลยุทธ์การตลาดที่มุ่งเน้นการเพิ่มการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และยกระดับมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	
7. กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวกับขีดความสามารถในการรองรับให้มีความสมดุล ประเมินและกำหนดจำนวนของนักท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถ	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
รองรับได้ เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพของทรัพยากร และรักษาคุณภาพของประสบการณ์ท่องเที่ยว	
8. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบขนส่งสาธารณะ และสาธารณูปโภค เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว	
9. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว จัดหาและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว	
10. ดูแลและพัฒนาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพ รักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด ปลอดภัย และน่าเยี่ยมชม	
11. ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการรับรู้และความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล	
12. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	
13. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นให้บทบาทในการจัดการการท่องเที่ยว สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	
14. พัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย และมีความพร้อมในการรองรับ สำรวจและพัฒนา	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
ทรัพยากรท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มความหลากหลายและความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว	
15. ให้การสนับสนุน ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าของที่ระลึก บริษัททัวร์ และผู้ประกอบการด้านการบริการ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น	

6. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (E: Community Engagement in Sports Events) หมายถึง การที่สมาชิกในชุมชนเข้ามามีบทบาทและร่วมมือในทุกขั้นตอนของการจัดงานกีฬา ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน ไปจนถึงการประเมินผล การมีส่วนร่วมนี้ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความภาคภูมิใจในชุมชน นอกจากนี้ยังส่งเสริมความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในชุมชน การจัดงานกีฬาที่มีการมีส่วนร่วมของชุมชนยังเป็นโอกาสในการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน รวมถึงการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านกิจกรรมกีฬา การมีส่วนร่วมของชุมชนยังช่วยให้การจัดงานกีฬาเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ชุมชนเข้าร่วมในการกำหนดแนวทางและนโยบายของงานกีฬา ผ่านการประชุมหารือ การเสนอแนวคิด หรือการวางแผนกิจกรรมพิเศษ เพื่อให้การจัดงานสอดคล้องกับความต้องการและวัฒนธรรมท้องถิ่น	
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการและดำเนินงาน ชุมชนทำหน้าที่เป็นทีมงานหลัก เช่น การเป็นอาสาสมัคร การสนับสนุนแรงงาน หรือการร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
3. การสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ ชุมชนสนับสนุนงานด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น การให้ยืมสถานที่ การจัดหาอุปกรณ์ หรือการ ร่วมบริจาคทุน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับงานกีฬา	
4. การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ชุมชน ช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของงาน ผ่านสื่อ ท้องถิ่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือการเชิญ ชวนคนในพื้นที่เข้าร่วมงาน เพื่อเพิ่มการรับรู้ และการมีส่วนร่วม	
5. การรับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ชุมชนได้รับ ประโยชน์จากงานกีฬา เช่น การขายสินค้าและ บริการ การจัดโปรแกรมส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือการให้บริการที่พัก ซึ่งช่วยกระจายรายได้ และส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น	
6. การดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม ชุมชนมี บทบาทในการจัดการขยะ การฟื้นฟูพื้นที่หลัง งาน การดูแลความปลอดภัยของผู้เข้าร่วม และ การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคม เพื่อให้การจัด งานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม	

7. ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (A: Creative Tourism Activity Development) หมายถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจากนักท่องเที่ยว ผ่านการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และสะท้อนความเป็นตัวตนของพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมการดำเนินงานในแนวทางนี้ส่งเสริมเศรษฐกิจในพื้นที่และสร้างความยั่งยืนในระดับชุมชนนอกจากนี้ การออกแบบพื้นที่และสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมยังเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อีกด้วย และเพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการพัฒนาการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ผ่านการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่	
2. ออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างสรรค์กิจกรรมที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของพื้นที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างแท้จริง	
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความภาคภูมิใจและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน	
4. สร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม ออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
5. สร้างประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์และน่าจดจำ พัฒนากิจกรรมที่มีความโดดเด่นและเฉพาะตัว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ไม่เหมือนใครและยากจะลืม	
6. ออกแบบพื้นที่และสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จัดเตรียมพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และสร้างสรรค์	

8. ด้านการตลาดและผู้สนับสนุน (M: Marketing and Sponsorship for Sports Events) หมายถึง การตลาดและผู้สนับสนุนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้กับงานกีฬา โดยต้องเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม รวมถึงใช้การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม การวางแผนต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน (SMART Goals) ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้สนับสนุนผ่าน Sponsorship Package นอกจากนี้ การวัดผลและปรับปรุงแผนการตลาดโดยใช้ Key Performance Indicators (KPIs) เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการจัดงานกีฬาในอนาคต และเพื่อที่จะพัฒนาการจัดงานกีฬาจะต้องมีการจัดการด้านการตลาดและผู้สนับสนุน

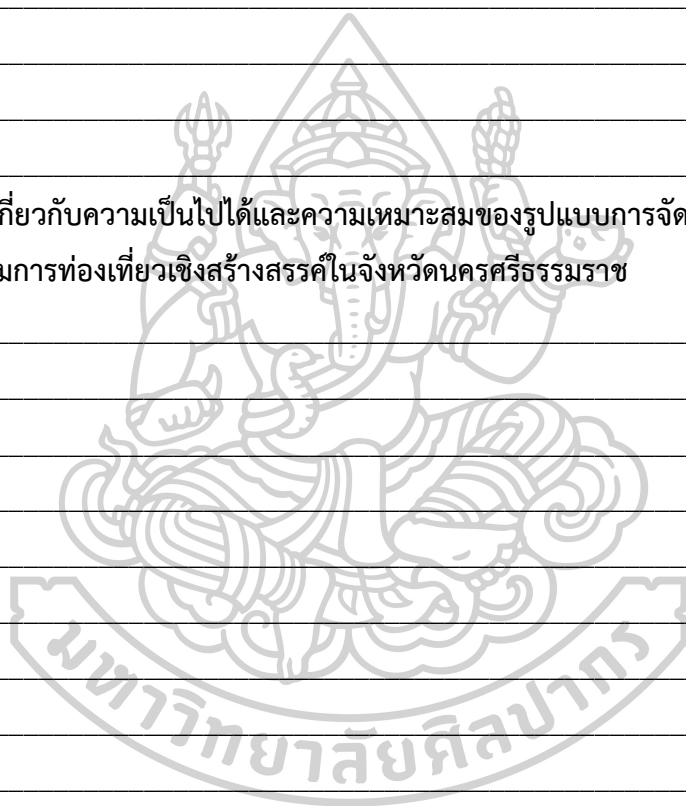
ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
1. เข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เข้าร่วม เพื่อเพิ่มความพึงพอใจและส่งเสริมการกลับมาร่วมงานในอนาคต	
2. วิเคราะห์สถานการณ์และสภาพแวดล้อมการแข่งขัน ใช้การวิเคราะห์ SWOT เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอก	
3. วางแผนการตลาดสำหรับงานกีฬา: กำหนดเป้าหมายทางการตลาดอย่างชัดเจน โดยใช้หลัก	

ตัวชี้วัดการจัดการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ
5W1H (ใคร, อะไร, ที่ไหน, เมื่อไร, ทำไม, และอย่างไร) เพื่อวางแผนที่มีประสิทธิภาพ	
4. ดำเนินการตามแผนการตลาด: ตั้งเป้าหมายแบบ SMART วิเคราะห์ตลาดและกลุ่มเป้าหมาย เลือกกลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม และใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ	
5. บริหารจัดการผู้สนับสนุน จัดทำแพ็คเกจสำหรับผู้สนับสนุน กำหนดประเภทของการสนับสนุน และสร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับผู้สนับสนุน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับแบรนด์ผ่านกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์	
6. วัดผลและปรับปรุงแผนการตลาด ใช้ตัวชี้วัดประสิทธิภาพหลัก (KPIs) เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมการมีส่วนร่วมบนโซเชียลมีเดีย รายได้จากค่าลงทะเบียนและผู้สนับสนุน เพื่อประเมินและปรับปรุงแผนการตลาดหลังจบงาน	

ความคิดเห็นต่อ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง
สร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเหมาะสมของรูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา
เล เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก จ
ประมวลภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดงานกีฬาและการท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิพากษ์ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิพากษ์ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิพากษ์ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญเพื่อวิพากษ์ ร่าง รูปแบบการจัดงานกีฬา เขา ป่า นา เล
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

ศิรินันท์ พันธรัักษ์

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว)
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

พ.ศ. 2557 สำเร็จการศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พ.ศ. 2568 สำเร็จการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การจัดการนันทนาการ
การท่องเที่ยวและกีฬา) มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานตีพิมพ์

บทความตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ

วีระยุทธ ขาตะกาญจน์, ศิรินันท์ พันธรัักษ์*, นพรัตน์ ชัยเรือง,
วิญญู วัฒนวงศ์ และพนกฤษ บุญพบ (2567).

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับ

เสริมสร้างการเป็นมัคคุเทศก์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และ
การเกษตรในอำเภอหนองปีทา จังหวัดนครศรีธรรมราช.

วารสารนักขบถปริทัศน์, 16(2),128-139.

ศิรินันท์ พันธรัักษ์ และ อรอนงค์ เฉียบแหลม. (2564).

การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย

เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอขนอม

จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรม ปีที่ 13 ฉบับที่ 1

มกราคม-กุมภาพันธ์ 2564 (น.1-15).

บทความตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ

Pantaruk, S., Khuadthong, B., Imjai, N.,&

Aujirapongpan, S.(2025). Fostering future-ready
professionals: The impact of soft skills
and internships on hospitality employability
in Thailand. Social
Sciences & Humanities Open, 11, 101371.

Jutidharabongse, J., Imjai, N., Pantaruk, S.,
Surbakti, L. P., & Aujirapongpan, S. (2024).
Exploring the effect of management
control systems on dynamic capabilities
and sustainability performance:
The role of open innovation strategy amidst
COVID-19. *Journal of Open Innovation:
Technology, Market, and Complexity*, 100224.

